

Reactienota zienswijzen

Ontwerp-Omgevingsvisie Oosterhout

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en verantwoording ter inzagelegging.....	1
2.	Hoofdpijnen zienswijzen.....	2
3.	Zienswijzen en reactie gemeente	7
4.	Ambtshalve wijzigingen.....	86

Bijlage 1: Ingediende zienswijzen (i.v.m. AVG geanonimiseerd)

Bijlage 2: Onderbouwing groenelementen IDEEkaarten deelgebieden omgevingsvisie

Bijlage 3: Reclamantnummers (i.v.m. AVG slechts in te zien door college en raad)

1. Inleiding en verantwoording ter inzagelegging

Onderdeel van het opstellen van een omgevingsvisie is een terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie voor een periode van 6 weken. Deze periode is voor de omgevingsvisie Oosterhout op verzoek met een periode van 4 weken verlengd. Hiermee heeft de omgevingsvisie van 7 januari 2021 tot donderdag 18 maart 2021 ter inzage gelegen. Deze terinzagelegging is bekend gemaakt in het weekblad Oosterhout, de Staatscourant en op internet (landelijk en lokaal). Daarnaast zijn alle organisaties en instanties (meer dan 120) die medio juni 2020 waren uitgenodigd voor de consultatieronde/ gespreksronde, in kennis gesteld van de terinzagelegging en de wijze waarop men een reactie kon indienen. Met deze terinzagelegging wordt voldaan aan één van de eisen die de Omgevingswet stelt aan een omgevingsvisie (zie ook de bijlage “juridische verantwoording” in paragraaf 4.1.1 van de omgevingsvisie).

Individueel en organisatie hebben gedurende de terinzagelegging van 10 weken de gelegenheid gehad om te reageren op de ontwerp-omgevingsvisie. De ontvangen zienswijzen (zie bijlage 1) worden door de gemeente beantwoord. Hierbij wordt afgewogen of er aanleiding is om de omgevingsvisie aan te passen naar aanleiding van de reacties. Tijdens de terinzagelegging zijn ruim 49 zienswijzen ingediend, waarvan 1 zienswijze is opgebouwd uit 63 reacties. De hoofdpijnen van de ingediende zienswijzen zijn weergegeven in hoofdstuk 2.

In hoofdstuk 3 zijn alle zienswijzen in een tabel samengevat/ verwerkt en voorzien van een concept-antwoord. Dit concept-antwoord wordt voorgelegd aan de raad, die de zienswijzen en de conceptbeantwoording daarvan betreft bij haar besluitvorming rondom de vaststelling van de omgevingsvisie. Op het moment dat de raad de omgevingsvisie heeft vastgesteld en heeft ingestemd met de concept-antwoorden, zullen de indieners van een zienswijze worden voorzien van een definitief antwoord op hun reactie.

In verband met Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de personen en instanties die een zienswijze hebben ingediend, geanonimiseerd. Dit heeft tot gevolg dat iedere indiener is voorzien van een uniek reclamanummer, die in bijlage 3 is voorzien van zijn/ haar naam (en indien van toepassing) de instantie namens wie de zienswijze is ingediend. Deze bijlage wordt ingevolge de AVG slechts gedeeld met college en raad.

Daarnaast is het wenselijk dat er ambtshalve wijzingen worden doorgevoerd. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

2. Hoofdpijnen zienswijzen

Voordat wordt ingegaan op specifiek iedere zienswijzen en het concept-antwoord daarop, wordt in dit hoofdstuk de rode draad weergegeven die te halen is uit de ingediende zienswijzen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar de 5 koepelthema's van de omgevingsvisie Oosterhout.

Algemeen

Een belangrijk deel van de ruim 110 zienswijzen (63) betrof reacties naar aanleiding van een oproep van het Platform Dorst om te reageren op hun zienswijze op de ontwerp-omgevingsvisie. De aangedragen opmerkingen zijn allen afzonderlijk behandeld in de reactienota. Veel van deze punten worden meegenomen als onderdeel van het traject waarvoor een intentieverklaring getekend is tussen het Platform Dorst en de gemeente. Afgesproken is dat in het kader van het wijkgericht werken, in gezamenlijkheid met de inwoners van Dorst, zal worden samengewerkt aan de leefbaarheid en de ruimtelijke en sociale ontwikkeling van Dorst.

Opvallend was dat veel zienswijzen opmerkingen bevatten rondom specifieke lokale/gebiedsgerichte opgaven en ervaren knelpunten. Ook werden hiervoor door de indieners veelal specifieke oplossingen aangedragen en specifieke vragen gesteld. Deze specifieke opmerkingen zijn over het algemeen van een te gedetailleerd schaalniveau gezien het strategische en abstracte niveau van de omgevingsvisie.

Desondanks is in de reactienota, daar waar mogelijk, wel voorzien in een reactie, een gemeentelijk standpunt of een antwoord op hetgeen werd ingebracht. Ook in die gevallen dat er geen relatie was met de omgevingsvisie, of het abstractieniveau van de omgevingsvisie.

Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen

Wonen kan veruit gezien worden als het belangrijkste thema, kijkend naar alle ontvangen zienswijzen. Met name om het bouwen van verschillende woningtypen voor de eigen behoefte in de kerkdorpen. Ook het spanningsveld tussen het realiseren van woningen en de ruimtelijke kwaliteit wordt vaak aangehaald. Door veel indieners wordt aangegeven dat woningbouw buiten bestaand stedelijk gebied niet gewenst is. Als argument voor het benadrukken van woningbouw voor de eigen behoefte werd vaak gehanteerd: het behouden van de eigen jonge bevolking. Bij het beantwoorden van deze reacties is verwezen naar de uitwerking van de Woningbouwstrategie. Waarbij in de nadere uitwerking duidelijk moet worden wat, waar en voor wie wordt gebouwd. Een ander punt dat relatief vaak voorkwam was het verzoek tot het leveren van goede zorg, met oog op de ouder wordende samenleving en voldoende voorzieningen voor de jeugd. Daarnaast spraken mensen relatief vaak hun zorgen uit over de belasting en hinder voor het woon- en leefklimaat en veiligheid op de wegen als gevolg van de toenemende recreatiedruk in bepaalde delen van het buitengebied. En dan met name het gebied rondom Ter Aalst. Aspecten die reeds zijn genoemd in het ontwerp van de omgevingsvisie, en door meerdere zienswijzen worden onderstreept.

Economische vitaliteit

Met betrekking tot het koepelthema economische vitaliteit werd een grote diversiteit aan onderwerpen aangekaart. Gesignaleerd wordt door insprekers dat er een vraag naar

bedrijventerrein met moderne faciliteiten en een regionaal verzorgingsgebied bestaat. Gevraagd wordt aan de gemeente om mee te denken over het oplossen van het personeelstekort, wat geen goede vestigingsplaatsfactor is. Ook zijn er enkele insprekers die aangeven dat het niet wenselijk is dat er nieuwe bedrijventerreinontwikkelingen komen die ten koste gaan van het buitengebied (zoals het bedrijventerrein Everdenberg Oost). Rondom het toerisme zijn vergelijkbare tegenstellingen aan de orde, kijkend naar de zienswijzen. Enerzijds wordt door insprekers benoemd dat het een belangrijke bron is voor de lokale economie. Anderzijds zijn er insprekers die signaleren dat de toenemende recreatiedruk in het buitengebied ten koste gaat van de kwaliteit en identiteit van het landschap, de leefbaarheid in de kerkdorpen en de veiligheid voor langzaam verkeer op de wegen. Gevraagd wordt in te zetten op het voorkomen van verdere uitbreiding van recreatievoorzieningen in het buitengebied. Gesuggereerd wordt het Toeristisch Fonds in te zetten ten behoeve van de natuur en het landschap, een belangrijke bron van de recreatieve aantrekkelijkheid van Oosterhout. Daarnaast betreffen meerdere reacties rondom dit koepelthema de transitie van het buitengebied en de toekomst van de agrarische sector, waarbij ook oog moet zijn voor de huidige, gangbare vorm van landbouw. En niet alleen moet worden ingezet op verbreding. Benoemd wordt dat er door de ZLTO samen met de agrariërs een agrarische visie wordt opgesteld. Daarnaast spreken verschillende agrariërs de zorg uit dat veel opgaven, zoals de woningbouwopgave en de energietransitie ten koste gaat van agrarische gronden en dus hun bedrijf.

Identiteit & ruimtelijke kwaliteit

De zienswijze op ruimtelijke kwaliteit hebben voor een belangrijk deel betrekking op de waarden van het buitengebied en de identiteit van de kerkdorpen. Door meerdere insprekers, wordt gevraagd om bij nieuwe ontwikkelingen de draagkracht van het landschap en de identiteit als uitgangspunt te nemen. Benoemd wordt dat op meerdere plekken de draagkracht van het landschap reeds overschreden is door ontwikkelingen en recreatie-activiteiten (zoals rondom Ter Aalst en het landgoed Oosterheide) en er daardoor te veel verstoring is ontstaan. Onderstreept wordt de in de omgevingsvisie opgenomen noodzaak om te werken aan een balans tussen de functies in het buitengebied, met respect voor de aanwezige waarden. Enkele insprekers zijn bezorgd dat het mogelijk maken van extra ommetjes vanuit de stad in het buitengebied, leidt tot een verdere aantasting van deze waarden. Gevraagd wordt om meer ambitie en daadkracht omtrent het versterken van het groen, in plaats van te spreken over 'wenselijk' en 'waar mogelijk'. Daarnaast wordt door meerdere insprekers benoemd dat de cultuurhistorische waarden duidelijker benoemd en beschermd moeten worden. Voor en door (insprekers uit) de kerkdorpen wordt de zorg uitgesproken dat de identiteit verloren gaat door nieuwe ontwikkelingen en de kerkdorpen opgeslokt gaan worden door Oosterhout. De gemeente Breda nodigt Oosterhout uit om samen te kijken naar de versterking van groen-blauwe-structuren die Oosterhout en Breda verbinden. Daarnaast wordt door meerdere insprekers de oproep gedaan om meer aandacht te hebben voor groen in de wijk. En wordt er een lans gebroken voor het beter aan laten sluiten van de uitstraling van nieuwe gebouwen bij (de bouwstijl van) de omgeving.

Duurzaam, energieneutraal & klimaatbestendig

Meerder insprekers geven aan dat het nog onduidelijk is hoe de 'duurzaamheidstransitie' in de gemeente Oosterhout vorm krijgt. Met name rondom de ambities om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen bestaan er nog veel vragen. De technische, maar zeker financiële haalbaarheid wordt door insprekers betwijfeld. Gevraagd wordt de kansen van de uitbreiding van het warmtenet vanuit de Amercentrale steviger te benoemen: de ontwikkeling tot een Energie hub 21^e eeuw. Meerdere insprekers spreken hun zorgen uit rondom de verwachte effecten op het landschap als gevolg van de realisatie van zonneparken en windmolens. Benadrukt wordt dat de energieopgave in eerste instantie binnen het bebouwd

gebied moet worden opgelost, zoals via zonnepanelen op daken. Enkele sprekers pleiten voor decentrale/ individuele oplossingen voor de energieopwekking in plaats van centrale grote voorzieningen als zonneparken en grote windmolens. Door TenneT wordt gewezen op de relatie tussen de aanleg van zonneparken en de aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen. Ook wordt door TenneT en Enexis gevraagd om betrokkenheid bij visies en ontwikkelingen gezien het onder- en bovengrondse ruimtebeslag van de energie-infrastructuur. De veiligheidsregio benadrukt dat er aan iedere thema rondom energie en warmte risico's verbonden zijn, zoals brand en het vrijkomen van CO₂. Gepleit wordt voor het vroegtijdig betrekken van de Veiligheidsregio.

Bereikbaarheid & Toegankelijkheid

Er worden verschillende uitdagingen en knelpunten benoemd rondom bereikbaarheid. Relatief veel reacties zien op het verbeteren van de veiligheid voor het langzaam verkeer. Gepleit wordt bijvoorbeeld voor de aanleg van vrij-liggende fietspaden op verschillende locaties, zoals de Statendamweg. Meerdere reacties zien toe op het aanbrengen van verbeteringen in de inrichting van de openbare ruimte, zodat deze toegankelijker wordt voor mensen met een (lichte) lichamelijke beperking en ouderen. Daarnaast wordt de overbelaste en (voor langzaam verkeer onveilige) infrastructuur in het buitengebied rond Den Hout en Dorst meerdere malen benadrukt. Door sprekers wordt meerdere malen onderstreept dat het oplossen van doorstromingsknelpunten niet gezocht moet worden in de aanleg van nieuwe wegen/meer asfalt. Ook wordt gevraagd om invulling te geven aan de motie die in 2020 door de Tweede Kamer is aangenomen om binnen de bebouwde kom de snelheid terug te brengen van 50 km/uur naar 30 km/uur. Onderstreept wordt dat een goede verbinding van het openbaar vervoer met o.a. Breda wenselijk is. Door een spreker wordt benoemd dat een rondweg aan de westkant van de stad niet wenselijk is. Iets wat geen onderdeel is van de omgevingsvisie, maar onderdeel van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. De ambitie om een verschuiving in het goederenvervoer van asfalt naar spoor en water te bereiken wordt toegejuicht.

Centrum, Strijen en West

Ten aanzien van deze gebieden dragen de sprekers een verscheidenheid aan punten aan. Zo wordt onder andere om verduidelijking gevraagd over een ontwikkellocatie in eigendom van de gemeente. Ook worden er zorgen geuit over de haalbaarheid van de verduurzaming van de woningvoorraad en de financiële gevolgen daarvan voor bewoners. Het behouden en aantrekken van een jonge bevolking, het ontwikkelen van aantrekkelijke wijken en het veilig en bereikbaar houden van ov-opstappunten zijn aspecten die reeds zijn vermeld in de omgevingsvisie en door meerdere sprekers worden onderstreept. Met betrekking tot het sociaal domein wordt aandacht gevraagd voor het verder uitrollen van het wijkgericht werken. Veel bewoners zijn niet voldoende op de hoogte van de aanwezigheid van de wijkmakelaar. Daarnaast vermelden indieners de noodzaak van de aanwezigheid van vrij toegankelijke voorzieningen in de wijken.

Slotjes & Leijzenakkers

De reacties ten aanzien van deze wijken zijn met name gericht op de Heilige Driehoek. Gevraagd wordt om naast het cultuurhistorische aspect ook de agrarische sector te benoemen, die een belangrijke rol speelt in dit gebied en waar bij recreatieve ontsluiting ook rekening mee moet worden gehouden. Door enkele sprekers wordt gevreesd dat de voorstellen om in het gebied ruimte te bieden voor een 'waterbuffer' en de 'uitloopfunctie' zullen leiden tot aantasting van het gebied. De komende periode zal een actualisatie van de visie voor de Heilige Driehoek opgesteld worden, waarin deze onderdelen meegenomen worden.

Oosterheide

Met betrekking tot de wijk Oosterheide hebben de reacties met name betrekking op de relatie tussen de wijk en het landgoed; zo zijn er opmerkingen over de ligging van de paden in relatie tot het behouden van rust in het natuurgebied. Hier is reeds rekening mee gehouden in de omgevingsvisie, evenals met het benoemde aandachtspunt van het ontstaan van natuurbranden. Daarnaast wordt door enkele indieners gevraagd om de natuurbrug over de A27 te vermelden. Dit is echter een wens die reeds in 2010 onderzocht is. Uit het onderzoek is gebleken dat dit financieel niet haalbaar was. Wel zijn er reeds ontsnipperingsmaatregelen getroffen, waardoor er geen noodzaak meer is voor een natuurbrug over de A27. Ook wordt gevraagd om te kijken naar mogelijkheden voor de uitbreiding van het volkstuintencomplex aan de Beneluxweg.

Vrachelen en aangrenzend buitengebied

De reacties voor de wijk Vrachelen richten zich met name op een betere ov-verbinding en op het ontbreken van voorzieningen in de wijk. In de omgevingsvisie wordt reeds ingegaan op de ov-bereikbaarheid en het ontbreken van deze voorzieningen. Daarmee onderstrepen de insprekers de omgevingsvisie op dat vlak. Ten aanzien van het aangrenzende buitengebied en Ter Aalst benoemen veel indieners de negatieve gevolgen van de (te) grote toeristische druk op het gebied. Hierdoor wordt de draagkracht van de natuur overschreden en ontstaan onveilige verkeerssituaties. Gesteld wordt dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid, het landschap en de biodiversiteit. Ook dit onderwerp is in de omgevingsvisie reeds benoemd en wordt met deze reacties onderstreept.

Dommelbergen en aangrenzend buitengebied

Ten aanzien van de wijk Dommelbergen worden er met name zorgen geuit over de gevolgen van de energietransitie voor het landschap. Indieners stellen dat de ontwikkeling van een energielandschap in de Oranjepolder ten kosten gaat van het cultuurhistorische landschap. Gevraagd wordt steviger in te zetten op duurzame energieopwekking in het stedelijk gebied, en eerst de daken te voorzien van zonnepanelen alvorens deze te plaatsen buiten de bebouwde kom.

Bedrijventerreinen Everdenberg & Weststad I, II, III

De mening onder de indieners rondom de uitbreiding van het bedrijventerrein (Sidestream Innovation Valley) lopen uiteen. Gevraagd wordt of de ontwikkeling van Innovation Valley in balans met de natuur kan plaatsvinden. Ten aanzien van Everdenberg wordt voorgesteld een blauwe verbinding te ontwikkelen met Everdenberg-Oost. Vanuit het bedrijventerrein Weststad zijn er kritische vraagtekens met de ontwikkeling van een Voedseltuin in nabijheid. Dit kan immers gevolgen hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de bedrijven. Gevraagd wordt in algemene zin voor dit soort aspecten aandacht te hebben bij het toestaan van initiatieven. In het algemeen wordt aangekaart dat het vinden van geschikt personeel een grote opgave is voor bedrijven. Dit laatste wordt reeds benoemd in de omgevingsvisie, en zal worden opgepakt in het programma Arbeidsmarkt en Economie.

Den Hout en aangrenzend buitengebied

Door de insprekers uit Den Hout zelf, zijn relatief veel zienswijzen ingezonden die benadrukken dat de identiteit van het kerkdorp beter beschermd moet worden. Daarnaast wordt de verkeersproblematiek op de wegen in het buitengebied en de wegen naar Den Hout benoemd. Om dit op te lossen wordt gevraagd om het verbeteren van de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer en het inperken van de groei van toeristische voorzieningen in het buitengebied. En dan met name in en rondom Ter Aalst. Met het oog op het behoud van de identiteit wordt gevraagd om de afgesproken 1 kilometerzone te respecteren en daardoor te

voorkomen dat Den Hout vastgroeit aan Oosterhout. Nieuwe te bouwen woningen in Den Hout moeten vooral gericht worden op de eigen behoefte van woningzoekenden uit Den Hout.

Dorst en aangrenzend buitengebied

Het Platform Dorst heeft een omvattende zienswijze ingediend met reacties rondom verschillende onderwerpen. De zienswijze is mede gebaseerd op een visie die voor Dorst in ontwikkeling is, opgesteld door het Platform Dorst zelf. Het Platform heeft mensen opgeroepen om te reageren op hun zienswijze op de ontwerp-omgevingsvisie. Hieraan hebben 63 mensen gehoor gegeven. Deze 63 reacties worden ook gezien als zienswijzen op de omgevingsvisie. Nieuwe punten uit deze 63 reacties ten opzichte van de oorspronkelijke reactie van het Platform Dorst zijn in de reactienota samengevat en beantwoord. Belangrijke terugkerende onderwerpen in de reacties zijn het voorzieningenniveau, de verkeersveiligheid in het dorpshart, de verkeersveiligheid rond de spoorweginnengang en de algehele verkeersproblematiek gekoppeld aan de ontwikkeling van nieuwe woonwijken. Benoemd wordt dat deze nieuwe woonwijken grote invloed hebben op de leefbaarheid van Dorst. De omvangrijke woningbouw die de afgelopen periode heeft plaats gevonden, heeft het karakter van Dorst veranderd en de druk op de infrastructuur verhoogd. Door de insprekers wordt een pleidooi gehouden dat de inwoners van Dorst ook van deze ontwikkeling zouden moeten kunnen profiteren, zoals betere voorzieningen, betaalbare woningen voor de starters uit Dorst, een goede verbinding met Breda en het tegengaan van de huidige ervaren hinder van de aanwezige infrastructuur die het dorp doorkruist. Alle punten die benoemd worden in de inspraakreacties worden verwerkt in de omgevingsvisie en meegenomen in het traject waarvoor een intentieovereenkomst gesloten is tussen de gemeente en het Platform Dorst. Deze intentieovereenkomst voorziet erin dat in gezamenlijkheid met de inwoners van Dorst zal worden gewerkt aan de leefbaarheid en de ruimtelijke en sociale ontwikkeling van Dorst.

Oosteind en aangrenzend buitengebied

Indieners benadrukken onder andere dat een goede inpassing van de N629 en een oververbinding met Oosterhout aandachtspunten zijn voor de komende jaren. Daarnaast worden mogelijkheden aangedragen voor het verbeteren van de omgeving, zoals het transformeren van boerenbedrijven naar woningen en het aanleggen van een aantrekkelijk klompenpad. Andere indieners benadrukken juist het behoud van bestaande (o.a. agrarische) bedrijven in het gebied en vrezen de gevolgen van de beschreven ambities en ontwikkelingen in de omgevingsvisie ten aanzien van opwekking van duurzame energie en de woningbouwopgave. Het versterken van de groenstructuur wordt als positief ervaren, echter de term “coulisselandschap” wordt niet door iedereen onderschreven.

Algemeen & proces

In enkele zienswijzen is benoemd dat ze andere verwachtingen hadden bij de inhoud van de omgevingsvisie. Sommige missen een duidelijke ambitie en richting van de gemeente, met concrete en meetbare doelen en maatregelen gericht op het bereiken hiervan. Iets wat terug gaat komen in de nadere uitwerking van de omgevingsvisie in programma's. Ook is corona genoemd als reden om “een pas op te plaats te maken”, zowel qua inhoud als qua proces. Daarentegen zijn veel indieners ook positief over het proces, de integraliteit en de opgenomen ambities in de omgevingsvisie.

3. Zienswijzen en reactie gemeente

Reactie-nummer	Reclamant-nummer	Koepel-thema	Deel-gebieden	Zienswijze/ vraag	Standpunt gemeente/ antwoord	Aan-passen	Aanpassing
1	1	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Er worden zorgen geuit over de loskoppeling van woningen van het gasnet. Er wordt aangegeven dat het niet technisch en financieel haalbaar is om een deel van de bestaande woningen van het gas af te halen, en dat er breed verzet zal ontstaan als dit een verplichting wordt. De huidige technieken, zoals warmtepompen, hebben veel negatieve effecten op de ondergrond en zijn niet overal toe te passen. Daarnaast heeft de omschakeling naar een elektrisch netwerk grote aanpassingen in de huidige infrastructuur, met alle bijbehorende kosten (voor de consument/bewoner) van dien.	De komende periode gaan we aan de slag met het opstellen van een Transitievisie Warmte met uitvoeringsplannen per wijk. Doel daarvan is om te zorgen dat de woonwijken 'van het gas af komen', zoals landelijk afgesproken is. Daarbij is ook landelijk bepaald dat er vanaf 2019 geen nieuwe woningen gebouwd mogen worden met een gasaansluiting. Welke alternatieve energie-/warmtebronnen toepasbaar en haalbaar zijn zal blijken uit de op te stellen wijkuitvoeringsplannen in het kader van de Warmtevisie. Deze plannen worden samen met de betrokken partijen en wijkbewoners opgesteld. Ideeënuitswisseling, inspraak, debat en besluitvorming zal in het kader van het traject van de Warmtevisie plaatsvinden. Hiertoe is uw reactie (als Ideeënuitswisseling) gedeeld met de Opgaveleider Duurzaamheid.	Nee	
2	2		Centrum	Er is vaak sprake van ongewenste sluiproutes door onderschatting van de verkeersstromen als gevolg van gerealiseerde of nog te realiseren bouwprojecten. Met de komst van het plan "de Heren van Santrijn" wordt dan ook verwacht dat het illegaal gebruik van het voetpad tussen het Torenplein en Santrijn door gemotoriseerde voertuigen (motoren, brommers, e-bikes en soms auto's) en fietsers zal toenemen. Dit heeft gevaarlijke situaties tot gevolg. Er zijn voldoende opties over om dit soort bestaande en toekomstige problemen op te lossen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het ontmoedigen van het oneigenlijk gebruik van deze sluiproutes door het plaatsen van paaltjes, hekjes of andere middelen.	De zienswijze betreft geen onderwerp dat onderdeel is van de omgevingsvisie. De opmerking is doorgegeven aan de projectorganisatie belast met de planontwikkeling van de Heren van Santrijn. Welke contact hebben gelegd met de reclamant.	nee	
3	3		Den hout en omringend buitengebied	Door de plannen van nieuwe woningen op het voetbalveld of bij Houtse Heuvel 2 neemt de verkeersdruk op de Vrachelsestraat en het Ruiterspoor alleen maar toe. Aangeboden wordt om een perceel van 5ha tussen Hespelaar 25 en 37 te gebruiken voor woningbouw om zo de huidige infrastructuur te ontlasten en het dorpse gevoel te behouden.	Onderzoek naar de woningbouwbehoefte en het in beeld brengen van mogelijke woningbouwlocaties is onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie en het specifieke onderzoek naar woningbouwlocaties in Den Hout waar momenteel aan gewerkt wordt. Besluitvorming over eventuele ontwikkelingen in de kerkdorpen zal ook in dat kader plaatsvinden. Wanneer u een woningbouwproject wenst te initiëren kunt u daarvoor een aanvraag indienen via het Omgevingsloket. Uw aanvraag wordt dan afgewogen.	Nee	

4	4	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Behoud van de mooiste plekken van Oosterhout. Te denken valt o.a. aan alle monumenten, de Heuvel/ het Slotpark, alle Slotjes, de Heilige Driehoek (met name Sint Catharina dal), de Zandheuvel, Laan/Sint Janstraat/ Rulstraat, de gekroonde Bel, Sint Antoniuskerk, Park de Warande inclusief het Sint-Oelbert, alle omliggende bos/wandelgebieden etc. Sloop zou niet moeten mogen en aanpassingen dienen alleen te kunnen worden gemaakt met behoud van de bestaande stijl. Neem als voorbeeld hoe het niet moet met de sloop van de geweldig mooie panden tegenover het busstation en waar nu het Schapendries is. Eeuwig zonde.	Veel van de door de inspreker benoemde parken en gebouwen zijn beschermd, ofwel in het kader van de beschermde hoofdgroenstructuur, ofwel omdat het gebouw beschermd is (monumentstatus). Deze waardevolle elementen worden dus zeker behouden. Daarnaast is in de omgevingsvisie als belangrijk uitgangspunt benoemd dat de natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden behouden en waar mogelijk versterkt worden. Ook de karakteristiek van de kerkdorpen koestert de gemeente. Anderzijds hanteert de gemeente ook het uitgangspunt 'behoud door ontwikkeling'. Dit betekent dat ten behoeve van de versterking van de integrale kwaliteit en het bijdragen aan maatschappelijke opgaven, (her)ontwikkeling en wijziging van een gebied mogelijk is. Per saldo, na een integrale afweging gemaakt te hebben, moet er sprake zijn van een versterking. Hierbij blijven de formeel beschermde waarden wel behouden. De gevallen van sloop waarnaar reclamant verwijst zijn gevallen uit het verleden, gedaan in een andere tijdsgeschiedenis. De huidige beleidslijn, die onder andere is verwoord in de omgevingsvisie, zal daarmee een dergelijke situatie tot het verleden behoren.	Nee	
5	4	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Minder wegen. Voorkom de aanleg/ omleg van een extra snelweg (afgeleid van de A27) door/ langs Oosterhout. Snelwegen hebben niet de toekomst, het past niet in een milieuvriendelijk beleid, strookt niet met de verwachte toekomstige afname van (zakelijk) verkeer en kost veel geld dat op allerlei veel betere manieren uitgegeven kan worden.	De ontwerp omgevingsvisie voorziet niet in de aanleg van een extra snelweg door of langs Oosterhout. Wel is het gezien de functie en het gebruik van de A27 wenselijk dat de capaciteit van die snelweg in de toekomst wordt uitgebreid (voor de onderbouwing hiervan wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 3.4.1 en 4.4 van de mobiliteitsvisie). Het gaat dan echter om een aanpassing/ uitbreiding van de bestaande snelweg; niet om aanleg van een extra snelweg.	nee	
6	4	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Wat mij betreft moet Oosterhout veel meer jeugd aantrekken. Om dat te bereiken kun je denken aan de volgende middelen: 1. Verbeteren van de bereikbaarheid van Oosterhout door het creëren van een ecologisch verantwoord treinstation aan de rand van Oosterhout (i.p.v. een nieuwe snelweg). 2. Stimuleren van de komst van opleidingsinstanties naar Oosterhout om zoveel mogelijk studenten te trekken. 3. Aantrekken van organisaties die zich richten op media, cultuur, welzijn, mode, sport. De Pannehoef en de Bussel stellen hierin het juiste voorbeeld. 4. Uitbreiden van horeca op alle vlakken.	Het aantrekken van jonge categorieën inwoners (jongvolwassenen, gezinnen met kinderen) is een van de belangrijkste aanbevelingen uit de Toekomstvisie 2030 van de gemeente Oosterhout. Het op peil houden en verbeteren van de aantrekkelijkheid van de gemeente voor deze categorieën inwoners krijgt op vele manieren vorm. Door het bieden van voldoende werkgelegenheid, een kwalitatief goed voorzieningenniveau, een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod en een veilige en groene woon- en leefomgeving. Daarnaast is het van belang dat Oosterhout beschikt over voldoende (betaalbare) woningen voor deze groep inwoners. In de door de raad vastgestelde visie op woningbouw wordt daarom ook gepleit voor nieuwbouw buiten het bestaand stedelijk gebied, omdat in de stad Oosterhout zelf nog slechts mondjesmaat ruimte is om grondgebonden woningen te realiseren. Dit besluit van de raad zal als ambtshalve wijziging, als actualisatie van de omgevingsvisie worden verwerkt in paragraaf 2.1.2 de omgevingsvisie.	ja	De recente ontwikkelingen rondom de woningbouwstrategie zal als ambtshalve wijziging worden verwerkt in paragraaf 2.1.2. van de omgevingsvisie.
7	4	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Minder zakelijke nieuwbouw (heeft niet de toekomst) en industrie. Ik ben voorstander van het idee dat alles wat er vanaf heden gebouwd of verbouwd gaat worden, binnen een voor onbepaalde tijd vooraf vastgelegde esthetische waarde/ stijl te laten vallen. Veel delen van Oosterhout zijn door de tijd volgens een ratjetoe aan bouwstijlen gebouwd/ verbouwd, wat het aanzicht zeker niet ten goede komt. Een negatief voorbeeld hiervan zijn delen van het centrum en de	De gemeente Oosterhout kent een welstandsbeleid, sterk gericht op behoud van monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Daarnaast kent het welstandsbeleid een excessenregeling, waarmee kan worden opgetreden tegen gerealiseerde bouwwerken die ernstig in strijd zijn met een goede welstand. Daar waar een nieuwe ontwikkeling is voorzien, kan de raad ervoor kiezen de kwaliteit van deze ontwikkeling te borgen in een beeldkwaliteitsplan. Ook kan de raad voor grootschalige nieuwbouwwijken een kwaliteitsteam in het	nee	

				Statendamweg. Een positief voorbeeld is de Vlindervallei. Nieuwbouw, maar volgens een doorgetrokken, herkenbare stijlcode.	leven roepen die gelijk aan een welstandscommissie bouwvragen toetst. Gezien de opgedane ervaringen zijn er geen redenen om een aanpassing van het huidige welstandsregime te agenderen in de omgevingsvisie.		
8	4	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Ook moet er meer aandacht zijn voor groen en recreatie. Dit betekent meer parken, bomen en speeltuinen in de wijk en eventueel het ontwikkelen van de haven tot een aantrekkelijk gebied met een recreatieve functie.	In de omgevingsvisie zijn de genoemde aspecten reeds opgenomen, waaronder het inzetten op de toeristische kansen van de jachthaven.	nee	
9	5	Algemeen		Wijkgericht werken kan beter: na het indienen van een voorstel laat de reactie lang op zich wachten en valt zelden positief uit.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen (heeft geen directe betrekking op de omgevingsvisie) en gedeeld met de opgaveleider Wijkgericht Werken.	Nee	
10	5		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Met name in de Vlindervallei (Vrachelen) wordt een goede aansluiting op het openbaar vervoer gemist. Een aansluiting van de buurtbus op het gedeelte achter in de wijk zou wenselijk zijn, met name voor de ouderen die daar momenteel wonen.	Op de IDEEkaart voor Vrachelen is de bereikbaarheid met het openbaar vervoer reeds als een aandachtspunt benoemd. Waaronder het genoemde aandachtspunt. Daarnaast zal de komende jaren de wijze waarop "het openbaar vervoer" wordt ingevuld veranderen. Openbaar vervoer maakt een transitie door naar gedeelde mobiliteit. Naast het lijngebonden openbaar (bus)vervoer, worden nieuwe vervoerssystemen ingezet en ontwikkeld. Denk hierbij onder andere aan het project "automaatje". De komende jaren wordt in navolging van dit project gewerkt aan de uitwerking van het principe van gedeelde mobiliteit. Ondanks dit blijft het uitgangspunt dat de buurtbussen die nu in gemeente rijden behouden blijven.	nee	
11	5		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Is er al eens onderzocht of het mogelijk is om de bruggen in het kanaal op te hogen met 1 meter, zodat deze minder of helemaal niet meer omhoog moet?	Het ophogen van de bruggen in het kanaal is een zeer ingrijpende ingreep omdat ook alle aansluitende infrastructuur dan over grote lengte zou moeten worden aangepast en is daarmee ruimtelijk en financieel niet haalbaar.	Nee	
12	6	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		De visie van de komende jaren op het gebied van zwembadfaciliteiten is gebaseerd op cijfers uit 2013 (nota Sport en Beweging) met daarin bezoekersaantallen t/m 2011 aan de toen bestaande drie zwembaden. Het zou nu juist interessant zijn input te gebruiken van de afgelopen 6 à 7 jaar, om een beter beeld te krijgen voor de toekomstige invulling. Zwemvereniging OZ&PC De Warande is bereid na kennisname van die kengetallen de zienswijze waar nodig te onderbouwen.	Er is op dit moment geen voornemen om de Nota Sport en Beweging te actualiseren. Wel wordt momenteel gewerkt aan een toekomstvisie voor (het gebied van) recreatieoord De Warande. Dit gebeurt via een interactief proces, waaraan ook OZ&PC De Warande heeft deelgenomen.	nee	
13	7		Oosterheide	Ongeveer 5 jaar geleden is er een informatiebijeenkomst gehouden over een visie voor de strook tussen de Beneluxweg en de A27. In de ogen van de volktuinenvereniging is hier geen vervolg op gekomen. Een uitbreiding van de volktuinen in dit gebied brengt een grote sociale waarde voor de wijk mee, en verbindt de verschillende instanties.	Het proces voor de strook tussen de Beneluxweg en de A27 heeft niet geresulteerd in een visie, maar in een aantal meer algemene uitgangspunten voor toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Eén van die uitgangspunten is dat de interactie tussen het gebied en de woonwijk aan de overzijde van de Beneluxweg moet worden vergroot. Omdat bij de Floralia tuin reeds diverse initiatieven samen komen, biedt deze daarvoor de meeste kansen. En is daar de focus op komen te liggen. Voor wat betreft de andere vraag met betrekking tot de uitbreiding van de volktuin, moet helaas worden geconstateerd dat, gezien de andere aanwezige functies, daarvoor de fysieke ruimte ontbreekt.	nee	

14	8	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Tot ons genoegen lezen wij dat u groot belang hecht aan het bevorderen van de gezondheid door onder meer bij de (her)inrichting van woongebieden aantrekkelijk en veilig wandelen (en fietsen) te bevorderen. We vragen u ook specifiek aandacht te besteden aan een goede en veilige bereikbaarheid van haltes van het openbaar vervoer voor de voetganger, zowel in de woonwijken als zeker ook op bedrijventerreinen.	Oosterhout werkt aan een inclusieve samenleving: iedereen moet deel kunnen nemen en iedereen moet in staat zijn zich te bewegen in de openbare ruimte, waaronder ook de haltes voor het openbaar vervoer. We hebben hierbij aandacht voor een goede toegankelijkheid, bijvoorbeeld in de vorm van het voorkomen van obstakels en veilige routes. Voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de bedrijventerreinen en Oosterhoutse economie, blijven we investeren in een goede bereikbaarheid en in de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Goede en veilige routes voor het langzaam verkeer maken hier ook onderdeel van uit.	Nee	
15	8	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Ook het bevorderen van de mogelijkheden voor ommetjes door de relatie tussen bebouwd gebied en het buitengebied te versterken juichen wij van harte toe. Tegen deze achtergrond bevreemdt het ons dat in het ontwerp geen aandacht besteed wordt aan het (provinciale) wandelrouten netwerk, inclusief de Zuiderwaterlinie route, en het Lange- Afstands-Wandelpad, het Hertogenpad. Wij dringen erop aan in de definitieve omgevingsvisie het in stand houden en zo nodig aanpassen en/of uitbreiden van het wandelnetwerk, incl. het Hertogenpad, als doelstelling op te nemen.	Het klopt, in de omgevingsvisie worden de recreatieve wandelroutes niet genoemd. Het specifiek duiden gaat te ver voor een strategische lange termijnvisie. Wel kan het belang van wandelroutes in het algemeen geduid worden. Als gevolg van de zienswijze zal in het onderdeel over toerisme en recreatie geduid worden dat er naast de diverse recreatieve voorzieningen, ook allerlei aantrekkelijke wandel-, fiets- en ruiterroutes over het gemeentelijk grondgebied lopen en dat het wenselijk is deze vormen van routegerichte recreatie te behouden en waar mogelijk te versterken, mits dit in balans is met de aanwezige landbouwkundige, landschappelijke en ecologische waarden.	Ja	In het onderdeel toerisme en recreatie wordt aandacht gegeven aan het aanwezig zijn en het belang van allerlei aantrekkelijke wandel-, fiets- en ruiterroutes. En de wenselijkheid deze te behouden en waar mogelijk te versterken, mits dit in balans is met de aanwezige landbouwkundige, landschappelijke en ecologische waarden.
16	9		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Bewoners in onze wijk spreken toch wel geregeld over de beperkte voorzieningen in deze buurt. Het zou vanuit onze wijk interessant zijn als er onderzocht kan worden of hier meer mogelijkheden toe zijn in of nabij onze wijk (De Contreie).	Zoals in de omgevingsvisie is vermeld werkt Oosterhout aan inclusieve wijken. Via de wijkgerichte aanpak gaan we de komende jaren in samenspraak met de maatschappij, per wijk de prioritaire aandachtspunten hiervoor in beeld brengen en onderzoeken of en hoe stappen gezet kunnen worden en wie daarbij, welke rol heeft. Hetgeen inspreker aandraagt is één van de onderwerpen van gesprek, wat in het kader van de wijkgerichte aanpak wordt opgepakt. De IDEEkaarten van deze omgevingsvisie zijn hiertoe een eerste aanzet. Zo is op de IDEEkaart van het deelgebied Vrachelen aandacht gevraagd voor het voorzieningenniveau. In die zin ondersteunt de zienswijze de omgevingsvisie.	Nee	
17	9		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Een centrale ontmoetingsplek om de sociale cohesie in de Contreie te bevorderen is een van de speerpunten. Op dit moment wordt dit bevorderd op de Hoogte met ongedwongen activiteiten. De locatie op het Vrachelsplein lijkt ons om meerdere redenen minder geschikt, de grootste reden is de toch al vrij grote onrust in dat deel van de wijk, waar zowel politie, boa's als Thuisvester bij betrokken zijn. Daarnaast zou het Vrachelsplein ook andere bestemmingen krijgen, maar dit lijkt nog steeds erg onduidelijk. Dat proces drukt enorm op onze wijk, omdat hiervoor de definitieve inrichting van onze enige toegangsweg op zich laat wachten.	Dit aspect zal nader worden opgepakt in het kader van het wijkgericht werken. Zie ook voorgaand antwoord bij reactie 10.	nee	
18	10	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Er wordt een tegenspraak gelezen. Enerzijds wordt er gesproken over vergroening van de omgeving voor leefbaarheid en klimaatadaptatie, anderzijds wordt er gesteld dat er onvoldoende daken zijn om genoeg zonnecellen te plaatsen en dus er zonneweides gerealiseerd moeten worden. Vergroening zou zwaarder moeten wegen dan zonneweides.	Zoals in de omgevingsvisie aangegeven zet Oosterhout in op zowel energiebesparing als duurzame energie-opwek. Omtrent de duurzame energie-opwek is het streven om zoveel mogelijk gebruik te maken van zonne-energie op te wekken via panelen op daken. Omdat slechts 25% van de daken ervoor geschikt is, is het onvoldoende om alleen in te zetten op zonnepanelen op daken. Om	Nee	

					de doelstellingen te halen moet ook gebruik gemaakt worden van andere duurzame opwekmethode, zoals windmolens en zonnevelden. Daarnaast stimuleert Oosterhout innovaties om nieuwe vormen van duurzame energie op te wekken en om energie te besparen. Wanneer er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de locatie van zonnevelden gaat de gemeente Oosterhout zorgvuldig te werk, waarbij het behoud van landschappelijke kwaliteiten, groen, de gebruikswaarden van (agrarische) percelen en het voorkomen van hinder belangrijke afwegingsfactoren zijn. Het is een maatschappelijke opgave met diverse algemene belangen, die de gemeente Oosterhout in samenhang benadert.		
19	10	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Geopperd wordt om te kijken naar decentrale oplossingen voor CO2-reductie in plaats van centrale zoals grote zonneweides. Omdat betrouwbaarheid een belangrijk aspect is kan er in een transitieperiode decentraal worden opgewekt (inwoners zijn zelfvoorzienend) met een centraal systeem als back-up. Hierbij moeten hybride systemen, die nu deels op fossiele brandstoffen en deels op hernieuwbare lopen, niet uitgesloten worden.	Keuzes rondom de te gebruiken alternatieve warmte- en energiebronnen worden gemaakt in de op te stellen wijkuitvoeringsplannen in het kader van de Warmtevisie. Deze plannen worden samen met de betrokken organisaties en inwoners opgesteld. De gemeente stimuleert het initiëren en onderzoeken van innovatieve energie- en warmtebronnen. Ideeënuitswisseling, inspraak, debat en besluitvorming zal in het kader van het traject van de Warmtevisie plaatsvinden. Hiertoe is uw reactie (als Ideeënuitswisseling) gedeeld met de Opgaveleider Duurzaamheid.	Nee	
20	11		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Voorzieningen in Dorst nemen al enkele jaren af en voorzien niet in de wensen van de bewoners. Bewoners zijn aangewezen op de omliggende kernen als het gaat om boodschappen. Er is hier veel kritiek op vanuit de bewoners van Dorst.	De trend die de inspreker signaleert is een algemene trend die zich in geheel Nederland voordoet in kleine kernen. De overheid, zoals een gemeente, heeft geen invloed op investeringsbeslissingen van winkeliers en ondernemers. Wel kan de gemeente in het bestemmingsplan mogelijkheden bieden voor het vestigen van detailhandel of andere commerciële voorzieningen. Deze mogelijkheden zijn er/ kunnen worden geboden als een ondernemer ons daartoe verzoekt. Ten aanzien van maatschappelijke voorzieningen is in de omgevingsvisie als kernpunt opgenomen: gestreefd wordt naar het behoud van het aanbod en de kwaliteit van de maatschappelijke voorzieningen. In die zin ondersteunt de zienswijze de omgevingsvisie. Zie ook de reactie onder 68. Waar wordt onderkend dat een autoluw en veilig bereikbaar stadshart een bijdrage kan leveren aan het voorzieningenniveau en dit wordt verwerkt in de omgevingsvisie. Daarnaast wordt er melding van gemaakt dat er een intentieverklaring is getekend met het Platform Dorst waarin in gezamenlijkheid met de inwoners van Dorst, in het kader van het wijkgericht werken, samen wordt gewerkt aan de leefbaarheid en de ruimtelijke en sociale ontwikkeling van Dorst. Waaronder hetgeen door reclamant is ingebracht.	Nee	
21	11		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	De prognosecijfers van de school zijn dermate positief dat er zorgen ontstaan bij bewoners of hun kind nog wel een plek heeft in de toekomst op de basisschool in Dorst. Naast of er plek is, is er ook de zorg wat de enorme toename doet met de onderwijskwaliteit.	In de omgevingsvisie zal dit aspect worden benoemd en worden aangegeven dat dit de aandacht krijgt vanuit de gemeente. Daarbij zal worden aangegeven dat inmiddels besloten is basisschool De Marcoen uit te breiden met modulaire units.	Ja	Bij het deelgebied "Dorst, Steenoven en omringend buitengebied" onder het aspect "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen", zal worden ingegaan op de groei van de scholen en in relatie daarmee aandacht worden gevraagd voor het behoud van kwaliteit van onderwijs en voldoende huisvestingsmogelijkheden. En mede daartoe de Marcoen zal worden uitgebreid.

22	11		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Naast de zo gewenste openbaar vervoerverbinding met Breda is de verkeersdruk in Dorst op sommige plekken veel te hoog. Denk hierbij aan het Dorpsplein, de Baarschotsestraat en de Rijksweg. De afgelopen jaren heeft er enkel een toename plaatsgevonden van het aantal treinbewegingen. Naast dat het spoor een barrière vormt doet de Rijksweg dit nog eens extra. Tevens zijn de toegangen naar de nieuwbouw wijken dermate gesitueerd dat deze zwaar ondermaats is voor de hoeveelheid verkeer die er dagelijks langs gaat. Dit komt absoluut niet ten goede van de leefbaarheid in het dorp. Tevens lijkt de aandacht en interesse voor het probleem totaal niet interessant voor netbeheerder ProRail. Met andere woorden; het economisch gewin staat boven het leefgenot van de belastingbetaler.	De betreffende spoorwegovergang is reeds op de IDEEkaart en ook in de Mobiliteitsvisie benoemd als aandachtspunt verbeteren veiligheid langzaam verkeer. Daarnaast is eveneens als aandachtspunt benoemd een goede verkeersafwikkeling bij nieuwe woningbouwprojecten. Tevens wordt in het algemeen gesteld dat in verblijfsgebieden de woon- en leefkwaliteit een hogere prioriteit krijgt dan de afwikkeling van het autoverkeer en het parkeren. De aandachtspunten die door de inspreker benoemd worden hebben dus reeds de aandacht van de gemeente en zijn genoemd in de omgevingsvisie. In die zin ondersteunt de zienswijze de omgevingsvisie. Wat betreft de spoorwegovergang in de Spoorstraat is er overleg met ProRail om deze overgang voor voetgangers te verbeteren door middel van het toevoegen van een vrij liggend voetpad naast de bestaande spoorwegovergang. Voor de ontsluiting van met name Tuindorp en het westelijk deel van Dorst is de gemeente bezig met de voorbereidingen voor de nieuwe extra aansluiting van Broekstraat op de N282. Door de aanleg van deze nieuwe aansluiting zal er een afname van de hoeveelheid verkeer op de Baarschotsestraat en de Spoorstraat plaatsvinden.	nee	
23	11		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Jongeren die in Dorst geboren en getogen zijn willen graag in Dorst blijven wonen. Enkel is er momenteel geen betaalbare woning te vinden voor een starter.	Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie worden de woningbehoeften en de woningbouwmogelijkheden in beeld gebracht. Waaronder de behoefte aan betaalbare woningen. Dit is ook als zodanig benoemd in de omgevingsvisie (" <i>Voor welke doelgroepen de komende periode kan worden gebouwd, zal blijken uit de op te stellen Woningbouwstrategie.</i> ")	Nee	
24	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Wanneer windturbines in de buurt van een hoogspanningsverbinding worden opgericht, dan verzoeken wij u om bij het aanwijzen van gebieden hiervoor rekening te houden met het Handboek risico Zonering Windturbines.	Bij het aanwijzen van locaties voor windturbines zullen we rekenschap houden met deze handreiking. Deze is dan ook gedeeld met de Opgaveleider Duurzaamheid. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties via een eigen proces gaat, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten.	Nee	
25	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Wij verzoeken u bij het toestaan van locaties voor kleinschalige windturbines (tot 15 meter) rekening te houden met een werpafstand van 2x nominaal toerental. Deze afstand dient aangehouden te worden ten opzichte van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. Omdat certificering en veiligheidsmechanismen veelal ontbreken is het voor Tennet van belang om te kunnen toetsen of de afstand acceptabel is. Dit dient te worden geborgd in de regels van een bestemmingplan/omgevingsvergunning. Met daarbij een adviesrol van TenneT voordat de vergunning wordt verleend.	De eis van de minimale werpafstand is een algemene norm. Deze norm is bekend en wordt ook altijd getoetst bij nieuwe aanvragen. Er is ook geen reden om een algemeen geldende norm in beleidsregels te vervatten.	Nee	
26	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Wij willen u erop attenderen dat bij het aanwijzen van vogelweidegebieden een grote kans is op stijging van draadslachtoffers en het onderhoud van de hoogspanningsverbindingen wordt bemoeilijkt. TenneT is hier geen voorstander van en vraagt derhalve uw medewerking om bij het aanwijzen van deze gebieden rekening te houden met de hoogspanningsverbinding(en).	Deze aanduiding is provinciaal bepaald. Nu deze aanduiding geen relevantie heeft voor de omgevingsvisie, zal deze conform zienswijze van de IDEEkaarten worden verwijderd. Met daarbij de toevoeging dat de raad op 28 september 2021 heeft besloten tot het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeenten in een gebied, aangrenzend aan dit stiltegebied. Met als doel woningbouw te realiseren. Gezien dit besluit het niet reëel om een aanduiding als stiltegebied, die	Ja	Verwijderen aanduiding stiltegebied van de IDEEkaarten.

					mogelijk drempels opwerpt voor toekomstige woningbouw, op een gemeentelijke visie te handhaven.		
27	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		In het noordoosten en noordwesten van het buitengebied is de gemeente voornemens om zonnepanelen toe te staan. Gezien de aanwezigheid van de hoogspanningsverbindingen willen we verzoeken om hier tijdig overleg over te hebben met TenneT over de (on)mogelijkheden voor een zonnepark.	Wanneer er een procedure opgestart wordt om een zonneweide te faciliteren, dan worden daarbij de aanwezige belangen afgewogen. Wanneer dit een gebied betreft in de invloedssfeer van een hoogspanningsverbinding, wordt TenneT hierbij betrokken via de inspraakprocedure. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten. Daar waar nieuwe besluiten worden genomen, worden ze verwerkt in de omgevingsvisie.	Nee	
28	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Door de aanwezigheid van de verschillende hoogspanningsverbindingen vormt TenneT namelijk één van de ruimtevragers en belanghebbenden binnen uw gemeente. Deze bestaande assets wensen wij op een juiste manier planologisch te borgen en te behouden ten behoeve van de leveringszekerheid. Hiervoor lijkt het ons wenselijk om zo vroeg mogelijk betrokken te worden bij de totstandkoming en daarmee de invulling van een omgevingsplan en zouden het erg op prijs stellen om hierover mee te mogen denken. Deze ruimtelijke functie van de aanwezige hoogspanningsinfrastructuur is niet doorvertaald op de verbeelding van de omgevingsvisie. Met name bij de relatief grootschalige hoogspanningsinfrastructuur kan het waardevol zijn het bestaande en eventuele toekomstige ruimtebeslag op te nemen. TenneT verzoekt toevoeging van deze functie op de verbeelding te overwegen, zodat een zorgvuldige belangenafweging kan worden gemaakt. Voor het gebied Oosteind is de toekomstige 380 KV verbinding opgenomen op de verbeelding, maar voor de overige aanwezige hoogspanningsinfrastructuur is niets meegenomen, zoals Den Hout, Dommelbegen, Oosteind (hoogspanningsstation) en Vrachelen.	De planologische borging heeft reeds plaats gevonden in de relevante bestemmingsplannen binnen de gemeente Oosterhout. Bij herziening van die plannen, waaronder de omzetting naar Omgevingsplannen, wordt standaard TenneT betrokken. Dit blijft zo. Op de IDEEkaarten van Dommelbergen en Oosteind zijn de te realiseren 380 kV lijnen reeds opgenomen als opgave. Ondanks dat daar geen noodzaak toe is (belangen zijn reeds op de juiste wijze geborgd), wordt naar aanleiding van de reactie het bestaande tracé van de hoogspanningsverbindingen op de kenschetskaarten (beschrijving van de huidige situatie) opgenomen. Reden hiervoor is de visiekaart beter in perspectief te kunnen lezen ten opzichte van de huidige situatie	Ja	Opnemen huidige tracé hoogspanningsleidingen bij de kenschetsen van de relevante IDEEkaarten (w.o. Den Hout, Dommelbergen, Oosteind).
29	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Vanwege de klimaatadaptatie zullen er wellicht aanpassingen aan het net noodzakelijk zijn. Hiervoor is ruimte nodig. Als gevolg van de RES zijn er mogelijke uitbreidingen of aanpassingen van de energie-infrastructuur nodig en hiervoor dient ruimte te worden ingepast.	In de omgevingsvisie is aan dit aspect (aanpassing infrastructuur) reeds aandacht geschonken.	nee	
30	12	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Met betrekking tot de eventuele ontwikkelingen voor een lightrail van Breda naar Utrecht, wil ik adviseren om hierin ook TenneT vroegtijdig deel te laten nemen. Zoals op de kaart is aangegeven zal deze onder twee hoogspanningsverbindingen door komen en zal TenneT moeten kunnen aangeven wat technisch (on)mogelijk is.	Initiatiefnemer voor de verbetering van het openbaar vervoer tussen Breda en Utrecht is een samenwerkingsverband van overheden (het ministerie van I&M, de provincies Noord-Brabant, Utrecht en Zuid-Holland, de gemeente Breda en de U10). Het vervoerconcept wordt nog uitgewerkt. Vooralsnog wordt daarbij gedacht aan een innovatieve, elektrische bus. Wij gaan ervan uit dat bij de verdere uitwerking t.z.t. TenneT door dit samenwerkingsverband zal worden betrokken.	Nee	

31	12	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Op dit moment zijn deze bestaande assets naar onze mening niet op een gewenste wijze geborgd in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied van 2014 via een passend vergunningstelsel. We willen graag in overleg met de gemeente om gezamenlijke (knel)punten te bespreken en zodoende tot een goede borging van het hoogspanningsnet in het toekomstige omgevingsplan te komen.	Uw reactie betreft een reactie op de omgevingsvisie, niet op een bestemmingsplan (later "omgevingsplan") die ter inzage ligt. Wel willen wij u vragen in contact te treden met de afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente om de huidige standaardregeling langs te lopen. Waarna deze, indien nodig, zal worden aangepast. Na aanpassing zullen deze worden opgenomen in het handboek bestemmingsplannen en daarmee onderdeel gaan uitmaken van bestemmingsplan en omgevingsplannen.	Nee	
32	13	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		In uw visie schrijft u dat met het goederenvervoer van en naar de Oosterhoutse bedrijventerreinen aanzienlijke volumes en daarmee een aanzienlijk aantal transportbewegingen zijn gemoeid. Inzet is een verdere verschuiving van weg naar water en spoor. De overslagfaciliteiten zijn er en de opgave is ervoor te zorgen dat deze nog beter benut gaan worden. Minder vrachtauto's op de weg is niet alleen positief vanuit het oogpunt van duurzaamheid, het is ook positief voor de leefbaarheid en verkeersveiligheid. Dit kunnen wij alleen maar toejuichen.	De reactie onderschrijft de uitgangspunten van de omgevingsvisie.	Nee	
33	13	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Ook wordt er geschreven dat de bereikbaarheid van Oosterhout via weg, water en (goederen)spoor over het algemeen goed is. De bereikbaarheid van Oosterhout via de weg en de beschikbaarheid van ruimte worden hierbij als sterke punten genoemd. Wat mij daarom bevreemdt is dat in de omgevingsvisie diverse malen gesproken wordt dat de doorstroming op het zuidelijke deel van de A27 (Hooipolder – St. Annabosch) moet worden verbeterd. In de verschillende visiekaarten van de betreffende deelgebieden wordt niet gesproken over verbeteren van doorstroming maar over het verbreden van de A27 voor betere doorstroming. Ik mis hierin de samenhang en een nadere toelichting op de wens om de doorstroming op de A27 te verbeteren.	De A27 Zuid maakt onderdeel uit van de ruit van autosnelwegen rond Breda en Oosterhout (bestaande uit de A16, A27, A58 en A59) die in combinatie met de lokale hoofdwegenstructuur een samenhangend infrastructuurnetwerk vormt. De A27 Zuid heeft daarbij meerdere functies. Enerzijds een regionale functie in die zin dat de A27 Zuid de externe ontsluiting van Breda en Oosterhout richting de regio en het achterland verzorgt als onderdeel van de ruit van Breda. Anderzijds heeft de A27 ook een meer lokale functie en is deze essentieel voor de afwikkeling van het verkeer tussen Breda en Oosterhout. Reeds in de huidige situatie laat de doorstroming op dit deel van de A27 te wensen over (zie paragraaf 3.4.1 van de mobiliteitsvisie). Richting de toekomst zal, als geen maatregelen worden getroffen, de doorstroming verder verslechteren (zie paragraaf 4.4 van de mobiliteitsvisie). Dit o.a. vanwege de voorziene verbreding van aangrenzende snelwegen (A27 Houten - Hooipolder en de aangrenzende delen van de A58). Voor de bereikbaarheid van Oosterhout en de toekomstige ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties in Oosterhout en Breda is een goede doorstroming op de A27 Zuid en de aansluitingen daarop essentieel.	nee	
34	13	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Als het gaat om de (toekomstige) uitwerking van omgevingsplannen die direct of indirect van invloed zouden kunnen zijn op de doorstroming en veiligheid van onze (vaar)wegen, wij daarover graag worden geïnformeerd.	Net als thans bij bestemmingsplannen het geval is, zult u op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, daar waar de belangen van RWS in het geding zijn, worden betrokken bij de uitwerking van Omgevingsplannen.	nee	
35	14	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Standaard moeten in de gemeente Oosterhout vrij liggende fietspaden aangelegd worden. Dit verhoogt het fietsgebruik, is gezond, maakt de wijken leefbaarder, aantrekkelijker en veiliger. Verhoogt de bereikbaarheid voor elke verkeersdeelnemer en dus de mobiliteit en toegankelijkheid. Daar komt bij, fietsen is duurzaam. Zo ook bij de inrichting van de Holtroplaan.	Zoals we in de omgevingsvisie aangeven zijn we voornemens extra inspanningen te doen rondom verkeersveiligheid. Onze focus ligt hierbij op het verbeteren van de verkeersveiligheid voor het langzaam verkeer (fietsers en voetgangers). Dat willen we onder andere bereiken door auto- en fietsverkeer zoveel mogelijk fysiek te scheiden. Hierbij zal wel voor iedere situatie de nut en noodzaak worden afgewogen tegen de investering die hiermee gepaard gaat.	Nee	

36	14	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		De Tweede Kamer heeft in 2020 een motie aangenomen om binnen de bebouwde kom de snelheid terug te brengen van 50 km/uur naar 30 km per uur. Het zou de gemeente sieren om hier mee aan de slag te gaan bij de projecten, zoals bijvoorbeeld de nieuwe inrichting van de Holtroplaan, die op stapel staan.	In Oosterhout is het aantal wegen waar de maximumsnelheid verlaagd is naar 30 km/u de afgelopen jaren al aanzienlijk uitgebreid. Echter niet alle wegen lenen zich, vanwege hun functie, voor 30 km/u. Conform de landelijke systematiek duurzaam veilig is het Oosterhoutse wegennet ingedeeld in verkeers- en verblijfsgebieden, afhankelijk van de functie die een weg heeft. Voor wegen die gecategoriseerd zijn als verblijfsgebied is een maximumsnelheid van 30 km/u het uitgangspunt. Voor wegen die gecategoriseerd zijn als verkeersgebied, zoals de Burg. Holtroplaan, is een maximumsnelheid van 50 km/u het uitgangspunt. De wegen die gecategoriseerd zijn als verkeersgebied zijn vooral bedoeld voor de afwikkeling van het autoverkeer. Door voor deze wegen een hogere maximumsnelheid te hanteren (dan wegen die gecategoriseerd zijn als verblijfsgebied), moet ook gestimuleerd worden dat het autoverkeer via deze wegen rijdt (in plaats van door de woonwijken).	Nee	
37	14	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Er is reeds in 2015 de wens aangekaart om een vrij liggend fietspad langs de Statendamweg en richting Geertruidenberg-Raamsdonkveer aan te leggen. Dit zal de bereikbaarheid tussen beide gemeenten bevorderen alsmede de carpoolplaats langs de A59. Ondanks meerdere pogingen van de fietsbond via verschillende wegen (o.a. onderzoeksbureau Goudappel en DTV, Gemeenteraad) is er tot heden geen gevolg aan gegeven.	Het college heeft sub-recent besloten dat de investeringen van een vrij liggend fietspad niet opwegen tegen het nut en de noodzaak daarvan. Van de carpoolplaats is al eerder besloten dat deze na de werkzaamheden van de nieuwe verbindingsweg Statendamweg richting Raamsdonksveer niet meer zal terugkomen.	nee	
38	15	Algemeen		Ons voorstel is om in de omgevingsvisie de ambities die we voor wonen in de Regionale Investeringsagenda (RIA) Baronie vermelden ook als ambitie in de omgevingsvisie op te nemen. Daarmee lopen omgevingsvisie, RIA-Baronie en Verstedelijkingsakkoord SRBT synchroon. Naast deze kwantitatieve vertaling zal er ook op regionale schaal een kwalitatief vertaling nodig zijn om voor de woningmarkt Baronie de goede woning op de goede plek te krijgen. Dit gesprek zal het komende jaar gevoerd moeten gaan worden, waarna het te koppelen aan andere thema's.	Het college onderschrijft het belang van (verdergaande) regionale samenwerking binnen de Baronie (RIA) en de stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT). Oosterhout wil daarin ook nadrukkelijk haar verantwoordelijkheid nemen. De regionale ontwikkelingen zullen als ambtshalve wijziging worden meegenomen. Waarbij de huidige tekst in de omgevingsvisie, actueel wordt gemaakt ten opzichte van de recente ontwikkelingen.	Ja	De recente ontwikkelingen in de regio - met name rondom Regionale Investeringsagenda en Verstedelijkingsakkoord Stedelijke Regio Breda-Tilburg - zijn aanleiding geweest om in de omgevingsvisie een aparte paragraaf (1.5.1.) te wijden aan de positie van Oosterhout in de regio. En in de besluitvorming mee te nemen als ambtshalve wijziging.
39	15	Economische vitaliteit		Met u concluderen we dat de samenwerking tussen Baronie/West-Brabant en Hart van Brabant versterkt moet worden. Met het Verstedelijkingsakkoord Stedelijke Regio Breda Tilburg maken we daarvoor een aanzet. De vraag naar ruimte voor economische activiteiten is niet alleen een kwantitatieve maar ook zeer zeker een kwalitatieve vraag. Ook dit vraag afstemming op minimaal in Baronieverband, maar waarschijnlijk op een hogere regionale schaal. We delen de zorg om de ruimtelijke druk op het buitengebied, wat een enorm belangrijk bezit is, beheersbaar te houden.	Zie reactienummer 38,	ja	Zie reactienummer 38.
40	15	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Uitnodiging om samen te kijken naar het versterken van groen-blauwe structuren die gemeente Breda en Oosterhout verbinden. Breda neemt deze structuren als vertrekpunt, met ontwikkelingen daaromheen. Versterk die kwaliteiten en gebruik ze als kwalitatieve elementen voor onder andere ons woon- en leefklimaat.	Zie reactienummer 38.	Ja	Zie reactienummer 38.

41	15	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		De Regionale Energie Strategie is richtinggevend. Het Amerwarmtenet is een van de onderwerpen die de regio bindt. De doorontwikkeling van de Amercentrale tot de Energie hub 21e eeuw is een regionaal belang. De mogelijkheid om het warmtenet te behouden en uit te breiden kan de druk op het buitengebied met betrekking tot energietransitie wellicht verlichten. De ambitie zou prominenter benoemd kunnen worden.	In het kader van de nog te ontwikkelen Transitie Visie Warmte wordt behoud en eventuele uitbreiding van het bestaande warmtenet nadrukkelijk als optie meegenomen. Ook de doorontwikkeling van de Amercentrale als Energie hub 21e eeuw is onderdeel van de studies naar ons toekomstige warmtesysteem. Het gebruiken van restwarmte zoals van de Amercentrale hebben we reeds in de omgevingsvisie als kans benoemd. De doorontwikkeling van de Amercentrale tot regionale Energie hub van de 21e eeuw hebben we nog niet als zodanig benoemd. Dit zullen we alsnog doen.	ja	In dit koepelthema zal de doorontwikkeling van de Amercentrale naar een Energiehub als kans worden benoemd.
42	15		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	We vragen aandacht voor de ambities, neergelegd in het document Regionale uitwerking OV-toekomstvisie 2040, gebaseerd op de Rijkswisite dat verstedelijkingsopgaven primair gekoppeld moet zijn aan OV-knooppunten. De kern Dorst, aan het spoor tussen Breda en Tilburg zou die mogelijkheid bieden. U heeft dit als zoekgebied voor uw woonopgaven gemarkeerd, een koppeling daarvan aan een mogelijke toekomstige OV-halte past daar dan prima bij.	De toevoeging van een spoorstation in Dorst is onzes inziens enkel een reële optie als deze wordt ondersteund door de toevoeging van substantiële aantallen nieuwe woningen ter plaatse. Op dit moment is daarvan geen sprake. Om die reden willen wij nu inzetten op versterking van het openbaar vervoer over de weg.	ja	Bij het deelgebied "Dorst, Steenoven en omringend buitengebied" onder het aspect "Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid" zal de laatste zin als volgt worden verduidelijkt: "Daarnaast is voor het kerkdorp Dorst een goede verbinding met het openbaar vervoer <u>over de weg</u> richting Breda, waaronder het <u>Centraal Station van Breda</u> , een aandachtspunt."
43	16		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Aan Staatsbosbeheer wordt medewerking gevraagd voor een uitrit voor de nieuwe woonwijk. Staatsbosbeheer wil hierover verder praten met dien verstande dat door het veranderde gebruik van het aangrenzende bos, Staatsbosbeheer zich hier als grondeigenaar dan niet meer ziet terugkomen. En als nieuwe eigenaar nadrukkelijk naar de gemeente Oosterhout kijkt. Dit ook in relatie tot eventuele nieuwe herontwikkelingslocaties in de omgeving. Ook dient ten behoeve van openbaarheid van wegen te worden gekeken worden naar een andere invulling.	Deze reactie betreft een abstractionniveau die niet thuishoort bij een omgevingsvisie. Er wordt vanuit gegaan dat deze reactie betrekking heeft op de uitbreidingswijk Dorst Oost. Deze opmerking zal worden doorgegeven aan de projectorganisatie belast met deze ontwikkeling. Van reclamant wordt gevraagd dit standpunt in te brengen in de gesprekken over deze ontwikkeling met voornoemde projectorganisatie (die gezien het gestelde in de zienswijze bekend is bij reclamant).	Nee	
44	16		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Staatsbosbeheer is zeker voorstander van het bevorderen van het fietsgebruik. Met name ook om de fiets naar het bos te komen in plaats van met de auto. Graag willen we hierbij benadrukken dat we met gemeente Oosterhout zowel ambtelijk als bestuurlijk in overleg zijn over het beheer en onderhoud van de bestaande fietspaden in de boswachterij op eigendom van Staatsbosbeheer. Binnen de boswachterij ligt veel km verharde paden die zijn opengesteld voor fietsers. Vanwege het grote aanbod aan fietspaden binnen en rond de boswachterij, het nastreven van beleven van rust in de kern van de boswachterij én vanwege het ontbreken van de financiële middelen voor beheer van onderhoud van alle fietspaden, zal Staatsbosbeheer overgaan tot het afsluiten, en zo mogelijk verwijderen, van bepaalde verharde paden binnen de boswachterij. Dit hebben we opgenomen in de nieuwe recreatiezonering voor boswachterij Dorst die momenteel wordt besproken met diverse stakeholders. Binnen het voorstel blijft een recreatieve fietspadenstructuur rond de boswachterij met verbindingen naar de omliggende dorpen in stand.	De gemeente neemt kennis van deze zienswijze. En wordt graag in de genoemde besprekingsronde met stakeholders betrokken.	nee	
45	16		Den hout en omringend	De Binnenvlakte van Terheijden is een Natte Natuurparel met (in potentie) hoge ecologische waarden wat sterk onder druk staat door actuele verdroging alsmede intensivering van de landbouw (met name stikstof). Vestiging en/of opschaling van (nog meerstikstof)	De omgevingsvisie geeft reeds aandacht aan het aspect verdroging. Meer specifiek is hiertoe op de IDEE-kaart voor Den Hout, nabij de Binnenvlakte van Terheijden 'aandacht voor verdroging' als	Nee	

			buitengebied	producerende ontwikkelingen kunnen verantwoorde natuurontwikkeling in de weg staan.	aandachtspunt genoemd. Ten aanzien van de stikstofuitstoot volgt Oosterhout de lijn die landelijk en provinciaal is ingezet.		
46	16		Den hout en omringend buitengebied	De oostkant van de Binnenspolder van Terheijden is infiltratiegebied. Beheer zou ten behoeve van hoge natuurdoelen gericht moeten worden op retentie en verhogen van waterstanden. Dit geldt dus voor het hele westelijke deel van buitengebied van Den Hout. (zie kaartje hieronder)	Het waterbeheer ter plaatse van het westelijk deel van Den Hout zal (ook) de lokale functies moeten bedienen, waaronder de agrarische. Het aspect verdroging is voor dit deel reeds benoemd in de omgevingsvisie. Om misverstanden te voorkomen zal de tekst worden aangevuld met de opmerking dat maatregelen die verdroging moeten tegenaan ook moeten uitgaan van de en met respect voor de huidige gebruiksfuncties, waaronder de agrarische.	Ja	Op de IDEekaart voor Den Hout en omringend gebied, wordt de tekst aangevuld met de opmerking dat eventuele maatregelen die verdroging moeten tegenaan, (ook) moeten uitgaan van de huidige gebruiksfuncties, en met respect daarvoor, waaronder de agrarische.
47	17		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	In dit onderdeel staat in de tweede alinea ' <i>De boswachterij Dorst -met de Groene Poort Hannebroek- heeft een brede functie</i> ' Naar mijn mening klopt het niet dat hier de Hannebroek de Groene Poort zou zijn. In de Gebiedsvisie landschapspark Oosterhout-Breda uit 2009 worden er verschillende poorten geïntroduceerd. Er wordt in deze gebiedsvisie gesproken over poorten als entrepunten met horeca. En de Hannebroek wordt als zo'n punt aangemerkt. Zie ook de kaarten op bladzijdes 30 en 50 van de Gebiedsvisie landschapspark Oosterhout-Breda. Daarnaast wordt er in deze gebiedsvisie gesproken over Groene Poort Seters. Zie blz. 65. Waar de titel van het hoofdstuk 'Herinrichting Groene Poort Seters en omgeving' heet. Inspreker doet de volgende suggestie voor aanpassing van de tekst op pagina 74 van de omgevingsvisie: <i>De boswachterij Dorst -met de Groene Poort Seters- heeft een brede functie (o.a. met mountainbikeroutes), waar veel mensen 'van buiten' naar toe gaan met de auto. De verbindingen zijn niet optimaal, wat tot een belasting van natuurwaarden en overlast leidt.</i>	Het tekstvoorstel wordt overgenomen.	Ja	op pagina 74 wordt de eerste zin, van de 2 alinea onder "Identiteit & ruimtelijke kwaliteit" als volgt aangepast: "De boswachterij Dorst - met de Groene Poort Seters - heeft een brede functie (o.a. met mountainbikeroutes), waar veel mensen 'van buiten' naar toe gaan met de auto. De verbindingen zijn niet optimaal, wat tot een belasting van natuurwaarden en overlast leidt."
48	18		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Ik lees in de visie van Dorst veel terug dat het hierbij gaat over een wat oudere bevolking. Welke leeftijdsgroep wordt hiermee bedoeld? Zeker met de komst van de nieuwbouwwijken is Dorst in mijn ogen verjongt en sluiten de faciliteiten niet aan bij de behoefte. Denk hierbij alleen al aan het schoolgebouw en de sportfaciliteiten. Ik ben benieuwd welke analyse hieraan ten grondslag ligt.	In de kenschets als onderdeel van de IDEekaart Dorst e.o. is een link opgenomen naar het onderliggende data-onderzoek. https://www.omgevingsvisieoosterhout.nl/kenschets-dorst . In de omgevingsvisie is overigens wel aandacht voor de jongere doelgroep. Zo is op de IDEekaart van Dorst als aandachtspunt benoemd dat het van belang is dat de voorzieningen en inrichting van de openbare ruimte aansluit op de veranderende samenstelling van de bevolking: " Denk aan voldoende groen, speelvoorzieningen, andere voorzieningen voor gezinnen met kinderen, waarbij ook de doelgroep 12 - 18 jaar niet vergeten moet worden." De tekst zal op dat punt nog worden aangevuld.	ja	Bij het deelgebied "Dorst, Steenoven en omringend buitengebied" zal onder het aspect "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen" worden ingegaan op de groei van de scholen en in relatie daarmee aandacht worden gevraagd voor het behoud van kwaliteit van onderwijs en voldoende huisvestingsmogelijkheden en sportfaciliteiten
49	18		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Ik lees in de visie niks terug over het veiliger maken van de infrastructuur. Nu gaat al het verkeer door de Spoorstraat het dorp uit, waarbij ook nog de onoverzichtelijke markt hier deel van uit maakt. Tevens lees ik niks terug over hoe men denkt om te gaan met de spoorwegovergang. Met alle schoolgaande kinderen uit de wijk de Boswachterij ontstaat hierbij elke dag een onveilige situatie. Waarom wordt er niet gekeken naar een fietsbrug of tunnel zoals in de aangrenzende gemeente Gilze Rijen.	De problematiek die reclamant benoemd is reeds verwoord in de omgevingsvisie. Ook in de Mobiliteitsvisie heeft dit aspect aandacht en prioriteit. Of hetgeen is aangedragen een kans van slagen heeft zal in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie moeten blijken. Aanvullend wordt verwezen naar het antwoord bij reactienummer 22.	nee	
50	18		Dorst, Steenoven en	Als laatste wil ik opmerken dat er momenteel qua faciliteiten eigenlijk niet meer is dan een campingwinkel en een bakker. Er is helemaal	De trend die de inspreker signaleert is een algemene trend die zich in geheel Nederland voordoet in kleine kernen. De overheid, zoals een gemeente, heeft geen invloed op investeringsbeslissingen van	Nee	

			omringend buitengebied	geen horeca meer in het dorp aanwezig. Dit is eigenlijk onacceptabel en de doodsteek voor het dorp Dorst	winkeliers en ondernemers. Wel kan de gemeente in het bestemmingsplan mogelijkheden bieden voor het vestigen van detailhandel of andere commerciële voorzieningen. Deze mogelijkheden zijn er/ kunnen worden geboden als een ondernemer ons daartoe verzoekt. Ten aanzien van maatschappelijke voorzieningen is in de omgevingsvisie als kernpunt opgenomen: gestreefd wordt naar het behoud van het aanbod en de kwaliteit van de maatschappelijke voorzieningen. In die zin ondersteunt de zienswijze de omgevingsvisie. Zie ook de reactie onder 68. Waar wordt onderkend dat een autoluw en veilig bereikbaar stadshart een bijdrage kan leveren aan het voorzieningenniveau en dit wordt verwerkt in de omgevingsvisie.		
51	19		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Aangegeven wordt dat er met verbazing is kennisgenomen van de plannen rondom Zonnepark Dorst, waar de bewoners niet bij zijn betrokken. Zonneparken horen niet thuis in de natuur, plaats deze liever op daken van gebouwen en bedrijventerreinen. Ook is er een tegenstrijdigheid tussen het plaatsen van zonnepanelen en het bevorderen van biodiversiteit. Graag wordt hier een toelichting op ontvangen. Daarnaast wil de schrijver graag horen op welke wijze hij de zaken bespreekbaar kan maken of bezwaar kan aantekenen.	Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten in het kader van de Energietransitie. Inhoudelijk wordt aangegeven dat Oosterhout in de eerste plaats inzet op zonnepanelen op daken en op de twee plaats inzet op windmolens om zo de doelstellingen voor duurzame energieopwekking te kunnen behalen. Omdat de beschikbare opwekcapaciteit van deze twee opties onvoldoende is, moet er in beperkte mate gekozen worden voor zonneweides. In 2018 is deze locatie als één van de twee zoekgebieden geselecteerd uit maar liefst 17 locaties. Hierbij is onder andere rekenschap gehouden met waarden als landschap en ecologie. Bij de nadere uitwerking van het zonnepark Dorst zal verder aandacht worden besteed aan de landschappelijke inpassing in de omgeving en de biodiversiteit. Anders dan in de zienswijze wordt gesteld betreft deze locatie geen natuur, maar agrarische gronden.	Nee	
52	20		Oosteind en buitengebied	Opgevallen is dat in het juridisch bindende "N629 Kwaliteitsverbeteringsplan" een duidelijke landschapszone is opgenomen tussen Oosteind en Dongen, maar dat deze landschapszone ten oosten van de Groenstraat-Hoge Dijk is ingetekend. En juist niet ten westen van de Groenstraat- Hoge Dijk, zoals in de ontwerp omgevingsvisie is opgenomen. AVRI Bloem- en Tuincentrum maakt volgens het "N629 Kwaliteitsverbeteringsplan" dus geen onderdeel uit van de beoogde landschapszone en is juist expliciet als een recreatieve spot aangeduid. Er bestaat dus een duidelijk verschil tussen de landschapszone uit het juridisch bindende "N629 Kwaliteitsverbeteringsplan" behorende bij het sinds 25 november 2020 onherroepelijke provinciale inpassingsplan N629 en de landschapszone uit de ontwerp omgevingsvisie. Dit verschil kan verstrekende gevolgen hebben voor toekomstige mogelijkheden van AVRI Bloem- en Tuincentrum. AVRI Bloem- en Tuincentrum vraagt de gemeente Oosterhout daarom om in het proces van de omgevingsvisie de precieze ligging en de uitgangspunten van de landschapszone tussen Oosteind en Dongen nader te onderzoeken en te onderbouwen en af te stemmen met de juridische randvoorwaarden van het Inpassingsplan N629 Oosterhout-Dongen.	De landschapszone die thans is opgenomen in de omgevingsvisie is 1 op 1 afkomstig van de (interim-)Verordening ruimte van de provincie. Daarin is deze zone aangeduid als Groenblauwe Mantel. Daarnaast geeft het Inpassingsplan N629 aan dat de AVRI een recreatieve trekker is, als een gegeven feit, niet meer dan dat. In de uitvoeringsparagraaf (hoofdstuk 4 "actiepunten") is dan ook geen melding gemaakt van het uitbreiden van de AVRI als doel van het inpassingsplan of als actiepunt. Op de visiekaart (paragraaf 3.7 "Algehele visie") van dit inpassingsplan is te zien dat de AVRI geheel onderdeel uitmaakt van de landschapszone. Niet wordt onderkend dat op één van de afbeeldingen in het inpassingsplan de indicatieve aanduiding van de landschapszone op de kaart (abusievelijk) in oostelijke richting is opgeschoven, in afwijking van de visie van datzelfde plan én in afwijking van de (interim-)Omgevingsverordening. Waarvan laatstgenoemde leidend is en niet kan worden gewijzigd door een bestemmingsplan (laat staan een bijlage bij een bestemmingsplan). Hetgeen nu in de omgevingsvisie is opgenomen, voldoet dan ook aan het inpassingsplan en nog belangrijker de (interim-)Verordening ruimte van de provincie.	nee	

53	20		Oosteind en buitengebied	Hoe dient de relatie tussen het bestaand tuincentrum (AVRI) en de gewenste landschapszone gezien te worden? Bij het intekenen van de gedetailleerd aangegeven landschapszone lijkt aan de aanwezigheid van het bestaande tuincentrum voorbij gegaan te zijn. De bestaande bebouwing van het tuincentrum, de parkeerplaats en de kwekerij (totale oppervlakte ca. 6,5 ha) zijn bijna over de volledige breedte van de landschapszone langs de Heistraat gelegen. Het gehele bestaande terrein van AVRI Bloem- en Tuincentrum wordt door de gemeente Oosterhout in de ontwerp omgevingsvisie gezien als een "landschapszone", waarbij de pijlen voor het toevoegen van de ontbrekende groenstructuur over het bestaande terrein en bebouwing het tuincentrum zijn getekend. Het is daarom voor AVRI Bloem- en Tuincentrum de vraag hoe de gemeente Oosterhout de relatie tussen de door de gemeente gewenste ontwikkeling van deze landschapszone en de feitelijke aanwezigheid en toekomstige mogelijkheden van het bestaande tuincentrum ziet.	Deze zone is al enige tijd op provinciaal niveau aangegeven en is geen nieuwe ontwikkeling (zie antwoord hiervoor). Net als nu zullen bestaande functies binnen die zone, waaronder het tuincentrum, worden gerespecteerd. De betreffende pijlen 'toevoegen ontbrekende groenstructuur' zijn niet exact ingemeten, maar duiden de ambitie dat het wenselijk is om in deze zone de groenstructuur te versterken. Om onnodige schaduwwerking te voorkomen zal de aanduiding 'toevoegen ontbrekende groenstructuur' worden verlegd. Aanvullend daarop willen wij u erop wijzen dat bij de realisatie ten alle tijden rekening wordt gehouden met de bestaande situatie. Over de versterking van de groenstructuur zijn er reeds verkennende gesprekken gaande met u en de provincie gaande met als doel u enige uitbreidingsruimte te bieden, waarbij uw uitbreiding tevens tot een meerwaarde leidt voor de landschapszone zoals aangegeven in de provinciale (interim-)Verordening ruimte en de omgevingsvisie. En daarmee de provincie in het kader van meerwaarderecreatie mogelijk bereid is om in afwijking van de provinciale verordening medewerking te verlenen aan uw uitbreidingswens.	Ja	Naar aanleiding van deze reactie zal de aanduiding 'toevoegen ontbrekende groenstructuur' dusdanig op de kaart worden verlegd, dat deze niet meer over het huidige tuincentrum loopt.
54	20		Oosteind en buitengebied	Nieuw tracé N629 conform inpassingsplan N629 Oosterhout-Dongen ontbreekt grotendeels in ontwerp omgevingsvisie. AVRI Bloem- en Tuincentrum vindt het opvallend dat op de visiekaart van de ontwerp omgevingsvisie alleen de 1" fase van de nieuwe N629 is opgenomen. De gehele nieuwe 2e fase van de N629 vanaf Everdenberg-Oost alsmede de nieuwe aftakking richting Heistraat-Dongen ontbreekt op de visiekaart. Gezien de grote gevolgen van de aanleg van de N629 voor de verkeersstructuur en de landschappelijke structuur van het gehele gebied tussen Oosterhout en Dongen dient het gehele tracé van de N629 (inclusief aftakking richting Heistraat-Dongen) op de visiekaart van de omgevingsvisie opgenomen te worden. Daarnaast vindt AVRI Bloem- en Tuincentrum het opvallend dat ook in de teksten van de ontwerp omgevingsvisie geen tot weinig aandacht is voor de 2e fase van de N629, de verkeerskundige gevolgen voor het gebied (bijvoorbeeld de Heistraat) en het gehele proces van de gebiedsontwikkeling met bijbehorende maatregelen en investeringen die voortvloeien uit het Provinciaal Inpassingsplan.	De fase 2 van de N629 is gelegen in het deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef". En dientengevolge op de ID-kaart van dat deelgebied ingetekend. Op pagina 38, 86, en 87 is aandacht gegeven aan de effecten van de N629	nee	
55	20		Oosteind en buitengebied	Proces en uitkomsten van het Dromenlab/Maaklab 2017-2019 voor gebiedsvisie Oosterhout-Dongen ontbreken volledig in ontwerp omgevingsvisie. AVRI Bloem- en Tuincentrum is verbaasd dat in de ontwerp omgevingsvisie geen enkele aandacht of verwijzing te vinden is naar de gebiedsopgave vanuit het Provinciaal inpassingsplan N629 en het daarvoor doorlopen bijzondere participatietraject in de vorm van het Dromenlab en Maaklab. AVRI Bloem- en Tuincentrum vindt het teleurstellend dat alle positieve energie van de afgelopen jaren en de inspirerende ideeën uit het bijzondere proces Dromenlab en Maaklab geen plaats hebben gekregen in de ontwerp omgevingsvisie. Dit terwijl er bijvoorbeeld wel een concrete verwijzing naar het Structuurplan voor Oosteind uit 2009 is opgenomen in de ontwerp omgevingsvisie. AVRI Bloem- en Tuincentrum vraagt de gemeenteraad daarom om bij het vervolgproces van de omgevingsvisie het proces en de uitkomsten van het Dromenlab en Maaklab een duidelijke plaats te geven in de omgevingsvisie.	De genoemde processen zijn opgestart in het kader van het realiseren van een landschapszone tussen Oosterhout en Dongen. In de omgevingsvisie is hier melding van gemaakt (pagina 86). Niet is er melding gemaakt van het proces om te komen tot een plan voor dit gebied. In de omgevingsvisie zal melding worden gemaakt van dit proces. Omdat de resultaten tot dusver nog niet zijn vastgesteld, zullen deze geen onderdeel uitmaken van de omgevingsvisie, al dan niet via een link daarnaar worden verwezen. Overigens kunnen wij ons voorstellen dat in het kader van de verdere uitwerking van het Verstedelijkingsakkoord voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg nadrukkelijk gekeken gaat worden naar de verdere invulling van het gebied tussen Oosterhout en Dongen, waarbij ook andere (nieuwe) functies aan de orde kunnen zijn.	Ja	Benoemen processen die gestart zijn om te komen tot een visie en uitvoeringsplan voor de Landschapszone tussen Dongen en Oosterhout (pagina 86). Aangeven dat in het kader van de verdere uitwerking van het Verstedelijkingsakkoord voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg nadrukkelijk gekeken gaat worden naar de verdere invulling van het gebied tussen Oosterhout en Dongen, waarbij ook andere (nieuwe) functies aan de orde kunnen zijn.

56	20		Oosteind en buitengebied	Kan de omgevingsvisie ruimte bieden voor Toekomstvisie AVRI Bloem- en Tuincentrum? Hoewel AVRI Bloem- en tuincentrum zich realiseert dat een omgevingsvisie bedoeld is voor het richting geven van het beleid voor de fysieke leefomgeving op langere termijn voor de gehele gemeente, en dus niet specifiek bedoeld is voor individuele gevallen, wil men graag de gemeenteraad informeren over de toekomstvisie voor het bloem- en tuincentrum. AVRI Bloem- en Tuincentrum vraagt de gemeenteraad om in de vast te stellen omgevingsvisie ruimte en mogelijkheden te bieden voor een gezonde en duurzame toekomstige bedrijfsvoering voor het tuincentrum. Vanaf 2015 is AVRI Bloem- en Tuincentrum in gesprek met de gemeenten Oosterhout en Dongen en de provincie Noord-Brabant over de toekomstvisie van AVRI Bloem- en Tuincentrum. Door AVRI Bloem- en Tuincentrum is een Gebiedsvisie opgesteld, waarin recente ontwikkelingen rondom de N629 en het Dromenlab zijn meegenomen. De toekomstvisie Landschapspark "Avri" past bij de ingezette ontwikkelingen in het gebied, voortkomend uit het nieuwe tracé van de N629. Het initiatief past in de doelstellingen van de nieuwe omgevingsvisie voor Brabant. De plannen zijn klimaatadaptief en zoveel mogelijk energieneutraal.	De ontwikkeling is in strijd met Provinciale regels. Op dit moment zijn en worden er overleggen gevoerd met de provincie om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Onderdeel van dat proces is ook het weggelaten van de wenselijkheid van deze ontwikkeling bij de regiogemeenten. Iets wat ingevolge provinciale regels verplicht is. Het wordt niet als gepast gezien om zonder consensus te hebben bereikt met de provincie en de regiogemeenten, het gevraagde in de omgevingsvisie te benoemen. Ook zal het benoemen in de omgevingsvisie niet leiden tot het daadwerkelijk verkrijgen van ontwikkelruimte. Bovenal moet (zoals ook wordt aangegeven door de indiener van de zienswijze) worden geconstateerd dat de omgevingsvisie is bedoeld voor meer algemene strategische beleidsdoelen en niet voor individuele ontwikkelingen als onderhavige.	nee	
57	21	Algemeen		Met belangstelling heb ik het ontwerp gelezen. Het is een interactief en ludiek weergegeven naslagwerk met mooie links naar bestaande documenten wat eens leidt tot een andersoortige insteek dan traditionele beleidsdocumenten die we gewend zijn vanuit de gemeente. Ik juich dit toe omdat dit duidelijk maakt dat er eens anders gekeken is en wordt dan binnen de huidige gebaande paden en kaders.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
58	21	Algemeen		Gesteld is dat de omgevingsvisie gebaseerd is op vastgesteld beleid en geen nieuwe beleidskeuzes omvat. Het vernieuwende aan de omgevingsvisie is dat hierin alles samengebracht is en daardoor meekoppelkansen benoemd zijn. Die kansen worden her en der benoemd maar zijn niet of onvoldoende geconcretiseerd. Hoewel ik begrijp dat sommige aspecten niet meetbaar te maken zijn, kan er wel een lat gelegd worden om daaraan te monitoren. Mijn verzoek is derhalve om meer concrete doelen te benoemen, waar mogelijk en nodig, en dit meetbaar te maken.	De omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van vastgesteld beleid en benoemd nieuwe opgaven die nader worden uitgewerkt in meer specifiek beleid (zogenaamd programma's). Daar waar gewenst én mogelijk zullen in de nadere uitwerking meetbare doelen worden gesteld.	Nee	
59	21		Den hout en omringend buitengebied	Het bevreemdt me verder dat het Integraal Dorpontwikkelingsplan Den Hout (iDOP) met geen woord wordt aangehaald in de gehele visie. De wensenlijst, zoals vermeld in bijlage 1 van het iDOP Den Hout, dient concreet, beter en expliciet te worden verwerkt in de omgevingsvisie. De afgelopen 10 jaar is enkel het bouwplan locatie Vrachelsestraat – Molenakker gerealiseerd. Alleen de locatie van het huidige voetbalveld Irene'58 wordt nu vermeld in de ontwerp omgevingsvisie. Maar de locaties Oude melkfabriek aan de Houtse Heuvel alsmede bij de Eindsepad-Ruiterspoor zouden uitstekend passen als ontwikkellocatie. Frappant is verder dat een woonzorgcombinatie aan de Houtse Heuvel nergens meer verwoord is in de ontwerp-omgevingsvisie.	De woningbehoefte en de eventuele woningbouwlocaties worden in beeld gebracht via het uitwerkingstraject van de vastgestelde woningbouwstrategie en het lopende onderzoek naar woningbouwlocaties in Den Hout zelf. Besluitvorming en eventuele inspraak daaromtrent vindt eveneens in dat kader plaats. Daarnaast is Dorpsbelang Den Hout in het kader van wijkgericht werken gestart met een proces die moet leiden tot een nieuw dorpsplan. Dit laatste zal worden verwerkt in de IDEekaart en als grootste opgave worden benoemd. Goede, nog openstaande onderdelen uit het vorige iDOP kunnen in dat traject worden meegenomen en worden besproken op actualiteit en haalbaarheid.	ja	Onder het kopje Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen zal melding worden gedaan dat er in het kader van het wijkgericht werken, samen met de inwoners van Den Hout wordt gewerkt aan nieuw dorpsplan. Ook zal dit als grootste opgave worden genoemd.
60	21		Den hout en	Ook de herinrichting van het straat-profiel van de Houtse Heuvel wordt zeer summier belicht en feitelijk niet benoemd als	In de recent vastgestelde Mobiliteitsvisie is het oostelijke deel van de Houtse Heuvel aangeduid als aandachtspunt voor de	nee	

			omringend buitengebied	wens/actiepunt richting toekomst. Op figuur 12, de IDEekaart Den Hout wordt slechts een deel van de Houtse Heuvel voor verbetering verkeersveiligheid aangeduid; Heuvel Oost en Zuid zijn ten onrechte niet gekleurd weergegeven. Ik neem aan dat u deze omissie corrigeert en alsnog deze delen rood laat kleuren mede omdat dit gegeven al in het bestaand beleid als actie-/verbeterpunt zou moeten zijn meegenomen.	verkeersveiligheid. En daarmee ook al zodanig op de IDEekaart. Reden dat in de Mobiliteitsvisie dat deel van de Houtse Heuvel is aangegeven als gebied waar extra aandacht is voor de verkeersveiligheid komt voort uit het gegeven dat dat deel van de Houtse Heuvel onderdeel uitmaakt van het primaire fietsnetwerk. Gezien die functie heeft verbetering van de verkeersveiligheid daar een hogere prioriteit dan op de overige delen van de Houtse Heuvel. Nu qua uitvoering de gehele bebouwde kom van Den Hout als 30 km zone wordt ingericht, zal ook zonder de gevraagde aanduiding de verkeersveiligheid op de overige delen van de Houtse Heuvel toenemen.		
61	21		Den hout en omringend buitengebied	Verder wordt in de omgevingsvisie niets vermeld over de parkeerproblematiek rondom de Houtse Heuvel. Door afsluiting van de Houtse Heuvel door de gelanders is er geen specifieke en fysieke parkeergelegenheid terwijl dit gebied het centrum van het dorp is en vele horecagelegenheden daaraan gevestigd zijn. De politiek dient dus in de omgevingsvisie dit punt mee te nemen voor Den Hout en daarbij aan te geven wat men wil gaan doen aan de inrichting van de Houtse Heuvel, openbare parkeervoorzieningen en op welke wijze in samenspraak met horecavoorzieningen aldaar aan hun wettelijk vereiste eigen parkeernorm voldaan gaat worden.	Vanuit de Mobiliteitsvisie is het inrichten van 30 km zone in Den Hout één van de projecten die opgenomen is in het uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Dus ook de Houtse Heuvel. Bij een herinrichting van de weg naar 30 km/uur wordt er ook gekeken naar parkeren.	nee	
62	21		Den hout en omringend buitengebied	Tenslotte is het opvallend dat in figuur 12 (IDEekaart Den Hout) de cirkel 'Behoud vrije ligging Den Hout' veel te klein is weergegeven. Hierbij is de cirkel gehanteerd van het gebied welke de status Beschermd Dorpsgezicht heeft. Echter, het gebied 'Behoud vrije ligging Den Hout' strekt zich veel verder uit dan op die afbeelding aangeduid. Afgesproken is ten tijde van het tot stand komen van onder meer De Contreie dat de vrije ligging van Den Hout blijvend zal worden gerespecteerd door het gemeentebestuur. Om dit te borgen, is een kilometerzone afgesproken tussen Den Hout en de stadsrand. Het middelpunt van die kilometer is de toren van de Houtse Corneliuskerk. Beschrijvend is dit op blz. 61 van de ontwerp-omgevingsvisie aangegeven maar helaas dus verkeerd/onjuist weergegeven op de IDEekaart op pagina 60. Ik verzoek u deze discrepantie op de kaart derhalve te corrigeren.	De IDEekaart wordt op dit punt aangepast. Omdat de omgevingsvisie geen kartering op perceelsniveau kent (zoals bijvoorbeeld een bestemmingsplan) zal de cirkel indicatief worden weergegeven.	ja	De cirkel rondom Den Hout wordt dusdanig ingetekend dat deze (bij benadering) de zone van 1 km aangeeft vanaf de kerk. De indicatieve status zal hierbij expliciet in de legenda worden benoemd.
63	21		Den hout en omringend buitengebied	Wanneer ik de ontwerp-omgevingsvisie lees, zie ik een forse doorschuiving in de tijd van de noodzakelijke bouw/realisatie van huur- en koopwoningen in Den Hout. Dit wordt ervaren als een gemis want hierdoor kunnen jongeren dan wel senioren niet eenvoudig doorstromen binnen het dorp van een eigen woning naar eerste start- (kapitaal) of kleinere woning bij verkoop van hun eigen huis. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt nu simpel een verwijzing gemaakt naar de nog vast te stellen Woningbouwstrategie Oosterhout 2030. Iedereen heeft de mond vol van Tiny houses, kleine senioreneenheden of een groepsaccommodatie met een mix van deze groepen maar nergens wordt dit geconcretiseerd. Ook gemeente Oosterhout heeft de lef en regie niet om zo'n woonvorm in ons dorp te willen en kunnen vormgeven. In de huidige ontwerp-omgevingsvisie wordt nu enkel en alleen het probleem geconstateerd maar een oplossing wordt niet benoemd. Geen woorden maar daden,	In het kader van de uitwerking van de (inmiddels) vastgestelde woningbouwstrategie en het specifieke onderzoek naar woningbouwlocaties in Den Hout zelf, wordt de behoefte in beeld gebracht, evenals de potentiële woningbouwlocaties. Het betreft zowel een kwantitatief als kwalitatief onderzoek, waarin ook naar het type woningen wordt gekeken. Besluitvorming en eventuele inspraak vindt in het kader van de verdere uitwerking van de Woningbouwstrategie plaats.	nee	

				zou ik willen zeggen maar die daadkracht bespeur ik niet in de huidige ontwerp-omgevingsvisie voor Den Hout. Maak dus afspraken concreet en haalbaar en leg desnoods de lat eens niet te hoog. Het zou al immers een prestatie van formaat zijn als er binnen 5 jaar maximaal 10 nieuwe starterswoningen fysiek staan in Den Hout.			
64	21		Den hout en omringend buitengebied	Op de kaart ontbreekt zorgboerderij Levensvreugde (het enige zorgcomplex in uw gemeente), groepsaccommodatie en recreatievoorziening 'De Houtse Linies'. Ik neem aan dat dit nog gecorrigeerd wordt.	Het duiden van dit type kleinschalige voorzieningen betreft een te gedetailleerd niveau, kijkend naar het strategische gehalte van de omgevingsvisie. Daarnaast moet kenschets een beeld geven van een gebied op hoofdlijnen, en is deze niet bedoeld volledig te zijn in het benoemen van alle denkbare functies.	nee	
65	21		Den hout en omringend buitengebied	In de ontwerp-omgevingsvisie wordt gerefereerd naar beleidsdocumenten die zijn verouderd of dit jaar aflopen. Ik zou derhalve de beleidsgebieden en – stukken laten updaten en meer toekomstgericht te betrekken in uw uiteindelijk definitief visiedocument. Maak dus nu eerst eens een goede pas op de plaats om te bezien hoe enerzijds de omgevingsvisie vorm kan geven aan nieuwe beleidsplannen en je daarbij niet blind te staren op 'oud' beleid wat feitelijk al verlopen is en waarbij onduidelijk is of dit nog wel actueel is. Gebruik hiervoor a.u.b. wat meer tijd om te komen tot een beter uitgebalanceerde en doordachte omgevingsvisie en laat niet de factor tijd ('vaststelling voor eind 2021') daarbij leidend zijn. Er is immers geen juridische noodzaak met een overgangstermijn van 3 jaar.	De beleidsdocumenten genoemd in de omgevingsvisie zijn actueel en niet verouderd. Daarnaast is de keuze is gemaakt om de voortgang van actualisatie van beleid (en dus het inspelen op behoefte bij de maatschappij) niet te laten vertragen door de totstandkoming van de omgevingsvisie. De reeds vastgestelde en thans actuele Toekomstvisie Oosterhout 2030, maakt dat de verschillende beleidslijnen niet uit elkaar gaan lopen.	nee	
66	21		Den hout en omringend buitengebied	In de omgevingsvisie wordt aangegeven dat de komende periode wordt gestart met een Kerkenvisie, specifiek gericht op het in beeld brengen van de mogelijkheden voor het duurzaam behouden van de karakteristieke kerkgebouwen. Aangezien de Cornelius kerk geen eigendom meer is van het bisdom, is onttrokken uit zijn kerkelijke rites en is gekocht door een stichting, is het de vraag hoe u dit object gaat betrekken bij deze visie en hoe dit vorm te geven. Graag wil ik dit specifiek en concreet beschreven zien worden in de definitieve omgevingsvisie.	De omgevingsvisie is een strategische visie, die de doelen en opgaven voor de toekomst, in onderlinge samenhang, in beeld brengt (de "wat" vraag). Hoe die doelen worden bereikt en hoe de opgaven worden opgepakt is voor de uitwerking in programma's. In dit geval is dat de kerkenvisie. In het proces om te komen tot die visie zal bepaald of en hoe de Cornelius kerk wordt betrokken.	nee	
67	21		Den hout en omringend buitengebied	Verder valt het me op dat er in de gehele omgevingsvisie niets wordt gezegd m.b.t. aanpak Weststadweg vanaf stoplichten bij het sportpark V.V. Oosterhout tot en met de kruising bij Hespelaar, A-59 en grens met Made. Dit lijkt me een grote opgave voor Oosterhout die in de ontwerp-omgevingsvisie volledig niet is benoemd! Daaraan gekoppeld zou een aanpak van de het wegverkeerslawaaï dat ervaren wordt van de A59 gecombineerd met de Weststadweg een kans kunnen zijn om mee te nemen in de gehele aanpak en te benoemen in de omgevingsvisie.	De geluidbelasting vanwege Rijkswegen is voorzien van een door het Rijk vastgesteld geluidproductieplafond die niet mag worden overschreden. Voor bestaande woningsituaties die overbelast zijn geldt een saneringsopgave. Daar is echter geen sprake van. Het geluid vanwege de Weststadweg voldoet aan de Wet geluidhinder. Gelet op de afstand tot de weg en het aantal woningen is er geen aanleiding voor maatregelen. De genoemde werkzaamheden zijn in het kader van aanpassing van rotonde ("De Bromtol"). Deze is benoemd bij IDEEkaart Weststadweg.	Nee	
68	21		Den hout en omringend buitengebied	In de ontwerp-omgevingsvisie wordt opgemerkt dat bij Ter Aalst er sprake is van een grote concentratie van recreatieve en toeristische voorzieningen (dag en nacht activiteiten). Verdere uitbreiding is niet <i>wenselijk</i> omdat de (recreatie)druk op het buitengebied en de wegen groot is. Ik vind deze bewoording een politiek antwoord waarbij te	Het op voorhand geheel op slot zetten van het gebied Ter Aalst voor recreatieve ontwikkelingen, wordt als niet verstandig geacht. Geopteerd wordt om naar de toekomst toe enige ruimte open te laten voor recreatieve ontwikkeling. Mede ook omdat nu niet kan worden voorzien welke ontwikkelingen zich aandienen en hoe het gebied zich	nee	

				allen tijde nieuwe initiatieven mogelijk blijven. U moet nu in de definitieve visie hierin een duidelijk veto stellen in dit soort ongewenste verdere ontwikkelingen.	verder ontwikkelt. Een eventuele recreatieve ontwikkeling zal, wanneer deze zich aandient, worden afgezet tegen het effect op het gebied in en rondom Ter Aalst en de ontsluitingswegen daarnaartoe. Met de huidige tekst in de omgevingsvisie wordt deze ontwikkelruimte beperkt opengelaten, doch een duidelijk en sterk signaal afgegeven dat zich aandienende ontwikkelingen zeer kritisch worden bekeken en worden afgezet tegen de huidige recreatieve druk. Dit laatste komt tot uiting door het icoon "aandacht voor recreatiedruk" op de IDEekaart en het benoemen van de recreatieve druk als grootste opgave van het gebied.		
69	21		Centrum	In het ontwerpdocument staat het volgende vermeld: 'Op het moment dat de omgevingsvisie zich in een volgende formele stap bevindt, zal na worden gegaan in welke fase de verschillende uitwerkingen/programma's zich bevinden. Ingeval een uitwerking/programma is bekrachtigd door een besluit van het bestuur, zullen de hoofdlijnen van dat besluit worden meegenomen in de omgevingsvisie'. Aangezien recent Arendshof II is aangekocht door de gemeente, wil ik graag de voor het centrum evidente gebiedsontwikkeling meegenomen en verwerkt zien worden in de definitieve versie van de omgevingsvisie.	De locatie is samen met de "bankenlocatie" aangeduid als (her)ontwikkelingslocatie wonen. In de tekst is hierover het volgende aangegeven: "Daarnaast de transformatie naar wonen van de 'Bankenlocatie' aan het Arendsplein en mogelijk ook transformatie naar wonen van het daaraan grenzende deel van Arendshof 1 en 2". Zowel de legenda op de IDEekaart, als in tekst, zal aangeven dat er mogelijk ook een stadhuis wordt gevestigd. Een ontwikkeling die ten tijde van het opstellen van het ontwerp van de visie nog niet was voorzien.	ja	Op de IDEekaart Centrum in de legenda aanpassen in "(her)ontwikkellocatie wonen/ <u>stadhuis</u> ". In de tekst onder "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen" wordt de volgende zin als volgt aangepast: "Daarnaast de transformatie naar wonen van de 'Bankenlocatie' aan het Arendsplein en mogelijk ook transformatie naar wonen en een eventueel <u>stadhuis</u> van het daaraan grenzende deel van Arendshof 1 en 2"
70	21	Proces		Qua proces vind ik dat het huidig concept ook besproken moet worden middels een "echte Omgevingsdialoog" zoals dit instrument al bij vele plannen/projecten wordt toegepast in plaats van het thans voorziene traject in de vorm van het indienen van een zienswijze zonder hoor/wederhoor. Door op een vernieuwende wijze dit proces op een andere manier door te zetten, komt er een evenwichtiger beleidsstuk tot stand in mijn ogen, doordat er niet geoordeeld wordt over maar met elkaar iets wordt bereikt.	De omgevingsvisie is de concretisering en uitwerking van de recente Toekomstvisie Oosterhout (2019). In het kader van de Toekomstvisie heeft een dergelijk Omgevingsdialoog plaatsgevonden. Daarnaast is de omgevingsvisie gebaseerd op beleidsdocumenten waarover reeds het gesprek met de samenleving plaatsgevonden heeft. Los daarvan hebben er in juni en juli 2020 rondetafelgesprekken plaatsgevonden met meer dan 40 partijen uit de samenleving, waaronder vertegenwoordigers van wijken, buurten en dorpen (waaronder Den Hout). Het gestelde wordt dan ook bestreden. Daarnaast zal in de verdere uitwerking van de opgaven genoemd in de omgevingsvisie, mede in het kader van het wijkgericht werken, de inwoners worden betrokken.	nee	
71	21	Verantwoording & vervolg		Tenslotte mis ik een concrete uitvoeringsparagraaf; een aspect/onderwerp dat een verplicht onderdeel is van de omgevingsvisie. Ik zou dan ook graag, los van het feit dat dit een wettelijke verplichting is, een aantal concrete projecten vermeld willen zien worden in de definitieve omgevingsvisie	De omgevingsvisie gaat met name om de wat-vraag (doelen en opgaven) en minder over de hoe-vraag (oplossingen, concrete projecten). Dus het beeld wat u heeft komt overeen met het doel van de omgevingsvisie. Ondanks dat er in de omgevingsvisie her en der wel concrete projecten worden benoemd (zoals actualisatie ontwikkel- en beheersvisie Heilige Driehoek, de her-ontwikkellocaties op de IDEekaarten), zullen deze met name in de nadere uitwerking in de verschillende programma's (zie onderdeel "verantwoording & vervolg") leiden tot meer concrete uitvoeringsprojecten. Daarnaast wordt bestreden dat, dat een wettelijke verplichting is. Voor de wettelijke verplichtingen wordt gemakshalve verwezen naar de bijlage "juridische verantwoording", in onderdeel Gesprek samenleving & inspraak.	nee	
72	22	Algemeen		Ik ben ervan overtuigd, dat we de komende jaren alles moeten geven om de opwarming van de aarde tegen te gaan, en alles moeten proberen om de klimaatdoelen te halen zodat je aarde nog leefbaar kan zijn voor de generaties die na ons komen. Er moet zo weinig	De gemeente erkend uw zorgen. Bij de afweging van ontwikkeling en initiatieven maakt het gemeentebestuur een integrale afweging, waarbij allerlei aspecten meegenomen worden, waaronder ook het effect op de natuur- en landschappelijke waarden en het	nee	

				mogelijk grond worden opgeofferd voor andere zaken dan het versterken van de natuur, biodiversiteit en het helpen voorkomen van het uitsterven van dieren. Er moeten geen nieuwe bedrijventerreinen worden ontwikkeld en zo weinig mogelijk ruimte moet gaan naar het bouwen van huizen (het liefst inbreiding en hoogbouw). Zonnepanelen moeten op daken en niet op landbouwgrond. Ook een krimp van de veestapel is nodig, er zouden dus geen vergunningen moeten worden afgegeven voor het uitbreiden van stallen. De luchtkwaliteit in Brabant is al slecht genoeg en de zeer grote dierenconcentraties in Brabant verhogen de kans op zoönose. Ook moet de jacht stoppen en de gezondheid en leefomgeving van de mensen moet worden bevorderd door middel van het vergroenen van de leefomgeving.	economisch-maatschappelijk belang. Afhankelijk van de concrete situatie en het maatschappelijk belang en urgentie van een opgave neemt het bestuur een besluit op maat. Ten aanzien van de klimaatdoelstellingen, gezondheidsaspecten en de voordelen die vergroening brengt, is er aandacht in de omgevingsvisie. In die zin ondersteunt uw reactie de omgevingsvisie.		
73	23	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Energietransitie heeft betrekking op thema's zoals kooldioxide, waterstof, geothermie, zon- en windenergie, elektrificatie en biomassa. Voor elk van de thema's geldt dat vooraf wordt onderzocht op welke wijze kan worden voorkomen dat negatieve effecten invloed hebben op de leefomgeving zoals bijvoorbeeld het vrijkomen van CO2 uit een opslagput, een brand bij de opslag van biomassa, een brand in een parkeergarage met elektrische voertuigen, een brand bij een zonneweide en een explosie bij het gebruik van waterstof. Betrek hierbij in een vroeg stadium de veiligheidsregio Midden en West-Brabant, immers de hulpdiensten dienen zich voor te kunnen bereiden en op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen die zich voltrekken door de energietransitie in hun werkgebied.	Recent zijn er, buiten de omgevingsvisie om, afspraken gemaakt met de Regionale Brandweer (veiligheidsregio) en de GGD om ze vroegtijdig te betrekken bij ontwikkelingen die een gezondheids- en veiligheidsaspect in zich hebben. Waaronder ontwikkelingen ten aanzien van energietransitie. Dit gebeurt in het kader van het experiment Omgevingstafel én door het toezenden van voorontwerpbestemmingsplannen. Hiermee wordt geacht te zijn voldaan aan de gemaakte opmerking.	nee	
74	23	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Omgevingsveiligheid is grotendeels geborgd in wet- en regelgeving. Maar de gemeente Oosterhout kan ook zelf keuzes maken waar risicovolle activiteiten wel of niet geaccepteerd zijn. De huidige industrieterreinen Westland en Vijf Eiken huisvesten al enkele Seveso en risicovolle bedrijven. Verder liggen er verspreid in de gemeente nog enkele bedrijven met milieubelastende activiteiten en de daarbij behorende aandachtsgebieden. Dorst kent aandachtsgebieden rondom het spoor. Bedenk bij het toestaan van nieuwe risicovolle activiteiten, maar ook omgekeerd bij keuzes van nieuwe woongebieden, dat woongebieden en zeer kwetsbare objecten bescherming dienen te krijgen. Door vooraf keuzes te maken en aandachtsgebieden actief door te laten werken in de omgevingsplannen en middels voorschriftengebieden kan extra veiligheid en verbetering van de zelfredzaamheid worden gerealiseerd.	In het Projectplan Implementatieplan Omgevingswet is bewust de keuze gemaakt om zoveel mogelijk beleidsneutraal over te gaan naar de nieuwe Omgevingswet. En eerst de basis op orde te hebben en die zaken aan te passen die vanuit de Omgevingswet (met ingang van diens inwerkingtreding) verplicht zijn, voordat we experimenteren met de mogelijkheden die de Omgevingswet ons allemaal biedt. Hetzelfde geldt voor milieu- en de hierbedoelde veiligheidsnormen. Dit is ook als zodanig verwoord, gemotiveerd en verantwoord in de omgevingsvisie, in het onderdeel "Milieuaspecten: belangrijk onderdeel goede leefomgeving" (pagina 34). Daarnaast wordt er thans al rekening gehouden met de genoemde risicovolle activiteiten en zijn deze vertaald in het gemeentelijk Externe Veiligheidsbeleid en in bestemmingsplannen.	nee	
75	23	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Ook hoogspanningsmasten, de windmolens en droogte in bosrijke gebieden verdienen een plaats in de lokale risico's.	Zie reactie hiervoor reactienummer 74.	nee	

76	23	Algemeen		Betrek de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant actief in de uitwerkingsplannen in relatie tot Omgevingsveiligheid.	Recent zijn er, buiten de omgevingsvisie om, afspraken gemaakt met de Regionale Brandweer (veiligheidsregio) en de GGD om ze vroegtijdig te betrekken bij ontwikkelingen die een gezondheids- en veiligheidsaspect in zich hebben. Dit gebeurt in het kader van het experiment Omgevingstafel én door het toezenden van voorontwerpbestemmingsplannen. Hiermee wordt geacht te zijn voldaan aan de gemaakte opmerking.	nee	
77	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Dorst heeft te maken gehad met een forse groei in aantal inwoners. De laatste 7 jaren is het inwoneraantal met 31% toegenomen tot ruim boven de 3000. Dorst is uitgebreid met mooie nieuwbouwwijken als het St. Joriseveld, De Boswachterij en Tuindorp. Echter zonder aanpassingen van de bestaande infrastructuur om het verkeer van en naar deze wijken goed af te wikkelen. Ook de nog aan te leggen nieuwbouwwijk Dorst-Oost lijkt via de reeds bestaande infrastructuur ontsloten te gaan worden. De infrastructuur van Dorst knelt inmiddels langs alle kanten met tal van onveilige situaties tot gevolg. Op zich niet vreemd want de huidige hoofdinfrastructuur (Spoorstraat, Oude Tilburgsebaan en Baarschotsestraat) stamt immers uit het begin van de vorige eeuw. Het is de hoogste tijd om de afwikkeling en overlast van autoverkeer in het dorp structureel aan te pakken. In een autoluw centrum zal er ook meer ruimte zijn voor goede en veilig bereikbare voorzieningen. De kinderen kunnen zelfstandig en veilig naar school en sportvereniging. Voor ouderen, die langer thuis blijven wonen, zijn de voorzieningen zoals de winkel, bakker, dokter, kapper, etc. goed en veilig bereikbaar. Wellicht betekent dit dat oplossingen niet meer gevonden kunnen worden binnen de huidige kaders, maar dat er juist daarbuiten (out of the box) naar oplossingen moet worden gezocht. De verdere ontwikkeling van Dorst vraagt om een integrale aanpak van de verkeersproblematiek waarbij een autoluw dorpshart wordt gerealiseerd en waar sociale en maatschappelijke voorzieningen, maar ook horeca en winkels, goed en veilig bereikbaar zijn. In de omgevingsvisie leest u wel dat hier aandacht aan moet worden besteed, maar niet dat dit al een aantal jaren een serieus probleem is dat moet worden opgelost. Het wordt door de gemeente Oosterhout niet gezien als een belangrijk knelpunt en krijgt daardoor geen prioriteit. Verder beoordeelt de omgevingsvisie het voorzieningenniveau als goed, maar vergeet dat deze verspreid liggen over het gehele dorp waardoor van een goede en veilige bereikbaarheid geen sprake is. Door deze versnippering zijn ook de mogelijkheden voor ondernemers voor horeca en winkels beperkt.	De omgevingsvisie wordt naar aanleiding van de inspraak aangescherpt. Daarnaast wordt er melding van gemaakt dat er een intentieverklaring is getekend met het Platform Dorst waarin in gezamenlijkheid met de inwoners van Dorst, in het kader van het wijkgericht werken, samen wordt gewerkt aan de leefbaarheid en de ruimtelijke en sociale ontwikkeling van Dorst. Waaronder hetgeen door reclamant is ingebracht.	ja	In de tekst voor de IDEekaart van Dorst, Steenoven en omringend buitengebied wordt verwerkt dat Dorst te maken heeft gehad met een forse groei in aantal inwoners. Zo is Dorst uitgebreid met mooie nieuwbouwwijken als het St. Joriseveld, De Boswachterij en Tuindorp. En komt er nog een nieuwe Woonwijk (Dorst-Oost) bij. Door de inwoners van Dorst wordt het verkeer wat deze uitbreidingen met zich meebrengen als knellend ervaren met de bestaande infrastructuur. Dit aspect heeft de aandacht van de gemeente. Ten aanzien van het voorzieningenniveau zal het volgende worden opgenomen. Het voorzieningenniveau van Dorst bevindt zich op een goed niveau. Nadeel is wel dat deze verspreid liggen over het gehele dorp. Waardoor van een goede en veilige bereikbaarheid geen sprake is. Door deze versnippering zijn ook de mogelijkheden voor ondernemers in de horeca en detailhandel beperkt. Dit bezien is er aandacht voor een (meer een) autoluw dorpshart. Zodat er meer ruimte ontstaat voor goede en veilig bereikbare voorzieningen. Zodat kinderen zelfstandig en veilig naar school en de sportvereniging kunnen. En ouderen, die langer thuis blijven wonen, de voorzieningen zoals de winkel en bakker, goed en veilig bereikbaar zijn. Ook kan een (meer) autoluw dorpshart een bijdrage leveren aan het voorzieningenniveau en het vestigingsklimaat voor ondernemers. Deze en andere opgaven worden in gezamenlijkheid met de inwoners van Dorst, in het kader van het wijkgericht werken, opgepakt. Hiertoe is er door de gemeente een intentieverklaring getekend met het Platform Dorst (tevens reclamant) en hebben de eerste overleggen plaats gevonden.

78	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Het beeld van Dorst dat in de omgevingsvisie wordt gepresenteerd klopt niet meer. Anders dan Den Hout en Oosteind, is Dorst niet meer te typeren als een "kerkdorp"; het is met ruim 3.300 inwoners een zelfstandige woonkern geworden. Ondanks de groei, willen de inwoners van Dorst het "dorpse" karakter zoveel mogelijk behouden. Hiervoor zijn structureel betere infrastructurele voorzieningen nodig, zoals het creëren van een dorpshart, maar ook een woningbouwprogramma dat recht doet aan de wens van "levenslang wonen" in het dorp, versterken van de recreatie- en ontmoetingsmogelijkheden in het dorp en versterking van de horecafunctie. Er dient een aangepast woningaanbod te worden ontwikkeld zodat inwoners van Dorst in- en door kunnen stromen.	In de IDEEkaart voor Dorst in omgevingsvisie zijn de genoemde aandachtspunten reeds opgenomen. In die zin ondersteund de reactie de omgevingsvisie. De term Kerkdorp is gangbaar binnen Oosterhout om de dorpen aan te duiden. Nu Dorst nog niet de status van een stad heeft, is er geen reden om dit aan te passen.	nee	
79	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Dorst heeft dringend behoefte aan een dorpshart. Dit hart hoeft niet te liggen waar nu het "centrum" is. In het dorpshart dienen binnen een straal van 500 meter essentiële functies als: school, sporthal, multifunctioneel centrum, medische voorzieningen, ouderen- en kinderopvang, winkels, horeca en dagopvang aanwezig te zijn. In het dorpshart dient een reductie plaats te vinden van het verkeer en dienen de randvoorwaarden geschapen te worden dat middenstand kan floreren. Levensbestendige woningen dienen rond het dorpshart gebouwd te worden.	De opmerking zal als wens vanuit het dorp worden verwerkt in de omgevingsvisie	ja	Aan de tekst onder "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen" zal dit deel van de reactie als wens van het dorp worden verwerkt.
80	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	De aanwezigheid van de N282 aan de zuidkant en het spoor aan de noordkant heeft een sterke negatieve invloed op de leefbaarheid binnen Dorst. Hierdoor is het niet mogelijk het dorp in zuidelijke richting op een geïntegreerde manier verder te ontwikkelen. De toenemende verkeersdruk op beide verkeersaders (N282 en spoor) maakt dat de Rijksweg in de huidige vorm, dwars door het dorp, niet langer te handhaven is. Het sluipverkeer uit Oosterhout en Dongen aan de noordzijde en Bavel aan de zuidzijde dient uit het dorpshart te worden geweerd. Dit geeft nu veel overlast in de Spoorstraat. Verkeerstechnische aanpassingen dienen te worden ingezet om dit in de toekomst uit te sluiten. Ook dient er een drastische vermindering plaats te vinden van trillingen en geluid door het spoor.	Er zijn geen verkeerstechnische aanpassingen voorzien aan de Rijksweg (N282) die zullen leiden tot minder verkeer over die weg. Gezien de functie die deze provinciale weg heeft (onderdeel regio ontsluitend wegennet) worden deze ook niet verwacht. Aandacht voor de barrièrewerking en overlast van het spoor is reeds benoemd in de omgevingsvisie.	nee	
81	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Er dient een aangepast woningaanbod te worden ontwikkeld zodat inwoners van Dorst in- en door kunnen stromen. Levensbestendige woningen dienen rond het dorpshart gebouwd te worden.	Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie worden de woningbehoefte en de woningbouwmogelijkheden in beeld gebracht. Ook de kerkdorpen worden meegenomen in dit onderzoek. Voor welke doelgroepen de komende jaren op welke locaties gebouwd kan worden zal hieruit blijken.	nee	
82	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	De basisschool barst uit zijn voegen. Ieder kind in Dorst moet toegang hebben tot de basisschool. Het huidige gebouw is door de jaren heen steeds verder uitgebreid. Deze "houtjes-touwtjes" benadering heeft er nu voor gezorgd dat het gebouw niet meer voldoet aan de huidige eisen. Daarnaast zijn er door ruimtegebrek klassen ondergebracht in de Klip.	In de omgevingsvisie zal dit aspect worden benoemd en worden aangegeven dat dit de aandacht krijgt vanuit de gemeente. (Zie ook antwoord bij reactienummer 21.)	Ja	Zie reactienummer 21.
83	24		Dorst, Steenoven en omringend	De inwoners van Dorst ervaren veel verkeerssituaties als onveilig. We willen het gebruik van de auto terugdringen en het gebruik van de fiets bevorderen. De fiets moet de baas zijn in de dorpskern, de auto is slechts te gast. Essentieel zal zijn: goede fietspaden, aansluiting	Er is de afgelopen jaren reeds het nodige geïnvesteerd om het fietsgebruik te stimuleren. Zo is een vrijliggend fietspad aangelegd tussen Oosterhout en Dorst. Voorzien is ook dat Dorst zal worden aangesloten op de snelfietsroute Breda - Tilburg. Dat het openbaar vervoer tussen Dorst en Breda beter kan, is reeds	nee	

			buitengebied	op het snelfietspad. Ook dient Dorst beter ontsloten te worden door middel van het openbaar vervoer, m.n. in de oriëntatie op Breda.	benoemd op de IDEEkaart voor Dorst. Evenals de overige aangedragen punten.		
84	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Bij dorps huis De Klip heeft de "houtjes-touwtjes" benadering van de afgelopen decennia ook geleid tot een gebouw dat niet meer voldoet in de huidige tijd. Er is dringend behoefte aan een multifunctioneel gebouw met serieuze mogelijkheden voor sport, cultuur, muziek en sociale activiteiten ter bevordering van de sociale cohesie binnen het dorp.	Word eveneens als wens vanuit het dorp verwerkt in de omgevingsvisie. (zie antwoord nr. 70)	ja	De behoefte aan een multifunctioneel gebouw met mogelijkheden voor sport, cultuur, muziek en sociale activiteiten ter bevordering van de sociale cohesie binnen het dorp, zal als wens vanuit het dorp worden toegevoegd aan de tekst onder "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen".
85	24		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	De grootste opgaven voor de toekomst van Dorst zijn: 1. Duurzame infrastructuur ontwikkelen die passend is en blijft waardoor een autoluwe dorpskern wordt gerealiseerd (i.p.v. Ruimte voor wonen met behoud van de dorps identiteit). 2. Voorzieningenniveau op orde brengen, winkels, horeca, medische zorg, sportverenigingen, basisschool, dorps huis, openbaar vervoer (i.p.v. streven naar beperken hinder en barrièrewerking spoor). 3. De leefbaarheid vergroten door hinder en barrièrewerking spoor en rijksweg N282 te beperken en daarmee ruimte creëren voor (beperkte) toekomstige woningbouw voor het in stand houden van een passend voorzieningenniveau (i.p.v. Kwaliteitsversterking en diversificatie van de recreatievoorzieningen in balans met de natuur).	In de IDEEkaart worden bij de paragraaf 'grootste opgaven' de door reclamant benoemde opgaven verwerkt.	ja	Grootste opgaven aanpassen conform tekstvoorstel reclamant.
86	25		Oosteind en buitengebied	Ten eerste staat ook nu weer ons gebied als stiltegebied op de kaart. We weten dat dit een provinciale aanwijzing is, maar die is totaal niet aansluitend bij de werkelijkheid. Ons gebied is namelijk ook laagvlieggebied voor militaire luchtvaart. Dit betekent dat we vrijwel dagelijks te maken hebben met heel luidruchtige laagvliegende helikopters die vaak recht boven ons huis vliegen. Dit is voor onszelf niet prettig, maar betekent ook onrust voor de koeien in de stal of in de wei. Onze oproep is: stop nu eens met het plakken van plakkerijtjes die tegenstrijdig zijn.	Deze aanduiding is provinciaal bepaald. Nu deze aanduiding geen relevantie heeft voor de omgevingsvisie, zal deze conform zienswijze van de IDEEkaarten worden verwijderd. Met daarbij de kanttekening dat daarmee de status die de provincie aan dit gebied heeft gegeven onveranderd blijft.	Ja	verwijderen aanduiding stiltegebied van de IDEEkaarten.
87	25		Oosteind en buitengebied	Het tweede punt is dat in de laatste tekening van TenneT de nieuwe 380KV-lijn niet alleen over onze grond voorzien is, maar ook betekent dat er twee zogenaamde opstijgpunten op onze grond gevestigd zullen worden. Hier worden de draden in- en uit de grond geleid die extra in de 380 kV-lijn gehangen worden om de 170 kV-lijn zuidelijker te kunnen laten vervallen. Vanuit de opstijgpunten loopt er een ondergrondse leidingstraat naar het elektriciteitsstation in Oosteind. Wanneer in onze huiskavel (het weiland direct aansluitend aan de gebouwen (woning en stallen)) dit opstijgpunt doorgaat heeft dit een flink waarde drukkend effect op ons eigendom. Natuurlijk zullen hierover onderhandelingen met TenneT plaats moeten vinden, maar er ligt ook een verantwoordelijkheid van de gemeente Oosterhout. Door de inzet van de gemeente is deze veel duurdere noordelijke variant er gekomen. Wij vragen daarom aan de gemeente om in de omgevingsvisie te kijken naar mogelijke alternatieve bestemmingen voor zowel onze grond als onze gebouwen wanneer wij dit zelf niet meer als melkveebedrijf kunnen of willen gebruiken.	Bestemmingen (waaronder alternatieven) worden gelegd in bestemmingsplannen. Niet in de omgevingsvisie. Ook is deze vraag van een abstractieniveau die niet passend is bij een omgevingsvisie. Daarnaast en bovenal vinden er in het kader van het nieuwe tracé van de hoogspanningsleiding reeds gesprekken plaats tussen grondeigenaren en TenneT. Hierbij is ook Oosterhout zijdelings betrokken, in de zin van het nagaan welke mogelijkheden er zijn voor een alternatieve bestemming. Hierbij wordt een positieve grondhouding gehanteerd.	nee	

88	26	Algemeen		Vereniging Belangen Oosteind (VBO) maakt graag van de mogelijkheid gebruik om mee te denken over de toekomstige strategie en inrichting van de gemeente Oosterhout. We hebben dit al in een eerder stadium gedaan door deel te nemen aan de online-tafelgesprekken en doen dit nu ook via een officiële zienswijze. Wel moeten we de kanttekening maken dat het gezien de huidige beperkingen m.b.t. Corona dit proces niet geheel verloopt zoals dit eigenlijk zou moeten verlopen. We zijn ervan overtuigd dat de gemeente Oosterhout dit proces zorgvuldig en met de juiste intentie behandelt, maar wij betwijfelen of nu alle inwoners die er belang bij hebben of hierin mee willen denken en praten voldoende en op de juiste manier geïnformeerd zijn. Hier ligt naar mening van VBO voor de gemeente Oosterhout nog een opgave om dit alsnog te realiseren. Allereerst de complimenten voor de duidelijke opzet van de omgevingsvisie door het op te splitsen per onderwerp en per deelgebied.	De omgevingsvisie is de concretisering en uitwerking van de recente Toekomstvisie Oosterhout (2019). In het kader van de Toekomstvisie heeft een dergelijk Omgevingsdialoog plaatsgevonden. Daarnaast is de omgevingsvisie gebaseerd op beleidsdocumenten waarover reeds het gesprek met de samenleving plaatsgevonden heeft. Los daarvan hebben er in juni en juli 2020 rondetafelgesprekken plaatsgevonden met meer dan 40 partijen uit de samenleving, waaronder vertegenwoordigers van wijken, buurten en dorpen (waaronder Den Hout). Het gestelde wordt dan ook bestreden. Daarnaast zal in de verdere uitwerking van de opgaven genoemd in de omgevingsvisie, mede in het kader van het wijkgericht werken, de inwoners worden betrokken.	nee	
89	26		Oosteind en buitengebied	Een kritisch punt vooraf (en dit vinden wij zorgelijk) is dat de kenschetsen van de deelgebieden vaak suggestief en mogelijk zelfs onjuist zijn en vanuit een politieke benadering zijn geschreven. 1) Als we de kenschets van Oosteind als voorbeeld mogen nemen lezen we het volgende; - In de polder is grootschalige melkveehouderij aanwezig en aan de zuidkant ligt een doorgroeigebied voor glastuinbouwbedrijven (wat is de werkelijke status van dit doorgroeigebied?) 2) Ten noorden van het lintdorp ligt de Willemspolder, gekenmerkt door de openheid en de smalle kavelstructuren. (eind jaren zeventig is deze polder via ruilverkaveling heringericht waardoor de smalle kavels juist zijn verdwenen).	De kenschets omvat een globale typering van het gebied, kijkend naar de algemeen voorkomende functies en de ontstaansgeschiedenis. Het gebied ten zuiden van Oosteind is op provinciaal niveau aangewezen als doorgroeigebied, wat is vertaald in het bestemmingsplan door in dat gebied meer uitbreidingspotentieel aan glastuinbouw te bieden dan elders in Oosterhout. Ondanks dat men de kavels alsnog als smal kan typeren, wordt zinsnede over de smalle kavels aangepast.	ja	Schrappen "smalle kavels" in de kenschets
90	26		Oosteind en buitengebied	VBO kan zich goed vinden wat er in 2.1.1 staat; Groei van kerkdorpen is mogelijk, aansluitend op lokale, actuele behoefte, met respect voor behoud identiteit, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. We zouden hier voor Oosteind echter één ding in willen veranderen namelijk, Groei van het kerkdorp Oosteind is noodzakelijk, uiteraard met dezelfde voorwaarden. Oosteind heeft de afgelopen twintig jaar slechts enkele kleine woningbouw projectjes gekend wat geresulteerd heeft in een totaal van ongeveer dertig woningen. Dit is te weinig, waardoor er belangrijke voorzieningen zoals de basisschool en voetbalvereniging OV'67 onder druk komen te staan. Een schrijnend voorbeeld is wel de basisschool, het leerlingenaantal is in vijftien jaar tijd teruggelopen van 175 naar 71. Oosteind wil graag via de woningbouwstrategie voor Oosteind met de gemeente het gesprek aangaan hoe we dit kunnen vormgeven. De beloofde woningbouwstrategie voor Oosteind is er mede door Corona beperkingen nog steeds niet. VBO heeft hier begrip voor, maar betreurt het dat de woningbouwstrategie voor Oosterhout wel is doorgezet en er nu al keuzes zijn gemaakt waarbij de woningbouwstrategie voor Oosteind en ook deze omgevingsvisie al rekening mee moeten gaan houden.	Zoals u beschrijft wordt het vraagstuk van de woningbehoefte en de mogelijke woningbouwlocaties in het kader van de uitwerking van de vastgestelde woningbouwstrategie nader onderzocht en uitgewerkt. In dat kader vindt ook besluitvorming en eventuele inspraak plaats. De uitwerking van de woningbouwstrategie voor Oosteind is medio april 2021 opgepakt. Hierbij is VBO betrokken, of zal deze worden betrokken.	nee	
91	26		Oosteind en	Positief zijn we over het feit dat het plan het Dorpshart in uw omgevingsvisie is terug te vinden en dat u open staat om hier mee	Wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	

			buitengebied	aan de slag te gaan. Hierdoor zal Oosteind een positieve impuls krijgen waardoor Oosteind een dorp blijft voor zowel jong als oud.			
92	26		Oosteind en buitengebied	Op de detailkaart van uw visie zien we ten zuiden van Oosteind een gebied waar mogelijke kleine buurtschappen in een groene omgeving zouden kunnen ontstaan. Dit zouden we graag met u bespreken tijdens het opstellen van de woningbouwstrategie voor Oosteind of dit de beste keuze is of dat er mogelijk betere opties zijn binnen Oosteind.	In het kader van de gestarte gesprekken ten aanzien van de woningbouwopgave voor Oosteind willen we dit graag met u bespreken.	nee	
93	26		Oosteind en buitengebied	VBO onderschrijft de visie dat de gemeente open moet staan voor herbestemming van agrarische bebouwing tot bijvoorbeeld eventuele woningbouw. Dit is in lijn met provinciaal beleid om verpaupering van het buitengebied tegen te gaan. Een bijkomend maar niet onbelangrijk effect is dat mogelijke locaties voor criminele activiteiten als drugslaboratoria en wietkwekerijen zo eveneens beperkt worden. Eenzelfde beleid zou de gemeente kunnen voeren voor niet agrarische bedrijven. Wel wil VBO hier de kanttekening bij maken dat het geen doel op zich moet worden om (agrarische)bedrijven uit het dorp te krijgen. Doorgaans hebben deze bedrijven ook een belangrijke maatschappelijke functie binnen het dorp. Daarnaast houden zij het dorp levendig en wordt Oosteind geen slaapdorp	Deze opmerking ondersteund het gestelde in de omgevingsvisie over dit onderwerp. Daarnaast biedt het bestemmingsplan voor het buitengebied (waaronder Oosteind) hier reeds mogelijkheden toe. Hierbij is het beleid om sanering van dergelijke bedrijven te faciliteren, niet te stimuleren of af te dwingen. Mede ook omdat we de maatschappelijke functie inzien die deze bedrijven vervullen, maar ook niet de ogen willen sluiten voor ondernemers die de wens hebben om te stoppen en daarmee een kans ontstaat om hinder (stof, geur, geluid) naar de omgeving toe, te doen afnemen.	nee	
94	26		Oosteind en buitengebied	VBO wil hier benoemen dat het voor Oosteind onwenselijk is om landbouwgronden te gaan opofferen voor zonnepanelen. Het zou het open groene karakter immers aantasten. Oosteind kent nog behoorlijk wat bedrijven met asbestdaken die via een regeling hun asbestdaken zouden kunnen saneren en er tegelijkertijd zonnepanelen op laten leggen.	Volgens landelijk geldende uitgangspunten is slechts 25% van de bedrijfsdaken geschikt voor zonnepanelen. De ambitie van de gemeente Oosterhout ligt hoger, omdat nagestreefd wordt om 35% van de bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen. Ook Oosterhout heeft de voorkeur om in eerste instantie de daken te benutten voor de opwekking van duurzame energie. Echter om de klimaatdoelstellingen te halen moeten duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnepanelen op daken, helaas ook zonnevelden worden aangelegd. Omdat het noodzaak is gebruik te maken van deze drie strategieën, pakken we ze tegelijk op.	nee	
95	26		Oosteind en buitengebied	De N629 blijft ook voor komende jaren een punt van aandacht, hoe gaan de verkeersstromen straks werkelijk lopen, denk hierbij ook aan ontwikkelingen in Dongen. Uit publicaties van de gemeente Dongen blijkt dat er de komende jaren fors wordt gebouwd ten noorden van Dongen. Dit gebied grenst tegen het buitengebied van Oosteind aan. Dit gaat wanneer hier geen proactief beleid in gevoerd gaat worden zeker leiden tot meer sluipverkeer in dit buitengebied. Het zou echter ook een kans kunnen bieden wanneer de gemeente Oosterhout en de gemeente Dongen dit gezamenlijk oppakken en een oplossing zoeken om deze toekomstige wijk op een juiste manier te ontsluiten. VBO zou dit dan ook graag opgenomen zien in de visie en dat de mogelijkheden in kaart gebracht gaan worden.	Regionaal vindt er afstemming plaats over de gemeentelijke woningbouwprogramma's. Ontwikkelingen die invloed hebben tot over de gemeentegrens worden altijd in goede samenwerking tussen en door de buurgemeenten opgepakt. Overigens kunnen wij ons voorstellen dat in het kader van de verdere uitwerking van het Verstedelijkingsakkoord voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (waar ook gemeenten als Dongen en Rijen bij zijn betrokken) nadrukkelijk gekeken gaat worden naar de verdere invulling van het gebied tussen Oosterhout en Dongen. Dit aspect zal daarin dan worden meegenomen.	nee	
96	26		Oosteind en buitengebied	Als we figuur 1: Toekomstvisie Oosterhout goed bekijken dan zien we op Ter Horst een icoontje met buurtbus staan. Klopt dit wel?? Betekent dit dat de directe verbinding met de bus komt te vervallen? In dat geval verwijs ik u naar de afspraak die er destijds is gemaakt met zowel provincie Noord-Brabant en de gemeente Oosterhout dat ondanks het verplaatsen van de bushalte aan de Hoogstraat vanwege de nieuwe N629, Oosteind verbonden blijft met een directe busverbinding.	Dit icoontje heeft betrekking op de wens om te komen tot een OV-HUB. En geeft geen effect of gevolgen voor de ontsluiting van Oosteind via openbaar vervoer. De buslijn Oosterhout - Tilburg blijft dan ook gehandhaafd. Wel zal de halte vanwege de reconstructie van de N629, fase 2, worden verplaatst (van de Hoogstraat naar de Ekelstraat).	nee	

97	26		Oosteind en buitengebied	Een suggestie die destijds al eens is geopperd in het IDOP is een "klompen ad" en nog steeds is VBO van mening dat dit een verrijking voor het dorp zou zijn. Je zou hierbij kunnen denken aan een recreatieve wandel-/fietsroute langs de waterlopen in het gebied ten zuiden van de kern van Oosteind. We zouden de mogelijkheden hiervoor graag met u bespreken om dit te realiseren.	Op de IDEekaart voor Oosteind wordt de belangrijke uitlooppunt van dit gebied reeds geduid. Onderdeel van de in planvorming, zijnde landschapszone Oosterhout en Dongen, zijn ook recreatieve routes en paden. De aanleg van een klompenpad is nog steeds één van de voornemens van een aantal belanghebbenden in het gebied en wordt dan ook in dat proces meegenomen. Aan de projectorganisatie, belast met de landschapszone Oosterhout en Dongen, zal de wens om betrokken te worden kenbaar worden gemaakt.	nee	
98	26		Oosteind en buitengebied	In uw visie omschrijft u de kansen van een eventuele HUB en dat dit gezamenlijk met de provincie onderzocht gaat worden. VBO wacht het resultaat van dit onderzoek af en wat eventueel vervolg stappen zullen zijn. VBO is blij dat u de noodzaak inziet om tot een herstructurering van de Provincialeweg te komen waardoor de verkeersveiligheid en de leefbaarheid verhoogd gaat worden. Hetzelfde geldt voor de Hoogstraat, Ekelstraat en Heistraat die door de nieuwe N629 ook aangepakt gaan worden. Knooppunt Hooipolder blijft naar mening van VBO een belangrijk knelpunt door het vele sluipverkeer waarmee zowel inwoners van Oosteind als in Oosterhout en Den Hout te maken mee hebben. VBO is blij dat u deze zorg deelt en het oplossen hiervan als een specifieke opdracht ziet voor de komende jaren.	Wordt ter kennisgeving aangenomen.	nee	
99	26		Oosteind en buitengebied	In de grootste opgave die u voor ogen heeft voor het deelgebied Oosteind en omliggend buitengebied kunnen wij ons goed vinden: - Ruimte voor woningen in een gezonde omgeving, goed landschappelijk ingepast en met behoud van dorps karakter. - Behoud basisvoorzieningen ten behoeve van sociale gemeenschapszin. - Behoud onderscheidt in landschap: openheid ten noorden van Oosteind en versterking kleinschalig coulisselandschap ten zuiden van Oosteind.	Wordt ter kennisgeving aangenomen.	nee	
100	26		Oosteind en buitengebied	<i>In de omgevingsvisie is aangegeven: "Oosteind is een karakteristiek lintdorp met een agrarische signatuur als onderdeel van een open (weide) landschap. Het afwisselende en dorpse karakter met haar doorzichten moet behouden worden."</i> Het is nog te vroeg om op de zaken vooruit te lopen maar we verwachten, gezien de signalen die we regelmatig van inwoners van Oosteind krijgen, dat straks bij het opstellen van de woningbouwstrategie voor Oosteind het behouden van de doorzichten een onderwerp van discussie zou kunnen worden.	Bij de woningbouwstrategie wordt rekening gehouden met het behoud van het dorpse karakter. Ook wij delen uw mening dat waar de opgave zal worden ingevuld, dit onderwerp van gesprek zal zijn met omwonenden. Waarbij niet op voorhand is te stellen dat dit ten koste zal gaan de doorzichten zoals genoemd in de omgevingsvisie. In verband met het verwachtingsmanagement zal de tekst in de omgevingsvisie hierop worden aangepast.	ja	De zin "Oosteind is een karakteristiek lintdorp met een agrarische signatuur als onderdeel van een open (weide)landschap. Het afwisselende en dorpse karakter met haar doorzichten moet behouden worden. In 2009 is hiervoor reeds een visie gemaakt, deze is nog actueel (klik hier). Deze visie is input voor de locatiestudie naar geschikte woningbouwlocaties, waarbij zorgvuldig omgegaan wordt met de aanwezige kwaliteiten." Wordt aangevuld met "Hierbij is niet op voorhand te stellen dat dit niet (deels) ten koste zal gaan van de huidige doorzichten of het dorpse karakter."
101	26		Oosteind en buitengebied	Wel hebben wij onze twijfels m.b.t. de uitvoering van de versterking van het coulisselandschap ten zuiden van Oosteind. Niet dat VBO hier onwelwillend tegenover staat, onze zorg zit meer in het feit dat de huidige grondeigenaren hier zeer sceptisch in zijn. U zult dus deze gronden zelf aan moeten kopen om dit te realiseren. Voor VBO is het	Het onderzoek naar de woningbouwbehoefte en mogelijke woningbouwlocaties maakt onderdeel uit van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie. In dat kader vindt ook inspraak en besluitvorming daarover plaats. Als reactie op uw vraag om 2 punten te agenderen: zowel een aantrekkelijk dorpshart als het	nee	

				ook moeilijk te plaatsen hoe wij dit moeten interpreteren als er binnen de gemeente openlijk gesproken wordt om in dit gebied woningen te bouwen voor een eventuele sprong over de A27. Wat VBO betreft dienen er nog twee opgaven aan toegevoegd te worden: - Uitwerking en uitvoering van het plan het Dorpshart. - Realisering van herbestrating en herinrichting van de Provincialeweg.	verbeteren van de veiligheid voor langzaam verkeer op de Provincialeweg door Oosteind staan reeds vermeld op de IDEEkaart voor Oosteind in de omgevingsvisie. M.b.t. de Provincialeweg is reeds besloten dat deze wordt opgenomen in het Jaarprogramma Openbare Ruimte en dat in overleg met de inwoners van Oosteind een voorstel tot herinrichting wordt uitgewerkt.		
102	27		Slotjes	In de visitekaart Slotjes rept u over verdrogingsrisico in dit gebied en zou opgelost kunnen worden met meer waterberging in de Heilige Driehoek. Ons bedrijf ligt ten zuiden van de Hoogstraat. Wij hebben op ons bedrijf eerder last van te natte percelen dan van te droge percelen. Het weiden van de koeien is daarom bijna onmogelijk. Terwijl dit juist vanuit de overheid wordt gestimuleerd en dit de charme van dit gebied is. Bovendien zou het gebied ten noorden van de Hoogstraat helemaal verdrogen.	Uw opmerking lijkt inderdaad een tegenstrijdigheid in zich te hebben met hetgeen vanuit water wordt geconstateerd. De tekst op de IDEEkaart wordt dusdanig aangepast dat het vraagstuk ten aanzien van de verdroging, welke onderdeel uitmaakt van de actualisatie van de huidige beheer- en ontwikkelvisie voor de Heilige Driehoek, in samenspraak met gebruikers van het gebied (waaronder uw bedrijf) zal worden opgepakt. En dat de visie, waaronder het aspect water, uitgaat van de huidige gebruikersfuncties, waaronder de agrarische (ter plaatse beeldbepalende) gebruiksvorm.	ja	De tekst op de IDEEkaart wordt dusdanig aangepast dat het vraagstuk ten aanzien van de verdroging, welke onderdeel uitmaakt van de actualisatie van de huidige beheer- en ontwikkelvisie voor de Heilige Driehoek, in samenspraak met gebruikers van het gebied (waaronder uw bedrijf) zal worden opgepakt. En dat de visie, waaronder het aspect water, uitgaat van de huidige gebruikersfuncties, waaronder de agrarische (ter plaatse beeldbepalende) gebruiksvorm.
103	27		Slotjes	Bij Identiteit & ruimtelijke kwaliteit wordt het wenselijk geacht om de wijk te verbinden met het fraaie gebied van de Heilige Driehoek. Op de Idee kaart wordt dit omschreven als groen toegankelijker maken voor de wijk. Inderdaad zijn onze weilanden groen, maar het is absoluut ondenkbaar voor ons om dit gebied toegankelijk te maken voor het publiek. Voor de rust van de dieren, het gevaar dat honden vormen voor de gezondheid van koeien (waarbij een infectie de gehele veestapel kan raken, er zijn bedrijven waarbij de helft is geruimd vanwege een infectie die door honden is overgedragen) en het restafval van wandelaars.	Het toegankelijk maken voor de bewoners van de wijk betreft routes via bestaande wegen en paden, het betreft geen vrije routes door het weiland. Naar aanleiding van de reactie zal de huidige tekst waarin wordt aangegeven dat het ontsluiten van het gebied in balans moet zijn met de aanwezige waarden en draagkracht van het gebied, worden aangevuld met "waaronder het agrarisch gebruik en de daarbij behorende dierwelzijn".	ja	Huidige tekst op pagina 80 ("Ontwikkelingen zoals het extensieve recreatieve medegebruik moeten in balans zijn met de waarden en de draagkracht van het gebied") wordt aangevuld met "waaronder het agrarisch gebruik en de daarbij behorende dierwelzijn".
104	27		Slotjes	Tenslotte nog enkele opmerkingen over de aanpak van de Hoogstraat. Dat deze fietsvriendelijker moet worden kunnen we helemaal beamen. Ter hoogte van onze winkel (Hoogstraat 82b) wordt al zeer hard gereden terwijl een voetpad en fietspad ontbreekt. Toch moet de Hoogstraat zodanig ingericht zijn dat groot vrachtverkeer en tractorverkeer ons bedrijf kan bereiken.	Bij de toekomstige herinrichting van de Hoogstraat wordt ook rekening gehouden met de bereikbaarheid van aanliggende bedrijven.	nee	
105	28		Den hout en omringend buitengebied	<i>De zienswijze van reclamant bestaat uit een hoeveelheid tekst die aan het einde wordt afgesloten met een samenvatting. Hieronder wordt sec ingegaan op die punten gesteld in hetgeen de reclamant zelf samenvattend stelt als haar zienswijze.</i> - In deze kenschets vragen we van de gemeente Oosterhout dat zij expliciet kenbaar maakt dat zij belang hecht aan het behoud van het beschermd dorpsgezicht, dat zij het als haar verantwoordelijkheid beschouwt om bij de keuze en de uitvoering van haar beleid het beschermd dorpsgezicht van Den Hout te handhaven. Dit doet zij door een beschermend bestemmingsplan op te stellen.	Kenschets geeft geen beleidsdoel, wensbeeld of opgaven aan maar een feitelijke situatie. De beschermde dorpsstatus van Den Hout wordt reeds vermeld in de omgevingsvisie (waaronder de IDEEkaart voor Den Hout), evenals de ambitie om de kwaliteiten en karakteristieken daarvan te behouden. In het bestemmingsplan is de beschermde status reeds juridisch verankerd. Met haar ontwikkelingen houdt Oosterhout rekening met de status van beschermd stads- en dorpsgezichten. Waaronder die in Den Hout. Recente ontwikkelingen van enige omvang liggen dan ook buiten het gebied wat is aangeduid als beschermd dorpsgezicht. En hebben geen effect op, of doen afbreuk aan de te beschermen waarden waarvoor de status van beschermd dorpsgezicht is toegekend door het Rijk. In die zin ondersteunt de reactie de omgevingsvisie.	nee	

106	28		Den hout en omringend buitengebied	- Geen grootschalige woningbouw in Den Hout. Alleen hetgeen wat in de woningbouwstrategie van het dorp wordt genoemd.	Het in beeld brengen van de woningbouwbehoefte voor Oosterhout en de kerkdorpen zoals Den Hout, evenals de mogelijke woningbouwlocaties, is onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde woningbouwstrategie. Voor Den Hout loopt hiervoor een apart onderzoek.	nee	
107	28		Den hout en omringend buitengebied	- De snelheid op de wegen de directe omgeving van Den Hout aanzienlijk te verlagen om een geleidelijke overgang te bewerkstelligen naar Den Hout als 30 km-gebied en het doorgaande verkeer te ontmoedigen om Den Hout als doorgangslocatie te gebruiken.	Het verbeteren van de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer op de wegen naar Den Hout is reeds op de IDEEkaart voor Den Hout in de omgevingsvisie opgenomen. Dit vloeit voort uit de Mobiliteitsvisie die mede aan de omgevingsvisie ten grondslag ligt. In het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie wordt onderzoek gedaan naar de geagendeerde prioriteiten en mogelijke oplossingen daartoe. Zo zal onder andere door de aanleg van de nieuwe Bromtol er een betere doorstroming via de Weststadweg ontstaan. In combinatie met het inrichten van Den Hout als 30 km zone, wordt doorgaand verkeer door Den Hout ontmoedigd. Tevens is de gemeente Oosterhout in overleg met de politie (wijkagent) om de mogelijkheid te onderzoeken voor een verbod op doorgaand vrachtverkeer in Den Hout.	nee	
108	28		Den hout en omringend buitengebied	- De gemeente Oosterhout beschouwt het als een belangrijke opgave dat zij de landelijke status van Den Hout als Beschermde Dorpsgezicht handhaaft en draagt daarvoor ook zorg voor samenhang tussen Den Hout en het omringende landschap.	Deze opmerking onderschrijft de hoofdlijnen zoals opgenomen in de omgevingsvisie voor Den Hout.	nee	
109	28		Den hout en omringend buitengebied	- Het is belangrijk dat de gemeente Oosterhout tot uitvoering van haar voornemen overgaat om de ecologische verbindingszone te realiseren tussen Den Hout en de gerealiseerde woonwijken. Dorpsbelang wil weten of de gemeente Oosterhout een toezegging heeft gedaan aan de bewoners van de Contreie om de afgesproken ecologische verbindingszone te veranderen in een recreatief uitloopgebied. Dit zou betekenen dat er geen sprake meer zal zijn van een ecologische verbindingszone en dat deze zone ook niet kan dienen als groene landschappelijke overgangszone tussen Den Hout en de gerealiseerde woonwijken.	In 2013 is het ontwerp voor de gehele ecologische verbindingszone (EVZ) vastgesteld. Hierin is opgenomen: De EVZ vormt de fysieke westelijke grens van het woongebied De Contreie en vormt door het groene karakter een landschappelijke buffer tussen Den Hout en de Contreie. De EVZ is de verbinding met en overgang naar het omliggende landschap. De gehele EVZ Contreie heeft een drietal functies, te weten natuur met daarnaast waterberging en recreatie (stedelijk uitloopgebied). Dit is dus geen recente toezegging aan inwoners van de Contreie, maar een algemeen besluit uit 2013. Gezien de status als EVZ staat de natuurfunctie voorop. Voor recreatie geldt dat er ten hoogste sprake zal zijn van recreatief medegebruik, zoals dat in het reeds gerealiseerde deel plaats vindt. Het één sluit het andere dan ook niet uit. De functies die de EVZ gaat vervullen is dan ook een ontwerp-opgave, waarbij natuur de basis is. En waarbij omwonenden, ook uit Den Hout, (zullen) worden betrokken.	nee	
110	28		Den hout en omringend buitengebied	- Geen zonneweides in Den Hout.	Om de klimaatdoelstellingen te halen moeten duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnepanelen op daken, helaas ook zonnenvelden worden aangelegd. Wanneer er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de locatie van zonnenvelden gaat de gemeente Oosterhout zorgvuldig te werk, waarbij het behoud van landschappelijke kwaliteiten, groen, de gebruikswaarden van (agrarische) percelen en het voorkomen van hinder belangrijke afwegingsfactoren zijn. Het is een maatschappelijke opgave met diverse algemene (soms tegenstrijdige) belangen, die de gemeente Oosterhout in samenhang benadert. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties via	nee	

					een eigen proces gaan, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen voort uit reeds genomen besluiten.		
111	28		Den hout en omringend buitengebied	- Behoud van de basisschool in de dorpskern, als dorpsschool.	In de IDEekaart voor Den Hout in de omgevingsvisie wordt de uitspraak gedaan dat gestreefd wordt naar het behoud van het voorzieningenniveau.	nee	
112	28		Den hout en omringend buitengebied	- De Dorpsvisie (inclusief woningbouwstrategie) van Den Hout is het uitgangspunt voor Den Hout en de directe omgeving en dient als kader voor het beschermd bestemmingsplan.	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
113	29	Proces		Het lijkt ons onmogelijk om midden in een wereldwijde pandemie te proberen om tot een breed gedragen visie te komen aangezien de blijvende invloed op maatschappelijke en economische opgaven waar deze visie op rust nu al achterhaald zijn. Hierbij verzoeken wij deze uit te stellen. Verder is de tekst in de Conceptvisie niet duidelijk, weinig concreet en gaat er weinig bescherming vanuit voor Den Hout, de tekst kan en, zoals de ervaring heeft geleerd, zal ook hier weer naar believen worden geïnterpreteerd. We verwachten hierbij een sterke rol van de Gemeente die wil handhaven met duidelijk beleid. Nu ervaren we een zwalkend beleid dat de regels zelf interpreteert, gevolg is dat inwoners uit de hechte gemeenschap van Den Hout nu tegen elkaar moeten gaan procederen bij conflicterende ontwikkelingen (b.v. Houtse Heuvel 2). Dit geeft veel onrust en tweespalt wat voorkomen kan worden.	De omgevingsvisie is een dynamisch document, dat niet achterhaald is. Wanneer nieuwe beleidsuitwerkingen, voortschrijdend inzicht of actuele maatschappelijke opgaven daarom vragen (waaronder die voortkomend uit de Corona-pandemie), zal de omgevingsvisie daarop worden aangepast. Om die ontwikkelingen te kunnen monitoren, zijn wij voorstander van een continue maatschappelijke dialoog met onze stakeholders en inwoners, vergelijkbaar met de wijze waarop wij in twee zogenaamde corona impact analyses (CIA's) de gevolgen van de coronapandemie voor de Oosterhoutse samenleving in beeld hebben gebracht. De omgevingsvisie benoemd de opgaven voor de langere termijn, voor het fysiek en sociaal beleid. Dit maakt dat de omgevingsvisie enige mate van abstractie in zich heeft. Die bij nadere uitwerking in programma's, in samenspraak met de maatschappij, nader worden geconcretiseerd. De gevraagde bescherming heeft reeds zijn vorm gekregen in de status al beschermd dorpsgezicht. Die zijn juridische vertaling heeft gekregen in een bestemmingsplan, die eenieder (ook de gemeente) bindt. Daarnaast is in de omgevingsvisie de zone van 1 kilometer benoemd. De casus waarop door reclamant wordt ingegaan, maakt qua inhoud en qua abstractieniveau geen onderdeel uit van de omgevingsvisie. Wel wordt medegedeeld dat de gemeente bij een ontwikkeling die voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening, zij eenieder de mogelijkheid moet bieden om zijn zienswijzen te delen, al dan niet beroep in te stellen. Het feit dat er verschillende standpunten zijn binnen de dorpsgemeenschap (wel/ geen medewerking aan dit initiatief) is de gemeente niet verwijtbaar	nee	
114	29		Den hout en omringend buitengebied	Om Den Hout aantrekkelijk te houden en uit respect voor de historische waarden moet men beslissen om alle nieuwbouw binnen de cirkel beschermd dorpsgezicht aan banden te leggen of te verbieden. Met de bouw van de woonwijken in Vrachelen heeft Den Hout heeft er dus ongevraagd 4500 nieuwe woningen bij gekregen en daarmee ruim haar steentje bijgedragen aan de maatschappelijke behoefte aan woningen. Nieuwbouw kan men voor eigen inwoners van Den Hout voldoende realiseren op en naast het voetbalveld van Irene 58. Géén Ruimte voor Ruimte woningen meer erbij binnen de cirkel beschermd dorpsgezicht.	Het in beeld brengen van de woningbouwbehoefte voor Oosterhout is onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde woningbouwstrategie. Voor Den Hout loopt hiervoor een apart onderzoek. Uit dat onderzoek zal blijken waar, voor welke doelgroep kan worden gebouwd. Bij de toevoeging van een Ruimte voor Ruimte-woning wordt deze, indien gelegen in een beschermd dorpsgezicht, ter advisering voorgelegd aan de commissie voor monumenten en welstand, met als doel beoordeling of er afbreuk wordt gedaan aan het beschermd dorpsgezicht, en in algemene zin, of dit stedenbouwkundig aanvaardbaar is.	nee	

115	29		Den hout en omringend buitengebied	Door economische vitaliteit komen er steeds meer ondernemers die hun bedrijf vestigen aan de Houtse Heuvel. Dit brengt parkeerdruk met zich mee waarvan in het bestemmingsplan staat dat ze deze parkeerdruk moeten opvangen op eigen terrein. In de praktijk komen de auto's echter op de openbare weg te staan aan de Houtse Heuvel. Nu er ook nog de herbestemming van de Kerk bij komt is het zaak hier actie op te ondernemen. Er zou b.v. een samenwerking kunnen komen tussen de kerk en het naastgelegen café dat zich in bouwvallige staat begeeft, maar wel een braakliggend stuk grond heeft waar voldoende parkeergelegenheid is te creëren. Achter de kinderopvang aan de Houtse Heuvel oost ligt een ongebruikt weilandje waarop simpel geparkeerd zou kunnen worden, men hoeft slechts de poort naast het gebouw van de kinderopvang open te zetten zodat auto's naar achter kunnen rijden. Men kan van alles bedenken waarom dit niet zou kunnen "maar waar een wil is een weg", het wordt eindelijk tijd voor samenwerking. Verder moet voorkomen worden dat omgevingsvreemde bedrijven zich vestigen in Den Hout. Negatief voorbeeld hiervan is Industrieel uitgevoerde opslagloods Ruiterspoor 47 (hoort op industrieterrein).	Gebruik van gronden en percelen zijn vastgelegd in een bestemmingsplan. Voor het gebied rondom de Houts Heuvel zijn dat met name woonbestemmingen en enkele bedrijfsbestemmingen (horeca) die van oudsher aanwezig zijn. Daarnaast is een aan huis gebonden beroep mogelijk. De laatste jaren zijn deze rechten niet aangepast. Wel zijn er enkele bedrijfsmatige activiteiten en andere verkeersaantrekkende activiteiten verdwenen van de Houtse Heuvel. Denk hierbij aan een bakker, later winkel in beddengoed en een kerk die door het bisdom aan zijn functie is onttrokken. In ieder geval is er geen toevoeging geweest van een bedrijfsbestemming de afgelopen jaren, waarvoor (zoals reclamant terecht stelt) de eis geldt dat men moet voorzien in het parkeren op eigen terrein. Mogelijk dat de druk wordt ervaren door het wegnemen van de parkeermogelijkheid op de Houtse Heuvel op initiatief van de ingelanden zelf of door een tendens van meer autogebruik die overal merkbaar is. Het is de reclamant vrij om in nader overleg te treden met de gemeente, en een handhavingsverzoek in te dienen voor die situaties die in strijd zijn met het bestemmingsplan en daarmee leiden tot meer parkeerdruk. Voor wat betreft de samenwerking tussen kerk, café en eigenaar van de grond achter de kinderdagopvang is dat aan de eigenaren zelf. Hier is geen rol weggelegd voor de gemeente. In verband de ligging van genoemd object (buiten het beschermd dorpsgezicht) en het feit dat het geen monument betreft, geldt er geen preventieve welstandstoets. Wel kan worden opgetreden tegen reeds gerealiseerde excessen. Indien u van mening bent dat hier sprake is van een exces, kunt u zich tot de gemeente wenden met het verzoek dat voor te leggen aan de monumenten- en welstandscommissie.	nee	
116	29		Den hout en omringend buitengebied	Ruim 850 hectare Houts grondgebied is de afgelopen 50 jaar aan het dorp Den Hout onttrokken ten behoeve van het algemeen nut. Er zijn dus veel partijen die "in het krijt staan" bij de gemeenschap van Den Hout, maar de grootste is de Gemeente Oosterhout zelf. Daarom vinden wij dat het de hoogste tijd is dat de Gemeente Oosterhout zijn schuld aan Den Hout eens gaat inlossen en dat "de boel op slot gaat, voordat het te laat is." Onderstaande tekst in de visie maakt ons zeer ongerust en kan men alle kanten mee uit: "Dit betekent niet dat er in de stadsrand geen ontwikkelingen plaats kunnen vinden". Tevens staat bij beslispunt 11: "Er wordt geen garantie gegeven dat er géén bebouwing komt".	Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. De woningbehoefte en de potentiële woningbouwlocaties worden onderzocht in het kader van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie. Bij dit onderzoek en de visievorming worden alle betrokken belangen meegewogen. Besluitvorming en inspraak vindt in dat kader plaats.	nee	
117	29		Den hout en omringend buitengebied	Het mag duidelijk zijn dat er grote ontwikkelingen zijn in Energie. Steeds meer mensen gaan inzien dat het gebruik van een goed bestaand gasleiding netwerk uitermate geschikt is om waterstofgas te vervoeren. Deze methode is uitermate geschikt voor Den Hout. Het mag duidelijk zijn dat voorkomen moet worden dat in en om een dorp als Den Hout zonneweides of windmolens komen, deze zijn een grote aantasting van de status bescherm dorpsgezicht en een bedreiging voor het agrarisch gebruik.	Waterstof is een energiedrager. Door de aangegeven techniek toe te passen, is alsnog de opgave om energie duurzaam op te wekken niet ingevuld. Zoals in de omgevingsvisie is het streven om zoveel mogelijk gebruik te maken van de opwekking van zonne-energie op daken. Omdat slechts 25% van de daken ervoor geschikt is, is het onvoldoende om alleen in te zetten op zonnepanelen op daken. Om de doelstellingen te halen moet ook gebruik gemaakt worden van andere duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnevelden. Wanneer er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de locatie van zonnevelden gaat de gemeente Oosterhout zorgvuldig te werk, waarbij het behoud van landschappelijke kwaliteiten, groen,	nee	

					de gebruikswaarden van (agrarische) percelen, een eventuele status als beschermd dorpsgezicht en het voorkomen van hinder belangrijke afwegingsfactoren zijn. Het is een maatschappelijke opgave met diverse algemene belangen, die de gemeente Oosterhout in samenhang benadert.		
118	29		Den hout en omringend buitengebied	Om Den Hout heen mogen beslist géén nieuwe 80 kilometerwegen worden aangelegd omdat dit het einde van het historisch karakter zou betekenen. De Bergsebaan is onlangs geheel naar wens opgeknapt en mag zeker niet breder worden gemaakt omdat een verbreding verkeersaantrekkende werking heeft.	Mocht er een noodzaak zijn om de wegenstructuur aan te passen, dan zal dat gebeuren in afweging tegen de belangen die daarmee gediend en in het geding zijn.	nee	
119	29		Den hout en omringend buitengebied	In de toekomst kan men beter geen verkeersaantrekkende activiteiten meer toestaan op locaties die slecht bereikbaar zijn. Men noemt o.a. het "sluipverkeer naar ter Aalst" maar feitelijk is dit geen sluipverkeer maar bestemmingsverkeer naar de vele recreatiemogelijkheden die daar in korte tijd gevestigd en uitgebreid zijn.	De omgevingsvisie heeft reeds aandacht voor hetgeen reclamant aangeeft. En onderstreept daarmee de omgevingsvisie. Onderkent wordt dat het hier bestemmingsverkeer betreft. De tekst wordt daarop aangepast.	ja	Op pag. 61, zal in de zin "Voor de verkeersveiligheid en verkeersoverlast is het sluipverkeer door Den Hout naar het recreatiegebied Ter Aalst een aandachtspunt", het woord "sluipverkeer", worden vervangen door "bestemmingsverkeer".
120	29		Den hout en omringend buitengebied	Bij de reconstructie van de Vrachelsestraat is geen rekenschap gehouden met de cultuurhistorische aspecten en ligging in het beschermde dorpsgezicht. Het zal een uitdaging worden om de komende reconstructie van de wegen aan de monumentale Houtse Heuvel wel vanuit een cultuurhistorisch uitgangspunt te benaderen want dit mag zeker niet in het verlengde van de Vrachelsestraat gebeuren. Feitelijk zou dit geborgd moeten worden in de omgevingsvisie, dat men zich eerst afvraagt bij ontwikkelingen: Wat was hier de afgelopen 100 jaar op deze plek? Hoe kunnen we het met respect uitvoeren? Hoe gaan we ons cultureel erfgoed achterlaten aan de volgende generatie? Ook kan men in Den Hout beter accepteren dat er soms wat verkeer door de bestaande straten rijdt dan dat men blijft klagen en er allerlei dorpsbeeld ontwrichtende maatregelen door de gemeente worden genomen zoals nu het voorbeeld van de Vrachelsestraat. Ongelukken komen nooit voor in Den Hout. Als men nu gaat vragen, wil bijna iedereen in het dorp de oude Vrachelsestraat weer graag terug, deze fout moet voorkomen worden bij de andere wegen in Den Hout.	In de omgevingsvisie is het meewegen van cultuurhistorische waarden bij nieuwe ontwikkelingen een uitgangspunt. Naast het behoud en versterking van deze waarden. De reactie onderstreept daarmee de omgevingsvisie. De casus die wordt aangehaald maakt qua inhoud en abstractieniveau geen onderdeel uit van de omgevingsvisie. Wel is de projectorganisatie belast met de reconstructie van de wegen aan de Houtse Heuvel in kennis gesteld van de suggestie van reclamant om bij het ontwerp rekenschap te houden met de cultuurhistorische waarden en de status als beschermd dorpsgezicht. Het standpunt ten aanzien van de inwoners van Den Hout, komen voor rekenschap van reclamant zelf en worden dan ook ter kennisgeving aangenomen.	nee	
121	29		Den hout en omringend buitengebied	Verder zien we in toenemende mate dat er bedrijfsbussen her en der worden geparkeerd in het dorp. Dit wordt als zeer ontsierend ervaren en kan net als in veel Oosterhoutse wijken beter verboden worden.	"Om de gemeente netjes en leefbaar te houden voor iedereen, zijn in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) regels opgenomen m.b.t. het parkeren van grotere en uitzichtbelemmerende voertuigen. Voor Den Hout gelden daarbij dezelfde regels als in de Oosterhoutse wijken, namelijk dat bedrijfsbussen op de openbare weg mogen worden geparkeerd als ze qua afmetingen voldoen aan de regels van de APV. Deze afmetingen zijn vastgelegd in artikel 5:8 en 5:9 van de APV."	nee	
122	29		Den hout en omringend buitengebied	Een groot aantal oude beeldbepalende bomen in Den Hout staan niet op de lijst van monumentale bomen en hebben dus geen bescherming. Het zou duurzaam zijn om deze bomen beter te beschermen en minimaal op te nemen op de lijst.	De omgevingsvisie gaat in algemene termen reeds uit van de bescherming van monumentale bomen. De daadwerkelijke bescherming tot op boomniveau is een abstractieniveau die thuishoort in bestemmingsplannen en de APV (t.z.t. in het Omgevingsplan). En niet in de omgevingsvisie. Zoals ook weergegeven op de website van de gemeente Oosterhout (https://www.oosterhout.nl/gemeentewinkel/monumentale-boom-	nee	

					aanmelden-of-kappen/) kan eenieder bomen aandragen die een monumentale status verdienen. Reclamant wordt dan ook uitgenodigd gemotiveerd aan te geven welke bomen volgens zijn inzichten een monumentale status zouden moeten hebben.		
123	30	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Gezien de zorgen in de kerkdorpen over gezondheid o.b.v. geur, lucht, geluid en veehouderij zoals zichtbaar in de Brabantse omgevingsscan (BROS), dient de gemeente Oosterhout hierop actie te ondernemen en mogelijke maatregelen niet ondergeschikt te laten wegen aan de vraagstukken die alleen voor de stad Oosterhout gelden. Daarbij komt de vraag: Waarom heeft de gemeente Oosterhout het Schone lucht akkoord niet ondertekend? Indien er wel de intentie is om dit akkoord te ondertekenen, wanneer wordt dit ondertekend? En ook: Wat is het belang van de gemeente Oosterhout om uitbreidingen van veehouderijen nog toe te staan waarbij de nadelige gevolgen voor omwonenden, dieren, luchtkwaliteit etc. veel groter zijn dan de economische belangen van, een veel kleiner aantal, veehouders? In Noord-Brabant is de veestapel inmiddels gegroeid tot ca 33 mln. stuks, dit moet drastisch omlaag om de negatieve aspecten te verminderen en de gezondheid en het leefklimaat voorop te stellen. De werking van emissiereductietechnieken is blijkens jurisprudentie onvoldoende bewezen. Wij willen benadrukken dat wij deze jurisprudentie uitermate serieus nemen. De gemeente Oosterhout zou dit ook moeten doen en proactief in overleg met de provincie Noord-Brabant treden om een duidelijk standpunt hieromtrent in te nemen. Dit betekent wat ons betreft, concreet, dat lopende en nieuwe vergunningaanvragen voor veestallen niet meer worden goedgekeurd.	De aandachtspunten zoals die inderdaad voortvloeien uit de BROS zijn in de omgevingsvisie verwoord. In haar beleid ten aanzien van de niet grondgebonden veehouderijbedrijven hanteert de gemeente Oosterhout enige tijd een restrictief beleid. Zo is de uitbreiding van bouwvlakken niet meer mogelijk. Daar waar dit voor grondgebonden agrarische bedrijven wel mogelijk is. Bij uitbreiding binnen het bestaande bouwvlak, zal er moeten worden voldaan aan de huidige wettelijke normen t.a.v. dierwelzijn, luchtkwaliteit, etc. Normen die toezien op een goed woon- en leefklimaat. Er is geen reden om daar opvallend nader te handelen. Het schone lucht akkoord is ons onbekend. Naar aanleiding van de zienswijze zal na worden gegaan wat dit inhoudt en of ondertekening wenselijk is. Ten aanzien van de aangehaalde jurisprudentie wordt het hoger beroep afgewacht. Mocht de uitspraak van de rechtbank door de Raad van State worden bekrachtigd, zal het rijk de regeling moeten aanpassen en daarmee ook een toetsingsgrond voor de vergunningverlening vanuit Oosterhout. Hiermee is er vanuit Oosterhout geen extra actie benodigd.	nee	
124	30	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Kerkdorpen moeten in de toekomst hun eigen naam en identiteit blijven behouden en mogen niet door de stad Oosterhout worden opgeslokt. De zorgen van de kerkdorpen moeten in acties worden omgezet en er moeten keuzes gemaakt worden	Zoals opgenomen in de omgevingsvisie in de IDEE-kaarten voor de kerkdorpen, heeft de gemeente de ambitie om de cultuurhistorische waarden en de karakteristiek te behouden en waar mogelijk te versterken. Dit betekent echter niet zondermeer dat maatschappelijke uitdagingen, zoals de woningbouwopgave of de energietransitie, geheel wordt afgewenteld op andere gebieden. Iedereen, ook de kerkdorpen zal aan die opgave haar steentje moeten bijdragen.	nee	
125	30	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Voorkomen van wildgroei aan zonneparken, windmolens, zonnepanelen etc. door tijdsdruk om tot een energie neutrale gemeente te komen.	Om de klimaatdoelstellingen te halen moeten duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnepanelen op daken, helaas ook zonnevelden worden aangelegd. Wanneer er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de locatie van zonnevelden gaat de gemeente Oosterhout zorgvuldig te werk, waarbij het behoud van landschappelijke kwaliteiten, groen, de gebruikswaarden van (agrarische) percelen en het voorkomen van hinder belangrijke afwegingsfactoren zijn. Het is een maatschappelijke opgave met diverse algemene (soms tegenstrijdige) belangen, die de gemeente Oosterhout in samenhang benadert. Voor de doelstellingen van 2030 zijn de nu geselecteerde methoden en locaties voldoende. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom methoden van duurzame energieopwekking, alsmede de locaties waar dat moet plaatsvinden, via een eigen proces gaan, los van de omgevingsvisie. Daar waar de methoden en	nee	

					locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie, komen deze voort uit reeds genomen besluiten.		
126	30	Verantwoording & vervolg		Wij zijn van mening dat een MER-beoordeling altijd nodig is, gebaseerd op de huidige richtlijnen. Dit onderdeel wat valt onder verantwoording & vervolg is dermate "wollig" omschreven dat onduidelijk is wie, wat, wanneer, bepaald inzake het wel/niet uitvoeren van een MER-beoordeling en wat de verschillen zijn ten opzichte van de huidige richtlijnen.	Er zijn geen verschillen met de huidige beleidslijnen omtrent Plan-m.e.r.-plicht. Wanneer een omgevingsvisie kaderstellend is voor ontwikkelingen die (plan)-mer-plichtig zijn, dient voor de omgevingsvisie een Plan-MER opgesteld te worden. Omdat de omgevingsvisie gebaseerd is op bestaand beleid, omvat de omgevingsvisie geen nieuwe beleidslijnen en maakt deze ook geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk die eventueel Plan-m.e.r.-plichtig zouden kunnen zijn. Daarbij komt dat binnen de gemeente geen initiatieven/projecten op stapel staan die Plan-m.e.r.-plichtig zijn.	nee	
127	30	Algemeen		Ruimte voor ruimte regeling moet blijven bestaan.	In de omgevingsvisie wordt ingegaan op gebruikmaking van de Ruimte voor Ruimte-regeling, als een mogelijkheid om te komen tot woningbouw die past bij de landschappelijke structuur. Er is geen reden om aan te nemen dat deze verdwijnt.	nee	
128	30	Economische vitaliteit		Distributiecentra mogen alleen gevestigd worden op de huidige bedrijventerreinen.	Distributiecentra worden per definitie gevestigd op bedrijventerreinen. Indien daar noodzaak toe is, zal dit leiden tot nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen. Behoudens Everdenberg-Oost (die thans wordt uitgegeven) en de uitbreiding van Vijf Eiken aan de oostzijde voor biobased bedrijven (die thans in de planvormingsfase is) doet de omgevingsvisie geen uitspraken over nieuwe bedrijventerreinen in Oosterhout.	nee	
129	30	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Verbreden van bestaande wegen heeft voorrang op het aanleggen van nieuwe wegen.	Het is niet altijd mogelijk om verkeersproblemen op te lossen met verbreding van wegen. In sommige gevallen kan een nieuwe weg meer doelmatig zijn. Zowel qua kosten als qua impact op de omgeving. Dergelijke afwegingen bij iedere nieuwe weg worden genomen.	nee	
130	30	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Waarom heeft de gemeente Oosterhout Stimuleringsregeling landschap Noord-Brabant niet ondertekend? Indien er wel de intentie is om dit akkoord te ondertekenen, wanneer wordt dit ondertekend?	Hier is geen reden voor. Recent zijn contacten gelegd met de provincie. Onderzocht wordt of de gemeente Oosterhout deel gaat nemen aan deze regeling.	nee	
131	31		Den hout en omringend buitengebied	Op pagina 61 wordt gesproken van sluipverkeer en de problemen daarvan. Echter komt de verkeersdruk niet van sluipverkeer maar bestemmingsverkeer met m.b.t. recreatieve en toeristische voorzieningen.	Opmerking zal worden verwerkt in de tekst.	ja	In de bewuste zin zal "sluipverkeer" worden vervangen door "bestemmingsverkeer".
132	31		Vrachelen, De Wijsterd en omringend buitengebied	Op pag. 109 wordt omschreven dat Bij Ter Aalst sprake is van een grote concentratie van recreatieve en toeristische voorzieningen (dag en nacht activiteiten). Verdere uitbreiding is niet wenselijk omdat de (recreatie)druk op het buitengebied en de wegen groot is, rondom Ter Aalst en de wegen daarnaartoe is deze reeds te hoog. Deze uitlating wordt onderstreept.	Deze instemmende opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	

133	31		Vrachelen, De Wijsterd en omringend buitengebied	Op pag. 113 staat het volgende: Ontwikkeling Ter Aalst in balans met de draagkracht van het gebied. Kwaliteitsversterking en diversificatie binnen het bestaande aanbod. Hierbij heb ik een aantal kritische vragen en opmerkingen: Wat wordt er aan ontwikkelingen verwacht om de balans met de draagkracht terug te vinden? En aan welke aanpassingen in de fysieke leefomgeving moet ik hierbij aan denken? Diversificatie houdt in dat er verscheidenheid wordt gebracht. Wat houdt deze verscheidenheid dan in, als dit volgens de omgevingsvisie enkel blijft binnen het bestaande aanbod? Dit zijn vage uitspraken waarbij ik, als bewoners, in het duister tast. Dit dient nader uitgelegd te worden. En is de recreatiedruk in algemene zin niet de grootste opgave in het gebied.	Er wordt niet gesteld dat de balans terug moet worden gevonden. Maar dat er bij toekomstige ontwikkelingen (meer dan in het verleden) moet worden gekeken naar de draagkracht van het gebied. Niet op voorhand is aan te geven welke ontwikkelingen, die zich mogelijk in de toekomst aandienen, in balans zijn met de omgeving. Dat zal op dat moment moeten worden bepaald, op basis van de ontwikkeling die zich dan aandient. Qua "verscheidenheid" en "bestaande aanbod" is in de omgevingsvisie aangegeven dat de gemeente een kwalitatieve versterking van dit recreatieve cluster ambieert, in plaats van een kwantitatieve uitbreiding. Onderdeel hiervan is dat het niet wenselijk is dat er meer van hetzelfde wordt gerealiseerd en wat er wordt gerealiseerd binnen het bestaande ruimtebeslag moet plaatsvinden.	nee	
134	32		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	We hebben geconstateerd dat zijn glastuinbouwbedrijf op dit moment als bestaande bebouwing is ingetekend op akkerbouw/grasland. Een specifieke legenda ten aanzien van de bebouwing ontbreekt. We kunnen daaruit niet opmaken of dit als glastuinbouw is aangemerkt. Aangezien cliënt al jaren op deze locatie een glastuinbouwbedrijf exploiteert en voornemens is om deze exploitatie de komende jaren voort te zetten en op duurzame wijze verder te ontwikkelen, verzoeken we namens cliënt om de aanduiding glastuinbouw aan zijn locatie toe te voegen.	Gezien het strategische schaalniveau van de omgevingsvisie is gedetailleerd grondgebruik per perceel niet opgenomen in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie schetst de algemene ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen voor een gebied. In het bestemmingsplan is op perceelsniveau het toegestane gebruik met de geldende rechten opgenomen, zo ook voor de glastuinbouwbedrijf in kwestie.	nee	
135	33		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	Deze zienswijze heeft geheel betrekking op het voorontwerpbestemmingsplan die de uitbreiding van het bedrijventerrein Vijf Eiken (Sidestream Innovation Valley) mogelijk moet maken. Hiertoe worden verschillende aspecten genoemd waaruit zou blijken dat deze ontwikkeling niet gewenst is.	De reactie heeft betrekking op een voorontwerpbestemmingsplan welke in procedure is gebracht. De reactie is doorgezet naar de behandelaar van dat bestemmingsplan. In het kader van voornoemd bestemmingsplanprocedure zal er inhoudelijk worden gereageerd op hetgeen is ingebracht. Mocht uit deze bestemmingsplanprocedure blijken dat er wordt afgezien van deze ontwikkeling, dan zal de omgevingsvisie daarop worden aangepast. Echter, tot dusver is daar nog geen sprake van.	nee	
136	34		Slotjes en Leijzenakkers	Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk en onacceptabel dat de Heilige Driehoek wordt opgeknipt en in delen wordt toegevoegd aan de wijken Leijzenakkers en Slotjes. U heeft bovendien 'identiteit & ruimtelijke kwaliteit' als een van de hoofdthema's van uw visie benoemd en u roept op om cultuurhistorie beter te benutten als identiteitsdrager. Hoe kan het dan, dat u een van de identiteitsdragers van Oosterhout niet in samenhang beschouwt? Dit geldt bovendien ook voor het beschermde stadsgezicht Heuvel – Slotlaan – Ridderstraat. Wij pleiten er dan ook sterk voor dat het gebied van de Heilige Driehoek als één samenhangend geheel een plek in de omgevingsvisie krijgt. Een zelfstandige plek doet het meest recht aan het gebied, als identiteitsdrager met hoge ruimtelijke kwaliteit.	Ter erkenning van de unieke waarde van de Heilige Driehoek zal in afwijking van de opzet van de omgevingsvisie, de Heilige Driehoek onderdeel gaan uitmaken van het deelgebied Leijzenakkers.	Ja	De gehele Heilige Driehoek zal worden opgenomen in het deelgebied Leijzenakkers.
137	34		Slotjes en Leijzenakkers	Maar het valt ons op dat in de visie onder deze noemer niets over de Oosterhoutse kloosters, kerken en gebedshuizen vermeld staat. Ondanks de tendens van ontkerkelijking spelen deze nog altijd een belangrijke rol in onze samenleving en cultuur. In de Heilige Driehoek zijn drie actieve kloostergemeenschappen aanwezig, die alle drie bijdragen aan de Oosterhoutse samenleving, cultuur en identiteit. Dat is uniek en daar moeten we trots op zijn. Je kan pas echt weten waar	Naast de aandacht die dit gebied en de kloosters reeds hebben in de omgevingsvisie, zal er extra aandacht worden besteed aan de bijdrage van de drie actieve kloostergemeenschappen aan onze samenleving, cultuur en identiteit. En worden aangegeven dat het beleid erop gericht is dit in stand te houden en waar mogelijk te versterken.	ja	Op de Ideekaarten Leijzenakkers en Slotjes wordt onder het kopje "identiteit en ruimtelijke kwaliteit" benoemd dat de drie actieve kloostergemeenschappen een belangrijke bijdrage leveren aan onze samenleving, cultuur en identiteit. Dat dit gekoesterd wordt en dat het beleid erop

				je heen wilt, als je weet waar je vandaan komt. Daarom verdient dit aspect van cultuur meer aandacht in de visie.			gericht is dit in stand te houden en waar mogelijk te versterken door initiatieven die verbinding leggen tussen deze kloostergemeenschappen en de stad te ondersteunen.
138	34		Slotjes en Leijsenakkers	Voor de monumentale kloostercomplexen en boerderijen in het gebied is de opgave voor duurzaamheid en energie groot en complex. Dit vraagt innovatieve aanpak met oog voor de aanwezige waarden. Wij vragen u hier een actieve rol in te nemen om samen met betrokken partijen de kansen voor deze opgave te verkennen. Ook roepen wij u op om beleid of richtlijnen op te stellen hoe om te gaan met zonnepanelen in beschermde stadsgezichten en bij monumentale bebouwing. Zowel op de bebouwing als bij grondopstellingen. Niet om de zonnepanelen te weren, maar om ze te geleiden naar een invulling die recht doet aan de bijzondere waarden.	Dit onderwerp heeft reeds de aandacht vanuit de gemeente. Zo is er samen met de provincie gekomen tot een energiescan voor de drie kloosters. Waarvan de resultaten nog moeten worden gepresenteerd en moeten worden opgevolgd door concrete acties. Voor het plaatsen van voorzieningen gericht op duurzaamheid (denk aan zonnepanelen en warmtepompen) is het uitgangspunt dat ingeval van monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten deze kunnen worden geplaatst voor zover ze niet zichtbaar zijn vanaf openbaar gebied. En logischerwijs geen schade brengen of anderszins afbreuk doen aan het monument. In de actualisatie van de Ontwikkel- en beheersvisie voor de Heilige Driehoek zal dit aspect worden meegenomen.	nee	
139	34		Slotjes en Leijsenakkers	De Heilige Driehoek is een belangrijk onderdeel van de hoofdgroenstructuur in Oosterhout. Daartoe is het in eerste instantie van belang dat de open en groene ruimtes onbebouwd blijven, dus geen verdere verdichting. Maar in het gebied liggen van nature ook goede kansen om nog verder aan herstel van vergroening en vernatting te doen. De kansen met betrekking tot waterberging in de Heilige Driehoek signaleert u ook. Wij roepen u op om daarbij het oude (en nog bestaande) systeem van de Rullekes te benutten. Ga geen nieuwe kunstmatige ingrepen doen die niet bij het gebied passen. De op de visiekaart gesignaleerde kans voor extra water ter plaatse van de begraafplaats verdient wellicht nog nadere afweging.	De kansen voor verdere vernatting van het gebied en het benutten van het Rulleke zullen onderdeel uitmaken van de in de omgevingsvisie genoemde actualisatie van de huidige Ontwikkel- en beheersvisie voor de Heilige Driehoek (zie ook verderop in deze reactienota).	nee	
140	34		Slotjes en Leijsenakkers	Met betrekking tot de behandeling van de Heilige Driehoek in dit deelgebied onderschrijven wij uw stelling, dat verdere verstening niet wenselijk is, van harte. Net als het daaraan verbonden voornemen om aan de slag te gaan met actualisatie van de ontwikkelings- en beheersvisie voor het gebied. Wij zien uw uitnodiging hiervoor graag tegemoet. U schrijft hier ook: "Vanuit Leijsenakkers is het wenselijk om sterkere verbindingen te maken (via groen en water) met de Heilige Driehoek." Hierover gaan wij graag met u in overleg om duidelijk te krijgen wat u hier precies mee bedoelt. Voor de Heilige Driehoek stelt u als grootste opgave: "Ontwikkelingen in (de omgeving van) de Heilige Driehoek (zoals recreatief medegebruik) moeten in balans zijn met de draagkracht en het specifieke karakter van het gebied." Zoals wij in het begin al stelden, moeten ontwikkelingen wat ons betreft kwaliteit toevoegen. Wij vragen u die ambitie te onderschrijven.	Bij de actualisatie van de ontwikkelings- en beheersvisie zal uw stichting worden betrokken. Uw verzoek tot overleg aangaande de verbindingen (via groen en water) kan daarin worden meegenomen. Uw opmerking aangaande dat iedere ontwikkeling kwaliteit moet toevoegen, wordt opgenomen in de visie. Ten aanzien van de verdere verstening wordt opgemerkt dat indien dit gepaard gaat met een kwaliteitsverbetering van het gebied, hier wel ruimte voor is.	ja	Aan de zin "Ontwikkelingen in (de omgeving van) de Heilige Driehoek (zoals recreatief medegebruik) moeten in balans zijn met de draagkracht en het specifieke karakter van het gebied." Wordt toegevoegd "en moeten kwaliteit toevoegen". Ten aanzien van de verdere verstening wordt de volgende zin in de omgevingsvisie: "Behoud van het karakter en de cultuurhistorische identiteit is een belangrijk uitgangspunt bij ontwikkelingen: behoud door ontwikkeling. Verdere verstening is niet wenselijk." Aangevuld met: "Indien dit gepaard gaat met een kwaliteitsverbetering van het gebied, is hier (aan de randen) wel ruimte voor is."
141	34	Algemeen	Slotjes	In dit deel noemt u herontwikkeling op de bedrijfslocaties aan de Vuurdoornlaan, Meidoornlaan en de Esdoornlaan naar wonen afweegbaar. Dit vinden wij een zeer interessante overweging. Zoals u weet ligt een deel van de bedrijvigheid aan de oostzijde van de Meidoornlaan (locatie Vissers) binnen het beschermd stadsgezicht. Een transformatie naar woongebied biedt kansen om de	Voor de locatie Vissers vindt momenteel de uitwerking plaats waarbij de waarden van het beschermd stadsgezicht De Heilige Driehoek leidend is. De gedane suggestie is van een detailniveau die niet passend is bij het abstractieniveau van een omgevingsvisie. Wel is uw suggestie gedeeld met de projectmanager belast met deze herontwikkeling. Te zijner tijd zal u in het kader van de	nee	

				beleefbaarheid van de Heilige Driehoek in deze hoek te versterken. Wij vragen u bij die transformatie de grenzen en waarden van het gebied te respecteren, maar we zien zeker kansen om tot een aantrekkelijk woonmilieu te komen. Wij vragen u ons actief te betrekken bij de planvorming rondom deze transformatie. Ook zou het mooi zijn om met de transformatie een wandelverbinding van deze hoek naar de Monnikendreef te realiseren, om zo een gewenst ommetje te creëren. Uiteraard is hiervoor medewerking van de grondeigenaren of pachters nodig. Wij vragen u om samen met hen de mogelijkheden te verkennen.	Omgevingsdialogoog hierbij worden betrokken en is er volop ruimte om deze en andere suggesties te doen over de herontwikkeling van locatie Vissers.		
142	34		Slotjes	U geeft in uw visie terecht het belang van identiteit en eigenheid van gebieden en plekken aan. De historie speelt bij die identiteit een belangrijke rol. Los van de belangen van de Heilige Driehoek willen wij een oproep doen om weer recht te doen aan de identiteit en historie van buurten, door ze te noemen bij de namen die ze hebben: de Vurhai (of Voorheide) en de Besterd.	Om recht te doen aan de identiteit en historie van deze buurten zal deze suggestie worden overgenomen,	Ja	In de kenschets van het deelgebied Slotjes zal de "Voorheide (Vorhai)" bij het onderdeel Slotjes- Oost, en de "Besterd" bij het onderdeel slotjes-midden, worden benoemd.
143	34		Slotjes	Ter voorbereiding op de omgevingsvisie en de daaruit volgende relevante programma's hebben wij vorig jaar een gespreksagenda opgesteld. U heeft deze vorig jaar ontvangen. Deze gespreksagenda moet gezien worden als integraal onderdeel van onze zienswijze.	Met veel belangstelling is kennisgenomen van deze agenda. Een waardevol document waarmee de actualisatie van de ontwikkel- en beheersvisie van de Heilige Driehoek (zoals als programma reeds vermeld in de omgevingsvisie) een vliegende start kan maken. Op het moment dat er een aanvang wordt gemaakt met de actualisatie van de huidige ontwikkel- en beheersvisie van de Heilige Driehoek zal met u contact worden gelegd en op basis van deze agenda met u het gesprek aangaan.	Ja	In de kenschets van het deelgebied Slotjes zal de "Voorheide (Vorhai)" bij het onderdeel Slotjes- Oost, en de "Besterd" bij het onderdeel slotjes-midden, worden benoemd.
144	35		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Nettorama ziet zich genoodzaakt een zienswijze naar voren te brengen omdat haar gerechtvaardigde belangen rond haar locatie aan de Statendamweg 65 en haar hoofdkantoor en distributiecentrum aan het Wilhelminakanaal Zuid 120 in de ontwerp omgevingsvisie in het geding komen. In de Ontwerp omgevingsvisie is een beoogde Nettorama aan de Statendamweg 65 niet op een juiste manier op de kaart van het deelgebied (hierna: kenschets) opgenomen. Waar de vestigingen van Nettorama aan de Patrijslaan 86 en het Sint Antoniushof 74 onder de ontwerp omgevingsvisie letterlijk in de kenschets van de betreffende deelgebieden zijn ingetekend (door middel van een symbool van een winkelwagen als "Bijzondere functie"), mist de kenschets van het deelgebied "Dommelbergen Statendam-Noord en omringend buitengebied" een symbool voor de geplande nieuwe vestiging van Nettorama. Ook ontbreekt in de toelichting op de kenschets een bespreking van de geplande ontwikkelingen aan de Statendamweg 65. Dit terwijl een supermarkt is toegestaan in het vigerende bestemmingsplan. Juist omdat in een omgevingsvisie aandacht dient te zijn voor toekomstige ontwikkelingen, valt het ontbreken van een symbool aan de Statendamweg niet te verklaren.	De Kenschets is bedoeld als beschrijving van een gebied, met daarin de belangrijkste, aanwezige, maatschappelijk relevante voorzieningen. Om zo het gebied duiding te kunnen geven. Aangezien op de locatie Statendamweg 65 thans geen winkel voorkomt, is er ook geen reden om deze wel op te nemen. Daarnaast is het niet een omgevingsvisie maar een bestemmingsplan die bepaald wat de rechten ter plaatse zijn. Zo ook voor de locatie van Statendamweg 65. De omgevingsvisie zoals onderhavige doet daar geen afbreuk aan. Zeker nu er geen uitspraken worden gedaan in de visie om op die locatie een ontwikkeling wenselijk te achten of een opgave te projecteren die afwijken van de onherroepelijk verkregen rechten ter plaatse.	nee	

145	35		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Naast het gegeven dat het symbool van de winkelwagen aan de Statendamweg 65 mist, is meer in het algemeen onduidelijk welk "Functioneel gebruik" de kenschets voor het deelgebied voor ogen heeft voor de locatie: de groene kleurschakeringen voor het functioneel gebruik 'overige (woon)functies', 'stedelijk groen', 'grasland/akkerland' en 'water' zijn lastig uit elkaar te houden, zodat gemakkelijk misverstanden kunnen ontstaan. Nettorama vraagt u hier een duidelijker onderscheid te maken in het kleurgebruik. In de ontwerp omgevingsvisie is, behoudens de legenda's bij de kenschetsen, nergens een toelichting gegeven op het functioneel gebruik. Het is dan ook onduidelijk wat precies onder 'overige (woon)functies' wordt verstaan.	De Kenschets is bedoeld als beschrijving van een gebied, met daarin de belangrijkste, aanwezige, maatschappelijk relevante voorzieningen. Om zo het gebied duiding te kunnen geven. Aangezien op de locatie Statendamweg 65 thans geen winkel voorkomt, is er ook geen reden om deze wel op te nemen. De kaart is afkomstig van de een algemene topografische kaart: Basisregistratie Topografie (BRT) TOPNL. Ook de hierop gehanteerde duidingen en kleuren zijn overgenomen zoals die ook op die kaart worden gebruikt. Er is geen reden om die aan te passen. Zeker nu deze algemeen worden gebruikt en voor de meesten herkenbaar zijn. Onder "overige (woon)functies" wordt verstaan, gebieden waar (in grote lijnen) functies voorkomen die geen aparte legenda eenheid hebben, zoals industrie, agrarische gronden, stedelijk groen, bosgebieden, water of kantoren. In deze gebieden zijn overwegend woningen, maatschappelijke functies, winkels etc. aanwezig. Indien men inzage wil in welke functie exact waar is toegestaan, dan wordt verwezen naar de geldende bestemmingsplannen.	nee	
146	35		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	Ook voor het hoofdkantoor en het distributiecentrum aan het Wilhelminakanaal Zuid 120 roept de omgevingsvisie vragen op. Voor het deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef" ontbreekt op de betreffende kenschets een duidelijke weergave van het functioneel gebruik. Zo heeft het bedrijventerrein Everdenberg Oost in het deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef" op de kenschets in de ontwerp omgevingsvisie de kleur groen voor functioneel gebruik 'grasland/akkerland' en tegelijkertijd de benaming bedrijventerrein gekregen (pagina 117 printversie). Daarbij komt nog dat de ontwerp omgevingsvisie in het algemeen geen duidelijkheid geeft over of de kenschetsen en bijbehorende toelichtingen slechts de bestaande situatie aangeven of ook het toekomstig gebruik weergeven. Dit klemmt eens te meer voor het deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef" omdat in de ontwerpvisie is aangegeven (pagina 118 printversie) dat het bedrijventerrein Everdenberg richting het oosten wordt uitgebreid (bedrijventerrein Everdenberg Oost). Deze toekomstige ontwikkeling, behoudens de naam van het gebied, is alleen niet terug te zien op de kenschets zelf (pagina 117 printversie). Nettorama verzoekt u de omgevingsvisie te wijzigen door voor het deelgebied van haar locatie aan de Wilhelminakanaal Zuid 120 de kenschets te verduidelijken zodat geen misverstand kan bestaan dat bestaande, legale bedrijvigheid (zoals het hoofdkantoor en distributiecentrum van Nettorama) ter plaatse is toegestaan.	Everdenberg Oost is nog in ontwikkeling en niet geheel gerealiseerd, vandaar de aanduiding "grasland/akkerland" en de aanduiding "bedrijventerrein". Uit de tekst blijkt eenduidig dat de "kenschets" (woord zegt het al) de huidige feitelijke situatie schetst en niet het visiedeel. De uitbreiding Everdenberg Oost is weergegeven op de kenschets en op het visiedeel. De locatie waar de Nettorama is gevestigd is op de kenschets aangegeven als bestaand bedrijventerrein en op de IDEEkaart als vitaal werkgebied. Niet wordt ingezien dat hiermee de bestaande of toekomstige rechten van de Nettorama worden aangetast. (Nog afgezien van het feit dat de rechten worden bepaald door het bestemmingsplan en niet door een omgevingsvisie.)	nee	

147	35		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	Zoals hiervoor toegelicht is in de kenschets van de deelgebieden middels kleur het functioneel gebruik aangegeven. Voor de locatie Wilhelminakanaal Zuid 120 geldt dat de manier waarop de kleuren in de kenschets zijn gebruikt, het lastig maken de paarse kleur voor 'industrie' en de blauwachtige kleur voor 'overige (woon)functies' van elkaar te onderscheiden. Het is dan ook onduidelijk of de drie bedrijventerreinen 'Vijf Eiken', 'Heihoef' en 'Everdenberg' zijn weergegeven als 'industrie' of als 'overige (woon)functies'. In de ontwerp omgevingsvisie is, behoudens de legenda's bij de kenschetsen, nergens een toelichting gegeven op het functioneel gebruik. Het is dan ook onduidelijk wat precies onder 'industrie' wordt verstaan. Betreffen dit enkel bedrijven uit een bepaalde milieucategorie of een bedrijventerrein in het algemeen? De toelichting bij bijvoorbeeld de kenschets van deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef" op pagina 118 van de printversie geeft geen uitsluit. Ook wordt er geen uitleg of een voorbeeld gegeven bij 'overige (woon)functies'. Omwille hiervan, en vanwege de sterk op elkaar lijkende kleuren is het onduidelijk of de bedrijventerreinen in deelgebied "Everdenberg (oost), Vijf Eiken en Heihoef" onder 'industrie' vallen of onder 'overige (woon)functies'.	De kaart is afkomstig van de een algemene topografische kaart: Basisregistratie Topografie (BRT) TOPNL. Ook de hierop gehanteerde duidingen en kleuren zijn overgenomen zoals die ook op die kaart worden gebruikt. Er is geen reden om die aan te passen. Zeker nu deze algemeen worden gebruikt en voor de meesten herkenbaar zijn. Onder "overige (woon)functies" wordt verstaan, gebieden waar (in grote lijnen) functies voorkomen die geen aparte legenda eenheid hebben, zoals industrie, agrarische gronden, stedelijk groen, bosgebieden, water of kantoren. In deze gebieden zijn overwegend woningen, maatschappelijke functies, winkels etc. aanwezig zijn. De drie bedrijventerreinen 'Vijf Eiken', 'Heihoef' en 'Everdenberg' zijn weergegeven als 'industrie'. Qua definitie wordt aangesloten op het normale taalgebruik, e.e.a. zoals opgenomen in de Dikke van Dale. Indien men inzage wil in welke functie exact waar is toegestaan, dan wordt verwezen naar de geldende bestemmingsplannen.	nee	
148	36		Den hout en omringend buitengebied	Er wordt een verkeerde redenatie neergezet. De verkeersoverlast rond Den Hout is niet het gevolg van sluipverkeer maar van bestemmingsverkeer, ten gevolge van de door de gemeente toegelaten (te grote) recreatieve voorzieningen zonder de gevolgen in te zien voor de huidige infrastructuur. Wij stellen voor om de zin 'voor de verkeersveiligheid en verkeersoverlast is het sluipverkeer door Den Hout naar het recreatiegebied Ter Aalst een aandachtspunt' te schrappen en te vervangen door 'Het buitengebied tussen Den Hout en Ter Aalst/Vrachelse Heide verdient een veiliger en passender verkeersafwikkeling, zonder nieuw asfalt, waarbij doorgaand verkeer wordt ontmoedigd en het bestemmingsverkeer - vooral wandelaars, fietsers en ruiters - wordt gefaciliteerd met maatregelen ter onthaasting.'	De verkeersveiligheid voor langzaam verkeer is reeds op de IDEEkaart voor Den Hout geagendeerd. Dit vloeit voort uit de Mobiliteitsvisie die mede aan de omgevingsvisie ten grondslag ligt. De daarin gesignaleerde prioritaire opgaven worden in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie door vertaald naar mogelijke maatregelen; de omgevingsvisie doet daarover geen uitspraken, vandaar dat het tekstvoorstel niet wordt overgenomen. Om de (verkeers)druk op het gebied te beperken is op de IDEEkaart voor Vrachelen aangegeven dat de (recreatie)druk in en rondom Ter Aalst en de wegen daarnaartoe hoog is. Het punt dat u signaleert heeft derhalve reeds de aandacht van de gemeente en is in de omgevingsvisie verwoord.	nee	
149	36		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Pagina 107. U Schrijft 'Ten zuiden van de woonwijk ligt de Vrachelse Heide, wat voor een [...] In dit gebied rondom Ter Aalst bevindt zich een hoge concentratie aan horecagelegenheden en andere vormen van dag- en nachtrecreatie. Dit gebied is niet goed bereikbaar. Dit maakt in combinatie met het aantal voorzieningen dat de druk op (de wegen in) het gebied erg hoog is.' Die druk is veroorzaakt door het toelaten van te veel recreatieve voorzieningen door de gemeente zonder de effecten daarvan op de infrastructuur goed te overwegen. Het is daarom onacceptabel om dit probleem op te lossen door meer asfalt. Wij stellen voor om de zinnen 'Dit gebied is niet goed bereikbaar. Dit maakt in combinatie met het aantal voorzieningen dat de druk op (de wegen in) het gebied er hoog is' te schrappen en na de zin over wandelaars en fietsers toe te voegen: 'De druk op het gebied is er hoog. De grens van de economische activiteiten in het gebied is bereikt; meer focus op kwaliteit en verdieping - in plaats van aantallen - is nodig. Wegen worden niet uitgebreid, maar aangepast	Zie het antwoord hiervoor bij reactienummer 148.	nee	

				om autoverkeer te ontmoedigen, onthaasting te bevorderen en daarmee de kwaliteit van bezoekerservaringen te verhogen.			
150	36		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Pagina 109. U schrijft: 'Bij Ter Aalst is sprake van een grote concentratie van recreatieve en toeristische voorzieningen (dag en nacht activiteiten). Verdere uitbreiding is niet wenselijk omdat de recreatieve druk op het buitengebied en de wegen groot is, rondom Ter Aalst en de wegen daarnaartoe is deze reeds te hoog'. Wij onderschrijven dit, maar expliciet met de opvatting dat dit niet mag leiden tot meer asfalt, maar dat minder asfalt aan de orde is en een andere inrichting van de omliggende wegen in lijn met een economie van het gebied en het bevorderen van de kwaliteit en diepgang van de bezoekerservaring in de omgeving van Ter Aalst.	Zie het antwoord hiervoor bij reactienummer 148.	nee	
151	36		Den hout en omringend buitengebied	Pagina 111. U schrijft 'Een aandachtspunt rondom de onderwerpen verkeersveiligheid en verkeersoverlast, is het sluipverkeer door het kerkdorp Den Hout naar het recreatiegebied Ter Aalst'. Wij stellen voor dit te vervangen door 'Het buitengebied tussen Den Hout en Ter Aalst/Vrachelse Heide verdient een veiliger en passender verkeersafwikkeling, zonder nieuw asfalt, waarbij het doorgaande verkeer wordt ontmoedigd en het bestemmingsverkeer - vooral wandelaars, fietsers en ruiters - wordt gefaciliteerd met maatregelen ter ontlasting'.	Zie het antwoord hiervoor bij reactienummer 148.	nee	
152	37	Algemeen		In de omgevingsvisie zouden we graag een betere aansluiting zien op het provinciaal beleid zoals is verwoord in onze (interim-)Omgevingsverordening. De link in paragraaf 1.2. verwijst (anders dan vermeld) niet naar de provinciale omgevingsvisie, maar naar het ontwerp van de Nationale omgevingsvisie. We missen daarbij een heldere visie op het gebruik van VAB's (vrijkomende agrarische bebouwing), rekening houdend met het provinciaal beleid. Ook de diep-breed-rond-benadering ontbreekt. Dit is een (nieuwe) manier om naar ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied te kijken en wordt verder uitgelegd in de toelichting op de (interim)omgevingsverordening.	De Omgevingsverordening is met name relevant voor bestemmingsplannen en omgevingsplannen. Op dit niveau is de provinciale omgevingsvisie van belang. De onderhavige omgevingsvisie van Oosterhout houdt rekening met en gaat uit van die provinciale omgevingsvisie. Wanneer men op de onderstreepte woorden Provinciale omgevingsvisie klikt, ziet men het betreffende document. Direct ervoor staat de link naar de NOVI. Ze zijn beiden goed gekoppeld. De omgevingsvisie gaat op hoofdlijnen in op het buitengebied, zo ook voor vrijkomende agrarische bedrijfslocaties (VAB's). De gemeente Oosterhout heeft haar visie over VAB's opgenomen in het beleid zoals verankerd in het bestemmingsplan. Deze visie is helder en concreet. Dat de omgevingsvisie niet uitgaat van de principes diep-breed-rond benadering wordt niet erkend. De visie houdt daar waar mogelijk en relevant rekening met de aspecten van "diep kijken", zoals de ondergrond, de occupatie laag en de netwerk laag. En een "ronde manier van kijken" die uitgaat van People, Profit en People. Dit blijkt onder andere uit de keuze om in de omgevingsvisie (wettelijk bedoeld voor het fysieke beleid) ook het	nee	

					sociale beleid volledig en integraal mee te nemen. De “brede manier van kijken” blijkt uit het vroeg meenemen van stakeholders, belangenorganisaties en verenigingen in het proces middels de consultatieronde (124 organisaties uitgenodigd, 121 unieke gespreksdeelnemers door 44 organisaties aan 20 verschillende gesprekstafels) en het vervolgens 10 weken ter inzage leggen (in plaats van de wettelijk voorgeschreven 6 weken) van het ontwerp van de omgevingsvisie.		
153	37	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Bij dit thema is een aantal pagina's opgenomen waar op hoofdlijnen het beleid van de gemeente is vastgelegd. Bij de passage over Landschaps- investering/kwaliteitsverbetering van het landschap zou wat duidelijker kunnen worden vermeld dat bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied moet worden voorzien in een kwaliteitsverbetering van het landschap. Dit komt nog niet overal even goed terug. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan die kwaliteitsverbetering is uitgewerkt in regionale afspraken met gemeenten. Het is dus niet zo zeer een provinciale regeling, maar een afsprakenkader die de gemeenten en provincie samen in regionaal verband hebben gemaakt. Graag benadrukken we dat kwaliteitsverbetering van het landschap verplicht is bij alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied.	De verplichte kwaliteitsverbetering zal benadrukt worden.	Ja	aan paragraaf 2.4.2 (Identiteit en ruimtelijke kwaliteit) zal een passage worden opgenomen die ingaat op het afsprakenkader tussen provincie en gemeenten, die bepaalt dat iedere ontwikkeling in het buitengebied gepaard gaat met een investering in de kwaliteit van het landschap.
154	37	Algemeen		De gemeente heeft bij de deelgebieden nog niet aangegeven hoe ze aankijkt tegen bebouwingsconcentraties en waar die bebouwingsconcentraties volgens de gemeente aanwezig zijn. Ook wordt niet duidelijk welke gebieden vallen binnen een kernrandzone. Dat is een gemiste kans omdat juist een omgevingsvisie zich daar uitstekend voor leent, bijvoorbeeld door deze gemotiveerd op een kaart weer te geven. Mocht u bebouwingsconcentraties en kernrandzones opnemen, dan verzoeken wij u hiervoor voorafgaand aan de vaststelling met ons op ambtelijk niveau in contact te treden voor nadere afstemming.	Voor de gebieden zijn IDEE-kaarten opgenomen die de toekomstige ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen uitdragen. Om het gemeentelijk beleid te kunnen voeren is het niet noodzakelijk om kernrandzones of bebouwingsconcentraties aan te geven. Mocht dat bij een nadere uitwerking van de omgevingsvisie in één van de programma's onverhoopt wel het geval zijn, dan zal hiertoe met de provincie in contact worden getreden.	nee	
155	37	Algemeen		Ook is deze visie een uitgelezen kans om iets meer duidelijkheid te geven over een globale denkrichting: welke functies passen in de te onderscheiden gebieden. Is het gebied gericht op stedelijke functies of juist meer op de beleving van rust en stilte? Of is het gebied juist nog zeer geschikt als agrarisch ontwikkelingsgebied? Dit komt wel al een deel naar voren, maar zou wat meer uitgewerkt mogen worden. Dit biedt duidelijkheid naar initiatiefnemers en omwonenden en voorkomt gelegenheids-planologie.	De IDEE-kaarten geven deze ontwikkelingsrichting in voldoende mate aan. Een eventuele verdere uitwerking daarvan zal plaatsvinden in een gebiedsprogramma, indien en voor zover daar behoefte aan is. Zo zal bijvoorbeeld voor het gebied De Heilige Driehoek worden gekomen tot een nieuwe beheers- en ontwikkelvisie. En in samenspraak met o.a. de agrarische sector zal worden gekeken naar het huidige (planologisch) beleid voor het buitengebied en waar gewenst zal dit worden aangepast. Daarnaast is het ruimtelijk beleid (ook voor het buitengebied) dusdanig duidelijk dat er geen sprake is van gelegenheidsplanologie.	nee	

156	37	Algemeen		De begrenzing van de deelgebieden komt ons soms wat vreemd over, bijvoorbeeld doordat sommige deelgebieden deels stedelijk en deels buitengebied zijn. Dat maakt de uitwerking per deelgebied als ontwikkelvisie lastiger. Wat bijvoorbeeld opvalt is dat zelfs de Heilige Driehoek wordt opgeknipt: deels in Leijssenakkers en deels in de Slotjes.	De gemeente heeft bij de keuze voor de gebiedsindeling, de wijkindeling van de CBS gevolgd. Ook bij andere beleidsterreinen wordt deze indeling gehanteerd, zodat eenvoudig beleidsterreinen integraal benaderd kunnen worden en onderzoeksgegevens (onder andere over leefbaarheid) kunnen worden vergeleken. Omdat er een onlosmakelijke relatie is tussen het buitengebied en het stedelijk gebied zijn deze, waar relevant en waar mogelijk, gezamenlijk binnen één deelgebied, integraal en in relatie tot elkaar weergegeven. Daarnaast brengt iedere te maken keuzen in een bepaalde gebiedsindeling, een nadeel met zich mee. Daarnaast zal (zoals in de omgevingsvisie is aangegeven) voor de Heilige Driehoek een actualisatie plaatsvinden van de beheers- en ontwikkelvisie. In die uitwerking, specifiek gericht op de waarden van dat gebied, zal de Heilige Driehoek in zijn geheel en als een worden beschouwd.	nee	
157	37		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	De RWZI is als groene schakel opgenomen, maar hier ligt een bedrijfsbestemming. Wij zijn benieuwd hoe u dit ziet.	De groene schakel is een indicatieve duiding van een wens, niet een op perceelsniveau gekarteerd groenontwikkelingsplan.	nee	
158	37		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Hier wordt een ontbrekende groenstructuur voorgesteld, maar op deze locatie wordt ook een zonnepark/windmolens beoogd. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Mocht de ontwikkeling van het zonnepark niet doorgaan, dan zou de ontbrekende groenstructuur wat meer kunnen worden uitgewerkt.	Het energiepark wordt landschappelijk-ecologisch ingepast waarmee invulling wordt gegeven aan deze ontbrekende groenstructuur.	nee	
159	37		Oosteind en buitengebied	In dit gebied komt de nieuwe provinciale weg N629. Het tracé is reeds bekend, maar de ligging staat nog schematisch op de kaart.	De omgevingsvisie (en daarmee de IDEekaarten) is bedoeld om de opgave en doelen voor de lange termijn, op een hoog abstractieniveau weer te geven. Alle te ontwikkelen elementen of ambities zijn logischerwijs dan ook op een globale wijze weergegeven. Mede om zo het karakter van de omgevingsvisie te benadrukken.	nee	
160	37		Oosteind en buitengebied	In deelgebied Oosteind wordt onder andere aangegeven dat hier ruimte is voor woningbouwontwikkeling. Als de gemeente ergens (in deelgebied Oosteind of een ander deelgebied) een woningbouwlocatie voorziet buiten het bestaand stedelijk gebied zal op basis van de diep-rond-breed benadering een goede onderbouwing voor dit gebied moeten worden gemaakt. We verzoeken u dit vroegtijdig met ons af te stemmen.	Momenteel werkt de gemeente aan een onderzoek naar bebouwingmogelijkheden in het buitengebied van de gemeente (dit voortvloeiend uit de vastgestelde woningbouwstrategie). Wanneer we de eerste resultaten hebben van deze studie zullen we dat met de provincie bespreken. Daarnaast zal een eventuele ontwikkeling in het deelgebied Oosteind worden ingebracht in het proces om te komen tot een Verstedelijkingsakkoord voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. De provincie is een van de partners in dit proces.	nee	
161	37	Algemeen		De gemeente heeft voor enkele locaties een aanvraag gedaan om op de kaart bij de provinciale omgevingsverordening de aanduiding 'bebouwd gebied' op te nemen. Wij zullen u hierover op korte termijn separaat nader berichten. Dit gebeurt bij de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsverordening. We verzoeken u dit te verwerken in uw omgevingsvisie.	De aanduiding bebouwd gebied heeft geen enkele relatie met het doel van de omgevingsvisie, of de daarin beschreven doelen. Er is dan ook geen reden om die aanduiding op te nemen.	nee	
162	37	Leefbaar, gezond en		Groei van de kerkdorpen is mogelijk, aansluitend op lokale en actuele behoefte. Wij verzoeken u om daarbij aan te geven of het al dan niet	Ondanks dat het onderzoek naar de woningbehoefte en daarbij behorende (uitleg) locaties nog gaande is, is er wel reeds overleg	nee	

		aantrekkelijk wonen		gaat om de opvang van de groei van de eigen bevolkingsontwikkeling. Voorts verzoeken wij u aan te geven welke woningbouwambitie de gemeente heeft. Zowel die van de Toekomstvisie 2030 als de ambitie uit de woningbouwstrategie worden genoemd (blz. 9 een na laatste alinea). De woningbouwstrategie wordt veelvuldig genoemd in de omgevingsvisie en ook het proces om te komen tot de strategie. Tot nu toe heeft de gemeente de provincie hierbij niet betrokken. Wij verzoeken u dat wel te doen (onder meer over de woningbouwstrategie) net zo goed als afstemming in regionaal verband.	gaande met de provincie over de mogelijke stedelijke uitbreidingen van Oosterhout. De algemene woningbouwbehoefte van Oosterhout is mede verwoord in het regionale document 'Regionale Investeringsagenda (RIA)', die mede input levert voor het op te stellen Verstedelijkingsakkoord voor van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. Bij het opstellen en de uitwerking van deze beide onderdelen, is en blijft de provincie nauw betrokken. De uitwerking wordt ook besproken in het regionaal overleg wonen, subregio Breda en omstreken, waar Oosterhout en de provincie aan deelnemen.		
163	37	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Op blz. 10, laatste alinea van de ontwerp-omgevingsvisie staat dat als uit onderzoek blijkt dat binnen het bestaand stedelijk gebied (stad en kerkdorpen) onvoldoende mogelijkheden zijn om de woningbehoefte op de geambieerde kwalitatief hoogwaardige wijze te realiseren, de vraag actueel wordt of het wenselijk/noodzakelijk is om buiten het bestaand stedelijk gebied te bouwen. Wanneer is er sprake van onvoldoende mogelijkheden? Daarnaast vragen wij u om bij bouwen buiten bestaand stedelijk gebied ook vroegtijdig met ons in overleg te treden over de planologische en landschappelijke aspecten.	Graag verwijzen we u naar het antwoord op uw voorgaande punt.	nee	
164	37	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde woningbouwstrategie gaat de gemeente 'op zoek naar voor welke doelgroepen experimentele woonvormen kansrijk zijn'. Wij zien dat er steeds meer behoefte is aan andersoortige woonvormen. Daadwerkelijke realisering van plannen voor deze woonvormen is dan ook erg belangrijk. Ook hierover treden wij graag met u in overleg.	Graag verwijzen we u naar het antwoord op uw voorgaande punt.	nee	
165	37	Economische vitaliteit		Het valt in positieve zin op dat de samenwerking met Regio West-Brabant wordt benoemd. Daarnaast is de gemeente actief bezig met het beperken van de leegstand door de aankoop en invulling van het overdekte winkelcentrum Arendshof.	Wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
166	37	Economische vitaliteit		Oosterhout spreekt uit open te staan voor vestiging van datacenters op bedrijventerreinen. Wij zijn benieuwd welke locaties de gemeente hiervoor in gedachten heeft en hoe zij invulling geeft aan een toegevoegde meerwaarde en kwalitatieve inpassing van dergelijke ruimtevrager voor haar gemeente en de regio.	Oosterhout heeft hiervoor geen specifiek gebied op het oog. Wanneer zich een initiatief voordoet neemt Oosterhout, zoals bij ieder initiatief, die in overweging. Op dat moment betrekken we de betrokken belanghebbenden en wordt de aanvraag op zijn eigen merites beantwoord. Gezien het signaal en verwarring wat een dergelijke zin met zich meebrengt, wordt deze uit de omgevingsvisie geschrapt.	ja	De zin "Datacenters kunnen zich vestigen op de bedrijventerreinen." wordt geschrapt
167	37	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Impuls Weststad wordt benoemd voor het behouden van de kwaliteit en functioneren van dit terrein en de kansen voor reststromen. Dergelijke concrete plannen voor verduurzaming op andere bestaande bedrijventerreinen zijn echter heel algemeen. Welke concrete ambities en doelen heeft de gemeente (evt. in samenwerking met de bedrijven) voor alle locaties van bedrijvigheid?	Op de IDEEkaarten van de omgevingsvisie zijn de gemeentelijke ambities voor de verschillende bedrijventerreinen benoemd. De nadere uitwerking daarvan moet nog plaats vinden. Indien hiertoe een aanvang wordt gemaakt, zal hierover in overleg worden gegaan met belanghebbende partijen.	nee	

168	37		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	De gemeente benoemt de uitbreiding van Vijf Eiken aan de Oostzijde (Sidestream Innovation Valley). Er heeft reeds regionale afstemming plaatsgevonden en de ontwikkeling wordt daardoor naar verwachting ook opgenomen in de nieuwe programmeringsafspraken. Voor deze ontwikkeling moet nog wel een herbegrenzingsprocedure worden doorlopen. Ook is de ontwikkeling van een ecologische stapsteen een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de Sidestream Innovation Valley. Deze is echter (nog) niet opgenomen in de visiekaart van Vijf Eiken.	De omgevingsvisie benoemt sec de hoofdlijnen. De nadere uitwerking loopt via een apart project. Waarin de genoemde aspecten worden meegenomen. Al dan niet door de provincie in dat traject moeten worden ingebracht. Er is dan ook geen reden om de ecologische stapsteen als randvoorwaarde mee te nemen in de omgevingsvisie.	nee	
169	37		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	Zowel Everdenberg-Oost als het bedrijf 'in de punt' worden al genoemd in dit deelgebied. Everdenberg-Oost is inmiddels vastgesteld (21-05-2019) en in de provinciale kaartaanpassingen zal die worden meegenomen als bestaand stedelijk gebied. Maar de 'side stream innovation valley' is slechts in voorontwerp geweest (maart 2020). Hiervoor dient nog een herbegrenzingsprocedure van het Natuur Netwerk Brabant te worden doorlopen. Toch is dit op eenzelfde manier opgenomen. Over de planvorming voor de innovation valley is nog geen volledige overeenstemming. Bovendien kunnen we niet vooruitlopen op de procedure voor de herbegrenzing van het NNB.	De visie zal dusdanig worden aangepast dat duidelijk is dat de realisatie van "side stream innovation valley" een wens is van de gemeente Oosterhout. De overige opmerkingen zullen door de provincie moeten worden ingebracht in het kader van het project wat is opgestart (zie hiervoor)	ja	In de tekst zal tot uiting komen dat 'side stream innovation valley' een wens is van de gemeente, waarover een vergoed traject loopt met de provincie.
170	37	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		In de visie wordt ruim aandacht gegeven aan klimaatadaptatie. Dit thema staat goed gepositioneerd, passend bij de huidige tijd en wetende dat klimaatbeleid zich in de komende jaren richting 2050 verder zal ontwikkelen in verbinding met andere opgaven. De provincie speelt bij die ontwikkeling ook een rol, mede om onze eigen doelstellingen uit de Visie Klimaatadaptatie (2020) te kunnen verwezenlijken. De gemeente werkt in lokaal en regionaal verband aan het realiseren van klimaatdoelen. Dat sluit ook aan bij onze inzet als provincie waarbij we werken op meerdere schaalniveaus (lokaal, werkregio WE4Climate, West-Brabant etc.). Belangrijk is het uitwerken van het beleid in een lokaal en regionaal uitvoeringsprogramma) in vervolg op de stresstesten (klimaatatlas) en dialogen. Ook kondigt de gemeente aan dat er een programma klimaatadaptatie wordt gemaakt. Wij blijven graag met u in gesprek over dit belangrijke thema.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen	nee	
171	37	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		De twee windturbines in het Energiepark A59 geven invulling aan de windopgave zoals is opgenomen in de RES West-Brabant. Het betreft een windpark van aanvankelijk 3 (in 2013 ten tijde van het Energie-akkoord), later 3 á 6 (i.v.m. afspraken met Moerdijk in relatie tot de 380 kV-hoogspanningsverbinding) en nu inmiddels 2 windturbines (de afspraken met Moerdijk zijn vervallen, en vanwege weerstand uit de omgeving is turbine 3 ook vervallen). De locatie is gelegen tegen het bestaande windpark Weststad. Dat is de reden dat wij hebben aangegeven dat de plaatsing van 2 nieuwe turbines aanvaardbaar kunnen zijn mits gemotiveerd kan worden dat er sprake is van een cluster met het bestaande windpark. Op ambtelijk niveau zijn wij hierover met u in gesprek. De bedoeling van het bestaande windpark is dat deze binnen afzienbare tijd opgeschaald gaat worden. Momenteel doorloopt het windpark Oranjepolder (Energiepark A59) de omgevingsvergunningsprocedure. In de	De windmolens Weststad en Oranjepolder vormen een aangesloten cluster/windpark. De windmolens in Weststad zijn geplaatst in 2008 en hebben tot 2023 een SDE-beschikking. Tot die tijd is het voor de exploitant niet haalbaar de bestaande windmolens te repoweren. De gesprekken over de vorm waarin repowering plaats zal vinden zullen in de loop van 2022 worden gestart. Of nieuwe of sterkere windmolens exact op dezelfde locaties terug zullen komen is nog onduidelijk. Wel is duidelijk dat het de ambitie is de opbrengst te verhogen van 36 GWh naar 60 GWh.	nee	

				ontwerp-omgevingsvisie missen we de repowering van het windpark op bedrijventerrein Weststad, zoals opgenomen in de concept-RES West-Brabant.			
172	37	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		In regionaal verband (RES) zijn de mogelijkheden voor wind en zon op daken geïnventariseerd en is de restopgave zonneparken in landelijk gebied onder alle gemeenten verdeeld. Voor Oosterhout betekent dit 30-40 ha. De locaties die hiervoor op grond van deze omgevingsvisie zijn voorzien zijn: - Energiepark A59 (twee windturbines en een zonnepark) doorloopt vergunningprocedure en daarover zijn we in gesprek; het gaat om 37 ha. - Verder staat in de visie: "het is noodzakelijk om nog twee andere zonnevelden te realiseren: één nabij de Bavelseberg en een derde op een nog te bepalen locatie. Deze derde locatie is aan de orde in verband met het vervallen van een windmolen bij het Energiepark A59, hier waren oorspronkelijk drie windmolens voorzien". In de RES West-Brabant wordt al uitgegaan van twee windturbines in het Energiepark en daarnaast wordt 30 á 40 ha zonnepark genoemd. Dit is niet in overeenstemming met de omgevingsvisie waarin de 37 ha zonnepark in het Energiepark nog niet voldoende is en er nog twee extra locaties ontwikkeld moeten worden. Het is nog niet duidelijk wat de opgave is. Wij verzoeken u dat in de visie te verduidelijken.	Met het vervallen van de 3e windmolen in Energiepark A59 is er een nog niet gedekte ambitie van 15 GWh energieproductie. Door het ontwikkelen van bedrijventerrein Everdenberg Oost komt er maximaal 15 ha extra bedrijfsdak oppervlakte beschikbaar. Daar zal deze 15 GWh middels het gebruikmaken van zonnepanelen op daken moeten worden ingevuld.	nee	
173	37		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Deelgebied Dorst: we gaan ervan uit dat het de locatie nabij de Bavelse Berg betreft, zoals in de omgevingsvisie staat: In deelgebied Dorst wordt in/tegen de Bavelse berg maar tevens in en nabij het beekdal voorzien in een water- en groene ontwikkeling in combinatie een ontwikkelingsproject duurzame energie. In de eerste plaats moet wel de afweging plaatsvinden op het de vraag of er bovenop de 37 ha in Energiepark 59 nog meer ha zonnepark nodig zijn (gezien de 30-40 ha uit de RES). Daarnaast vragen we ons af of, gezien de omgevingswaarden dit de juiste plek is. Die afweging moet nog plaatsvinden. Wij verzoeken u hierover in een vroegtijdig stadium met ons in overleg te treden, gezien onze provinciale belangen ten aanzien van zorgvuldig ruimtegebruik, gebiedswaarden en beleid voor zonneparken. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre aan de voorwaarden uit de (interim)-omgevingsverordening is voldaan (onderbouwing behoefte en locatiekeuze). Tot slot wordt een derde, nog te bepalen locatie genoemd. Ook hiervoor geldt dat vroegtijdige afstemming over onderbouwing van de behoefte en de locatiekeuze van belang is.	In het Energiepark A59 is 37 ha gereserveerd voor de zonneweide. Omdat het bestaande slagenlandschap met haar kenmerkende sloten intact blijft, is het nuttig bedekte oppervlakte slechts 25 ha. Daarom is het noodzakelijk nog een 2e locatie aan te wijzen. Voor de locatie zonnepark Dorst is landschappelijke inpassing een belangrijke randvoorwaarde. Er is dan ook voorzien in een brede strook natuur rondom het park. De exacte invulling van deze strook zal inderdaad zo zijn dat die de natuurwaarden van het beekdal zal versterken. De zogenaamde 3e locatie van een zonneweide is vervallen door de toezegging dat deze extra capaciteit gevonden zal worden op bedrijfsdaken	nee	

174	37	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Het onderdeel 'water' zit goed doordacht in de visie. Naast de hiervoor beschreven aandacht voor klimaatadaptatie en risicodialogen spreekt de gemeente haar ambitie uit voor vergroening en ontstening. Ook is er aandacht voor het vergroten van het waterbergend vermogen, in nauw overleg met het Waterschap in verband met overstromingsrisico's.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
175	37	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Onder het thema identiteit en ruimtelijke kwaliteit geeft de gemeente aan te streven naar meer water(berging) in bestaand bebouwd gebied en het borgen van een goede waterkwaliteit (grond- en oppervlaktewater). Dit wordt vervolgens concreet gemaakt onder "kwantitatieve en kwalitatieve wateraspecten vragen blijvend om aandacht" waarin ook de link wordt gelegd met het gemeentelijk rioleringsprogramma, afkoppeling van regenwater etc. De visie benoemt ook dat binnen de gemeente twee grondwaterwingebieden voor de drinkwaterproductie liggen en dat het diepe grondwater beschermd wordt zodat het geschikt blijft voor toekomstig drinkwaterwinning. Er wordt niet concreet aangegeven welke rol de gemeente voor zichzelf ziet. Dat aspect zou u nog wat kunnen uitwerken.	Dit aspect wordt nader uitgewerkt in onder andere het programma klimaatadaptatie, de op te stellen waterverordening en bij ruimtelijke ontwikkelingen.	nee	
176	37	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		De omgevingsvisie van de gemeente Oosterhout is opgedeeld in deelgebieden. Een aantal van deze deelgebieden overlappen met gebieden zoals aangeduid op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie. Het betreft de deelgebieden: Centrum, Oosteind en de beschermde stads en dorpsgezicht Den Hout. Wij adviseren om op de visiekaart ook de cultuurhistorische waarden van de verschillende deelgebieden op te nemen met als doel het behouden, versterken en duurzame ontwikkelen van de erfgoedwaarden. Dit kan onder het kopje "identiteit en ruimtelijke kwaliteit" toegevoegd worden. Dit geldt ook voor de archeologische waarden. We vragen daarbij speciale aandacht voor de Zuiderwaterlinie, die voor een klein deel ook in deelgebied Den Hout ligt. Dit zou ook in de visiekaart opgenomen kunnen worden. De omgang en het behoud van de erfgoedwaarden in de verschillende deelgebieden kan beter zichtbaar gemaakt worden. U zou naast uw erfgoedkaart de provinciale waardenkaart kunnen gebruiken bij de uitwerking van de omgevingsvisie. Wij hebben het onderdeel cultuurhistorie verder uitgewerkt in een bijlage bij deze zienswijze. Wij verwijzen u verder naar deze bijlage die integraal onderdeel uitmaakt van onze zienswijze.	Bij haar ontwikkelingen wordt er op basis van het erfgoed beleid van de gemeente Oosterhout reeds rekening gehouden met cultuurhistorische waarden, waaronder die, die op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart als zodanig zijn weergegeven. Dit is ook reeds als zodanig verwoordt bij de Koepelthema's in de visie (pagina 41, onder het kopje "Cultuurhistorie beter benutten als identiteitsdrager"). Bij het gebiedsgerichte deel van de omgevingsvisie worden de genoemde waarden deels op de kenschetskaarten weergegeven, echter zijn niet alle waarden zoals opgenomen in de bijlage bij de zienswijze van de provincie daarin terug en komen de genoemde ambities (zoals genoemd bij de koepelthema's t.a.v. cultuurhistorische waarden) niet terug in de tekst bij de IDEekaarten. Zoals dat wel is gedaan voor t.a.v. de versterking van groen en natuur. De bijlage bij de zienswijze van reclamant wordt dan ook verwerkt in de omgevingsvisie. Zodat de beleidslijn benoemd in de Koepelthema's, beter terugkomt bij het gebiedsgerichte deel. Voor wat betreft de archeologische verwachtingswaarden. Deze zijn reeds al opgenomen in en beschermd door bestemmingsplannen en behoeven geen verdere aandacht op de IDEekaarten van de omgevingsvisie. Ook zal het opnemen van deze gebieden op de ID-kaarten tot onleesbare kaarten leiden. Wel zal in algemene zin bij een van de koepelthema's worden aangegeven dat de archeologische waarden (en daar waar een verwachting is dat deze aanwezig zijn), reeds worden beschermd door regels in de bestemmingsplannen.	Ja	Ideekaarten op onderdeel "kenschets" en onderdeel "Identiteit en ruimtelijke kwaliteit" aanpassen aan de opmerking van de provincie, zijnde het duiden van de cultuurhistorische waarden (waar dat nog niet is gedaan, en conform bijlage bij de zienswijze) en aangeven dat deze behouden en waar mogelijk versterkt worden. Voor wat betreft archeologie onder het koepelthema "Identiteit en ruimtelijke kwaliteit", paragraaf "Cultuurhistorie beter benutten als identiteitsdrager" benoemen dat deze reeds in voldoende mate worden beschermd door regels in het bestemmingsplan.
177	37	Algemeen		In de ontwerp-omgevingsvisie wordt enkele keren verwezen naar de provinciale Verordening Ruimte. Wij attenderen u erop dat deze verordening niet meer van kracht is, maar dat moet worden uitgegaan van de (interim-)omgevingsverordening.	Is bekend. Betreft een verschrijving in de stukken. De verwijzingen naar de Verordening Ruimte zullen vervangen worden door de interim-omgevingsverordening.	Ja	Verordening Ruimte wordt vervangen worden (interim-)omgevingsverordening.

178	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		U schrijft op pagina 10: 'Wat voor soort woningen we bij voorkeur willen toevoegen aan de woningvoorraad om juist de starters en jonge gezinnen te kunnen trekken? Waarbij het de vraag is of we moeten inzetten op het op gang brengen van de doorstroming, zodat woningen voor deze doelgroepen vrijkomen, of dat het beter is om nieuw te bouwen voor starters en jonge gezinnen'? Bij ons komt dan de vraag op: Waarom gaat u niet spreken met ouderen die eventueel willen dan wel kunnen doorstromen? Wij hebben gesproken met inwoners over de visie sociaal domein en het is ons duidelijk geworden dat ouderen wel willen verhuizen maar; 1) ze niet kunnen verhuizen vanwege het lage inkomen en de hoge huur; 2) de doorstroomappartementen meestal niet beschikken over een fatsoenlijk (groot) balkon ter compensatie van een tuin. Daarnaast kan nu bouwen over 20 tot 30 jaar tot gevolg hebben dat er weer een teveel is aan woningen voor jonge gezinnen, omdat de vergrijzende generatie van nu er dan niet meer is. Wij pleiten daarom voor het bouwen van woningen die door de tijd (eenvoudig) aangepast kunnen worden aan de (gezins)situatie van dat moment. Denk aan grotere huizen voor gezinnen, splitsen van een woning voor mensen die kleiner willen wonen of levensbestendige woningen.	Het vraagstuk rondom de woningbouwbehoefte, de mogelijke woningbouwlocaties voor Oosterhout en welk type woningen waar te realiseren beantwoorden we in de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie en de bijbehorende routekaart. In onze Woonvisie leggen we zowel accenten bij woningen voor starters als voor senioren.	nee	
179	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		U schrijft op pagina 11 dat u, als onderdeel van de Woningbouwstrategie, op zoek gaat naar voor welke doelgroepen experimentele woonvormen kansrijk zijn. Ons voorstel is dan om onderzoek te doen naar nieuwe manieren van wonen voor ouderen, een voorbeeld is de Knarrenhof.	Graag verwijzen we u naar het antwoord op uw voorgaande punt.	nee	
180	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Op pagina 12 benoemt u de aandachtsgebieden voor wijkgericht werken. Recent zijn wijkmakelaars aan het werk in de gemeente. Wat ons opviel in de gesprekken over de visie sociaal domein is dat vrijwel niemand ooit heeft gehoord van een wijkmakelaar. Wij en ook onze gesprekspartners, zijn van mening dat het wijkgericht werken niet van de grond komt op deze manier (het werkgebied is te groot). Daarom is ons voorstel om meer wijkmakelaars aan te trekken en zo het wijk- en buurtgericht werken mogelijk te maken.	Het wijkgerichte werken is momenteel nog in opbouw. Het heeft dus enige tijd nodig voordat alle instanties bekend zijn met de wijkmakelaars. Vooralsnog is er geen reden om meer wijkmakelaars aan te trekken. En het betreft met name het onbekend zijn met het fenomeen, in plaats van een capaciteitsgebrek (wat bijvoorbeeld wel zou spelen als u contact heeft gehad en maanden moet wachten op een antwoord).	nee	
181	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Op pagina 15 schrijft u: vrij toegankelijke voorzieningen organiseren we zo veel mogelijk in de directe omgeving (buurt en wijk). Het aanbod van vrij toegankelijke voorzieningen in Oosterhout is nog niet zo groot dat in alle wijken en buurten een vrij toegankelijke voorziening beschikbaar is. U kunt als gemeente het gesprek aangaan met de eigenaren of zij bereid zijn deze ruimte ook toegankelijk te maken voor inwoners uit de omgeving.	In onze nota 'De toekomst van dagbesteding en begeleiding in Oosterhout' geven we aan hoe we in 2025 toewerken naar een aantal locaties in Oosterhout waar de dagbestedingsvoorziening is doorgegroeid naar een plek van ontmoeting en verbinding. Hier werken we met alle betrokken partijen naartoe, waaronder (zoals reclamant aangeeft) ook de eigenaren.	nee	
182	38	Algemeen		In de gesprekken over het sociaal domein is meerdere keren naar voren gekomen dat inwoners de benodigde informatie van de gemeente niet kunnen vinden. Ook vindt men de website niet duidelijk en overzichtelijk.	Deze opmerking heeft geen betrekking op de omgevingsvisie. Opmerking wordt gedeeld met de afdeling communicatie.	nee	

183	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Een optie die aan de orde kwam in de gesprekken is het 1 loket principe. Iemand met een vraag over wat dan ook, kan deze stellen bij 1 persoon en deze persoon gaat op zoek naar het antwoord. Niet doorverwijzen naar een collega en zo van het kastje naar de muur gestuurd worden. Een optie voor 1 loket is het organiseren van een infoplein in het gemeentehuis. Op het infoplein wordt alle informatie over de voorzieningen in Oosterhout gevonden. Ook kan dit infoplein gebruikt worden als vrij toegankelijke voorziening waar men een praatje kan maken en een kop koffie kan drinken. De gemeente is van plan om het nieuwe stadhuis te vestigen in Arendshof 2. Als infoplein biedt het stadhuis in Arendshof 2 de ideale locatie, gelegen midden in het centrum en voor iedereen toegankelijk.	In het nieuwe dienstverleningsconcept van de gemeente is een integrale behandeling van cliëntvragen leidend. Over hoe dit principe verder vorm en inhoud krijgt in het nieuwe stadhuis, is op dit moment nog onderwerp van onderzoek. De suggestie met betrekking tot het infoplein zal daarin worden meegenomen.	nee	
184	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Samen met partners ervoor zorgen dat alle leeftijds- en doelgroepen op een aangename en verantwoorde wijze in Oosterhout kunnen wonen en (in de eigen omgeving) oud kunnen worden: een inclusieve samenleving. U spreekt in de omgevingsvisie over alle leeftijdsgroepen, maar één groep ontbreekt naar onze mening. De jeugd van 14 tot 20 jaar. Ga met deze groep in gesprek en vraag wat voor hen belangrijk is. Voor deze groep jeugdigen is het met name van belang dat zij zich gehoord voelen.	Belangrijke ambitie voor Oosterhout, genoemd in de omgevingsvisie, is het werken aan een evenwichtige bevolkingssamenstelling. Onder andere via het behouden en aantrekken van jongeren/starters/jonge gezinnen. Daarnaast is het onze ambitie om alle jeugdigen van 0 – 25 jaar te helpen op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan de maatschappij. Onder andere via breed onderwijs, cultuur en sport en ondersteuning waar nodig. Hiervoor worden er regelmatig door partners en de gemeente met kinderen en jongeren gesproken, zodat we zoveel als mogelijk kunnen aansluiten bij hun behoefte. Hiertoe is in het verleden dan ook in Oosterhout het programma JONG opgestart. Dit heeft onder andere geleid tot het Jongerenpanel Oosterhout. Een groep enthousiaste jongeren tussen 16 en 24 jaar die (daar waar relevant) regelmatig in gesprek gaat met de gemeente Oosterhout.	nee	
185	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Op pagina 22 zegt u: De gemeente faciliteert de aanleg van glasvezelnetwerken op bedrijventerreinen. Echter, de aanwezigheid van glasvezel is niet alleen van belang bij bedrijventerreinen, maar ook voor scholen, verzorgingstehuizen en woningen. Zoals wij bij 'Thuiswerken blijft voor een deel bestaan' (zie deel 2 van de zienswijze) stellen, is de verwachting dat thuiswerken blijft bestaan. Ook onderwijs (gedeeltelijk) op afstand is een mogelijk toekomstig scenario. Echter niet alleen dat; mede door de coronacrisis gaan patiënten niet meer voor ieder onderzoek naar de huisarts en/of het ziekenhuis. De techniek voorziet steeds meer de mogelijkheid om bijvoorbeeld vanuit het ziekenhuis de patiënt thuis te monitoren. Daar is wel een snelle, stabiele en betaalbare (internet) verbinding met veel capaciteit voor nodig. De huidige systemen van coaxkabel en koperkabel zijn nu nog toereikend, maar de vraag is of dat in de toekomst zo blijft. Met glasvezel is de benodigde capaciteit wel voorhanden. Maar met het benoemen van het belang van goede verbindingen ben je er niet. Actief promoten van het belang van glasvezelnetwerken bij inwoners en waar nodig inwoners daarbij ondersteunen, is essentieel om de aanleg van glasvezelnetwerken te realiseren.	De omgevingsvisie wordt op dit punt aangepast. Daarnaast lopen er gesprekken met marktpartijen om de gehele gemeente te voorzien van glasvezel. Dit heeft recent geleid tot werkafspraken die de aanleg moeten vergemakkelijken en daarmee versnellen. De afspraken voorzien niet in een verplichting om ieder school, bedrijf, huishouden, et cetera te voorzien van glasvezel. Of een bepaalde termijn waarbinnen dit moet gebeuren. Dit is geheel een aangelegenheid van marktpartijen en kan in het kader van de Telecommunicatiewet niet vanuit overheidswege worden afgedwongen.	Ja	Aangegeven wordt dat glasvezel van belang is voor onder andere bedrijven, scholen, verzorgingstehuizen en woningen. Dat de gemeente Oosterhout inzet op een gemeente-dekkende aanleg, maar dat gezien de Telecommunicatiewet dit niet afdwingbaar is en zij dus afhankelijk is van de bereidheid (en snelheid) van marktpartijen.
186	38	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Het is na de coronacrisis aannemelijk dat thuiswerken voor een deel blijft bestaan. Gezien de omgevingsvisie voor de coronacrisis is opgesteld verzoeken wij u om hiermee rekening te houden en te onderzoeken wat dit betekent voor diverse thema's in de	De gemeente Oosterhout heeft met de Corona Impact Analyse in beeld gebracht of de (effecten van de) coronapandemie aanleiding geven voor bijsturing van het beleid op de korte en lange termijn. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de omgevingsvisie.	nee	

				omgevingsvisie. Wij denken dan aan Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen, maar ook aan bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid.			
187	38	Economische vitaliteit		U schrijft op pagina 26 dat uit een bedrijvenpeiling blijkt dat ruim 40% van de bedrijven moeite heeft met het vinden van geschikt personeel. U gaat aan de slag met een integraal uitvoeringsgericht Programma Economie en Arbeidsmarkt. Wij zijn met u van mening dat dit een goede aanpak is. Waarbij naar ons inzicht in de uitvoeringsplannen de aandacht moet uitgaan naar verschillende groepen zoals jeugd, sociaal zwakkeren, maar zeker ook naar arbeidsmigranten. Wij hebben daarbij nog de volgende aanvullingen en kanttekeningen: Een goede match tussen vraag naar en aanbod van (technisch) personeel vraagt in de eerste plaats om een goede aansluiting van het onderwijs op het bedrijfsleven. Niet alleen voor grote bedrijven, maar misschien nog wel meer voor het MKB. Vergeet u bij die samenwerking niet alleen te kijken naar re-integratie en schoolverlaters, maar ook naar arbeidsmigranten. Ook arbeidsmigranten (shortstay, longstay) hebben het moeilijk met het vinden van regulier werk en fatsoenlijke huisvesting.	In de nadere uitwerking in het Programma Economie en Arbeidsmarkt wordt hetgeen is ingebracht reeds meegenomen. Dit wordt verduidelijkt in de omgevingsvisie. Ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten en andere vormen van shortstay is er in de omgevingsvisie reeds aandacht gevraagd.	ja	Aangegeven wordt dat bij het Programma Economie en Arbeidsmarkt ook aandacht uitgaat naar verschillende groepen zoals jeugd, sociaal zwakkeren en arbeidsmigranten.
188	38	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Op pagina 31 schrijft u dat u pilots wilt opzetten waarbij gebruik gemaakt wordt van restwarmte van de Amercentrale als uitbreiding van de stadsverwarming. Het bedrijfsmodel van de Amercentrale is gebaseerd op het verbranden van biomassa. De Sociaal Economische Raad adviseert de overheid om het verbranden van biomassa zo snel mogelijk af te bouwen. In hoeverre blijft de Amercentrale op langere termijn open om restwarmte van af te nemen? Wat betekent dit voor woningen in Oosterhout die nu al, of in de toekomst, gebruik maken van de restwarmte van de Amercentrale?	In de regio wordt gesproken over de warmtevoorziening, nu en in de toekomst. Het is van belang daarbij onderscheid te maken in de warmtebron, het transportmiddel van warmte en de transportinfrastructuur. In essentie is het voor de stadsverwarming noodzakelijk dat warm water (transportmiddel) wordt geleverd op de juiste temperatuur, afgestemd op het soort en de hoeveelheid woningen die is aangesloten. Als veel woningen matig zijn geïsoleerd (woninglabel D of slechter) moet de aanvoertemperatuur van de stadsverwarming hoog zijn. Deze hoge temperatuur kan worden bereikt met aardgas en biomassa. Zodra woningen beter zijn geïsoleerd (woninglabel C of beter) kan de aanvoertemperatuur van de stadsverwarming lager worden. Met dezelfde hoeveelheid warmte die bij de warmtebron wordt geproduceerd, kunnen dan meer woningen worden aangesloten. Als warmtebron van het warmtenet (de transportinfrastructuur, in de volksmond het Amernet) kan in plaats van biomassa ook gebruik gemaakt worden van geothermie (warmte uit de diepere aardlagen). Geothermie is als techniek relatief nieuw, maar wel sterk in opkomst. Het is dan ook de verwachting dat vanaf 2040 geothermie de belangrijkste warmtebron gaat worden. Enerzijds omdat woningen beter geïsoleerd zijn, dus een minder hoge temperatuur nodig hebben. Anderzijds omdat de geothermiebronnen dan volledig operationeel zijn. Vanaf dat moment zal afscheid genomen worden van biomassa als warmtebron. De locatie Amercentrale is een van de mogelijkheden om een geothermiebron aan te boren. Dan kan deze warmte vrij makkelijk worden ingevoerd in het warmtenet. Wat dit nu en op termijn concreet betekent voor de Amercentrale en voor de woningen in Oosterhout is zelf, is op dit moment (omwille van veel factoren) lastig aan te geven.	nee	

189	38	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Op pagina 32 schrijft u: 'De komende periode gaan we aan de slag met het opstellen van een Transitievisie Warmte met uitvoeringsplannen per wijk om te bereiken dat deze van 'het gas af komen'. Zoals u zelf stelt is het van essentieel belang of de overheid een financiële regeling beschikbaar stelt. Wij vragen u daarover duidelijk te zijn naar de inwoners om te voorkomen dat inwoners zich zorgen maken over hun warmtevoorziening. Met name omdat ze 'van het gas af' niet kunnen betalen of daarvan de gevolgen niet kunnen overzien.	De financiële uitvoerbaarheid is ook onderdeel van de in ontwikkeling zijnde Transitievisie Warmte en de uitvoeringsplannen per wijk.	nee	
190	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Deze visie is tot stand gekomen in de pre-coronatijd. Met name het laatste jaar is het aantal fietsers toegenomen. Wij achten het van belang om de visie op basis van het voorgaande te onderzoeken en waar nodig aan te passen op de periode na de coronacrisis. Daarbij moet onzes inziens de aandacht nadrukkelijker uitgaan naar de fietser en de wandelaar.	De gemeente Oosterhout heeft in 2020 in beeld gebracht, mede via gesprekken met stakeholders, of de (effecten van de) coronapandemie aanleiding geven voor bijsturing van beleid op de korte termijn. Dit heeft niet geleid tot het inzicht om de omgevingsvisie op dit punt aan te passen. Temeer daar in de omgevingsvisie het belang van bewegen in de buitenlucht zoals wandelen en fietsen als is genoemd.	nee	
191	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		U schrijft op pagina 47: 'Voor veel van onze inwoners is het nu nog vanzelfsprekend dat ze, ook voor korte afstanden, de auto gebruiken. Echter vanuit het oogpunt van gezondheid willen we lopen en fietsen stimuleren. Dit willen we bereiken door de kwaliteit en veiligheid van voorzieningen voor fietsers en voetgangers te verbeteren en door een inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen'. Wij juichen het toe dat u meer aandacht gaat besteden aan voetgangers en fietsers.	Wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
192	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Op pagina 47 staat in te zetten op een kwaliteitsverbetering van het fietsennetwerk. Met veel fietsers is een kwalitatief goed fietsnetwerk inderdaad van groot belang. Fietspaden van recente datum, zoals het fietspad naar Dorst, is breed en overzichtelijk. Oudere fietspaden verspreid door de gemeente en vaak in het buitengebied, zijn zo smal dat passeren lastig is en soms zelfs gevaarlijk. Bijvoorbeeld op plaatsen waar bomen dicht langs het fietspad staan. Deze oudere fietspaden verbeteren en overzichtelijker maken is in het belang van alle fietsers in Oosterhout. Wij hopen dat u daarop doelt met de kwaliteitsverbetering van het fietsnetwerk. Als aanvulling: voor toeristen die Oosterhout bezoeken zijn goed onderhouden en veilige fietspaden mogelijk een reden om Oosterhout nog eens te bezoeken voor een vakantie of kort verblijf.	Op de kaart behorende bij de prioritaire opgaven uit de mobiliteitsvisie (zie pagina 108 van de mobiliteitsvisie) is te vinden waar en wat voor soort aanpassingen wenselijk zijn om de kwaliteit van het fietsnetwerk te verbeteren. Gemakshalve wordt naar de mobiliteitsvisie verwezen (benaderbaar via de link in de omgevingsvisie).	nee	
193	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Hoewel u schrijft dat het fietsen gestimuleerd moet worden geeft u in Oosterhout de auto voorrang. Dat is goed te merken als wachtende fietser of wandelaar voor een rood verkeerslicht. Nieuwe technieken op het gebied van verkeersafwikkeling zijn gebaseerd op vraag en aanbod. Deze technieken kunnen voor fietsers en wandelaars, maar ook voor auto's, leiden tot kortere wachttijden voor verkeerslichten en een betere doorstroming van het verkeer. Voor het zich verplaatsen in Oosterhout zou het goed zijn als verkeerslichten voor voetgangers langer op groen staan. Dan hebben kwetsbare inwoners met een beperking voldoende tijd om over te steken.	Verkeerslichten worden geplaatst om locaties waar dit vanwege de hoeveelheid verkeer noodzakelijk is. De instelling van verkeerslichten is afgestemd op het verkeersaanbod op de locatie. Een van de wensen uit de Mobiliteitsvisie is het opstellen van een nieuwe "verkeerslichten strategie". Hier wordt in vastgelegd welke prioriteiten (langzaam verkeer, bus, gemotoriseerd verkeer) er gesteld worden per locatie. Bij de reguliere vervanging van een verkeerslichtenregeling wordt de regeling opgesteld aan de hand van deze strategie. In de huidige situatie wordt bij het bepalen van de noodzakelijke "groentijd" voor voetgangersoversteken al uitgegaan van een trage loopsnelheid. Aan de hand van meldingen worden daar waar mogelijk de groentijden al verruimd met enkele seconden.	nee	

194	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Op pagina 48 schrijft u: Oosterhout werkt aan een inclusieve samenleving. Wij zijn verheugd dat u deze groep inwoners zo nadrukkelijk betreft bij de samenleving. Naar onze mening zijn er nog wel verbeteringen mogelijk in de openbare ruimte voor het functioneren van inwoners met een lichamelijke beperking. In dat kader vragen wij u meer aandacht te besteden aan: - Het aanpassen van te hoge drempels bij winkels in het centrum en andere voor publiek toegankelijke gebouwen. - Het verbeteren van blinde geleide lijnen in het stadscentrum. - Het toegankelijker maken van de fietsenkelder voor de gehele doelgroep. - Het uitvoeren van aanpassingen aan de inrichting van de Bussel en de Warande zodat deze toegankelijker worden voor inwoners met een beperking.	In de omgevingsvisie hebben we in het algemeen de belangrijkste aandachtsvelden benoemd om te komen tot een inclusieve samenleving, met een toegankelijke openbare ruimte en openbare voorzieningen. De elementen die u benoemt zijn vrij specifiek en gezien het abstractieniveau van een omgevingsvisie te gedetailleerd voor opname in de visie. Wij verzoeken u de punten aan te dragen via het reeds ingestelde klankbord ongehinderd Oosterhout (KOO). Daarnaast is deze opmerking doorgegeven aan de opgaveleider Bruisende Binnenstad.	nee	
195	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Met name nu in coronatijd de fietsenstallingen gesloten zijn, blijkt eens te meer dat openbare toiletten niet beschikbaar zijn in gemeente Oosterhout, noch in het centrum noch daarbuiten. In de kern Oosterhout zijn diverse publieke voorzieningen zoals de Bussel, H19, musea, de activiteitencentra, sporthallen, het MEK enz. Is het mogelijk dat meerdere van deze gebouwen de toiletten beschikbaar stellen voor passanten? Indien meerdere toiletten beschikbaar zijn kunnen deze door middel van een app zichtbaar worden voor bezoekers aan de binnenstad. Ook voor toeristen kan dit een extra stimulans zijn nog eens terug te komen naar gastvrij Oosterhout.	Deze opmerking gaat verder dan het detailniveau van de omgevingsvisie. De opmerking is wel doorgegeven aan de opgaveleider Bruisende Binnenstad.	nee	
196	38	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Vaak komen de effecten van een nieuwe woonwijk pas op het netvlies als de gemeente start met de voorbereidingen voor de nabijgelegen nieuwe woonwijk. Het lijkt ons daarom raadzaam om de inwoners nog meer te betrekken bij bouwplannen. Ook door nog meer nadruk te leggen op het extra verkeersaanbod dat de bouw van nieuwe woningen met zich meebrengt en de verkeersafwikkeling van dit extra aanbod. Zoals de situatie in Dorst worden ook de andere kerkdorpen en nieuwe inbreidingsplannen in de wijken met extra verkeer geconfronteerd door bouwplannen.	Bij het mogelijk maken van ontwikkelingen worden op voorhand de effecten op onder andere parkeren en verkeer onderzocht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van rekenmodellen en getoetst aan normen. Deze normen zijn gericht op het voorkomen van overlast. Daarnaast verlangt de gemeente dat bij ontwikkelingen de omgeving meer dan voorheen wordt betrokken. Naast de reguliere mogelijkheden van inspraak, wordt er hiertoe een omgevingsdialoog verlangd tussen ontwikkelende partijen en de omgeving. Deze dialoog moet plaatsvinden voordat de formele inspraak die de ontwikkeling mogelijk moet maken, wordt gestart.	nee	
197	39	Algemeen		In de omgevingsvisie wordt aangegeven dat er verder wordt gekeken dan de gemeentegrenzen en dat regionale samenwerking van groot belang is. Wij onderschrijven als buurgemeente dit belang. In de ontwerp omgevingsvisie wordt via een link verwezen naar de Regionale Agenda omgevingsvisie Breda. Daar de gemeente Oosterhout ook grenst aan de regio Hart van Brabant (waarbinnen gemeente Dongen valt) verzoeken wij nadrukkelijk ook daarbij aansluiting te zoeken.	Met het (nieuwe) Verstedelijkingsakkoord Breda-Tilburg en betrokkenheid bij de Agenda Vitaal Platteland West Brabant is er deze samenwerking reeds. In het kader van beide processen vindt er informatie-uitwisseling en waar nodig beleidsmatige afstemming plaats met de gemeenten uit de regio Hart van Brabant.	ja	In paragraaf 1.5 zal de Agenda Vitaal Platteland West Brabant worden benoemd en via een digitale koppeling toegankelijk worden gemaakt. Ook zal worden aangegeven dat met het (nieuwe) Verstedelijkingsakkoord Breda-Tilburg en betrokkenheid bij de Agenda Vitaal Platteland West Brabant er vanuit Oosterhout een samenwerking is met de regio Hart van Brabant. En dat in het kader van voornoemde processen er informatie-uitwisseling en beleidsmatige afstemming plaats vindt met deze regio.

198	39		Oosteind en buitengebied	Op de kaart 'Deelgebied Oosteind en omringend buitengebied' staat op het gebied een aanduiding 'Mogelijke (her)ontwikkelingslocatie wonen'. Deze aanduiding is nadrukkelijk minder ver uitgewerkt dan bijvoorbeeld op de kaart Toekomstvisie 2030 en eerder in een structuurvisie Oosterhout Oost. Wanneer gekeken wordt naar de kaart horende bij de Toekomstvisie 2030 staan hierbij meerdere gebieden aangeduid waar woningbouw mogelijk wordt gemaakt middels buurtschappen. Tevens is er een koppeling gelegd met de 'Routekaart woningbouwstrategie Oosterhout 2030'. Ambtelijk is op zowel de routekaart als de woningbouwstrategie Oosterhout 2030 (Bouwen aan de toekomst) al gereageerd.	De Toekomstvisie 2030 omvat een wenkend perspectief voor de toekomst, niet alle onderdelen daaruit zijn op haalbaarheid onderzocht of volledig uitgediscussieerd. De omgevingsvisie is een concretisering van de Toekomstvisie en omvat elementen waarover of besluitvorming heeft plaatsgevonden of een duidelijke opgave/wens betreft die haalbaar is en waarover algemene consensus is bereikt. Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie wordt het in de zienswijze genoemde nader uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid.	nee	
199	39		Oosteind en buitengebied	In de structuurvisie Dongen 2020 (vastgesteld 2009) is aan de noordzijde van Dongen een uitbreidingswijk gepland, te weten locatie Noorderlaan. De opzet van deze wijk is dat een overgang gevormd wordt van stedelijk naar landelijk gebied met een ruime opzet. De diverse visies/ beelden in dit gebied welke door de gemeente Oosterhout zijn gepresenteerd en hierboven zijn opgesomd, verschillen hierin erg. Het toevoegen van woningen tussen Oosteind en Dongen en 's Gravenmoer verdient verder overleg en afstemming. Aantallen woningen, situering in het gebied en ten opzichte van de groene buffer met respect voor behoud identiteit, landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn zo enkele onderwerpen van gesprek. U begrijpt dat wij er belang aan hechten om geregeld af te stemmen over deze ontwikkelingen die een gezamenlijk belang dienen, evenals de ontwikkelingen op 'bedrijventerreinen Everdenberg (oost), Vijf Eiken & Heihoef'.	In het kader van de woningbouwstrategie vindt er onderzoek en overleg plaats omtrent de woningbehoefte en mogelijke woningbouwlocaties. Wij kunnen ons voorstellen dat in het kader van de verdere uitwerking van het Verstedelijkingsakkoord voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg nadrukkelijk gekeken gaat worden naar de verdere invulling van het gebied tussen Oosterhout en Dongen, waarbij ook andere (nieuwe) functies aan de orde kunnen zijn en de gemeente Dongen een gesprekspartner is en zal zijn. Voor de gemeente Oosterhout vormt het respecteren van identiteit en landschappelijke-, cultuurhistorische en ecologische waarden een belangrijk uitgangspunt. Dit is onderdeel van de kernpunten van de omgevingsvisie.	nee	
200	39		Oosteind en buitengebied	Voor de gemeente Dongen is het behoud van open zichtlijnen en een groene buffer tussen beiden gemeenten van belang. Deze groene robuuste buffer dient van een voldoende breedte en omvang te zijn en blijven. Het tevens versterken van de groenstructuur langs de Heistraat vinden wij een positieve ontwikkeling. Deze draagt bij aan de uitstraling van het gebied 't Blik waar in samenspraak met gemeente Oosterhout, gemeente Dongen en betrokkenen gekeken wordt naar een invulling met een extensief karakter.	Zie de reactie hiervoor, bij reactienummer 199.	nee	
201	40		Bedrijventerrein Weststad I, II en III	In november 2020 heeft het bestuur van Stichting BIZ Weststad vernomen dat er plannen zijn voor het inrichten van een Voedseltuin in de directe nabijheid van bedrijvenpark Weststad. Zoals toegelicht heeft Stichting Weststad haar bezwaren kenbaar gemaakt voor de voorgenomen locatie van deze Voedseltuin, met als argument dat deze locatie binnen het verspreidingsgebied ligt van op Weststad gelegen BRZO-bedrijven zoals Otentic en HLD (Hoyer). Ondanks dat er onderzoek wordt gedaan naar een alternatieve locatie voor de Voedseltuin, ontbreekt binnen dit kader in de ontwerp-omgevingsvisie enige informatie en aandacht over het ontwikkelen van een Voedseltuin, mogelijk in de directe nabijheid van Weststad en welke gevolgen dit met zich meebrengt bij een calamiteit van de BRZO-bedrijven. Het bestuur van Stichting BIZ Weststad verneemt dan ook graag met welke reden er geen bepalingen zijn opgenomen over het inrichten van de Voedseltuin en verzoekt hierbij dringend om hier alsnog een bepaling over in op te nemen. Dit om de veiligheid van	Om tegemoet te komen aan de zienswijze zal in de omgevingsvisie worden opgenomen dat bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen, de belemmering die een dergelijke ontwikkeling met zich mee kan brengen voor omliggende bedrijven, alsmede het risico op een calamiteit, in de belangenafweging worden meegenomen.	Ja	Bij het Koepelthema Economische Vitaliteit zal in algemene zin worden opgenomen dat bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen, de belemmering die een dergelijke nieuwe ontwikkeling met zich mee kan brengen voor omliggende bedrijven, alsmede het risico op een calamiteit, in de belangenafweging zal worden meegenomen.

				zowel de ondernemers van Weststad, als van de mogelijk toekomstige werkzame personen van de Voedseltuin te waarborgen en de nodige bescherming te bieden.			
202	41	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		We verheugen ons over het belang wat u aan het onderwerp 'water' geeft. Het voornemen om in te zetten op bewustzijn en acceptatie bij inwoners en het samenwerken met diverse partijen bij watergerelateerde vraagstukken, daar sluiten we ons volledig bij aan. Bij het robuuster en klimaatadaptief inrichten van het watersysteem, gaan we graag samen met de gemeente na waar dit effectief kan. Hierbij zien we ook een opgave in het stedelijk gebied bij de wijze van (her)inrichten van een gebied. We zien dit als een structurele ruimtelijke opgave en zien dit graag geborgd worden in verder uit te werken gemeentelijk beleid.	Bij de uitwerking van het beleid ten aanzien van klimaatadaptatie is oog voor het structureel borgen van deze opgave bij ruimtelijke ontwikkelingen in het stedelijk gebied. Het waterschap zal bij een nadere uitwerking van het gemeentelijk beleid op dit vlak worden betrokken	nee	
203	41	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Wat betreft het onderwerp waterveiligheid verzoeken we uw opties voor meerlaagsveiligheid samen met ons te onderzoeken en deze ambitie toe te voegen aan de omgevingsvisie als strategie. Specifiek voor de genoemde strategieën tegen overstroming, verzoeken we u de 2 ^{de} optie "een dynamisch keermiddel bij aansluiting Wilhelminakanaal op de Amer", aan te passen in "het afsluiten van de verbinding met de rivier Amer middels een permanent en/of een tijdelijk keermiddel in de Amertak/ het Wilhelminakanaal en De Donge".	De gevraagde wijzigingen worden doorgevoerd in het onderdeel 'kwantitatieve en kwalitatieve wateraspecten vragen blijvend om aandacht'.	ja	In het onderdeel 'kwantitatieve en kwalitatieve wateraspecten vragen blijvend om aandacht' worden de volgende aanpassingen doorgevoerd. De optie "een dynamisch keermiddel bij aansluiting Wilhelminakanaal op de Amer", wordt aangepast in "het afsluiten van de verbinding met de rivier Amer middels een permanent en/of een tijdelijk keermiddel in de Amertak/ het Wilhelminakanaal en De Donge". In de tekst wordt de ambitie uitgesproken dat Oosterhout in het kader van het onderwerp waterveiligheid, samen met de reclamant de opties voor meerlaagsveiligheid wenst te onderzoeken.
204	41		Oosteind en buitengebied	Oosteind & buitengebied: bij ons zijn conform de laatste berekeningen, geen risico's bekend van overstromingsgevaar vanuit rivier De Donge. Wel is er kans op inundatie van het maaiveld op meerdere laaggelegen percelen in het gebied.	De tekst bij de IDEekaart 'risico voor overstroming vanaf rivier de Donge' zal worden genuanceerd.	Ja	De tekst bij de IDEekaart zal ten aanzien van het aspecten 'risico voor overstroming vanaf rivier de Donge' aangeven dat in de noordoosthoek van de Willemspolder enkele laaggelegen gebieden ingeval langdurige en/of extreme neerslag kunnen inunderen.
205	41		Dorst, Steenoven en omringend	We verzoeken u bij het zoekgebied "ontwikkeling beekdal: kans voor water en groen" oog te hebben voor het stroomopwaarts gelegen gebied, waar bij hevige regenval, overlast op kan treden vanuit de	Aan deze ambitie voor het gebied ten zuiden van Dorst werken we reeds enige tijd. Graag gaan we hierover in overleg met het Waterschap.	nee	

			buitengebied	gemeentelijke overstort. Graag gaan we samen na waar oplossingsrichtingen liggen			
206	41		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Voor wat betreft de visie voor het "toevoegen ontbrekende blauw/groen structuur" merken we op, dat deze wens niet bij ons aanwezig is voor wat betreft de blauwe verbinding. De vraag is of deze verbinding realistisch is en of dit een wenselijke verbinding is, gekeken naar het gehele watersysteem zoals de waterkwaliteit in de Lage Vughtpolder. We verzoeken u deze niet op te nemen of anders te nuanceren naar "in onderzoek".	De wens om betreffende verbindingen te realiseren vloeien voort uit de (actualisatie van de) Groenstructuurvisie. Deze verbinding ziet op een toe te voegen groene verbinding, zonder een blauwe component.	nee	
207	41		Bedrijventerrein Everdenberg, Vijf Eiken en Heihoef	we verzoeken u de blauwe verbinding tussen het bestaande bedrijventerrein Everdenberg en te ontwikkelen bedrijventerrein Everdenberg-Oost te versterken.	De tekst onder Identiteit & Ruimtelijke kwaliteit van deze IDEekaart wordt conform zienswijze aangepast.	Ja	Onder het kopje Identiteit & Ruimtelijke kwaliteit wordt de volgende passage "Onder andere daarom wordt een groenblauwe zone rondom Everdenberg Oost gerealiseerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan een goede landschappelijke inpassing en de inpassing van de wateropgave. Deze groenblauwe zone vormt de overgang naar het omringend landschap dat recreatief gebruikt wordt." Wordt aangevuld met de opmerking dat met deze groenblauwe zone aansluiting wordt gezocht op het bestaande bedrijventerrein Everdenberg en de onderlinge koppeling tussen de groenblauwe zone op beiden bedrijventerreinen wordt versterkt.
208	41		Leijsenakkers	u geeft aan dat er in deze gebieden "aandacht voor verdroging" dient te zijn. Mogelijk biedt de directe aanwezigheid van het Wilhelminakanaal mogelijkheden om dit te beperken. Mogelijk kunt u hierop al anticiperen in de omgevingsvisie door deze optie op te benoemen.	De tekstuele suggestie wordt verwerkt.	ja	Duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig wordt aangegeven dat de directe nabijheid van het Wilhelminakanaal mogelijk een oplossing hiervoor biedt.
209	41		Bedrijventerrein Weststad I, II en III	Bedrijventerreinen Weststad I, II en III: we verzoeken u de buitendijkse ligging van Weststad I en II toe te voegen op kaart.	Op de IDEekaart voor Bedrijventerrein Weststad I, II en III is 'aandacht voor buitendijkse ligging' reeds aangegeven.	nee	
210	42	Verantwoording & vervolg		Uw ontwerp omgevingsvisie kent een vijftal thema's. Natuurmonumenten merkt op dat er met de keuze van deze thema's onvoldoende aandacht is voor het zogenaamde lagenprincipe wat bij dergelijke visies landelijk wel gebruikelijk is. Hierdoor zien wij de aandacht voor de zogenaamde onderste lagen onvoldoende geborgd in de ontwerp-omgevingsvisie. Daarbij bedoelen wij de lagen bodem, water, cultuurhistorie en landschap. Voor de genoemde onderwerpen in deze lagen zien wij graag een extra thema aan deze omgevingsvisie toegevoegd.	Als onderdeel van het voorbereidingstraject van de omgevingsvisie is een ruimtelijke analyse verricht, met een kaartsenset als resultaat. Onderdeel hiervan zijn onder andere de geomorfologische-, cultuurhistorische en ecologische waarden en de bodemgesteldheid. Deze kaarten en een beknopte ruimtelijke- en landschappelijke analyse in tekst zullen toegevoegd worden aan de omgevingsvisie, bij het onderdeel 'Verantwoording & Vervolg'.	ja	Bij het onderdeel 'Verantwoording & Vervolg' worden de kaarten (o.a. t.a.v. geomorfologische-, cultuurhistorische en ecologische waarden en de bodemgesteldheid) en een beknopte ruimtelijke- en landschappelijke analyse toegevoegd
211	42	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Bij het 4de gedachtestreepje haalt u aan dat groei van de kerkdorpen met respect voor behoud voor identiteit, landschappelijke en cultuurhistorische waarden moet plaats vinden. Natuurmonumenten vraagt u, dit aan te scherpen dat dit voorwaardelijk moet zijn bij de afweging voor uitbreidingslocaties. Daarbij vraagt	De woningbehoefte en de eventuele woningbouwlocaties worden in beeld gebracht via het uitwerkingstraject van de woningbouwstrategie en aanvullende onderzoeken naar woningbouwmogelijkheden in de kerkdorpen. Besluitvorming en inspraak daaromtrent vindt eveneens in dat kader plaats, niet in het kader van de omgevingsvisie. De	nee	

				Natuurmonumenten u gebieden aan te wijzen, waar woningbouw of andere stedelijke uitbreiding uitgesloten is.	omgevingsvisie benoemt de uitgangspunten daarvoor, waaronder ontwikkelingen met respect voor de waarden (behoud door ontwikkeling) en het behoud van het karakter van de kerkdorpen.		
212	42	Economische vitaliteit		8ste gedachtestreepje: U noemt dat het buitengebied staat aan de vooravond van een transitie waarbij gestreefd wordt naar een balans tussen diverse functies. Natuurmonumenten ziet de kenmerkende aanwezige en oorspronkelijke waarden van het buitengebied als bodem, water, cultuurhistorie, landschap en agrarisch als voorwaardelijk zouden moeten gelden en niet slechts als een streven. De genoemde waarden zorgen voor de identiteit van het Oosterhoutse buitengebied.	De genoemde waarden kunnen helaas niet voorwaardelijk zijn. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de grotere maatschappelijke opgaven zoals de woningbehoefte of opwekking van duurzame energie. En deze sec en geheel afwentelen op de stad. Daar is simpelweg de ruimte niet voor, zonder afbreuk te doen aan een minimale kwaliteit van het woon- en leefomgeving. Er moet gestreefd worden naar een balans tussen de door reclamant genoemde waarden en de grotere maatschappelijke opgaven. De huidige passage (gemakshalve hieronder herhaald) blijft dan ook gehandhaafd. <i>“Het buitengebied staat aan de vooravond van een transitie. Bij het begeleiden hiervan wordt gestreefd naar een balans tussen de diverse functies, de draagkracht en waarden van het buitengebied, en de grotere maatschappelijke opgaven (zoals woningbouw, duurzaamheid en klimaatadaptatie).”</i>	nee	
213	42	Economische vitaliteit		U noemt halverwege pagina 25: “Bijzonder is dat we als Oosterhout een toeristisch fonds hebben.” Graag zien wij dat natuur- en landschap, welke een essentiële vestigingsfactor voor het toerisme vormt, baat zou moeten krijgen vanuit dit toeristisch fonds. Graag zien wij dan ook dat u hiervoor een investeringsplan opgesteld. Hierbij verwijzen wij ook naar de nog niet gerealiseerde projecten vanuit het Landschapspark Breda-Oosterhout (Open Linie).	Het toeristisch fonds wordt ingezet voor specifieke projecten, met toeristisch-recreatief oogmerk. Voor investeringen in “groen” beschikt Oosterhout reeds over een groenfonds, welke gevoed wordt door bijdragen vanuit grotere uitbreidingslocaties. Voor de realisatie van het Landschapspark Breda-Oosterhout (Open Linie) zijn dan ook gelden geïnvesteerd uit dit fonds. Het is niet reëel om naast een groenfonds specifiek voor investeringen in natuur en landschap, gelden te onttrekken uit het toeristisch fonds. Daarnaast is natuur en landschap niet de enige recreatieve trekker. Ook het ondernemerschap van de recreatieondernemers zelf, de binnenstad van Oosterhout en voorzieningen in de regio (Breda, Efteling, etc.), maken Oosterhout aantrekkelijk voor toeristen. De projecten in het kader van de Open Linie zijn in overleg met de betrokken partijen (waaronder reclamant) de belangrijkste projecten uitgevoerd. Een aantal projecten bleken daarbij financieel onhaalbaar, zoals bijvoorbeeld de landschapsbrug over de A27 (waarvoor nu een andere vorm van faunapassage is aangelegd). Reclamant wordt ten aanzien van de nog niet uitgevoerde projecten, gevraagd in contact te treden met de gemeente. Zodat in gezamenlijkheid kan worden gekeken welke projecten nog uitgevoerd kunnen worden al dan niet met financiering uit het groenfonds.	nee	
214	42	Economische vitaliteit		"Balans tussen functies in het buitengebied: recreatie, natuur en agrarische sector". U prijst in deze tekst gelukkig de waarden van het buitengebied. Graag wijzen wij u nogmaals op het voorwaardelijk stellen van deze waarden. Daarnaast ziet u met name mogelijkheden voor kwaliteitsversterking en niet op kwantitatieve uitbreiding. Hier zijn wij het van harte mee eens. Investeren in behoud en herstel van landschap en natuur zien wij dan ook als een kwaliteitsversterking. Graag vernemen wij van u hoe u denkt dat vorm te geven?	Ten aanzien van het voorwaardelijk stellen van de genoemde waarden, wordt verwezen naar de reactie bij reactienummer 212. De omgevingsvisie beantwoordt de wat-vraag. Wat willen we bereiken, wat zijn de opgaven. Hiertoe is de groenstructuurvisie op hoofdlijnen geactualiseerd en is in beeld gebracht welke schakels ontbreken in de deze groenstructuur. De ontbrekende schakels zijn opgenomen op de IDEEkaarten van de omgevingsvisie. Ten aanzien van de hoe-vraag merken we op dat er verschillende landschapsinvesteringen zijn gestart, reeds lopen of zijn afgerond. Denk hierbij aan het landschapspark de Open Linie, Beekdal Dorst en de Landschapszone Dongen-Oosteind. Daarnaast gaan ontwikkelingen in het buitengebied al enige jaren gepaard met een investering in de	nee	

					landschappelijke inpassing van die ontwikkeling, en in voorkomend geval een meer algemene investeringen in de algehele kwaliteitsverbetering van het landschap. Hetgeen is geborgd in provinciale en gemeentelijke regelgeving. Ook de EVZ's die zijn en worden aangelegd, vormen een versterking van landschap en de natuur. Het beschermingsregime dat natuur en landschap kent vanuit Rijkswetgeving en lokale wetgeving (milieuwetgeving, APV, bestemmingsplannen, etc.) is primair gericht op behoud van waarden. Maar draagt ook bij aan de hoe-vraag van behoud en versterking.		
215	42	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		5e gedachtestreepje: graag toevoegen "Landschap"	De gedane suggestie wordt verwerkt.	ja	Bij het thema duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig, wordt bij het 5e kernpunt het begrip 'landschap' ingevoegd.
216	42	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		U schrijft op pagina 31 dat slechts 25% van de daken geschikt is voor zonnepanelen en dit onvoldoende is. Recentelijk (15 maart) heeft Natuurmonumenten samen met de Brabantse Milieufederatie en Brabants Landschap, u een brief gestuurd over de RES. Hierin roepen wij u op om nog eens goed te onderzoeken hoeveel zon-op-dak werkelijk mogelijk is. Nieuwe technieken zorgen ervoor dat er meer zon-op-dak mogelijkheden zijn dan voorheen werd aangenomen. Ook roepen wij in de brief op om volgordelijk te werken en eerst zon-op-dak te realiseren voordat u kostbare landbouwgrond en landschap opoffert. Het waardevolle landschap van de Oranjepolder wijzen wij overigens af als potentiële locatie voor een zonnepark.	Volgens landelijk geldende uitgangspunten is slechts 25% van de bedrijfstakken geschikt voor zonnepanelen. De ambitie van de gemeente Oosterhout ligt hoger, omdat nagestreefd wordt om 35% van de bedrijfsdaken te voorzien van zonnepanelen. Ook Oosterhout heeft de voorkeur om in eerste instantie de daken te benutten voor de opwekking van duurzame energie. Echter om de klimaatdoelstellingen te halen moeten duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnepanelen op daken, helaas ook zonnevelden worden aangelegd. Omdat het noodzaak is gebruik te maken van deze drie strategieën, pakken we ze tegelijk op. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten. Daar waar nieuwe besluiten worden genomen, worden ze verwerkt in de omgevingsvisie.	Ja	In de tekst zal de reactie van de gemeente worden verwerkt.
217	42	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Verder maken wij ons er hard voor dat bij een duurzaamheidsfonds waaruit inkomsten uit wind- en energie worden gestort voor maatschappelijke doelen, deze inkomsten worden ingezet om terug een investering te doen in landschap en natuur. Deze lijden onder de windmolens en zonneparken, waarvoor het gerechtvaardigd is om hier dan ook in te investeren.	De gemeente Oosterhout is zich reeds aan het oriënteren op een duurzaamheidsfonds, waar inkomsten uit energieprojecten in worden gestort. De besteding van dit fonds wordt democratisch ingevuld, waarbij de gemeenteraad de werkwijze van het duurzaamheidsfonds (mede) zal vormgeven. Het gaat daarbij om maatschappelijke, sociale of duurzaamheidsprojecten die niet gefinancierd kunnen worden uit de reguliere gemeentebegrotingen. Dit gegeven zal worden verwerkt in de omgevingsvisie.	Ja	Aan de paragraaf "Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig" wordt toegevoegd dat Oosterhout zich aan het oriënteren is op de mogelijkheden van een duurzaamheidsfonds, waar inkomsten uit energieprojecten in worden gestort. De besteding van dit fonds wordt democratisch ingevuld, waarbij de gemeenteraad de werkwijze van het duurzaamheidsfonds (mede) zal vormgeven. De fonds zal worden ingezet voor maatschappelijke, sociale en/of duurzaamheidsprojecten die niet gefinancierd kunnen worden uit de reguliere gemeentebegrotingen.
218	42	Duurzaamheid, Energiene		U geeft aan bij dit onderwerp dat u, waar nodig en juridisch mogelijk lokaal afwijkende normen wil hanteren. Wij wijzen u erop dat normen veelal juist zijn ontwikkeld om de gezondheid van uw inwoners te	Ons uitgangspunt is een veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen. We sluiten hierbij aan bij de landelijke inzichten en daarop gebaseerde normen, zoals vastgelegd in wet- en regelgeving (o.a. de	nee	

		utraal en klimaatbes tendig		borgen. Daarom vinden wij uw uitspraak in deze omgevingsvisie erg vreemd. U dient de gezondheid van uw inwoners, en mensen die werkzaam zijn in uw gemeente altijd voorop te hebben staan. Wij vragen u dan ook deze passage te schrappen uit de tekst.	Wet milieubeheer, na 2021 o.a. het Besluit activiteiten leefomgeving). Eventuele afwijking van normen is alleen aan de orde voor onderwerpen waarvoor dat wettelijk mogelijk is. Ook daarbij geldt dat deze afwijkende norm geen afbreuk mag doen aan een gezonde en veilige leefomgeving. Dit hebben we expliciet in de omgevingsvisie vermeld.		
219	42	Duurzaam heid, Energie utraal en klimaatbes tendig		Ten aanzien van de paragraaf "Visie op de ondergrond" zien wij graag in deze tekst opgenomen de directe waarde van de ondergrond (bodem en water) voor natuur, landschap en cultuurhistorie en daarmee de identiteit van Oosterhout.	Opmerking zal worden verwerkt in de tekst.	ja	In de paragraaf "Visie op de ondergrond" zal de directe waarde van de ondergrond (bodem en water) voor natuur, landschap en cultuurhistorie en daarmee de identiteit van Oosterhout worden benoemd
220	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		U wil de relatie tussen bebouwd gebied en het buitengebied versterken, ondermeer door ommetjes. Wij merken daarbij op dat wij dit wel onderschrijven, maar de waarden van het buitengebied (natuur en landschap) daar niet onder mogen lijden. Momenteel zien wij namelijk dat de Vrachelse Heide onder te grote druk staat van recreanten en omwonenden die gebruik maken van het gebied. Daarnaast zal het realiseren van een ommetje wel instemming moeten hebben van de betreffende grondeigenaar. Concreet aanwijzen van nieuwe ommetjes of nieuwe toegangen tot natuurgebieden zien wij dan ook liever niet terugkomen in tekst en kaartbeelden van deze omgevingsvisie.	In de omgevingsvisie is reeds aandacht gevraagd voor de recreatieve druk op het buitengebied. In die zin onderschrijft u mening de omgevingsvisie. De aangegeven ommetjes zijn uiteraard indicatief bedoeld. Daarnaast spreekt het voor zichzelf dat het aanleggen van een toegang, nooit en te nimmer zonder goed overleg met en met instemming van de grondeigenaar plaatsvindt.	nee	
221	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Vanaf pagina 37: U schrijft dat u de huidige structuur van het groen buiten de bebouwde kom waar mogelijk wil versterken. Wij zien het als een broodnodige opgave om daadwerkelijk te versterken en te herstellen. Wij zien liefst dan ook een actiepoint in deze omgevingsvisie om dit in de toekomst vorm te geven in een uitvoeringsplan. U verwijst in dit onderdeel naar de oplegnotitie Groenstructuurplan. Als wij deze raadplegen, zien wij wel dat een aantal zaken uit het landschapspark Breda-Oosterhout wel zijn opgenomen. Echter is de natuurverbinding over de A27 tussen de Boswachterij Dorst en Teteringse Heide niet opgenomen. Zo ook zien wij de EVZ's Markkanaal en Wilhelminakanaal niet terugkeren. Deze laatste verbinding kent nu al meerdere stapstenen en is daarmee essentieel voor vele planten en dieren.	De gedane suggesties t.a.v. de EVZ wordt alsnog verwerkt in de Oplegnotitie Actualisatie Groenstructuurvisie, met daarbij ook indicatief aangegeven een mogelijk alternatief tracé. De hoofdgroenstructuurvisie zal worden gerealiseerd en worden versterkt middels het principe van werk met werk maken (koppeling aan infrastructurele werken). Hiervoor zal geen specifiek uitvoeringsplan worden opgesteld. Ten aanzien van de natuurbrug over de A27 wordt dit niet meegenomen. Dit was rond 2010 één van de wensen in het kader van Landschapspark de Open Linie. Dit is uiteindelijk niet verder uitgewerkt, vanwege de (te) hoge kosten. Er zijn wel zogenaamde ontsnipperingsmaatregelen getroffen door Rijkswaterstaat in de vorm van een ecologische zone bij de onderdoorgang spoor/A27 bij Dorst, de verbetering van de aanwezige faunatunnel tussen de Hoevestraat en de Kalbergseweg en schermen op het viaduct Hoevestraat - Burgemeester Materlaan (voor de oversteekbaarheid voor reeën). Daarmee is de noodzaak van deze natuurbrug komen te vervallen.	ja	Opnemen EVZ in de Oplegnotitie Actualisatie Groenstructuurvisie en aanpassen status (van concept in vastgesteld).
222	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		U schrijft "Het is wenselijk deze landschappelijke diversiteit te behouden en waar mogelijk te versterken. Het valt ons op dat bij veel thema's in deze omgevingsvisie, u, wel concrete doelstellingen formuleert, maar net als in deze zinsnede, bij groen, natuur en landschap u steeds spreekt over "wenselijk" en "waar mogelijk". Wij zien graag een aanpassing hierin waarin u dit als voorwaarden op neemt. Zoals al eerder in deze zienswijze aangegeven, bepalen de onderste lagen met natuur, bodem, landschap, water en cultuurhistorie de identiteit van (het buitengebied) van Oosterhout. Dit	Iedere ontwikkeling moet in balans worden gezien met zijn omgeving en daarin voorkomende waarden. Daarnaast kan niet iedere waarden tot gevolg hebben dat er geen ontwikkelingen mogelijk zijn. Vandaar de wijze van formulering in de omgevingsvisie. Daarnaast en bovenal worden de belangrijkste waarden (onder andere via bestemmingsplannen) reeds beschermd. Denk hierbij aan monumentale panden en bomen, archeologische waarden, natuurgebieden, etc.	nee	

				is ook het geval onder de kopjes: 'versterken biodiversiteit waar mogelijk' en 'vergroening van de wijken'.			
223	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		U schrijft "...een verdere verstoring en versnippering door recreatief gebruik moet voorkomen worden." Wij moeten helaas constateren dat laatste jaren in veel gebieden (Vrachelse Heide, Teteringse Heide e.d.) er te veel verstoring is ontstaan en daarmee de draagkracht van deze gebieden is overschreden. U wil bezien of de EVZ's Wilhelminakanaal en Markkanaal een alternatief kan worden gevonden. Dit kan niet op onze steun rekenen. Er zijn vele stapstenen (waaronder een aantal eigendommen van Natuurmonumenten) aanwezig die al jaren geleden zijn veilig gesteld voor hun ecologische functie. Juist ecologische verbindingzones zo door de stad zijn uniek en zorgen voor meer natuur in de stad.	De opmerking ten aanzien van de verstoring door recreanten, ondersteunt hetgeen thans daarover is opgenomen in de omgevingsvisie. De tekst op pagina 40 is op dit vlak niet geheel juist geformuleerd. Slechts ten aanzien van het Wilhelminakanaal zal worden onderzocht of een alternatief tracé beter is om de functie van ecologische verbindingszone, voor met name de oeversoorten, te vervullen. Naar aanleiding van uw opmerking, zullen u en andere natuur- en milieuverenigingen in dit proces worden betrokken. Naar aanleiding van uw opmerking zal de tekst in de omgevingsvisie hierop worden aangepast en worden verduidelijkt. Daarnaast hoeft een alternatief tracé niet per definitie tot gevolg te hebben dat er geen groene dooradering door stad kan lopen. Hiervoor is nu juist de hoofdgroenstructuur bedoeld.	ja	Laatste alinea op pagina 40, onder het kopje "Een goede balans tussen functies in het buitengebied: natuur, landbouw en recreatie", wordt als volgt aangepast: <i>Het Wilhelminakanaal en het Markkanaal zijn door de provincie aangewezen als ecologische verbindingszone. Daarnaast loopt er ook een ecologische verbindingszone vanuit de noordkant van Oosterhout, langs het bedrijventerrein Weststad, via de Contreie naar het Markkanaal waarvan de realisatie op relatief korte termijn zal worden afgerond. Voor de ecologische verbindingszone langs het Wilhelminakanaal wordt gekeken naar een alternatieve route. Reden voor een onderzoek naar deze alternatieve route is het ecologisch functioneren van deze ecologische verbindingszone ten aanzien van oeverflora en -fauna. Een groot deel van het Wilhelminakanaal loopt namelijk door de stad en door bedrijventerreinen. Hierdoor is er onvoldoende ruimte om een functionele ecologische verbindingszone voor oevergebonden flora en fauna te realiseren. Hierbij zullen natuur- en milieuverenigingen die actief zijn in Oosterhout worden betrokken, alsmede de provincie.</i>
224	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Cultuurhistorie beter benutten als identiteitsdrager. Graag zien wij naast de Linie van Den Hout en de Linie van de Munnikenhof ook het oudste militaire complex (kampement van Oosterhout) op landgoed Oosterheide ook benoemd.	Deze toevoeging wordt verwerkt.	ja	Voor het deelgebied Oosterheide en Den Hout wordt bij het onderdeel kenschets melding gemaakt van deze linies en aandacht besteed aan de instandhouding en beleefbaarheid van die linies bij het onderdeel Identiteit & ruimtelijke kwaliteit.
225	42	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		Kwantitatieve en kwalitatieve wateraspecten vragen blijvend om aandacht. Nieuw water wilt u aanleggen volgens ecologische principes. Graag zien wij bestaande huidige ecologisch ingerichte wateren hiertoe ook behouden, qua inrichting en beheer.	In de omgevingsvisie is reeds opgenomen dat we binnen de bestaande groene en blauwe structuren streven naar behoud en versterking. Dit is een van de kernpunten van de omgevingsvisie binnen het thema identiteit en ruimtelijke kwaliteit.	nee	
226	42	Bereikbaarheid, mobiliteit en		Wij juichen toe dat u prioriteit wil geven aan de fiets. Echter zien wij niet terug dat u daarmee als eerste aan de slag wil gaan, alsmede met het openbaar vervoer. Wij zien graag een volgorde van hierin, waarin binnen huidige wegprofielen, nog veel mogelijkheden zijn om het fietsverkeer te bevorderen en het autoverkeer te ontmoedigen.	In de omgevingsvisie zijn de hoofdkeuzen en prioriteiten uit de reeds vastgestelde Mobiliteitsvisie verwoord. Als zijnde een gegeven voor de omgevingsvisie. De uitwerking van deze keuzes en prioritering vindt plaats in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. En is geen onderwerp voor de omgevingsvisie. Uw suggestie is wel	nee	

		toegankelijkheid			gedeeld met die diegene die belast zijn met de uitvoering van de reeds vastgestelde Mobiliteitsvisie.		
227	42	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		U acht enige vertraging op het wegennet tijdens de spits acceptabel. Derhalve zegt u dat de robuustheid van de wegenstructuur aan de zuidwestzijde van de stad aandacht wil geven. Hier is Natuurmonumenten het dan ook zeker niet mee eens. Deze wegen kennen algemeen een goede doorstroming en wij zien dan ook geen noodzaak om hier de wegenstructuur robuuster te maken. Uit het recente onderzoek van bureau APPM uit 2021 blijkt hier geen noodzaak voor te zijn. Wellicht kan er meer aandacht komen voor de doorstroming van autoverkeer in Teteringen. De zogenaamde Zoet-Zuur-maatregelen welke al eerder zijn aangegeven door diverse partijen.	Het debat en besluitvorming hierover is geen onderdeel van het proces om te komen tot een vastgestelde omgevingsvisie. Maar onderdeel van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. Over het advies van APPM en de bijbehorende aanbevelingen dient nog een bestuurlijk standpunt te worden ingenomen, in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie.	nee	
228	42	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Wij zien met ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied dat er vaak problemen ontstaan in de omgeving ten aanzien van parkeren. Wij sturen aan op een goede borging van parkeren op het eigen terrein hierin.	Dit is reeds onderdeel van het standaardbeleid in de gemeente Oosterhout. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten voorzien in de parkeerbehoefte op eigen terrein.	nee	
229	42		Den hout en omringend buitengebied	U spreekt over een woningopgave voor Den Hout die niet eenvoudig te realiseren is. Echter zien wij vanuit de tekst in deze omgevingsvisie geen onderbouwing hiertoe. Wij zien het bouwen hier niet als een zelfstandig doel op zich. Verder maken wij ons wel zorgen om de gevolgen voor het uitplaatsen van het voetbalveld richting het buitengebied.	Als onderdeel van de woningbouwstrategie en het specifieke onderzoek naar woningbouwmogelijkheden in Den Hout zelve, wordt de woningbehoefte in beeld gebracht, evenals de mogelijke woningbouwlocaties. Overleg, afweging en besluitvorming hierover vindt in het kader van de Woningbouwstrategie en de uitkomsten van het specifieke onderzoek plaats.	nee	
230	42		Den hout en omringend buitengebied	Voor gebied Den Hout en omringend buitengebied valt ons op dat dit gebied niet overeenkomt met het oorspronkelijk buitengebied van Den Hout. In de Kenschets Den Hout dient de EVZ Markkanaal nog ingetekend te worden.	Mogelijk dat er enige verwarring is met de aanduiding van het beschermd dorpsgezicht. De gele lijn op de kaart geeft de contouren aan van het beschermd dorpsgezicht. De onderbroken lijn de bebouwde kom grens. Beide zijn juist weergegeven. Voor wat betreft de opmerking ten aanzien van het oorspronkelijk buitengebied geldt in meer algemene zin dat de IDEEkaart is afgestemd op hoe een gebied nu functioneert. En niet de historie. Daarvoor zijn historische waardenkaarten bedoelt, niet een visiekaart. Nu de EVZ de Contreie mede dient als landschappelijke buffer tussen Den Hout en de Contreie (ingegeven door de toevoeging van deze woonwijk) en het sportpark de Contreie in de basis een functie heeft voor de woonwijk de Contreie, zal de IDEEkaart dusdanig worden aangepast dat het sportpark en de EVZ-onderdeel uitmaken van de IDEEkaart Vrachelen. Ten aanzien van de opmerking over de EVZ wordt onderkent dat dit een omissie is op de kaart. Op de visiekaart bij het deelgebied "Vrachelen, De Wijsterd en omringend buitengebied" zal de EVZ Markkanaal worden toegevoegd. Alsmede de EVZ die langs de Contreie vanuit het Markkanaal doorloopt naar het bedrijventerrein Weststad worden ingetekend.	ja	De EVZ de Contreie en het sportpark de Contreie zullen als gebied worden toegevoegd aan het deelgebied "Vrachelen, De Wijsterd en omringend buitengebied". Ook zal de EVZ Markkanaal, alsmede de EVZ die langs de Contreie vanuit het Markkanaal doorloopt naar de noordzijde van Weststad, aan deze kaart worden toegevoegd.
231	42		Den hout en omringend buitengebied	U schrijft dat het een belangrijke opgave is voor het buitengebied om te werken aan een balans tussen behoud van de landschappelijke kwaliteit, de ecologische waarden, het recreatief en toeristisch gebruik en het agrarische gebruik. Wij merken hiervoor op dat de landschappelijke kwaliteit de drager vormt voor het gebied en daarmee voorwaardelijk is.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	

232	42		Den hout en omringend buitengebied	Voor de EVZ Contreie merken wij op dat een recreatief gebruik hier de natuurwaarden kan schaden, gezien de beperkte omvang van de EVZ. Verder maken wij ons hard voor het behouden van de bestaande EVZ Markkanaal. Er ontbreekt een deugdelijke onderbouwing waarom u deze wil opheffen.	Het ontwerp van de EVZ en de mogelijkheden die worden geboden voor recreatief medegebruik zullen dusdanig zijn dat het functioneren als EVZ (zijnde een verbindingszone tussen natuurkerngebieden) niet in het geding komt. Zie ook de reactie bij reactienummer 109. Ten aanzien van de EVZ langs het Markkanaal is de aangehaalde tekst in de omgevingsvisie onduidelijk geformuleerd. De tekst zal dan ook worden aangepast. Zie ook reactie bij reactienummer 223.	ja	Zie reactienummer 223.
233	42		Den hout en omringend buitengebied	Voor de aandacht voor verkeersveiligheid op de weg naar Den Hout, zoals het Ruiterspoor, zien wij juist de beperkte omvang van de wegprofielen als een kans om het autoverkeer te remmen en fietsers meer ruimte te geven binnen het huidige wegprofiel.	De opmerking betreft de uitvoering van de Mobiliteitsvisie, waarin het Ruiterspoor is aangegeven als een van de wegen die verdere aandacht behoeft. In dat kader zal de gemaakte opmerking moeten worden meegenomen. De opmerking is dan ook doorgegeven aan de projectorganisatie die belast is met de uitvoering van de Mobiliteitsvisie.	nee	
234	42		Den hout en omringend buitengebied	Grootste opgaven: -Ruimte voor woningbouw. Hiervan hebben wij hierboven al aangegeven dat hier geen noodzaak van blijkt. Dit kan dan ook geen grootste opgave zijn voor dit gebied. -Verder voegen wij graag toe: Behoud en bescherming cultuurhistorische en landschappelijke karakter.	In de omgevingsvisie is als grootste opgave opgenomen Ruimte voor woningbouw bieden zonder afbreuk te doen aan de identiteit en het (cultuurhistorische) karakter. Uw suggestie zit hierin reeds opgenomen. Met daaraan gekoppeld de wens vanuit het dorp zelf om ruimte te creëren voor woningbouw. Hierover zijn dan ook reeds gesprekken gestart met de inwoners van Den Hout.	nee	
235	42		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Bij figuur 14, zien wij graag toegevoegd de bestaande EVZ van het Wilhelminakanaal.	De huidige status van EVZ zal worden opgenomen op de IDEekaart. Daarnaast zal in de tekst bij de IDEekaart een passage worden opgenomen die aangeeft dat er door de gemeente wordt onderzocht of er kan worden gekomen tot een alternatief tracé. Dit omwille van de beperkte mogelijkheden die het Wilhelminakanaal heeft om goed te functioneren als verbindingszone voor oersoorten. Hierbij zullen lokale natuur- en milieuverenigingen worden betrokken. Zie ook reactienummer 223.	ja	Op alle IDEekaarten waar het Wilhelminakanaal doorheen loopt zal de EVZ- status worden opgenomen. In de tekst bij die IDEekaarten zal aanvullend worden opgenomen dat, gezien de beperkte mogelijkheden voor een goed functioneerde verbindingszone voor oersoorten, er in overleg met natuur- en milieuverenigingen zal worden gekeken naar een alternatief tracé.
236	42		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Wij vinden het prima als u een nieuwe EVZ wil realiseren aan het Kromgat. Echter mag dit niet ten koste gaan van de bestaande EVZ Wilhelminakanaal met aanwezige natuurwaarden. Verder pleiten wij ervoor om een landschapsplan voor het buitengebied op te stellen.	Zoals hiervoor (o.a. reactienummer 223) loopt er een onderzoek naar een alternatief tracé voor de EVZ langs het Wilhelminakanaal. De opname van het Kromgat als alternatief tracé is hiermee te prematuur voor opname op de IDEekaart. Deze EVZ zal dan ook van de IDEekaart worden verwijderd. Mede gezien de reactie bij reactienummer 223 en 235 zal de huidige EVZ-status van het Wilhelminakanaal worden toegevoegd aan de IDEekaarten, waar dit kanaal doorheen loopt, met daarbij de tekstuele opmerking dat in overleg met natuur- en milieuverenigingen wordt gekeken naar een eventueel alternatief tracé. Om zo een goede verbindingszone te realiseren voor oersoorten. Ten aanzien van een landschapsplan voor het buitengebied is de gemeente niet voornemens die specifiek voor het buitengebied op te stellen. Wel wordt er gewerkt aan de actualisatie van de huidige Groenstructuurvisie 2002-2012 waarvan ook het buitengebied onderdeel uitmaakt. Hiermee is tegemoetgekomen aan de inspraakreactie. Voor inzage in de inspanningen die thans worden verricht en verricht gaan worden met betrekking tot verbetering van het landschap in het buitengebied, wordt verwezen naar reactienummer 213.	ja	Op alle IDEekaarten waar het Wilhelminakanaal doorheen loopt zal de EVZ- status worden opgenomen. In de tekst bij die IDEekaarten zal aanvullend worden opgenomen dat, gezien de beperkte mogelijkheden voor een goed functioneerde verbindingszone voor oersoorten, er in overleg met natuur- en milieuverenigingen zal worden gekeken naar een alternatief tracé. De EVZ langs het Kromgat zal van de IDEekaart worden gehaald en uit de tekst worden verwijderd.

237	42		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Natuurmonumenten is tegen de realisatie van een energielandschap in de Oranjepolder. De polder kent een behoorlijke cultuurhistorisch-landschappelijke waarde. U geeft aan dat u het bedrijventerrein Statendam wilt revitaliseren waarbij u denkt aan onderwerpen als energie en klimaat. Dit is dan ook een gouden kans om uw energieopgave in het bedrijventerrein te realiseren en het landschap te beschermen tegen omvorming tot een energiecentrale.	De besluitvorming rondom deze locaties gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten in het kader van de Energietransitie. De gemeente neemt deze opmerking dan ook voor kennisgeving aan.	nee	
238	42		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Ten aanzien van de grootste opgaven worden de volgende suggesties gedaan: (1) Verwijderen van het energiepark A59 als belangrijkste opgave; (2) toevoegen van de energieopgave bedrijventerrein Statendam; (3) opstellen van een landschapsplan om het landschap te beschermen en op een juiste manier te versterken.	Op dit moment is de realisatie van het energiepark A59 nog steeds een belangrijke opgave in dit gebied. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom locaties van duurzame energieopwekking via een eigen proces verlopen, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten. Daar waar nieuwe besluiten worden genomen, worden ze verwerkt in de omgevingsvisie. Ten aanzien van de suggestie m.b.t. Statendam. In algemene zin is in de omgevingsvisie (en elders in deze reactienota) meerdere malen gesteld dat Oosterhout zwaar inzet op zonnepanelen op daken, dat daar ook de voorkeur naar uitgaat, maar dat niet voldoende is. Dit is dan ook niet te zien als de grootste opgave voor het deelgebied Statendam. Maar gemeentebreed, hetgeen reeds elders in de visie is genoemd. Het benoemen van dit aspect als grootste opgave van dit deelgebied, is dan ook niet juist en doet ook geen recht aan de specifieke overige opgaven in dit gebied. De opgestelde hoofdgroenstructuur voorziet reeds in het gevraagde landschapsplan. Dit is dan ook geen opgaven meer, naast het feit dat dit geen specifieke opgave is voor dit gebied, maar meer een gemeente brede opgave.	nee	
239	42		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Figuur 16 IDEekaart: Toevoegen van de groene natuurbrug over de A27 tussen boswachterij Dorst en de Teteringse Heide.	De natuurbrug over de A27 wordt niet meegenomen. Zie antwoord bij reactienummer 221.	nee	
240	42		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Er wordt door Natuurmonumenten opgemerkt dat de recreatieve druk op de natuurgebieden te ver is doorgeslagen en hiermee zichzelf en de natuurwaarden aantast. Dit dient aangepast te worden in gezamenlijkheid met alle terreinbeherende organisaties, zodat er bij maatregelen ook geen waterbedeffect zal optreden.	In de omgevingsvisie wordt erkend dat de druk in sommige deelgebieden te hoog is. In die zin ondersteunt de zienswijze de omgevingsvisie. Het verlagen van de druk wordt gezien de maatschappelijke opgaven en behoeften tot bewegen en ontspannen in het groen als niet reëel geacht. Wel het kritisch toetsen van initiatieven die druk verhogend werken op de natuurgebieden. Ook dat streven is reeds onderdeel van de omgevingsvisie.	nee	
241	42		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	U schrijft: "Het gebied maakt (deels)...met voldoende ruimte voor landbouw en recreatie." Hier willen wij aan toevoegen "natuur en landschap". Verder willen wij de natuurbrug over de A27, zoals deze in het landschapspark genoemd staat, terugzien komen in de omgevingsvisie.	De tekstuele suggestie wordt verwerkt. De natuurbrug over de A27 wordt niet meegenomen. Zie antwoord bij reactienummer 221.	ja	Bij het koepelthema Identiteit en ruimtelijke kwaliteit aan de zin "Het gebied maakt (deels)...met voldoende ruimte voor landbouw en recreatie" de woorden "natuur en landschap" toevoegen. Daarnaast wordt een link opgenomen naar de visie op dit landschapspark. Verder willen wij de natuurbrug over de A27, zoals deze in het landschapspark

							genoemd staat, terugzien komen in de omgevingsvisie.
242	42		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Ten aanzien van de grootste opgaven wordt de volgende suggestie gedaan. Derde gedachtestreepje. In balans vervangen door "met behoud en bescherming".	De gedane suggestie wordt overgenomen.	ja	Kwaliteitsversterking en diversificatie van de recreatievoorzieningen in balans met de natuur. Wordt aangepast in Kwaliteitsversterking en diversificatie van de recreatievoorzieningen met behoud en versterking van de natuur.
243	42		Oosterheide	Gevraagd wordt de unieke cultuurhistorische waarden van het oudste Oosterhoutse militair oefenterrein toe te voegen aan de kenschets. En aan te geven dat landgoed Oosterheide een uitloopgebied is voor de rustzoeker uit de aangelegen woonwijk. Daarnaast wordt gevraagd de natuurbrug over de A27 toe te voegen aan het visiedeel (in figuur 22)	De gedane suggestie wordt overgenomen. Ten aanzien van de natuurbrug over de A27 verwijzen wij u naar reactienummer 221.	ja	Aan de kenschets voor het deelgebied "Oosterheide en omringend buitengebied" wordt de unieke cultuurhistorische waarden van het oudste Oosterhoutse militair oefenterrein benoemd en aangegeven dat landgoed Oosterheide een uitloopgebied is voor met name de rustzoeker uit de aangelegen woonwijk.
244	42		Oosterheide	Verzocht wordt de bestaande en te behouden verbindingen tussen de woonwijk en het landgoed Oosterheide op de juiste wijze in te tekenen. De andere twee ingetekende verbindingen schrappen. Deze zijn niet aanwezig en kunnen niet gerealiseerd worden. De bestaande verbinding maakt dat er een ommetje mogelijk is waarbij de meest kwetsbare delen (aan de noord- en zuidzijde) worden vermeden.	De IDEekaart is niet bedoeld om de huidige situatie weer te geven. Daar is de kenschets voor bedoeld. De IDEekaart geeft een wensbeeld weer. In dit geval het beter toegankelijk maken van landgoed Oosterheide voor de aangrenzende wijk. Ondanks dat de pijlen indicatief zijn en niet bedoeld om de huidige situatie te duiden, wordt ter tegemoetkoming de gedane suggestie alsnog overgenomen.	ja	op de IDEekaart voor Oosterheide worden de indicatieve pijlen verplaatst naar daar waar nu de verbinding aanwezig is.
245	42		Oosterheide	Toevoegen het afsluiten van de bestaande zandwegen ter bescherming van de natuur- en historische waarde van deze zandpaden (einde Tilburgsebaan) en tevens het hiermee tegengaan van sluipverkeer en overlast van dealers en dumpingen.	De gemaakte suggestie hoort niet bij het abstractieniveau van een omgevingsvisie. Geadviseerd wordt hierover in contact te treden met de afdeling verkeer van de gemeente Oosterhout.	Nee	
246	42		Oosterheide	Onderin pagina 93 noemt u dat toegang gewenst is vanuit de zijkanten en in het midden het kerngebied ligt waar rust zoveel mogelijk gewaarborgd moet worden. De belangrijkste natuurwaarden bevinden zich echter juist aan de randen en minder in het midden. De unieke cultuurhistorie leent zich goed voor rustzoekende wandelaars uit de woonwijk.	De tekstuele suggestie wordt verwerkt	ja	Onderin pagina 93 wordt opgenomen dat de belangrijkste natuurwaarden zich aan de randen en minder in het midden bevinden. En dat de unieke cultuurhistorie zich goed leent voor de rustzoekende wandelaars uit de woonwijk.
247	42		Oosterheide	U wil vanuit het programma Klimaatadaptatie maatregelen tegen bosbranden onderzoeken. Wij dringen erop aan om dat in goed onderling overleg te doen met de terreinbeherende organisaties van wie deze bossen zijn.	Uiteraard zullen we dit in overleg met de eigenaren en de beheerders van desbetreffende bossen oppakken.	nee	
248	42		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Wij wijzen u erop dat een deel van dit gebied van origine behoort tot het buitengebied van Den Hout en daar ook nog steeds een sterke relatie mee heeft. U schrijft dat een deel van het bos- en heidegebied dienstdoet als militair oefenterrein. Graag hieraan toevoegen dat het ook dienst doet als kerngebied voor waterwingebied. Verder schrijft u dat het gebied niet goed bereikbaar is. Een onderbouwing hiervan is niet gegeven en wij kunnen ons daar ook niet in vinden. Enige stremming vindt plaats de 'recreatiespits' bij goed weer in de weekenden en feestdagen. Dit is echter van korte duur en is ook een signaal dat de recreatie in het gebied te groot wordt voor de draagkracht van de natuur.	Aan de kenschets voor het deelgebied "Vrachelen omringend buitengebied" wordt opgenomen dat dit naast militair oefenterrein dienstdoet als waterwingebied. Dat dit gebied vroeger toebehoorde aan Den Hout voegt niets toe aan de feitelijke situaties/ de beschrijving van het gebied. Ten aanzien van de sterke relatie wordt opgemerkt dat het deelgebied Vrachelen geheel bebouwd is met een woonwijk en daar waar het buitengebied betreft, dit deelgebied volledig van Den Hout is afgesneden door een kanaal. De slechte bereikbaarheid betreft het deelgebied Ter Aalst. Welke gezien zijn recreatieve functie slecht bereikbaar is. Dit staat als zodanig in de omgevingsvisie en komt daarmee overeen met uw reactie. Daarnaast wordt ook in de omgevingsvisie erkend dat de recreatieve druk in dit gebied te hoog is.	ja	Aan de kenschets voor het deelgebied "Vrachelen omringend buitengebied" wordt opgenomen dat dit naast militair oefenterrein dienstdoet als waterwingebied.

249	42		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	U schijft "Verdere uitbreiding is niet wenselijk omdat de (recreatiedruk)..." Graag zien wij dit aangepast in "Verdere uitbreiding van stedelijke ontwikkelingen en recreatieve voorzieningen en ondernemingen is niet wenselijk omdat de (recreatiedruk) op het buitengebied en natuur en de wegen te groot is rondom Ter Aalst." Onderaan de pagina schrijft u dat u in samenwerking met de recreatieondernemers/-parkeigenaren bent gestart met een integrale aanpak. Wij zien dit niet als een integrale aanpak als niet ook de terreinbeherende organisaties hierbij betrokken zijn.	De aangehaalde tekst komt van de IDEekaart "Vrachelen, de Wijsterd en omringend buitengebied" en heeft betrekking op het gebied in/ rondom Ter Aalst. De tekstsuggestie wordt overgenomen, met daarbij een verduidelijking dat het hier het gebied in en rondom Ter Aalst betreft. Voor wat betreft uw betrokkenheid bij het project Kwaliteitsverbetering Recreatieparken, is de wens tot betrokkenheid doorgegeven aan de projectorganisatie die hiermee is belast.	ja	De tekst onder het kopje Economische vitaliteit wordt aangepast in: " Verdere uitbreiding van stedelijke ontwikkelingen en recreatieve voorzieningen en ondernemingen in en rondom Ter Aalst is niet wenselijk omdat de (recreatiedruk) ter plaatse te groot is."
250	42		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	U vindt het wenselijk om tot betere verbindingen te komen met het buitengebied. Echter is juist bij het aanwijzen van de bufferzone tegen de woonwijk aan, er in het verleden voor gekozen 1 toegang te creëren om hiermee beter te kunnen zoneren voor bescherming van natuurwaarden. Hiervan liggen ook meerdere juridische uitspraken aan ten grondslag. Verder zien wij een ommetje niet als een noodzaak om deze te koppelen aan horecavoorzieningen. Daarmee maakt u van een wandelaar, die gebruik maakt van een stedelijke uitlooppunt, een recreant.	Bij een eventuele uitbreiding van de entree mogelijkheden zal dat uiteraard gebeuren in overleg met de grondeigenaar, zijnde Natuurmonumenten. Nergens in de omgevingsvisie is gesteld dat iedere mogelijkheid voor een "ommetje" gekoppeld moet zijn aan een recreatieve voorziening. Wel wordt in de omgevingsvisie onderkend dat de groene ruimten in en rondom de stad zich lenen voor een ommetje en een meer recreatief gebruik. Wat weer een positief effect heeft op de gezondheid van mensen en tot meer waardering kan leiden voor natuur en landschap.	nee	
251	42		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Onder het kopje Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid: Het huidige profiel van de weg kunt u voor de fietser geschikter maken en onaantrekkelijker voor autoverkeer.	In de omgevingsvisie zijn de hoofdkeuzen en prioriteiten uit de reeds vastgestelde Mobiliteitsvisie verwoord. Als zijnde een geven voor de omgevingsvisie. De uitwerking van deze keuzes en prioritering vindt plaats in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. En is geen onderwerp voor de omgevingsvisie. Uw suggestie is wel gedeeld met die diegene die belast zijn met de uitvoering van de reeds vastgestelde Mobiliteitsvisie.	nee	
252	42		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Ten aanzien van de grootste opgave heeft men moeite met het eerste gedachtestreepje. Het gebied Ter Aalst is al te ver doorgeschoten met allerlei recreatieve en semi-recreatieve functies en bijbehorende versterking van het gebied. Wij pleiten voor een aanpak als genoemd in het Landschapspark Breda-Oosterhout. Wij zien graag een nieuwe Grootste opgave erbij: "Beschermen, versterken en herstellen van de landschappelijke kwaliteit van het buitengebied.	De huidige opgave voor dit gebied is als volgt geformuleerd: "Ontwikkeling Ter Aalst in balans met de draagkracht van het gebied. Kwaliteitsversterking en diversificatie binnen het bestaande aanbod." Hetgeen is gesteld omvat het begrip draagvlak. Om dit explicieter tot uiting te laten komen zal de tekst als volgt worden aangepast: "Ontwikkeling Ter Aalst in balans met de draagkracht van het gebied, waaronder de landschappelijke kwaliteit. Geen uitbreiding van de recreatieve functies, sec kwaliteitsversterking en diversificatie binnen het bestaande aanbod."	ja	De grootste opgave voor het deelgebied Vrachelen, de Wijsterd en omringend buitengebied wordt als volgt: "Ontwikkeling Ter Aalst in balans met de draagkracht van het gebied, waaronder de landschappelijke kwaliteit. Geen uitbreiding van de recreatieve functies, sec kwaliteitsversterking en diversificatie binnen het bestaande aanbod."
253	42	Verantwoording & vervolg		4.1.2 omgevingsvisie door Raad vastgesteld... In het afgebeelde schema graag toevoegen bij Programma's bestaand: Landschapsplan Breda-Oosterhout (Open Linie).	Ondanks dat de lijst indicatief en niet uitputtend is bedoeld, zal de suggestie worden verwerkt in de tekst.	ja	Aan de indicatieve opsomming met vastgestelde programma's zal "Landschapsplan Breda-Oosterhout (Open Linie)" worden toegevoegd.
254	43	Algemeen		P. 4. Wij vragen u het kaartje dat afkomstig is uit de Toekomstvisie te verwijderen. Naar onze mening is dit kaartje juist geen voorbeeld van zuinig ruimtegebruik en schept het alleen maar verwarring.	Het betreffende kaartje verbeeldt de ambities zoals verwoord in de Toekomstvisie voor de fysieke leefomgeving. Zoals aangegeven zijn deze ambities nog niet op haalbaarheid onderzocht. De omgevingsvisie vormt de uitwerking en concretisering van de ambities uit de Toekomstvisie. Omdat de Toekomstvisie de rode draad vormt voor de omgevingsvisie, leek het van belang deze te vermelden. Echter gezien de verwarring die dit kaartje met zich meebrengt, zal deze uit de visie worden verwijderd. Om zo onduidelijkheid te voorkomen.	Ja	Verwijderen kaart Toekomstvisie 2030

255	43	Economische vitaliteit		P.7. Wat ons betreft is de fotocollage helaas illustratief voor deze visie. De land- en tuinbouw ontbreekt namelijk volledig. Datzelfde zien we overigens ook in de opsomming van de economische sectoren die kenmerkend zijn voor de gemeente Oosterhout (p.20). Ook hier ontbreekt de agrisector.	In de opsomming onder 2.2.2 zal de Agro & Food sector worden toegevoegd. In de kernpuntenlijst erboven staat die wel prominent genoemd.	ja	In de opsomming onder 2.2.2 zal de Agro & Food sector worden toegevoegd.
256	43	Economische vitaliteit		P.21 Wij ondersteunen het streven naar het verminderen en vereenvoudigen van de lokale regelgeving en ruimte te geven voor initiatief. Wat de agrarische sector betreft dient het dan niet alleen te gaan om initiatieven op het gebied van verbrede landbouw, maar ook om reguliere landbouw. Zie hiervoor de volgende opmerking: P.26 Wij pakken graag de handschoenen op om samen met de gemeente te bekijken of de huidige kaders in het bestemmingsplan toereikend zijn voor het geven van een duurzaam perspectief voor de agrarische ondernemers in de gemeente Oosterhout. In de visie komt bij herhaling terug dat enkel ruimte wordt geboden voor verbreding van de agrarische bedrijven (zie p. 60, 74 en 85). Voor een aantal bedrijven zal dit kansen bieden, maar voor een groot aantal ondernemers biedt dit geen perspectief. Wat betreft VAB-locaties zal er maatwerk nodig zijn, afhankelijk van de locatie. Bij herbestemming dient het uitgangspunt te blijven dat een nieuwe activiteit bedrijfsontwikkeling van omliggende agrarische bedrijven niet in de weg staat.	In de tekst zal nader worden benadrukt dat het ruimte geven voor initiatief ook van toepassing is op reguliere landbouw (en niet sec of vooral verbrede landbouw). De gemeente is van mening dat een nieuwe activiteit geen belemmering mag zijn voor het ontwikkelingsperspectief van omliggende bedrijven. Dit beleid is ook juridisch vertaald in het bestemmingsplan. Dit beleid zal worden voortgezet. Het maatwerk wordt thans ook geboden, doch binnen de kaders die naar huidige inzichten passend zijn bij het buitengebied en niet voor functies die thuishoren in het stedelijk gebied. Om zodoende een balans te vinden in de waarden van het buitengebied en de wens voor nieuw economisch perspectief bij stoppende bedrijven. Daar waar de ZLTO de huidige beleidskaders wil herzien, is de gemeente bereid om daarin samen op te trekken met de agrarische sector en andere belanghebbende(n) (organisaties) in het buitengebied. Dit is als zodanig reeds benoemd op pagina 26.	Ja	Benadrukt zal worden dat het ruimte geven voor initiatief ook van toepassing is op de reguliere landbouw en niet sec of vooral verbrede landbouw.
257	43	Economische vitaliteit		P. 27: Hier wordt gesteld dat 40% van de bedrijven moeite heeft met het vinden van personeel. In het verlengde hiervan vragen wij de gemeente om positief mee te denken in oplossingen voor wat betreft de huisvesting van seizoenarbeid.	De gemeente is bereid om mee te denken in het vinden van huisvesting van seizoenarbeiders. Hiertoe loopt er onder andere een pilot op een recreatieterrein. In de omgevingsvisie zal worden opgemerkt dat de gemeente mee wil denken en experimenteren met nieuwe vormen van huisvesting van seizoenarbeiders voor zover dat passend is binnen de draagkracht van het gebied, het draagvlak bij de omwonenden, wet- en regelgeving, waaronder die ten aanzien van het woon- en leefklimaat, en in lijn is met de regionale afspraken die binnen de regio West-Brabant zijn gemaakt. Een afsprakenkader welke een integraal op elkaar afgestemde aanpak beoogt voor arbeidsmigranten op het gebied van huisvesting, werken en leren en welzijn.	ja	In de omgevingsvisie zal worden opgemerkt dat de gemeente mee wil denken en experimenten met nieuwe vormen van huisvesting van seizoenarbeiders voor zover dat passend is binnen de draagkracht van het gebied, het draagvlak bij de omwonenden, passend binnen wet- en regelgeving (waaronder die ten aanzien van het woon- en leefklimaat) en in lijn is met de regionale afspraken die binnen de regio West-Brabant zijn gemaakt. Een afsprakenkader welke een integraal op elkaar afgestemde aanpak beoogt voor arbeidsmigranten op het gebied van huisvesting, werken en leren en welzijn.
258	43	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		P. 30: Wanneer het over de ambities van de gemeente Oosterhout gaat op het gebied van duurzaamheid, klimaat en energie kan de agrarische sector een enorm belangrijke rol spelen. Denk hierbij niet alleen aan het toepassen van zon op dak en mini-windmolens en mono- of iovergisting, maar ook de benutting van restwarmte uit glastuinbouwbedrijven en het vastleggen van CO2 in de grond. Geef daarom de sector een rol bij het programma voor Klimaatadaptatie en Energietransitie.	Het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie wordt opgesteld in overleg met betrokken organisaties. De ZLTO zal hierbij als een van de stakeholders worden betrokken. Bij het onderwerp Energietransitie wordt de sector ook reeds betrokken. Zo zijn voor het project "Zon op Besrijfsdaken" al bijeenkomsten georganiseerd, waarna meerdere agrariërs zijn overgegaan tot het plaatsen van zonnepanelen. Ook voor kleine windmolens zal de gemeente Oosterhout de agrariërs actief ondersteunen, als daarom wordt gevraagd.	nee	

259	43	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Zon op land staat juist op gespannen voet met de ambitie om meer circulair te worden. Hoe meer grond onttrokken wordt aan de landbouw, hoe lastiger het is om de ambitie naar een circulaire landbouw te realiseren. Er is niet voor niets een zonneladder ontwikkeld waarbij zon op agrarisch land echt pas als laatste optie in beeld komt. Naar onze mening zijn er echter alternatieve mogelijkheden zoals hierboven genoemd, waarbij onze sector een prominente rol kan spelen, in de ambitie van de gemeente om energieneutraal te worden. Wij vragen u af te zien van verdere grootschalige zon op land initiatieven, ook in de op pagina 31 genoemde gebieden voor zonnevelden. Hierbij dient te worden opgemerkt dat met de realisatie van deze velden de verhouding wind-zon in Oosterhout compleet scheef wordt getrokken. De verhouding zal dan 3:7 worden waar de uit landelijk beleid gewenste verhouding van wind-zon van 4:1 bedraagt. Daarnaast is vanuit landelijk perspectief ook nog het advies van de rijksadviseurs voor het landschap relevant: zij zijn ook faliekant tegen zonnevelden op agrarische gronden.	Zoals in de omgevingsvisie aangegeven zet Oosterhout in op zowel energiebesparing als duurzame energie-opwek. Omtrent de duurzame energie-opwek is het streven om zoveel mogelijk gebruik te maken van zonne-energie op te wekken via panelen op daken. Omdat slechts 25% van de daken ervoor geschikt is, is het onvoldoende om alleen in te zetten op zonnepanelen op daken. Om de doelstellingen te halen moet ook gebruik gemaakt worden van andere duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnevelden. Daarnaast stimuleert Oosterhout innovaties om nieuwe vormen van duurzame energie op te wekken en om energie te besparen. Wanneer er keuzes gemaakt moeten worden omtrent de locatie van zonnevelden gaat de gemeente Oosterhout zorgvuldig te werk, waarbij het behoud van landschappelijke kwaliteiten, groen, de gebruikswaarden van (agrarische) percelen en het voorkomen van hinder belangrijke afwegingsfactoren zijn. Het is een maatschappelijke opgave met diverse algemene belangen, die de gemeente Oosterhout in samenhang benadert. Volledigheidshalve wordt er melding van gemaakt dat de besluitvorming rondom deze locaties gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten. Daar waar nieuwe besluiten worden genomen, worden ze verwerkt in de omgevingsvisie.	nee	
260	43		Den hout en omringend buitengebied	P. 60. Hiervoor geldt de al eerder gemaakte opmerking dat er naast mogelijkheden voor verbreding ook ontwikkelingsmogelijkheden dienen te worden geboden voor de gangbare agrarische bedrijven.	De gedane suggestie wordt overgenomen.	ja	Voor dit deelgebied zal benadrukt worden dat het ruimte geven voor initiatief ook van toepassing is op de reguliere landbouw en niet sec of vooral verbrede landbouw.
261	43		Dommelbergen, Statendam Noord en deel buitengebied	Wij vragen u af te zien van het energiepark in de Oranjepolder. Afgezien nog van de wens voor zuinig ruimtegebruik en het behoud van agrarische gronden om de sector te verduurzamen richting circulaire landbouw, vragen wij ons af hoe een zonneveld te verenigen is met de in de omgevingsvisie gewenste belevingswaarde en biodiversiteitswaarde van het uitloopgebied. Naar onze mening doet een zonneveld daar afbreuk aan en lijkt situering in de Oranjepolder strijdig met kaders zoals die in de omgevingsvisie voor dit gebied zijn gesteld.	De besluitvorming en bijbehorende procedure gaan via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten in het kader van de Energietransitie.	nee	
262	43		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	Op pagina 71 wordt de omgeving van Dorst omschreven. De omschrijving is echter niet volledig. Rond de kernen komen behalve akkerlanden ook graslanden voor. Ook voor dit gebied geldt dat naast ontwikkelingsmogelijkheden voor verbreding (p.74) er ruimte voor ontwikkeling voor de gangbare agrarische bedrijven dient te worden geboden. Daarnaast vragen wij u af te zien van een zonneveld bij de Bavelse Berg. Vanuit de gedachte van meervoudig ruimtegebruik zou het een optie kunnen zijn het zonneveld te projecteren in het waterbergingsgebied wat in dit deelgebied staat opgenomen.	De omschrijving zal worden aangepast: graslanden worden toegevoegd. Ook zal in de tekst expliciet aandacht worden gevraagd voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de gangbare landbouw. De besluitvorming rondom de Bavelse Berg gaat via een eigen proces, los van de omgevingsvisie. Daar waar deze locaties zijn benoemd in de omgevingsvisie komen deze voort uit reeds genomen besluiten in het kader van de Energietransitie	ja	Voor dit deelgebied zal benadrukt worden dat het ruimte geven voor initiatief ook van toepassing is op de reguliere landbouw en niet sec of vooral verbrede landbouw. Aan de kenschets zal worden toegevoegd dat rondom de kernen naast akkerlanden ook graslanden voorkomen.
263	43		Leijsenakkers	In dit deelgebied staat een gebied opgenomen wat in aanmerking komt voor vernatting. Naar onze mening kwalificeert dit gebied zich daar niet voor aangezien het hoger gelegen gronden betreft.	De visie is niet om het gebied te “vernatten”. Het gebied leent zich om regenwater vanuit woongebieden te bergen of te infiltreren in de bodem waarmee ook de droogte aangepakt wordt.	nee	

264	43		Oosteind en buitengebied	Wij hebben grote bezwaren tegen de passage dat het gebied ten zuiden van Oosteind/aan de Oostkant van Oosterhout zich op termijn zou moeten gaan ontwikkelen tot een "coulisselandschap". De mogelijkheden om ook in de toekomst weidegang in het gebied te houden komt daarmee zwaar onder druk te staan. Om de grondgebonden bedrijven in het gebied te kunnen behouden is het essentieel dat de agrarische structuur wordt versterkt in plaats van wordt aangetast. Kavelruil kan een mogelijkheid bieden om het aanleggen van landschapselementen te combineren met het versterken van de agrarische structuur.	De term "coulisselandschap" komt voort uit eerdere visietrajecten en het traject rondom de N629 (vastgelegd in het PIP). Ten tijde van de uitwerking van het voorkeursalternatief voor de nieuwe N629 is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Dit plan heeft gezorgd voor een aantal richtinggevende accenten waarlangs het gebied zich kan ontwikkelen. In dit verband werd de (her-)ontwikkeling van het mozaïeklandschap belangrijk geacht. Zoals mogelijk bekend, is in het kader van het Dromenlab een aantal ideeën ingebracht voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering. Daarnaast en bovenal zal deze ontwikkeling gebeuren op basis van vrijwilligheid. Onteigening en daarmee aantasting van de huidige agrarische structuur is daarmee niet aan de orde. Van het opschalen naar een ruilverkaveling of een niet wettelijke variant daarvan, is pas sprake als de gewenste landschapsontwikkeling dat noodzaakt. Indien dat noodzakelijk is, zal dit vanuit de projectorganisatie, belast met de landschappelijke opwaardering, worden opgepakt.	nee	
265	43		Slotjes	Binnen dit gebied is de "Heilige Driehoek" gelegen. Hierover staat geschreven dat de cultuurhistorische waarde van dit gebied voorop staat. De agrarische sector is echter een belangrijke drager en onderdeel van de historie van dit gebied. Wij vragen u dit ook in de gebiedsomschrijving terug te laten komen. Op de kaart van het gebied is opgenomen dat de Heilige Driehoek kansen biedt voor extra water. Ons is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt, maar willen u erop wijzen dat het hier grotendeels hoger gelegen gronden betreft die om deze reden niet geschikt zijn voor het vasthouden van extra water. Tevens zal eventuele vernatting in het lagergelegen gedeelte tot gevolg hebben dat de weidegang door koeien vermindert of zelfs niet meer mogelijk is. Ook zal dan het gebied bij Catharinadal (inclusief slotgracht) geen watertoevoer meer hebben uit dit gebied, zodat de slotgracht het jaarrond droog staat.	De kenschets zal aangevuld worden zodat ook duidelijk is dat de agrarische sector een belangrijke rol speelt in het gebied, al vanuit de ontstaansgeschiedenis. Het eventueel realiseren van extra water maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie. Ontwikkeling en besluitvorming vindt in dat kader plaats. Hierbij wordt zorgvuldig een afweging gemaakt gezien alle aanwezige belangen en functies in het gebied. Daarnaast gaat de gemeente aan de slag met een actualisatie van de visie voor de Heilige Driehoek. De agrarische sector en eventuele maatregelen, met het oog op de klimaatadaptatie, zullen daarin meegenomen worden.	ja	De kenschets zal aangevuld worden zodat ook duidelijk is dat de agrarische sector een belangrijke rol speelt in het gebied, al vanuit de ontstaansgeschiedenis.
266	43		Vrachelen, de wijsterd en omringend buitengebied	Ook voor dit gebied zien we graag toegevoegd dat voor de aanwezige landbouwbedrijven ontwikkelingsmogelijkheden worden opgenomen, voor zowel gangbare als verbrede agrarische activiteiten.	De gedane suggestie wordt overgenomen.	ja	Voor dit deelgebied zal benadrukt worden dat het ruimte geven voor initiatief ook van toepassing is op de reguliere landbouw en niet sec of vooral verbrede landbouw.

267	43	Economische vitaliteit		ZLTO Oosterhout heeft met veel belangstelling kennisgenomen van de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Oosterhout. In zijn algemeenheid zijn wij teleurgesteld over het stuk wat nu ter inzage ligt. Er passeren termen de revue als “een wenkend perspectief”, “behoud door ontwikkeling” en “ideaalbeeld voor de toekomst”, maar juist voor de land- en tuinbouw, de belangrijkste drager van het buitengebied van de gemeente Oosterhout wordt niet uit de doeken gedaan wat dit wenkend perspectief is. Juist onze sector kan economie (de productie van gezond voedsel en planten) koppelen aan een (be)leefbaar en vitaal buitengebied door het aanbieden van kleinschalige recreatie, zorg, kinderdagopvang, en huisverkoop in de directe nabijheid van de stad. Bovendien levert onze sector een bijdrage aan belangrijke maatschappelijke thema's zoals bijvoorbeeld de energietransitie (door zon op daken) en klimaatadaptatie (door het vastleggen van CO2 in de bodem). De directe nabijheid van de stad biedt kansen voor de landbouw, maar brengt ook dilemma's met zich mee. Steeds meer ruimteveragende functies landen in het buitengebied, maar de ambitie naar een meer circulaire vorm van landbouw vraagt ook om ruimte. Dit noopt tot zuinig ruimtegebruik en waar mogelijk meervoudig ruimtegebruik, maar ook tot een visie hoe nieuwe activiteiten zich verhouden tot bestaande agrarische activiteiten, met voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de mensen in de land- en tuinbouw in Oosterhout, voor zowel de verbrede landbouw als ook voor de gangbare land- en tuinbouw. Aan deze 3 punten wordt naar onze mening te weinig aandacht geschonken, eden waarom wij zelf de komende maanden met onze leden werk zullen gaan maken van een agrarische visie voor de gemeente Oosterhout. De uitkomsten hiervan bespreken wij graag met u en wij vertrouwen erop dat deze visie nog meegenomen wordt in de definitieve omgevingsvisie.	De omgevingsvisie is gebaseerd op bestaand, vastgesteld beleid waarvoor reeds inspraak en overleg heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn een groot aantal partijen (124 stuks) uitgenodigd om deel te nemen aan verschillende tafelgesprekken rondom het concept van de omgevingsvisie. Waarna de omgevingsvisie als ontwerp voor 10 weken ter inzage is gelegd, daar waar de wet uitgaat van 6 weken. Daarmee zijn er voldoende momenten geweest om inbreng te leveren. Dat niet alles wat is aangedragen bij de tafelgesprekken 1 op 1 is verwerkt is evident bij een dusdanig breed proces waarbij veel verschillende en tegenstrijdige belangen worden ingebracht. Daarnaast en bovenal benoemd de omgevingsvisie de ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen, die in samenspraak met de maatschappij verder worden uitgewerkt in concrete (uitvoerings)programma's, met meer concretere doelen. Dit maakt dat er nog meerdere momenten zijn om inbreng te leveren, op een meer concreet abstractieniveau en te komen tot de gevraagde concrete beleidsdoelen. Niet zeker is of het qua proces haalbaar is om de visie waarmee u aan de slag gaat, op te nemen de omgevingsvisie. Ook is niet zeker of de inhoud daarvan past bij het abstractieniveau van de omgevingsvisie. Wel wil de gemeente, op basis van uw visie, met u en andere belanghebbenden in het buitengebied het gesprek aangaan voor een hernieuwde integrale visie op het buitengebied. Een visie die vervolgens vertaald kan worden in een nieuw op te stellen Omgevingsplan voor het buitengebied. E.e.a. zoals reeds in contacten met uw bestuur kenbaar is gemaakt. Daarnaast wijzen wij u op de tekst op pagina 26.	nee	
268	44	Algemeen		<i>De zienswijze van deze reclamant bestaat uit een hoeveelheid tekst, waarin ze haar standpunten verwoord. Aan het einde van de zienswijze, wordt er afgesloten met een aantal kernpunten, die terugslaan op de tekst daarvoor. Hieronder worden sec die kernpunten aangehaald en voorzien van een reactie.</i> - Aan de 5 thema's moet het thema natuur en landschap toegevoegd worden.	Het thema natuur en landschap komt terug in alle koepelthema's en meer specifiek het koepelthema Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen en het koepelthema Identiteit en ruimtelijke kwaliteit. Door ze op te nemen in een koepelthema worden ze in samenhang gebracht met andere thema's. Dit komt de integraliteit ten goede en daarmee het belang wat natuur en landschap heeft voor andere thema's. Als onderdeel van het voorbereidingstraject van de omgevingsvisie is een ruimtelijke analyse verricht, met een kaartsenset als resultaat. Onderdeel hiervan zijn onder andere de geomorfologische-, cultuurhistorische en ecologische waarden en de bodemgesteldheid. Deze kaarten en een beknopte ruimtelijke- en landschappelijke analyse zullen toegevoegd worden aan de omgevingsvisie, bij het onderdeel 'Verantwoording & Vervolg'. Bij afwegingen rondom nieuwe initiatieven vormt de draagkracht van het landschap, evenals de aanwezige waarden een belangrijk uitgangspunt. Dit komt reeds voldoende tot uiting in verschillende tekstdelen in de omgevingsvisie.	ja	Bij het onderdeel 'Verantwoording & Vervolg' worden de kaarten (o.a. t.a.v. geomorfologische-, cultuurhistorische en ecologische waarden en de bodemgesteldheid) en een beknopte ruimtelijke- en landschappelijke analyse toegevoegd.
269	44	Duurzaamheid, Energieneutraal en		- De gemeente zou een concreet doel moeten formuleren voor De te bereiken biodiversiteit. Er dienen concrete en afrekenbare doelen in de omgevingsvisie opgenomen te worden.	In de omgevingsvisie is als kernpunt opgenomen bij het thema ruimtelijke kwaliteit en identiteit: binnen de groene hoofdstructuren, maar daarnaast ook binnen het buurtgroen en bijvoorbeeld gekoppeld aan sloten, streven we naar het versterken van de	nee	

		klimaatbes tendig			biodiversiteit. De huidige wijze van benoemen van doelen is passend bij het gekozen abstractieniveau van de omgevingsvisie.		
270	44	Leefbaar, gezond en aantrekkel ijk wonen		- Verdere uitbreiding van verstedelijking in het buitengebied is niet meer wenselijk.	Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie wordt de woningbehoefte in beeld gebracht, evenals mogelijke (her)ontwikkelingslocaties. Overleg, inspraak en besluitvorming vindt in dat kader plaats.	nee	
271	44	Leefbaar, gezond en aantrekkel ijk wonen		- De kapvergunning moet weer terugkomen en voor verstening van tuinen wordt een boete ingevoerd.	Beide onderwerpen zijn van een dusdanig detaillistisch niveau, dat deze niet thuis horen in een strategische lange termijnvisie als de omgevingsvisie, waarin met name de opgaven en doelen worden bepaald. De omgevingsvisie omvat reeds deze opgaven/ doelen (vergroenen en klimaatadaptatie). De discussie over het wel of niet tegengaan van verstenen van tuinen, en zo ja met welke middelen, zal mee moeten worden genomen in het Programma Klimaatadaptatie. De discussie over de kapvergunning, bij de jaarlijkse actualisatie van de APV.	nee	
272	44	Economis che vitaliteit		- De gemeente dient beleid te ontwikkelen waarin ruimtevragende bedrijven, waarvoor geen arbeidskrachten te vinden zijn, bemoeilijkt worden zich te vestigen.	In het meer uitvoeringsgerichte Programma Economie en Arbeidsmarkt werken we de strategie uit om o.a. de mismatch tussen banen en arbeidskrachten in Oosterhout aan te pakken. De gedane suggestie zal daarin worden meegenomen.	nee	
273	44	Leefbaar, gezond en aantrekkel ijk wonen		Er dient een groene mal om de stad gelegd te worden, waarvan het Landschapspark De Open Linie in het zuiden al onderdeel uitmaakt. Voor de polders dienen landschapsplannen opgesteld te worden om een groene mal vorm te geven. Dit is nodig om samen groeien van Oosterhout met Breda in het zuidoosten, Dongen, Geertruidenberg en Drimmelen te voorkomen. Ook dient met een landschapsplan voorkomen te worden dat Den Hout aan Oosterhout vastgroeit.	In de provinciale interim-Omgevingsverordening zijn zones voorzien (groen-blauwe mantel) die het aan elkaar groeien van kernen moeten voorkomen. Dit heeft lokaal zijn uitwerking gekregen in onder andere het Landschapspark De Open Linie (buffer Breda – Oosterhout) en de (nog te realiseren) landschapszone Dongen – Oosteind. De buffer tussen Den Hout en Oosterhout wordt gerealiseerd via EVZ de Contreie. Voor Drimmelen en Geertruidenberg geldt dat de snelweg, met zijn hinderzone, maakt dat het aan elkaar groeien niet mogelijk is. Er wordt dan ook reeds voldaan aan de wens om “samengroei” met omliggende kernen te voorkomen.	nee	
274	44	Leefbaar, gezond en aantrekkel ijk wonen		- Oosterhout dient alleen woningen voor eigen behoefte te bouwen.	Oosterhout heeft een positie en rol binnen de regio. Daarbij hoort ook het bouwen voor de regionale behoefte. Overigens biedt de wet vrijwel geen mogelijkheden tot beperking van de toegang tot de Oosterhoutse woningmarkt voor woningzoekenden van buiten de eigen gemeente.	nee	
275	44	Leefbaar, gezond en aantrekkel ijk wonen		- Er kunnen alleen ruimte voor ruimte woningen gebouwd worden op aanvaardbare locaties die in de omgevingsvisie vastgelegd worden met een maximaal aantal dat overeenkomt met de op Oosterhouts grondgebied gesloopte m2 aan stallen.	Het aanwijzen van ruimte voor ruimte locaties valt buiten de scope van de omgevingsvisie, gezien het strategische gehalte ervan. Het functieveranderingsbeleid en beleid rondom VAB's, waaronder de Ruimte voor Ruimte-regeling, heeft de gemeente Oosterhout vertaald in het bestemmingsplan buitengebied. Hierin is reeds voorzien in het toevoegen van Ruimte voor Ruimte woningen op aanvaardbare locaties en worden alleen Ruimte voor Ruimte woningen mogelijk gemaakt die afkomstig zijn van de sanering van bedrijven uit Oosterhout (en daarmee altijd een netto ontstening).	nee	
276	44	Economis che vitaliteit		- Evenementen in het buitengebied dienen uitgesloten te worden.	Er zijn geen redenen om op voorhand evenementen in het buitengebied uit te sluiten. Niet ieder evenement is per definitie niet passend in het buitengebied, terwijl er wel evenementen zouden kunnen zijn die niet passend zijn in het stedelijk gebied verbonden zijn aan het buitengebied. Denk hierbij aan paardensportevenementen of crosscountry hardloopwedstrijden.	nee	

					Daarnaast hoort een dergelijk standpunt thuis in de discussie rondom het evenementenbeleid en de aankomende actualisatie daarvan. Niet in een omgevingsvisie.		
277	44	Economische vitaliteit		- Het heeft de hoogste prioriteit om nu al te besluiten dat er een nieuwe visie moet komen voor het buitengebied. Daarin moeten op de eerste plaats de belangen meegewogen worden van natuur en landschap, de agrarische belangen, belangen van bewoners en de recreatie. Bij een nieuwe visie voor het buitengebied dient niet alleen de agrarische sector aan tafel te zitten, maar moeten alle belangen vertegenwoordigd zijn.	In de omgevingsvisie is benoemd dat de gemeente samen met de agrarische sector bespreekt of de kaders zoals opgenomen zijn in het bestemmingsplan voldoende perspectieven bieden voor een toekomstbestendige agrarische sector. Wanneer dat aan de orde is, wordt de visie voor het buitengebied aangepast. Hieraan wordt toegevoegd, dat de gemeente hierbij samen zal optrekken met de agrarische sector en andere belanghebbende(n) (organisaties) in het buitengebied. Dit is als zodanig reeds benoemd op pagina 26.	ja	Zin op pagina 26 wordt dusdanig aangepast dat bij het herzien van de visie op het buitengebied naast de agrarische sector, ook andere belanghebbende(n) (organisaties) in het buitengebied zullen worden betrokken.
278	44	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		- Zowel de EVZ langs het Wilhelminakanaal als de landschapszone op de grens met Dongen dient verder ontwikkeld te worden om de biodiversiteit niet nog meer achteruit te laten gaan.	Er is geen reden om de aandacht voor biodiversiteit sec en specifiek te benoemen voor de EVZ Wilhelminakanaal en de landschapszone op de grens met Dongen. Er zijn meerdere structuren waarvoor dit geldt. Omdat behoud en ontwikkeling van de biodiversiteit al reeds als kernpunt is genoemd bij het koepelthema "Identiteit en ruimtelijke kwaliteit", is er in voldoende mate voldaan aan de gemaakte opmerking. En krijgt biodiversiteit, ook bij andere niet door reclamant genoemde structuren, de aandacht die het verdient.	nee	
279	44	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		- De landschapszone Oosterhout en Dongen dient aangelegd te worden ook als de verlegging van N629 niet doorgaat.	Beiden zijn onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld. Echter zijn er geen redenen om aan te nemen dat de verlegging van de N629, en daarmee de investering in het landschap, niet doorgaat.	nee	
280	44	Identiteit en ruimtelijke kwaliteit		- De zogenaamde 1% regeling van de landschapsinvesteringsregeling dient benut te worden voor de aanleg van robuuste natuur. De versterking van het kleinschalige coulisselandschap ten zuiden van Oosteind en de landschapszone op de grens van Oosterhout en Dongen dient uit het budget de N629 betaald te worden.	Afgezien van hoe robuuste natuur moet en kan worden geïnterpreteerd, is het groenfonds bedoeld voor investeringen in allerlei soorten natuur. Zo wordt het groenfonds ingezet voor de landschapszone Dongen - Oosterhout en is deze in het verleden ingezet voor het landschapspark De Open Linie. Er is geen reden om van die lijn af te wijken. Het budget wat vrijkomt uit de aanleg van de N629 is niet voldoende om dit gebied landschappelijk in te richten.	nee	
281	44	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		- In de omgevingsvisie moet opgenomen worden dat daarbij niet gedacht wordt aan een rondweg aan de westkant van de stad.	Het debat en besluitvorming hierover is geen onderdeel van het proces om te komen tot een vastgestelde omgevingsvisie. Maar onderdeel van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. In afwachting van de besluitvorming over de uitkomsten van de mobiliteitstafels, waarbij als uitvoering van de Mobiliteitsvisie een rondweg aan de westzijde van de stad als een van de mogelijke oplossingsrichtingen is aangedragen, wordt deze niet uitgesloten in de omgevingsvisie.	nee	
282	44	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		- De toegankelijkheid van het landgoed Oosterheide en de Vrachelse Heide voor de bewoners dient niet verhoogd te worden.	Bij het benoemen van de ambitie om de mogelijkheden voor ommetjes te vergroten is reeds als voorwaarde opgenomen: Voorkomen moet worden dat door een grotere toegankelijkheid en het gebruik maken ervan, de natuurwaarden aangetast worden en daarmee de draagkracht van het gebied overschreden wordt. Uw zorgpunt heeft daarmee dus de aandacht.	nee	
283	45	Algemeen		De GGD West-Brabant wil u allereerst complimenteren met de ontwerp omgevingsvisie Oosterhout (omgevingsvisie Oosterhout) en waardeert de mogelijkheden die geboden zijn om vroegtijdig (in een pre-conceptuele fase) inbreng te leveren. De GGD constateert dat gezondheid volwaardig is en integraal is meegenomen in de omgevingsvisie, waaronder de visiekaarten per deelgebied.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	

284	45	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		In uw ontwerp omgevingsvisie schrijft u: 'Ten aanzien van de verschillende milieuaspecten, met invloed op de kwaliteit van de leefomgeving, hanteert Oosterhout de landelijke normen, zo nodig passen we gebiedsgericht maatwerk toe..... Er wordt vooralsnog geen reden gezien om op lokaal niveau, aanvullend op landelijk geldende milieunormen, strengere lokale normen vast te stellen. Deze normen zijn door het Rijk weloverwogen vastgesteld. Indien de praktijk erom vraagt, danwel door de GGD, de Omgevingsdienst en/of de Veiligheidsregio een concrete aanleidingesignaleerd wordt die zou kunnen leiden tot aanpassing van normen, dan staan we als gemeente open voor een gesprek hierover'. Al eerder onderstreepten wij het belang van een hogere ambitie. Elke inspanning om dichterbij de gezondheidskundige advieswaarden (WHO) te komen, is winst voor de gezondheid van Oosterhoutse inwoners. Minder hinder, minder stress, minder luchtwegklachten, minder kans op hart- en vaatziekten. Wij dagen u uit om gebiedsgericht hogere ambities te formuleren, met specifieke aandacht voor gevoelige groepen, zoals kinderen en ouderen. Wij denken graag met u mee hierover.	Het opnemen van milieunormen in een omgevingsvisie zijn niet bindend voor bedrijven. Daarvoor moet opname plaatsvinden in het Omgevingsplan, Daarnaast zijn de milieunormen door het Rijk zorgvuldig vastgesteld op basis van wetenschappelijk onderzoek, met in achtneming van alle betrokken belangen. Wanneer de GGD een concreet voorstel heeft voor een deelgebied van Oosterhout, dat een antwoord geeft op een gesignaleerd knelpunt, en waarbij rekening wordt gehouden met de andere belangen in het gebied, dan gaan we hierover graag het gesprek aan. Met als eindresultaat het opnemen van afwijkende, gebiedsgerichte normen in het Omgevingsplan.	nee	
285	46	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Door de energietransitie zullen de gas- en elektriciteitsinfrastructuur sterk veranderen. Deze impact op het gas- en elektriciteitsinfrastructuur is zowel lokaal als regionaal. Het is dan ook van belang dat er wordt afgestemd met andere gemeenten en stakeholders in de omgeving. Gezien de lange doorlooptijden van aanpassingen van de infrastructuur, zal vroegtijdig met ons moeten worden afgestemd. Het betreft hier de inpassing van nieuwe en uitbreiding van bestaande zowel ondergrondse- als bovengrondse infrastructuur. Voor deze infrastructuur is het van belang dat hier ruimte voor wordt gereserveerd, zowel in fysieke zin als vastgelegd in ruimtelijk beleid. Wij willen u vragen om in uw omgevingsvisie en het daaruit vloeiende omgevingsplan, voldoende oog/aandacht te hebben voor onze infrastructuur. Zowel de huidige infrastructuur als ook voor toekomstige infrastructuur (uitbreidingen en nieuwe aanleg van infra t.b.v. nieuwbouw). Enexis Netbeheer realiseert dit in het kader van de in deze zienswijze eerder aangehaalde onderwerpen.	Het aandachtspunt van de benodigde ondergrondse energie infrastructuur voor de energietransitie is reeds in de omgevingsvisie vermeld in de paragraaf 'visie op de ondergrond'. Bij concrete projecten en in bestemmingsplannen (en later omgevingsplannen) is dit reeds een aandachtspunt	nee	
286	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	<i>Het Platform Dorst heeft aan de inwoners van Dorst gevraagd te reageren op haar reactie (die eerder is ingediend onder het reclamantnummer 24 en bij dat nummer reeds is voorzien van een gemeentelijke reactie). Het Platform Dorst heeft op haar vraag aan de inwoners van Dorst 63 reacties ontvangen. Deze reacties op de zienswijze van Platform Dorst zijn door een ander lid van platform Dorst aangeleverd (reclamantnummer 47), als aanvulling op hun eerdere bijdrage (zie reclamantnummer 24). De reacties geven over het algemeen nuanceverschillen en andere accenten op de reeds ingediende zienswijze door het Platform. Hierin worden met name de infrastructuur en verkeersveiligheid (spoor, ov-verbinding en ontsluiting), voorzieningen, dorpse identiteit en de nieuwbouwwijken besproken. In de 63 reacties worde de volgende punten benoemd die</i>	De IDEekaart voor Dorst e.o. benoemt dit als een aandachtspunt. Hartelijk dank voor het onderstrepen daarvan.	nee	

				<i>geen onderdeel uitmaken van de oorspronkelijke reactie van het Platform:</i> • Hoewel de gemeente het uitbreiden van het openbaar vervoer naar Breda benoemt, wordt dit in de reactie van platform Dorst nog niet benadrukt dat dit zeer gewenst is.			
287	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	1. Het punt "Kwaliteitsversterking en diversificatie van de recreatievoorzieningen in balans met de natuur" van de gemeente kan bijdrage aan een sterke positie van de wens om de fiets voorrang te geven in het verkeer.	In de omgevingsvisie wordt bij het thema bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid reeds aangegeven dat voor de gemeente Oosterhout de fiets prioriteit heeft: "Wij willen het fietsgebruik stimuleren: niet alleen binnen Oosterhout, maar ook tussen Oosterhout en omliggende gemeentes. Wij zien hier nadrukkelijk kansen. Er valt nog de nodige winst te halen: in vergelijking met onze buurgemeentes en vergelijkbare gemeentes wordt er in Oosterhout relatief weinig gefietst. Fietsen is beter voor de gezondheid en het is een goed alternatief voor de auto. Daar komt bij dat met de opkomst van diverse typen elektrische fietsen, ook voor verplaatsingen over grotere afstand de fiets een goed alternatief voor de auto is geworden. Voor het buitengebied geldt dat gestreefd wordt naar een goede balans tussen de functies, daaronder valt ook een goede en veilige verkeersafwikkeling behorende bij de diverse functies in het buitengebied." De ingediende reactie geeft geen aanleiding om de tekst van de omgevingsvisie aan te passen.	nee	
288	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	2. Zou het ook te realiseren zijn dat de oude zwemkom van surea weer een open recreatieplas wordt zoals de Galderse meren?	Surrae is medio 2007 door diens eigenaar Staatsbosbeheer aan zijn recreatieve functie als zwemplas onttrokken, zodat deze ecologisch kon worden ontwikkeld. Het is dan ook niet realistisch om te veronderstellen dat deze recreatieve functie terug zal keren. Natuurlijk staat u altijd vrij om deze suggestie weg te leggen bij Staatsbosbeheer.	nee	
289	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	3. Het benoemen van het nieuwbouwwijk Hartje Buiten (oude Tilburgse Baan) in de omgevingsvisie wordt gemist.	De opmerking betreft een inbreidingslocatie op de kruising Oude Tilburgsebaan - Spoorstraat, waar voorheen een manege zat. Deze inbreidingslocatie wordt toegevoegd aan de IDEEkaart en benoemt bij het thema 'leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen'. In deze tekst wordt ook reeds de in ontwikkeling zijnde locatie Dorst Oost genoemd.	ja	Opnemen inbreidingslocatie Hartje Buiten op de IDEEkaart en samen met Dorst Oost benoemen in de tekst onder het thema 'leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen'.
290	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	4. In Dorst Zuid, de straten Geerstraat, Bavelstraat en Groenestraat is het wegdek in slechte staat en er wordt te hard gereden. Verbetering van het wegdek en uitvoering van een 30 km zone in dit deel van de bebouwde kom is onder de aandacht van de gemeente. Voor de Groenestraat is aansluitend een 60 km zone gewenst.	In verband met het detailniveau van deze reactie en het strategisch gehalte van de omgevingsvisie, wordt deze opmerking in het kader van de zienswijzenprocedure van de omgevingsvisie voor kennisgeving aangenomen. Daarbij aangetekend dat de verkeersveiligheid een belangrijk aandachtspunt is voor de gemeente. Dit is ook als zodanig opgenomen in de omgevingsvisie. Ondanks vorenstaande wordt er hieronder inhoudelijk op de reactie ingegaan. Vanuit bewoners en platform Dorst is inderdaad de vraag gesteld voor het verbeteren van het wegdek en de inrichting als een 30 km/uur-zone voor de Geerstraat en de Bavelstraat (gedeelte bebouwde kom). Vanuit de gemeenten worden wegen geïnspecteerd op gevaarlijke (onderhouds)situaties. Als hieruit blijkt dat een straat grootonderhoud nodig heeft, gaan we in overleg met de omgeving om na te gaan of de straat op (verkeerstechnisch of vanuit de groen) anders/beter moet, waaronder een eventuele uitvoering van als een 30 km/uur-zone. Op dit moment is de staat van onderhoud van de	nee	

					Bavelseweg en de Geerstraat niet dusdanig, dat er groot onderhoud noodzakelijk is. Daarnaast is er vanuit verkeersveiligheid geen noodzaak om deze thans in te richten als een 30 km/uur-zone. Er zal wel wat klein onderhoud worden uitgevoerd. Voor enkele wegen in het buitengebied (waaronder de Groenestraat) dient de maximumsnelheid van 60 km/uur te worden in gevoerd. We zijn hierover samen met Breda en de ABG-gemeenten (Alphen-Chaam, Gilze-Rijen en Baarle-Nassau) in overleg.		
291	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	5. In de reactie van het Platform wordt niet ingegaan op het klimaatbestendig en aardgasvrij maken van Dorst, terwijl dit wel noodzakelijk is.	De omgevingsvisie voorziet hier reeds in voor alle gebieden, waaronder Dorst.	nee	
292	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	6. Er wordt graag gezien dat de gemeente Oosterhout de belofte doet dat geen ruimte van bossen en natuur wordt afgenomen voor de bouw van woningen, bedrijven, wegen etc. Zoals nu gebeurt bij de Duiventoren. Het unieke karakter van Dorst is naar mijn mening de unieke, centrale en bereikbare ligging bij de bossen en op fietsafstand van steden.	In het kader van de woningbouwstrategie is de woningbehoefte in beeld gebracht en wordt onderzocht wat mogelijke (her)ontwikkelingslocaties zijn. Besluitvorming daarover vindt in dat kader plaats. Er worden in het kader van de omgevingsvisie daarover dan ook geen beloften gedaan. Daarnaast is natuur in Nederland beschermd. Alleen ingeval van groot maatschappelijk belang kan het zijn dat deze plaats moet maken voor een andere functie. Echter is er dan altijd sprake van compensatie van de verloren natuurwaarden. Een belangrijk uitgangspunt van de omgevingsvisie, zoals benoemd in de IDEEkaart is het behouden en waar mogelijk versterken van het karakter van het buitengebied gebied, met veel waardevolle (beschermd) natuur en cultuurhistorisch bijzondere elementen. Dat geldt ook voor het karakter en de identiteit van het kerkdorp Dorst.	nee	
293	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	7. Er wordt aandacht gevraagd voor de verkeersveiligheid van fietsers op de Breedvenweg in Dorst. Deze weg heeft een zeer slecht wegdek. Het zou Dorst goed doen als dit samen met Staatbosbeheer wordt opgepakt. De boomwortels en kuilen in het asfalt creëren een gevaarlijk situatie.	In verband met het detailniveau van deze reactie en het strategisch gehalte van de omgevingsvisie, wordt deze opmerking in het kader van de zienswijzenprocedure van de omgevingsvisie voor kennisgeving aangenomen. Daarbij aangetekend dat de verkeersveiligheid een belangrijk aandachtspunt is voor de gemeente. Dit is ook als zodanig opgenomen in de omgevingsvisie. Ondanks vorenstaande wordt er hieronder inhoudelijk op de reactie ingegaan. De staat van wegen en fietspaden is onderdeel van jaarlijkse onderhoudsinspecties, eventueel leidend tot onderhoudsmaatregelen. Genoemde weg wordt in de jaarlijkse onderhoudsinspecties meegenomen.	nee	
294	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	8. Wel huizen bouwen en vervolgens geen ontsluitingswegen aansluitend op de Rijksweg wordt niet begrepen, dit zou dan ook een speerpunt zou moeten zijn in de omgevingsvisie.	Zie hiervoor, bij reactienummer 77.	ja	Zie reactienummer 77.

295	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	9. Als reactie op de zienswijze van platform Dorst aangegeven dat het wat vergaand is om alle voorzieningen in Dorst te concentreren. Als er meer voorzieningen gewenst zijn is het ook noodzakelijk te bekijken waar deze zouden moeten komen. De verspreiding van voorzieningen kan ook bijdragen aan de verkeersproblematiek.	Zie reactie hiervoor, bij reactienummer 77. Met daarbij de nuancering dat concentratie van alle voorzieningen niet per definitie gewenst is, mede vanuit de verkeersafwikkeling.	ja	Zie reactienummer 77. Met daarbij de nuancering dat concentratie van alle voorzieningen (mede vanuit de verkeersafwikkeling) niet per definitie gewenst is.
296	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	10. In antwoord op de zienswijze van het Platform: Het voorzieningenniveau in Dorst is op orde (in vergelijking met andere dorpen om ons heen). Wij als bewoners dienen dat echter meer te koesteren en de ondernemers de kans geven een boterham te verdienen) Hetzelfde geldt voor de versterking van de Horecafunctie	De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee	
297	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	11. Voor mij blijft Dorst altijd bestaan als een – kerkdorp – en niet laten bestempelen als een woonkern of woonwijk. Ruimte voor wonen met behoud van de identiteit van het kerkdorp staat bij mij hoog in het vaandel.	De reactie onderschrijft de uitgangspunten van de omgevingsvisie.	nee	
298	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	12. Het dorp nog verder ontwikkelen in zuidelijke richting is geen goed plan, laat ons de ruimte aan de zuidkant van Dorst open- en landschappelijk houden. De aanleg van een omleiding aan de zuidkant van Dorst, versterkt de aantrekkingskracht van de gemeente Breda om het plan voor 3500 woningen te bouwen in dit gebied weer uit de kast te halen	In het kader van de woningbouwstrategie wordt onderzocht wat mogelijke uitbreidingslocaties zijn. Besluitvorming daarover vindt in dat kader plaats. Er is geen sprake van een omleiding aan de zuidkant van Dorst.	nee	
299	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	13. Er wordt al jaren gestreefd naar levensbestendige woonvormen in Dorst, de plannen liggen op de plank, doch regelgeving vertraagd de uitvoering.	Daar waar het lokale regelgeving betreft, heeft de gemeente die reeds vereenvoudigd en is ze bereid daar verdere stappen in te nemen. Dit is ook als zodanig benoemd bij het koepelthema "Economische vitaliteit". Wel is deze opmerking aanleiding om bij het Koepelthema "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen" aan te geven dat waar mogelijk we lokale regels willen vereenvoudigen om zo een bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave, voor zover daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan een goed woon- en leefklimaat en andere opgaven zoals klimaatadaptatie en de energietransitie. Daar waar het regelgeving betreft buiten de invloedssfeer van de gemeente wordt deze opmerking voor kennisgeving aangenomen.	ja	Bij het Koepelthema "Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen" wordt aangegeven dat daar waar mogelijk we lokale regels gaan vereenvoudigen om zo een bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave, voor zover die vereenvoudiging geen afbreuk doet aan een goed woon- en leefklimaat en andere opgaven zoals klimaatadaptatie en de energietransitie.
300	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	14. Er wordt in de reactie van het Platform veelal verwezen naar een autoluw centrum. Waarom wordt er voor deze omschrijving "autoluw" gekozen en niet voor een algemene omschrijving namelijk een veilige infrastructuur binnen het dorp met extra aandacht voor het dorps hart (centrum). Door het benoemen van autoluw beperk je mijns inziens de oplossingen enigszins.	Dit is een reactie op de zienswijze van het platform, het gesprek hierover dient binnen het Platform gevoerd te worden.	nee	
301	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	15. Een belangrijk punt is de veiligheid bij de spoorwegovergang. Een duidelijke antwoord of richting voor dit probleem is gewenst, aangezien een veilige spoorwegovergang voor alle schoolgaande kinderen vanuit de nieuwbouwwijk belangrijk is. Dit kan in de vorm van een fietstunnel, brug of het gehele spoor Dorst laten passeren in een tunnel	De problematiek die reclamant benoemd is reeds verwoord in de omgevingsvisie. Ook in de Mobiliteitsvisie heeft dit aspect aandacht en prioriteit. Of hetgeen is aangedragen een kans van slagen heeft zal in het kader van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie moeten blijken. Aanvullend wordt verwezen naar het antwoord bij reactienummer 22.	nee	

302	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	16. In de conceptvisie van de gemeente zie ik verder terug dat de gemeente een analyse heeft gedaan waarbij de conclusie wordt getrokken dat de bevolking bestaat uit oudere bewoners. Ik denk dat deze analyse achterhaald is als je kijkt naar wat er in de nieuwbouwwijken voor jonge gezinnen met jonge kinderen wonen. De visie zou ook afgestemd moeten worden op de behoefte van deze bewoners.	In de kenschets als onderdeel van de IDEekaart Dorst e.o. is een link opgenomen naar het onderliggende data-onderzoek. https://www.omgevingsvisieoosterhout.nl/kenschets-dorst . In de omgevingsvisie is overigens wel aandacht voor de jongere doelgroep. Zo is op de IDEekaart van Dorst als aandachtspunt benoemd dat het van belang is dat de voorzieningen en inrichting van de openbare ruimte aansluit op de veranderende samenstelling van de bevolking: " Denk aan voldoende groen, speelvoorzieningen, andere voorzieningen voor gezinnen met kinderen, waarbij ook de doelgroep 12 - 18 jaar niet vergeten moet worden."	nee	
303	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	17. Het enige waar ik me wat zorgen om maak is de afwikkeling van het verkeer. Ik rijd, door mijn handicap, in een aangepaste Mercedes bus. Ik ervaar de huidige verkeerssituatie als gevaarlijk daar vooral de Spoorstraat en het deel van de Baarschotsestraat voor de kerk te smal zijn. Door hier de weg iets (bijvoorbeeld) 30 cm breder te maken kunnen voertuigen elkaar hier beter passeren.	De mobiliteitsvisie en de omgevingsvisie hebben aandacht voor bereikbaarheid en toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking in de openbare ruimte. De reactie onderstreept dan ook de Mobiliteitsvisie en de omgevingsvisie. Echter is het detailniveau van de opmerking dusdanig dat deze in het kader van de omgevingsvisie ter kennisgeving wordt aangenomen. Wel wordt deze gedeeld met de projectorganisatie belast met de uitvoering van de Mobiliteitsvisie van Oosterhout.	nee	
304	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	18. Een belangrijk element is de groei van het Dorp. Hoe groot kan en mag Dorst worden, zonder het Dorpse karakter kwijt te raken? De groei brengt namelijk diverse knelpunten met zich mee zoals in de reactie van het Platform beschreven.	Zie reactienummer 77 e.v. Daarnaast is niet bekend bij welke omvang Dorst zijn dorpse karakter kwijtraakt. Mede omdat dat ook te maken heeft met onder andere de identiteit die de inwoners zichzelf toekennen, hoe men zelf sociaalmaatschappelijk actief is, de dynamiek binnen de gemeenschap (o.a. verenigingsleven), et cetera.	nee	
305	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	19. Het lijkt verstandig om ook steviger in te zetten op het natuurlijke karakter van Dorst. De natuur wordt steeds meer belast door mensen, treinverkeer en vliegverkeer. Om de natuur te behouden is op deze punten ook een duidelijke visie nodig.	Voor het buitengebied wordt in IDEekaart reeds expliciet aandacht gegeven aan behoud en versterking van het groene karakter voor wat betreft het buitengebied. De tekst wordt dusdanig aangepast dat dit ook geldt voor Dorst zelf.	ja	Op de IDEekaart wordt onder het thema "Identiteit & ruimtelijke kwaliteit" aandacht gegeven aan bebouwd en waar mogelijk versterking van het groene karakter binnen Dorst zelf.
306	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	20. Het bestaansrecht van een grote supermarkt zou onderzocht kunnen worden, dit moet mogelijk zijn met een groeiend inwonersaantal (denk hierbij aan AH/ Jumbo met een kleinere vestiging bijv. aan de rand van het dorp, kruising Rijksweg/Spoorstraat);	De overheid, zoals een gemeente, heeft geen invloed op investeringsbeslissingen van winkeliers en ondernemers. Wel kan de gemeente in het bestemmingsplan mogelijkheden bieden voor het vestigen van detailhandel of andere commerciële voorzieningen. Deze mogelijkheden zijn er/ kunnen worden geboden als een ondernemer ons daartoe verzoekt.	ja	zie rij 68
307	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	21. Het parkeerprobleem bij de huidige sportaccommodaties (Neerlandia en Tendo). Door de groei van Dorst zal dit nog meer toenemen. Deze sportaccommodaties zouden verplaatst kunnen worden naar bijv. de Oude Tilburgsebaan.	De parkeervoorzieningen bij de sportaccommodaties is toegesneden op de huidige omvang van die accommodaties. Wanneer blijkt dat door aanwas de accommodaties vergroot dienen te worden, zal daarbij ook de parkeergelegenheid worden uitgebreid.	nee	

308	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	22. Ik mis ook duidelijk in de omgevingsvisie een plan voor de aanpak van de verkeersproblematiek. Hoewel het een knelpunt is heeft het nog geen prioriteit, maar dat moet het zeker wel krijgen. Wij wonen nu 23 jaar in Dorst en hebben alles zien groeien, alleen de verkeersproblematiek is eigenlijk nog nooit goed in kaart gebracht. Het eerste wat er zou moeten gebeuren is dat er meer onderzoek wordt gedaan naar de daadwerkelijke overlast. De gemeente doet elke keer maar iets half; een stikkeractie en een meetpaal gestaan, maar als mensen die zien gaan ze al zachter rijden en is de meting niet betrouwbaar. Er zouden goede veldmetingen moeten plaatsvinden met mensen op straat. Ik heb het nu over de problematiek waar wij elke dag mee te maken krijgen, omdat we er wonen, maar er is veel meer in het dorp zelf. Het is zoveel drukker geworden dat bepaalde punten ook echt gevaarlijker zijn geworden. Het valt me bijvoorbeeld op dat veel mensen zich niet houden aan de snelheid van 50 door de dorpskern heen. Op het dorpsplein wordt vaak foutgeparkeerd, in de ochtend loopt het vast bij de verkeerslichten, als er een ongeluk is gebeurd op de snelweg staat het bij ons voor helemaal vast en wordt het dorp geblokkeerd. En zo zijn er veel situaties die echt eens goed in kaart moeten worden gebracht.	De genoemde verkeersproblematiek in Dorst heeft de aandacht. Zowel in de Mobiliteitsvisie als in de omgevingsvisie. Daarnaast benoemt de omgevingsvisie de beleidsdoelen en de opgaven waar we de komende jaren voor staan (de “wat” vraag), en niet de oplossingen (de “hoe” vraag). Die worden in dit geval in het kader van de mobiliteitsvisie opgepakt. Daarnaast wordt er samen met de inwoners van Dorst gesproken over de opgaven waar Dorst samen met de gemeente voor staat. Hiertoe is in het kader van het wijkgericht werken een intentieverklaring getekend met het Platform Dorst (tevens reclamant) en hebben de eerste overleggen plaats gevonden (zie ook de reactie onder nr. 68).	nee	
309	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	23. Door de recente en nog geplande nieuwbouw is er veel jonge aanwas (18,5% van de bevolking in Dorst is onder de 15; 28,5 % is onder de 25) en dus moeten er ook meer diverse en aantrekkelijke, te voet en per fiets bereikbare voorzieningen specifiek voor kinderen en jongeren komen. Die zullen de ‘trek’ naar Breda en Oosterhout voor sporten en andere activiteiten verminderen, en zodoende bijdragen aan het autoluw maken van Dorst. In combinatie met goede ov-verbindingen zal dit eraan bijdragen dat het dorp aantrekkelijker wordt voor de jeugd (en hun ouders).	Deze aspecten worden al genoemd in de omgevingsvisie. Daarnaast verwijzen u graag naar reactienummer 77 e.v.	nee	
310	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	24. Aanvulling hierop zou kunnen zijn dat de gemeente bij de ontwikkeling van een nieuwe wijk rekening moet houden met de vraag vanuit het dorp, maar ook vanuit de woningmarkt op zichzelf. Zo lijkt het mij dat er meer vraag is naar woning tot €250.000 als daarboven, deze zijn er immers in de afgelopen jaren flink wat weggezet in de wijken Tuindorp en Boswachterij. Door meer huizen in deze prijsklasse te realiseren zal het voor jonge mensen makkelijker worden om te starten in Dorst om later door te schuiven naar een duurdere, grotere woning. Voor starters is er op dit moment gewoon geen enkel aanbod in Dorst, dit terwijl veel jonge mensen graag in Dorst willen blijven wonen. Het zou mooi zijn als er voor deze groep een oplossing kan worden gevonden. Hiervoor zijn elders legio voorbeelden te vinden.	Dit aspect wordt meegenomen in de woningbouwstrategie. Overleg, afweging en besluitvorming hierover vindt in het kader van de uitwerking van de Woningbouwstrategie plaats.	Nee	
311	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	25. Er mist informatie over waarom de aanpassing van de onveilige spoorwegovergang begin dit jaar is uitgesteld. Zolang de overgang in de huidige staat blijft bestaan, is de kans op een incident iedere dag weer zeer reëel. Met de huidige verkeersdruk is de situatie zo niet meer acceptabel.	Zie reactie hiervoor, bij reactienummer 22.	nee	
312	47		Dorst, Steenoven en omringend	26. Ter versterking van de boodschap ten aanzien van het sluipverkeer in Dorst moet worden gezegd dat deze automobilisten zich (met name vanuit de Noordkant) niet aan de snelheidslimiet houden en het verkeer dat van rechts komt doorgaans geen voorrang geeft.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen en is gedeeld met de projectorganisatie, belast met de uitvoering van de mobiliteitsvisie.	nee	

			buitengebied				
313	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	27. Afgelopen weekend stonden, met het mooie weer, veel auto's van recreanten geparkeerd tot in de dorpskern. Vermoedelijk omdat de Wethouder van Dijklaan richting restaurant Beum sinds een tijd is afgesloten voor parkeerdoeleinden. Dit toont aan dat het bosgebied infrastructureel niet is ingericht voor (alsmaar groeiende) dagrecreatie. Ik kan mij voorstellen dat steeds meer mensen uit Breda en omgeving het Mastbos inmiddels te druk vinden. Het gevolg is dat deze mensen op zoek gaan naar alternatieve mogelijkheden. Ik mis de inspraak van de bewoners rondom de bossen van Dorst als het gaat om het ontwikkelen van de bosrijke omgeving tot recreatiegebied. Is het te overwegen een apart onderzoek (MER?) te laten verrichten (door gemeente of provincie) om de effecten van alsmaar toenemende recreatie op de omgeving inzichtelijk te maken?	De eigenaar en beheerder van de Boswachterij (Staatsbosbeheer) bepaalt welke functies aan delen van de Boswachterij worden toegekend. Zij is daarmee ook verantwoordelijk voor het zoeken van een balans tussen recreatief medegebruik en natuurwaarden; niet de gemeente. Op dit moment werkt Staatsbosbeheer aan een zoneringsplan voor de Boswachterij Dorst waarin natuur en recreatie beiden hun plaats moeten krijgen. Ook gebruikers en omwonenden kunnen daarvoor input leveren (zie: https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/projecten/west-brabant-zonering-boswachterij-dorst). De gemeente is medeverantwoordelijk voor een goede verkeersafwikkeling. Vanwege de coronamaatregelen is het extra druk in de natuur- en bosgebieden. Dat uit zich in extra parkeerdruk rondom de natuurgebieden. Het huidige beeld is echter niet maatgevend. Als de beperkingen van corona achter de rug zijn, zal ook de drukte in natuur- en bosgebieden weer afnemen. Op drukke dagen houdt de gemeente ook toezicht op het parkeergedrag en wordt in het geval de verkeersveiligheid in het geding is ook handhavend opgetreden.	nee	
314	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	28. Wat mij betreft ligt het dorpshart er al en hoeft het niet verplaatst te worden. Om het verkeersluw te maken zou je de Spoorstraat als (gedeeltelijk) eenrichtingsweg in kunnen richten of een knip kunnen geven op het dorpsplein.	De omgevingsvisie benoemt de beleidsdoelen en opgaven voor de toekomst (de "wat"-vraag). Op de IDEEkaart voor Dorst is reeds aandacht gevraagd voor het dorpshart. De oplossingen voor het versterken van het dorpshart (de "hoe"-vraag) wordt in het kader van het wijkgericht werken samen met de inwoners van Dorst nader uitgewerkt en maakt geen onderdeel uit van de omgevingsvisie. (Zie ook reactienummer 77 e.v.) De genoemde verkeerstechnische oplossing kan worden ingebracht in het proces dat samen met de inwoners van Dorst is gestart.	nee	
315	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	29. De omgevingsvisie geeft de prioriteit aan 'schoon, heel en veilig'. Wat wordt bedoeld met 'heel'? Is er iets kapot? Dit is onduidelijk en moet worden toegelicht.	Schoon, heel en veilig is een uitspraak uit het beleid rondom het onderhoud van de openbare ruimte. Het begrip "heel" duidt op elementen die stuk zijn (zoals een bankje of straatverlichting) en gerepareerd moet worden.	nee	
316	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	30. Wat mij als bewoner opvalt is dat er op dit moment veel reuring is omtrent de ontsluiting van de nieuw geplande woonwijk Dorst-Oost, maar dat er van de ontsluiting van de reeds bijna opgeleverde nieuwbouwwijk Baarschot verder bar weinig gecommuniceerd wordt. Bij mijn weten waren er plannen, mogelijk zijn de nieuwe bewoners hierover toezeggingen en beloftes gedaan om een ontsluiting te realiseren aan de westkant van het dorp, ergens tussen het Tuinpad en de Akkerweg. Echter is het inmiddels hierover alweer langdurig stil. Er wordt nu zeer veelvuldig en oneigenlijk gebruik gemaakt van de Broekstraat tussen Baarschotsestraat en Rijksweg, maar niet uitsluitend door de inwoners van de nieuwbouwwijk Baarschot.	De communicatie rondom de aansluiting wordt rond de zomer weer opgestart (dialog rondom de aansluiting en de snelfietsroute Breda-Tilburg).	nee	
317	47		Dorst, Steenoven en omringend	31. Dit hoeft niet opgenomen te worden in de visie, maar het probleem aankaarten is wel nodig. Er is een ontzettend veel overlast van hondenpoep. Bewoners moeten elkaar hierop aanspreken.	Dit aandachtspunt dat de reclamant aandraagt blijkt ook uit de kenschets voor Dorst e.o., in de daarin verwerkte buurtindicatoren staat de hondenpoep ook in de ergernis-top-3.	nee	

			buitengebied				
318	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	32. In het verhaal worden sommige onderdelen gemist zoals een plek voor glasbakken, een papiercontainer die de grote hoeveelheden papier en kantoor kan verwerken, oude dag voorzieningen (dag opvang).	De benoemde punten 'glasbakken' en 'papiercontainer' zijn van een te gedetailleerd niveau, gezien het strategische niveau van de omgevingsvisie. De wens om dagopvang, ouderdagvoorzieningen, in Dorst te accommoderen sluit aan op de in de omgevingsvisie opgenomen ambitie dat Dorstenaren in hun eigen omgeving oud moeten kunnen worden. De reactie onderstreept daarmee de omgevingsvisie	nee	
319	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	33. Het gebrek aan levensbestendige woningen en woningen specifiek voor starters en senioren.	Als onderdeel van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie wordt de woningbehoefte in beeld gebracht, evenals de mogelijke woningbouwlocaties, voor zowel de kern Oosterhout als de kerkdorpen. Hierbij worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen meegenomen. Overleg, afweging en besluitvorming hierover vindt in het kader van de Woningbouwstrategie plaats.	nee	
320	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	34. De noodzaak tot transformatie richting duurzame energie. Dit mag niet ten koste gaan van het buitengebied. Bij voorkeur wordt dit opgelost in de bebouwde omgeving.	Om de klimaat- en energiedoelstellingen te halen is het onvoldoende om alleen in te zetten op zonnepanelen op daken. Om de doelstellingen te behalen moet worden ingezet op én het benutten van alle geschikte (bedrijfs)daken én andere duurzame opwekmethoden, zoals windmolens en zonnevelden.	nee	
321	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	35. Ook mag de woningbouw niet ten koste gaan van het landschap, de recreatieve mogelijke en het groen. Hier moet een juiste balans in gevonden worden.	De omgevingsvisie gaat reeds uit van hetgeen de reclamant inbrengt. De zienswijze ondersteunt daarmee de omgevingsvisie.	nee	
322	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	36. Er is een gebrek aan visie op de vergroening van Dorst, met kwalitatief openbaar groen.	Het onze ambitie om het groen in het stedelijk gebied zowel kwalitatief als kwantitatief te versterken. Als onderdeel van (de actualisatie van) de Groenstructuurvisie 2002-2012 zijn de ontbrekende groenstructuren in beeld gebracht en verwerkt in deze omgevingsvisie. Het beleid is er op gericht kansen te benutten om in de gebieden waar minder groen is, extra groen te plaatsen voor zover dit ruimtelijk mogelijk is. Daarnaast investeren we in een goed onderhouden openbare ruimte. We volgen hierbij ons Meerjarenperspectief 2016-2026 cyclisch onderhoud openbare ruimte. Door goed te kijken naar meekoppelkansen kan werk met werk gemaakt worden. Bijvoorbeeld gekoppeld aan onderhoud van riolering of infrastructuur kan herinrichting van de openbare ruimte plaatsvinden. Vergroenen draagt bij aan het bereiken van allerlei doelstellingen en heeft voor ons prioriteit. Waar mogelijk wordt dit in alle (ruimtelijke) (her)ontwikkelingsplannen meegenomen. Omdat dit reeds is verwoord in de omgevingsvisie, is er geen aanleiding deze aan te passen.	nee	
323	47		Dorst, Steenoven en omringend	37. Verbaasd over de visie om eventueel aan te sluiten op een warmtenet. Het is inmiddels toch voor iedereen duidelijk dat er in Nederland nog geen één goed functionerend warmtenet is.	De uitwerking van de warmtetransitie voor Dorst zal plaatsvinden in het wijkuitvoeringsplan voor Dorst in het kader van de Transitievisie warmte. Het standpunt kan in dat proces worden ingebracht. In het kader van de omgevingsvisie zal de opmerking dan ook voor kennisgeving worden aangenomen.	nee	

			buitengebied				
324	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	38. Goed dat er ruimte komt voor waterberging, naast een mooier landschap ook een nuttige functie. Maar hoe om te gaan met de wateroverlast binnen de huidige bebouwing? Waarom geen vergroening van de directe leefomgeving?	In de omgevingsvisie is hierover het volgende gesteld: "Het is onze ambitie om het groen in het stedelijk gebied zowel kwalitatief als kwantitatief te versterken. Als onderdeel van (de actualisatie van) de Groenstructuurvisie 2002-2012 zijn de ontbrekende groenstructuren in beeld gebracht en verwerkt in deze omgevingsvisie. Het beleid is er op gericht kansen te benutten om in de gebieden waar minder groen is, extra groen te plaatsen voor zover dit ruimtelijk mogelijk is. Daarnaast investeren we in een goed onderhouden openbare ruimte. We volgen hierbij ons Meerjarenperspectief 2016-2026 cyclisch onderhoud openbare ruimte. Door goed te kijken naar meekoppelkansen kan werk met werk gemaakt worden, bijvoorbeeld gekoppeld aan onderhoud van riolering of infrastructuur kan herinrichting van de openbare ruimte plaatsvinden. Belangrijk is niet alleen het openbaar groen, maar ook het vergroten en een kwaliteitsverhoging van het privégroen. We gaan aan de slag met het bewuster maken van mensen van de waarden van groen en bomen. Vergroenen draagt bij aan het bereiken van velerlei doelstellingen en heeft voor ons prioriteit. Waar mogelijk wordt dit in alle (ruimtelijke) (her)ontwikkelingsplannen meegenomen." Er is geen reden om naar aanleiding van de reactie de tekst van de omgevingsvisie aan te passen	nee	
325	47		Dorst, Steenoven en omringend buitengebied	39. Het is vreemd dat bijvoorbeeld de gevaarlijke situatie van het fietspad bij café dorpszicht niet is opgelost bij de herindeling van de n282.	In verband met het detailniveau van deze reactie en het strategisch gehalte van de omgevingsvisie, wordt deze opmerking in het kader van de zienswijzenprocedure van de omgevingsvisie voor kennisgeving aangenomen. Daarbij aangetekend dat de omgevingsvisie aandacht heeft voor de verkeersveiligheid van langzaam verkeer. De reactie onderstreept hiermee omgevingsvisie. Desondanks wordt hieronder inhoudelijk op de reactie ingegaan. Bij werkzaamheden aan de N282 in Dorst is er door de provincie een afweging gemaakt tussen de belangen voor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer, rekening houdend met de beperkte fysieke ruimte. Dit heeft geleid tot de huidige situatie.	nee	
326	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Complimenteert de gemeente met de visie die tot stand is gekomen. Een visie waaruit grote ambities spreken die Thuisvester onderschrijft en waaraan zij graag haar bijdragen wil leveren. Thuisvester heeft tijdens het traject inbreng geleverd. Deze inbreng ziet zij terugkomen in de omgevingsvisie. Thuisvester wil graag meedenken met de regionale rol van Oosterhout en meedenken met de ontwikkeling van gemixte wijken, voor verschillende doelgroepen. Een regionale rol heeft echter ook als gevolg dat woningzoekenden en anderen de gemeente zullen instromen. De oorzaak van een hoger percentage instroom is dan geen gevolg van verdringing van woningzoekenden uit eigen gemeente maar een groter aanbod t.o.v. de vraag in vergelijking met omliggende gemeenten. Wij treden graag met elkaar in overleg om voor die regionale rol en gemixte wijken tot een goede aanpak te komen. Regionale sturing is hierbij het advies van Thuisvester.	De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. Ten aanzien van de regionale sturing vindt er reeds overleg plaats in de regio en wordt de samenwerking op subregionaal niveau verder versterkt.	nee	

327	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		In bestaande wijken is het verkrijgen van gemixte wijken niet eenvoudig, bij nieuwbouwlocatie en herstructurering kan hier meer aandacht besteed worden. Bij (grotere) nieuwbouwlocaties zou het uitgangspunt van minimaal 30% sociale huur opgenomen kunnen worden, vanuit het uitgangspunt van diversiteit en inclusiviteit. Bij grotere marges sociaal zou hiertegenover een verkoopdoelstelling gesteld kunnen worden in wijken waar onevenredig veel corporatiebezit is. Beide middelen dienen in samenhang met elkaar bekeken en gemonitord te worden in relatie tot de sociale woningbehoefte binnen de gemeente.	Wij onderschrijven het gestelde in deze zienswijze en zullen samen met Thuisvester hieraan uitwerking geven, o.a. via de (jaarlijkse) prestatieafspraken. In spoor 9 (Differentiatie en doelgroepen) van de routekaart behorend bij de woningbouwstrategie is onder punt 5 hierover expliciet opgenomen dat: "Het aandeel sociale huurwoningen en vrije sector huurwoningen in de nieuwbouwproductie. Ook Thuisvester heeft middels een schrijven gepleit om het aandeel sociale huurwoningen 30 % te laten zijn. Voor de komende jaren zijn de harde planning voldoende woningen binnen deze categorieën opgenomen. Bij de ontwikkeling van nieuwe plannen voor de jaren 2026 e.v. zal met deze behoefte ter degen rekening worden gehouden."	Nee	
328	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Thuisvester onderschrijft de kernpunten die genoemd zijn. In de omgevingsvisie is een sterke nadruk op het realiseren van woningen voor gezinnen en jongeren. We zien focus op nieuwbouw voor gezinnen en starters. Ook Thuisvester ziet de vraag in deze groepen en wil deze groepen in zowel sociale als middeldure huur (en waar dit nodig en mogelijk is binnen het wettelijke kader in sociale koop) graag bedienen. Maar door toevoeging van appartementen/levensloopbestendige woningen in de sociale- en middeldure huursector, kan er dubbel succes behaald worden. Ten eerste worden passende woningen gerealiseerd voor de doelgroepen senioren en kleinere huishoudens. Daarnaast kan er door doorstroming ook een verhuisbeweging op gang komen waardoor de bestaande woningen beschikbaar komen voor jongeren en gezinnen. Uit onderzoek van STEC-groep blijkt dat bij realisatie van een starterswoning er 0,5 verhuisbeweging op gang komt (vaak vanuit ouderlijk huis) en door toevoeging van levensloopbestendige woningen 4 of 5 verhuisbewegingen, doordat verschillende huishoudens passender en meer naar wens gaan wonen (dit betreft overigens zowel in koop- als huurwoningen). De eengezinswoningen die vrijkomen door doorstroming kunnen worden ingezet voor starters en gezinnen; het aanbod voor hen is er wel, maar moet eerst vrij komen. Door toevoeging van (kleinere) appartementen wordt daarnaast meer diversiteit in het aanbod gecreëerd. Wij treden graag met elkaar in overleg om voor die regionale rol en gemixte wijken tot een goede aanpak te komen. Regionale sturing is hierbij het advies van Thuisvester	Wij onderschrijven uw aandachtspunt. Dit maakt onderdeel uit van de uitwerking van de vastgestelde Woningbouwstrategie en de (jaarlijks) met u af te sluiten prestatieafspraken.	nee	
329	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Thuisvester onderschrijft de inclusieve wijken die de gemeente nastreeft en wil de suggestie doen om bij grootschalige ingrepen, zoals bijvoorbeeld speelt in Oosterheide, gezamenlijk een visie op te stellen voor de gehele wijk en hier kansen te pakken. Op deze wijze kunnen naast gebiedsgericht werken ook aanpassingen gedaan worden in de samenstelling- en uitbreidingsmogelijkheden van de woningvoorraad en de verhouding tussen koop en huur, zodat meer inclusieve wijken ontstaan.	Graag denkt de gemeente hierin mee met Thuisvester. Uitwerking zal mede plaatsvinden via de (jaarlijkse) prestatieafspraken en de uitwerking van het wijkgericht werken.	nee	

330	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Het aantal mensen dat onder een van de bijzondere doelgroepen valt neemt door verschillende maatschappelijke en politieke ontwikkelingen toe. De gevraagde woonoplossingen vergen meer tijd en aandacht dan reguliere projecten. Het bieden van passende woonoplossingen is een speerpunt binnen Thuisvester, wij zoeken hier graag de samenwerking met de gemeente. We complimenteren de gemeente verder voor de aandacht voor short stay voor arbeidsmigranten. Dit is in haar zuivere vorm geen corporatietaak, maar wij signaleren wel dat deze mensen nu bijvoorbeeld op recreatieparken wonen, omdat er geen andere oplossingen zijn. Het is goed en belangrijk dat de gemeente hier de regie pakt en hieromtrent duidelijke kaders en verzoeken uitzet richting de markt- en partners.	Wij onderschrijven uw opvatting in deze. De gemeente zal nieuw beleid opstellen voor (vormen van) onzelfstandige bewoning (o.a. voor arbeidsmigranten). Daarnaast worden eerdere pilots voor de huisvesting van arbeidsmigranten concreet vormgegeven (denk aan de Katjeskelder). Voor wat betreft de recreatieparken geldt in z'n algemeenheid dat permanente bewoning hier niet wordt toegestaan. Vanuit de pilot "recreatieterreinen" wordt de komende jaren, samen met o.a. de provincie, bezien op welke wijze deze parken weer een recreatieve, levensvatbare vorm kunnen krijgen. Voor wat betreft de locatie De Eekhoorn, maakt Thuisvester onderdeel uit van de pilot om hier, voor een beperkte periode, spoedzoekers te huisvesten.	nee	
331	48	Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen		Toerisme en recreatie vormen een belangrijke pijler van de lokale economie. Dit biedt kansen. Daarnaast zien we ook van oorsprong toeristische locaties (campings), die inmiddels nog beperkt als zodanig in gebruik zijn. Er wordt, mede door het tekort aan sociale huurwoningen, soms permanent gewoond op plekken die daar niet voor bedoeld zijn en in verblijfsruimten die daar niet voor bestemd zijn. Dit heeft gevolgen voor de vitaliteit van campings, maar ook voor het 'in beeld' blijven van mensen. Bij locatie de Eekhoorn hebben campingeigenaar, gemeente en Thuisvester de handen ineengeslagen om gezamenlijk te zorgen voor verbeteringen. Wij adviseren de gemeente om een integrale visie en plan van aanpak op te stellen ten aanzien van recreatie in de gehele gemeente en met name bij de bestaande locaties. Wat is het totale aanbod en hoe verhoudt zich dat tot de vraag die er nu en in de toekomst is? Hoe wordt er gehandhaafd op deze locaties om permanente bewoning te voorkomen? Thuisvester ziet hier als sociale huisvester binnen de gemeente ook een rol weggelegd met betrekking tot de woongerelateerde aspecten en denkt hier graag over mee.	Op dit moment loopt er een project die toeziet op de genoemde problematiek. Dit project wordt integraal aangevlogen, vanuit het fysieke en sociale domein. Met aandacht voor onveilige woonsituaties (fysiek) en onveilige thuissituaties (sociaal). De genoemde camping is de eerste die in het kader van dit project (revitalisering recreatieparken) wordt opgepakt. En waar Thuisvester aan deelneemt. De gestelde vragen zijn van het abstractieniveau die niet thuishoort in een omgevingsvisie, maar wel bij voornoemd project. Geadviseerd wordt in contact te treden hierover met de gemeentelijk projectleider Revitalisering recreatieparken.	nee	
332	48	Bereikbaarheid, mobiliteit en toegankelijkheid		Thuisvester onderschrijft de aandacht die gegeven zal worden aan het op peil houden van het OV, het verbeteren van de bereikbaarheid van Vrachelen en de kerkdorpen. Dit is zeker voor de huurder met een smalle beurs van groot belang. Thuisvester wil de gemeente complimenteren met de wijze waarop recentelijk meegedacht wordt bij nieuwbouwontwikkelingen op gebied van parkeerbeleid. De ervaring is dat er pragmatisch gekeken wordt naar de juiste parkeeroplossing bij het juiste woonproduct, waardoor er enerzijds geen gebrek is aan parkeerruimten, maar er anderzijds geen parkeerplaatsen gerealiseerd worden die niet gebruikt worden. Bij de doelgroep van Thuisvester passen (zeker bij eenpersoonshuishoudens in de primaire doelgroep) vaak andere parkeernormen. Zo is bij corporatie woningen geen link tussen de WOZ-waarde en het autobezit, maar eerder een link met het inkomen. Thuisvester adviseert daarom om het huidige parkeerbeleid te actualiseren waardoor het vaststaand beleid is in plaats van maatwerkoplossingen per locatie. De suggestie wordt gedaan om te experimenteren met deelauto's. Thuisvester juicht deze gedachte toe en denkt hierin graag mee. Wat ons betreft zou dit niet alleen in het	De gemeente onderschrijft en erkend het aandachtspunt rondom het parkeerbeleid (norm). Het huidige beleid kent een (gemotiveerde) 'glijdende' schaal om van de bestaande normen af te wijken. Daarnaast wordt nog dit jaar een onderzoek gestart naar wenselijkheden/mogelijkheden tot aanpassingen van het huidige beleid gericht op meer maatwerk.	nee	

				centrum een suggestie kunnen zijn, maar ook hierbuiten op locaties waar intensieve bebouwing gerealiseerd wordt.			
333	48	Duurzaamheid, Energieneutraal en klimaatbestendig		Thuisvester is door de verduurzaming van onze woningen zich aan het voorbereiden op de warmtetransitie. De transitie is echter complexe materie waarvan we de consequenties op dit moment nog niet volledig kunnen overzien. Thuisvester is als belangrijke stakeholder dan ook graag betrokken bij de verdere uitwerking. Tenslotte wijzen wij graag op de mogelijke risico's die de energietransitie kunnen vertragen zoals de beperking van het netwerk van Enexis om nieuwe zonneprojecten te realiseren. Het tijdig onderkennen en beheersen van dergelijke risico's achten wij van groot belang om de transitie tijdig te kunnen realiseren.	De komende periode werkt de gemeente aan de Transitievisie Warmte en de uitvoeringsplannen per wijk. Hierbij betreft de gemeente Thuisvester waar het sociale woningbouw betreft. Een toereikend netwerk en infrastructuur vormt hiervoor een belangrijk aandachtspunt. Met Enexis vindt regelmatig overleg plaats over de noodzakelijke uitbreiding van het elektriciteitsnet.	nee	
334	49		Den hout en omringend buitengebied	Gedurende dit proces is ons eens te meer duidelijk geworden hoezeer inwoners van Oosterhout stad en Den Hout zich zorgen maken over de gevolgen die de aanleg van een westelijke rondweg zou hebben voor de kwaliteit van de leefomgeving en het behoud van de status van Den Hout als landelijk beschermd dorpsgezicht. Het bestuur van Dorpsbelang Den Hout is het volmondig eens met de stelling dat een westelijke rondweg een aanzuigende werking zal hebben voor doorgaand verkeer. En dat dit ten kosten zal gaan van het Natuurnetwerk Brabant, van ons mooie dorp met de status van beschermd dorpsgezicht, van onze agrarische sector en - vanwege de geluidsoverlast en de uitstoot - van het woonplezier van de bewoners van de Contreie en Den Hout.	De omgevingsvisie is gebaseerd op bestaand, vastgesteld beleid waarvoor reeds inspraak en overleg heeft plaatsgevonden. De afweging rondom een westelijke rondweg maakt hier geen onderdeel van uit. Het debat en besluitvorming hierover is onderdeel van de uitvoering van de Mobiliteitsvisie. In afwachting van de besluitvorming over de uitkomsten van de mobiliteitstafels, waarbij als uitvoering van de Mobiliteitsvisie een rondweg aan de westzijde van de stad als een van de mogelijke oplossingsrichtingen is aangedragen, wordt deze niet uitgesloten.	nee	
335	49		Den hout en omringend buitengebied	Als College en Gemeenteraad heeft u in de afgelopen jaren toegestaan dat er grootschalige recreatieve voorzieningen rondom Den Hout gerealiseerd konden worden. Als bestuur van Dorpsbelang Den Hout hopen wij dat u de zorg met ons deelt dat verdergaande recreatieve ontwikkelingen in strijd zijn met de verantwoordelijkheid die de gemeente Oosterhout heeft ten aanzien van het behoud van Den Hout als beschermd dorpsgezicht. In de concept-omgevingsvisie van onze gemeente Oosterhout schrijft u zelfs dat de status van Den Hout als beschermd dorpsgezicht een complicerende factor vormt voor de ontwikkeling van Oosterhout. De status van Den Hout als beschermd dorpsgezicht moeten wij met elkaar koesteren. Daar moeten we trots op zijn en wij hopen dat u hier bij uw besluitvorming	De beschermde dorpsstatus van Den Hout wordt reeds vermeld in de omgevingsvisie, evenals de ambitie om de kwaliteiten en karakteristieken te behouden en waar mogelijk te versterken. Ook de recreatieve druk is daarin reeds benoemd. Daarnaast is in het bestemmingsplan deze beschermde status juridisch verankerd. In de omgevingsvisie wordt niet gesproken over enige vorm van 'complicerende factor'. In de omgevingsvisie wordt benoemd dat rekening gehouden wordt met de (beschermde) waarden en de afgesproken kilometerzone, gericht op het behoud van de vrije ligging. Benoemd is daarbij: "het kerkdorp en het buitengebied vormen een onlosmakelijk samenhangend geheel, dat moet ook in de toekomst zo blijven. Dit betekent niet dat er in de stadsrand geen	nee	

				rekening mee houdt en dit ook in uw berichtgeving naar buiten kenbaar maakt.	ontwikkelingen plaats kunnen vinden. De Woningbouwstrategie zal hier duidelijkheid over bieden."		
--	--	--	--	--	--	--	--

4. Ambtshalve wijzigingen

In verband met de verschillende beleidsprocessen binnen de gemeente Oosterhout die parallel aan de totstandkoming van de omgevingsvisie door lopen, zijn tekstdelen niet meer actueel. Ook zijn er enkele omissies ontdekt. Via onderstaande ambtshalve wijzigingen, wordt de tekst actueel gemaakt en een enkele omissie hersteld.

1. Paragraaf 1.5 wordt aangepast aan de laatste regionale ontwikkelingen. De tekst in de 2e alinea, vanaf de zin “We kijken zeker verder dan de gemeentegrenzen.” Wordt vervangen door onderstaande tekst.

Oosterhout ligt niet op een eiland. Veel van de ontwikkelingen die we in Oosterhout in gang zetten, hebben in toenemende mate een effect op de regio. En omgekeerd heeft de regio in toenemende mate effect op wat er in Oosterhout gerealiseerd wordt. Dit speelt vooral op het niveau van het zogenaamde “daily urban system”, het onderlinge dagelijkse netwerk van steden en dorpen in de Baronie van Breda. Steeds meer speelt dit op een meer strategisch niveau, in het grotere gebied van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. Met name op dat niveau zullen de antwoorden gevonden moeten worden op de uitdagingen die het rijk, via de Nationale omgevingsvisie, voor de stedelijke regio's in petto heeft. Denk hierbij aan opgaven rondom woningbouw, economie, bereikbaarheid en natuur- en landschapsbehoud en -ontwikkeling. Oosterhout wil uitdrukkelijk samen met de regio die uitdaging aannemen. Dat doet de gemeente onder andere door te hebben bijgedragen aan de Regionale Investeringsagenda (RIA) en haar rol te pakken bij de totstandkoming van de daarop gebaseerde Verstedelijkingsakkoord voor de stedelijke regio Breda-Tilburg. Dat doet de gemeente Oosterhout niet alleen vanuit haar verantwoordelijkheidsgevoel om mee te werken aan de oplossing van een aantal nationale knelpunten (bijvoorbeeld rondom woningmarkt), maar ook om op die manier op landelijk niveau steun te krijgen voor (Rijks)investeringen in de bereikbaarheid van Oosterhout. Dit betekent ook dat ambities die in deze omgevingsvisie worden uitgesproken rondom onderwerpen als woningbouw, economie en mobiliteit ook hun verankering zullen moeten krijgen in regionale documenten als het Verstedelijkingsakkoord. En vice versa geldt dat nu nog onvoorziene landelijke en regionale ontwikkelingen hun effect kunnen hebben op hetgeen in deze omgevingsvisie is verwoord. Het verstedelijkingsakkoord voor de stedelijke regio Breda-Tilburg zal na vaststelling in 2022 verder worden uitgewerkt in een aantal gebiedsgerichte uitwerkingsplannen. Op dat niveau zal ook verdere afstemming moeten plaatsvinden tussen onze eigen ambities en beleidsvoornemens, en die van onze buurgemeenten.

2. Een deel van de tekst van paragraaf 2.1.2 is (onder andere door een amendement van de raad om op te schalen naar 300 woningen per jaar en de vaststelling van de woningbouwstrategie op 2 maart 2021) niet meer actueel en moet worden aangepast. Hiertoe moet het tekstdeel tussen de zin “In regionaal verband moet een gebiedsgerichte en integrale verstedelijkingsstrategie ontwikkeld worden” en de zin “Deze zijn onder andere aantrekkelijk voor ouderen, alleenstaanden, herstarters en arbeidsmigranten, denk daarnaast aan vormen van shortstay” in zijn geheel worden vervangen door de volgende tekst.

Dit betekent dat Oosterhout in het verband van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg samen met gemeenten, waterschappen en provincie actief meewerkt aan een Verstedelijkingsakkoord voor deze regio, als onderdeel van de provinciale verstedelijkingsstrategie. Samen met de andere gemeenten en de provincie moet invulling worden gegeven aan de (boven)regionale woningbouwopgave, waarbij vooral complementariteit uitgangspunt is: in de grote steden

Breda en Tilburg ligt immers een andere kwalitatieve woningbouwopgaven dan in een middelgrote gemeente als Oosterhout of een typische plattelandskern. Gemeenten zijn daarin aanvullend: wat de ene gemeente niet heeft, kan de andere bieden en vice versa.

Voor de periode tot en met 2030 heeft de gemeente zo'n 2.800 nieuw te bouwen woningen in de 'pijplijn' zitten. Dit aantal bestaat uit:

- Circa 1.360 woningen waarvoor het bestemmingsplan al onherroepelijk is;
- Circa 780 woningen waarvoor binnen drie jaar een bestemmingsplan gereed zal zijn;
- Circa 700 woningen die zich nog in de initiatieffase bevinden.

Om deze productie ook daadwerkelijk te kunnen realiseren, is het streven de woningbouwproductie te verhogen van circa 250 woningen naar 300 woningen gemiddeld per jaar.

Al deze woningbouwplannen, met uitzondering van Dorst Oost, worden gerealiseerd binnen het bestaande stedelijk gebied, op inbreidingslocaties. Om financiële redenen wordt op deze locaties, zeker als ze beperkt van omvang zijn, vaak gekozen voor het realiseren van appartementen. Dat blijkt ook uit de cijfers: 65 procent van de nieuw te bouwen woningen is appartement tegen 35 procent grondgebonden woningen.

Dat laatste "schuurt" met de wens van de gemeente Oosterhout, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie Oosterhout 2030 en bekrachtigd in deze omgevingsvisie, om vooral (meer) jongeren en jongvolwassenen aan Oosterhout te binden. Dit is van groot belang om het draagvlak voor de voorzieningen in onze gemeente en het draagvlak voor onze economie (op de lange termijn) op peil te houden. Deze categorie woningzoekenden zijn vooral geholpen met (betaalbare) grondgebonden woningen (huizen met tuintjes). Bovendien heeft Oosterhout hier een regionale rol te vervullen als het gaat om op het opvangen van de vraag naar grondgebonden woningen, en dan met name uit Breda.

Deze vraag naar grondgebonden woningen kan in de bestaande plannen voor nieuwbouw onvoldoende worden beantwoord, zo luidt de conclusie van de door de gemeenteraad vastgestelde woningbouwstrategie van de gemeente (klik [hier](#) voor de Woningbouwstrategie en [hier](#) voor de bijbehorende Routekaart). Het gemeentebestuur heeft daarom opdracht gegeven op zoek te gaan naar nieuwe woningbouwlocaties buiten het stedelijk gebied, waar in de periode na 2030 duizend tot tweeduizend nieuwe, voornamelijk grondgebonden woningen kunnen worden gebouwd. Bij dit onderzoek wordt uiteraard zorgvuldig omgegaan met de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden in het buitengebied.

De plannen voor een dergelijke uitbreidingslocatie zullen vervolgens een plek moeten krijgen in het uit te werken Verstedelijkingsakkoord voor de regio Breda-Tilburg. Zodat ook op die manier de meerwaarde en betekenis van die uitbreidingslocatie, voor het grotere geheel van de regio, duidelijk zal worden.

Voor de kerkdorpen Oosteind, Den Hout en Dorst lopen, gekoppeld aan de uitwerking van de Woningbouwstrategie, al dan niet in de vorm van een bredere dorpsvisie, reeds specifieke verdiepende onderzoeken naar locaties en doelgroepen.

In onze woningbouwstrategie en -bouwprogramma geven we ook aandacht aan bijzondere doelgroepen, zoals kwetsbare bewoners (die voorheen via begeleid/ beschut wonen in aanmerking kwamen voor een woongelegenheid), statushouders, arbeidsmigranten en herstarters door relationele problemen. Rondom ons woningbouwprogramma dragen we zorg voor een goede regionale afstemming, waarin we als gemeenten elkaar aanvullen en ieder een eigen accent hebben. Oosterhout streeft ernaar zich meer te richten op het aanbieden van ruime, groene woonmilieus.

Daarnaast gaan we als onderdeel van de Woningbouwstrategie op zoek naar voor welke experimentele woonvormen, voor bepaalde doelgroepen (o.a. ouderen, alleenstaanden, starters, arbeidsmigranten en andere vormen van shortstay). Hierbij worden kansen/ locaties die zich aandienen getoetst op ontwikkelmogelijkheden, en waar mogelijk medewerking aan verleend.

3. Naast bovenstaande aanpassing aan paragraaf 2.1.2, leidt het simpele gegeven dat de woningbouwstrategie is vastgesteld tot aanpassing van andere tekstdelen in de omgevingsvisie die nog spreken over de nog vast te stellen/ in ontwikkeling zijnde Woningbouwstrategie. In onderstaande tabel is aangegeven welke aanpassingen dat zijn.

Pagina	Huidige zin/ tekst	Vervangen door
4	Denk hierbij bijvoorbeeld aan de woningbouwstrategie, de energietransitie of het wijkgericht werken.	Denk hierbij bijvoorbeeld aan de (inmiddels vastgestelde) woningbouwstrategie, de energietransitie of het wijkgericht werken.
60	Dit vormt onder andere onderdeel van de Woningbouwstrategie Oosterhout 2030 welke de komende periode opgesteld wordt. In vervolg op de Woningbouwstrategie, wordt voor het kerkdorp Den Hout een locatie-onderzoek gestart, welke in beeld brengt waar gezien de aanwezige kwaliteiten, woningen gerealiseerd kunnen worden.	Dit vormt onder andere onderdeel van de uitvoering van de vastgestelde Woningbouwstrategie. In vervolg op de Woningbouwstrategie, is voor het kerkdorp Den Hout een locatie-onderzoek gestart, welke in beeld brengt waar gezien de aanwezige kwaliteiten, woningen gerealiseerd kunnen worden.
61	De Woningbouwstrategie zal hier duidelijkheid over bieden.	Het onderzoek wat in het kader van de vastgestelde Woningbouwstrategie wordt uitgevoerd zal hier duidelijkheid over bieden.
73	Dorst moet dorps blijven. Voor welke doelgroepen de komende periode kan worden gebouwd, zal blijken uit de op te stellen Woningbouwstrategie.	Dorst moet dorps blijven. Voor welke doelgroepen de komende periode kan worden gebouwd, zal blijken uit het locatieonderzoek wat in het kader van de vastgestelde Woningbouwstrategie wordt uitgevoerd. Dit zal plaatsvinden in overleg met de samenleving.
85	Dit vormt onder andere onderdeel van de Woningbouwstrategie Oosterhout 2030 welke de komende periode opgesteld wordt. In vervolg op de Woningbouwstrategie, wordt voor het kerkdorp Oosteind een locatiestudie gestart, welke in beeld brengt waar gezien de aanwezige kwaliteiten woningen gerealiseerd kunnen worden. Dit zal plaatsvinden in overleg met de samenleving.	Dit vormt onder andere onderdeel van uitvoering van de vastgestelde Woningbouwstrategie Oosterhout 2030. Ter uitvoering van deze Woningbouwstrategie is voor het kerkdorp Oosteind een locatiestudie gestart, welke in beeld brengt waar gezien de aanwezige kwaliteiten woningen gerealiseerd kunnen worden. Dit zal plaatsvinden in overleg met de samenleving.

4. Een deel van de tekst in paragraaf 2.4.2 en de bijlage waarnaar in die paragraaf verwezen wordt (actualisatie groenstructuur ten behoeve van de omgevingsvisie), is niet meer actueel. De bijlage moet worden aangepast (onder andere de status van deze bijlage). Ook geeft de huidige tekst in paragraaf 2.4.2 de verhouding tussen de omgevingsvisie, het huidige groenstructuurplan en voornoemde notitie niet goed weer. Hiertoe wordt de bijlage geactualiseerd conform bijlage 1 bij deze reactienota en in de omgevingsvisie het tekstdeel “De komende periode gaan we in de vorm van een programma vormt deze voor de overige onderdelen van de groenstructuur het afwegingskader ([klik hier](#))” in zijn geheel vervangen door de volgende tekst.

Voor de omgevingsvisie hebben we op hoofdstructuurniveau de groenstructuur geactualiseerd en aangevuld, om zo een actuele basis te hebben voor de omgevingsvisie. [Klik hier](#) voor de notitie ‘Onderbouwing groenelementen IDEEkaarten omgevingsvisie’. De wenselijke groenstructuur, met de te behouden en aan te vullen groen(blauwe)structuur, is opgenomen op de IDEEkaarten ([klik hier](#)). Totdat het huidige Groenstructuurplan ([klik hier](#)) geactualiseerd is, vormt deze notitie (samen met het huidige Groenstructuurplan en de omgevingsvisie) voor de groenstructuren in Oosterhout het afwegingskader.

5. In het kader van het Energiepark A 59 heeft de gemeente besloten een duurzaamheidsfonds in te richten die gevoed wordt door ontwikkelaars van grootschalige duurzame energieprojecten. In het kader van de actualisatie van de omgevingsvisie wordt in paragraaf 4.1.3 “Kostenverhaal verankeren in de omgevingsvisie” na de zin “Dit geldt zowel bij ontwikkelingen binnen als buiten de bebouwde kom” (pagina 131) de volgende tekst toegevoegd en de daaropvolgende passage aangepast.

Aan ontwikkelaars van grootschalige duurzame energieprojecten wordt gevraagd een financiële bijdrage te leveren in het duurzaamheidsfonds. Zodat deze projecten een extra meerwaarde zijn voor de omgeving van een dergelijk project. De gelden in het duurzaamheidsfonds worden besteed aan duurzame, sociale of maatschappelijke projecten. Per duurzaam energieproject wordt een vaste bijdrage per Megawatt-uur (MWh) vastgesteld, die jaarlijks wordt afgedragen. Over de opzet en inrichting van het fonds (o.a. doelen, voorwaarden, organisatie) wordt in 2021/ 2022 een apart voorstel ontwikkeld, te verankeren in de in 2021/ 2022 te actualiseren Nota Kostenverhaal.

De juridische basis voor deze verschillende vormen van kostenverhaal is de huidige Structuurvisie 2013, deze basis wordt bestendigd met deze omgevingsvisie, waarbij het duurzaamheidsfonds wordt toegevoegd. De verschillende methodieken, bijbehorende principes en bestedingsdoelen (projectenlijst) zijn uitgewerkt in de Nota kostenverhaal 2017. Deze Nota Kostenverhaal zal in 2021/ 2022, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, geactualiseerd worden, waarbij tegelijk het Duurzaamheidsfonds wordt toegevoegd. In de geactualiseerde Nota Kostenverhaal wordt ook een nieuw projectenoverzicht opgenomen waaraan de gelden in het Groenfonds en het Duurzaamheidsfonds worden besteed.

6. Oosterhout kent in haar (volkshuisvestings)beleid het begrip starterswoningen niet. Wel betaalbare woningen. Op pagina 11 zal de zin “voor oudere jongeren is het van belang dat getracht wordt verveling te voorkomen in combinatie met een zo goed mogelijke voorbereiding op de arbeidsmarkt (naast betaalbare starterswoningen)” hiertoe als volgt worden aangepast.

Voor oudere jongeren is het van belang dat getracht wordt verveling te voorkomen in combinatie met een zo goed mogelijke voorbereiding op de arbeidsmarkt (naast betaalbare woningen).

-
7. Op 27 mei 2021 is bekend gemaakt dat de Omgevingswet niet per 1 januari 2022 in werking treedt. Maar per 1 juli 2022, onder voorbehoud dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (de ICT-voorzieningen die noodzakelijk zijn om onder de wet te kunnen werken) eind 2021 functioneert. Zo niet, dan treedt deze per 1 januari 2023 in werking. De tekst (o.a. pagina 2, 34, 133) wordt aangepast op deze verlate datum van inwerkingtreding.
-
8. Op 28 september 2021 heeft de raad de Wet voorkeursrecht gemeenten gevestigd op gronden ten noordwesten en ten zuiden van Oosteind. Hiermee is besloten dat deze gebieden in aanmerking komen als mogelijke woningbouw-ontwikkellocatie. Omdat finale besluitvorming daarover later plaatsvindt, zal de huidige aanduiding op de IDEekaart behouden blijven. Wel zal in navolging van het besluit tot vestiging van de Wet voorkeursrecht gemeenten op gronden ten noordwesten van Oosteind, dit gebied worden voorzien van de aanduiding “mogelijke (her)ontwikkelingslocatie wonen”.
-
9. Op pagina 81 zal de zin “Als gemeente zetten we ons in voor het behoud van een aantal functies van het ziekenhuis voor Oosterhout. Mocht Amphia toch besluiten om het ziekenhuis verder af te bouwen, dan biedt dit gebied door haar gunstige ligging kansen voor de ontwikkeling van voorzieningen en andere functies met een betekenis op stedelijk niveau (denk ook aan mobiliteit).” Worden aangevuld met “in combinatie met een zorgfunctie/ zorgboulevard”.
-
10. Bij het Koepelthema Economische Vitaliteit (pagina 20) zal het kernpunt “Aandacht voor kwaliteit bestaande terreinen”, worden aangepast in: “Aandacht voor kwaliteit bestaande terreinen; herstructurering van bestaande bedrijventerreinen gaat voor de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen”.
- Verderop in de tekst (pagina 22) zal de volgende zin: “Naast oog voor de eventuele noodzaak voor nieuwe ruimte voor bedrijvigheid, zetten we in op zo optimaal mogelijk ruimtegebruik en het vergroten van de ruimtewinst op de bestaande terreinen.” Worden aangevuld met: “Bij behoefte aan meer bedrijventerreinen zal dan ook eerst gekeken worden of deze behoefte kan worden gevonden middels herstructurering van de bestaande terreinen. Voordat er wordt uitgeweken naar de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen”.
-
11. In de omgevingsvisie zal er meer aandacht worden geschonken aan arbeidsmigranten. Hiertoe zal als kernpunt bij het koepelthema “Leefbaar, gezond en aantrekkelijk wonen” (pagina 9) worden toegevoegd “Mogelijkheden bieden voor (tijdelijke) huisvesting arbeidsmigranten” en de tekst van dit koepelthema worden aangevuld met onderstaande paragraaf.

Mogelijkheden bieden voor (tijdelijke) huisvesting arbeidsmigranten

We vinden het voor zowel de agrarische sector als voor de industriële sector belangrijk dat de huisvesting van internationale werknemers in de nabijheid van het werk kan worden gerealiseerd. De gemeente, huisvesters en werkgevers trekken hierin samen op, waarmee we aansluiten op het Afsprakenkader Arbeidsmigranten. Dit hebben we in regionaal verband opgesteld. Klik hier voor het document. Het realiseren van goede omstandigheden voor

arbeidsmigranten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en partners waaronder werkgevers, uitzendbureaus, huisvesters, woningcorporaties, ontwikkelaars en maatschappelijke organisaties. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de werkgever, in overleg met de gemeente. Gemeenten hebben een voorwaardenscheppende rol en spannen zich met de provincie in om op geschikte locaties passende huisvesting van arbeidsmigranten te faciliteren. Is er in de eigen gemeente geen passende locatie, dan wordt het overleg aangegaan met omliggende gemeenten. Voor arbeidsmigranten die zich permanent willen vestigen, geldt dat zij eenzelfde positie hebben op de woningmarkt (zowel huur als koop) als andere inwoners. We streven zowel naar een goed woon- en leefklimaat voor de werknemers, als naar het behoud van een goed woon- en leefklimaat voor de directe omgeving.

12. De omgevingsvisie is in beginsel bedoeld om in de web-omgeving te raadplegen. De omgevingsvisie zal na vaststelling, in de alledaagse toepassing, doelgericht en niet van A tot Z worden doorgelezen: inwoners die gebruik gaan maken van de omgevingsvisie gaan in de web-omgeving direct naar het koepelthema of het deelgebied dat voor hen relevant is. De opbouw van de omgevingsvisie voorziet daarin en is op dat principe gebaseerd. Helaas heeft dit tot gevolg dat de analoge print-versie een minder groot gebruiksgemak kent dan de versie in de web-omgeving.

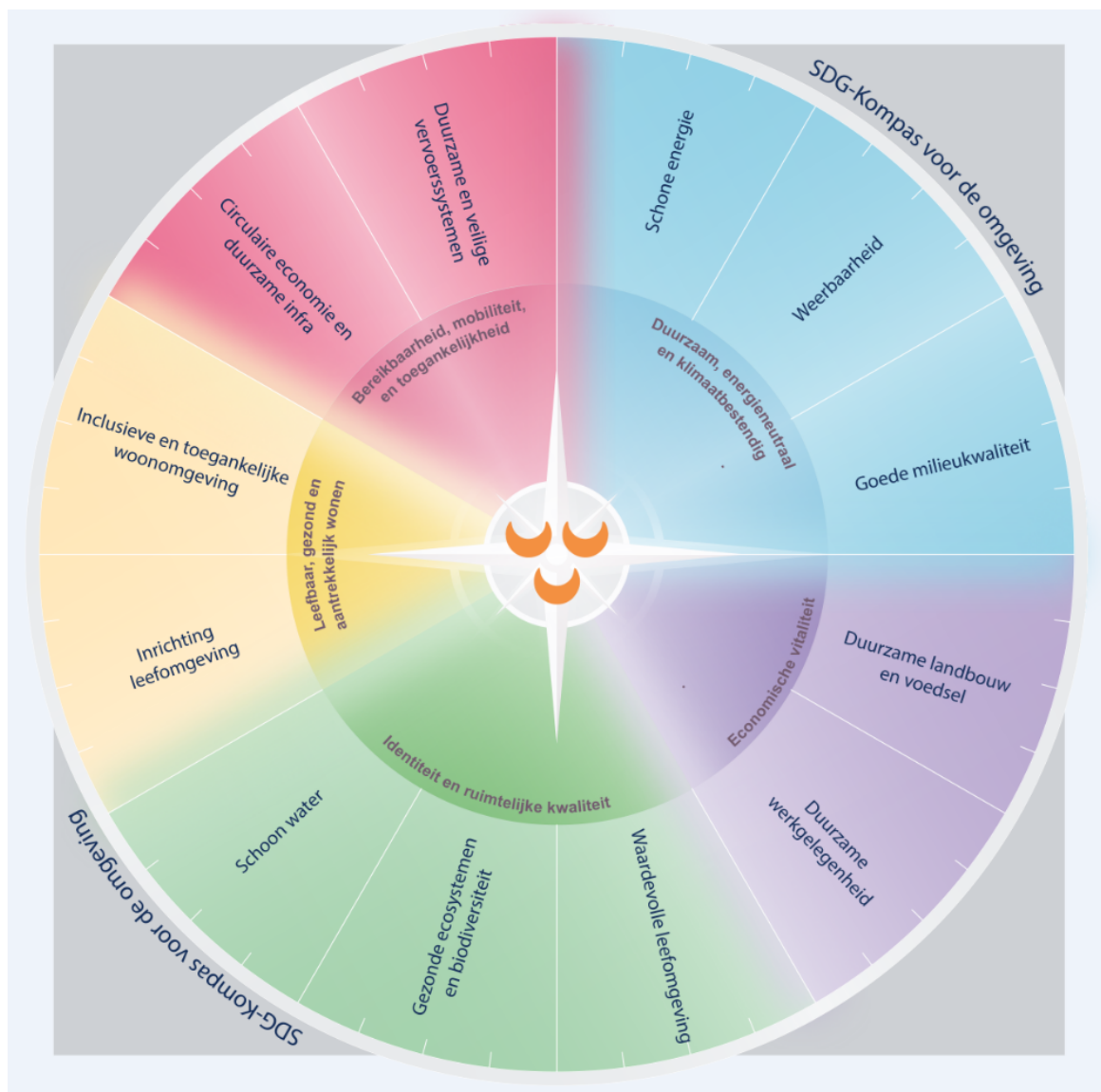
Om de toegankelijkheid van het printbestand te vergroten, wordt de opmaak van de analoge printversie meer gelijkgeschakeld met de opzet van de omgevingsvisie in de web-omgeving. Dit wordt op de volgende wijze gedaan: het document wordt opgeknipt in een deel A (de kern) en een deel B (achtergronden en toelichting op de koepelthema's, de kenschetsen en de IDEEkaarten). Hoofdstuk 1 "Intro & opzet omgevingsvisie Oosterhout" zal hierbij in zijn geheel worden opgenomen in deel A. Van hoofdstuk 2 "Thema's omgevingsvisie Oosterhout" zal per koepelthema de kernpunten worden benoemd in deel A. De meer uitgebreide toelichting op de kernpunten gaat naar deel B. Van hoofdstuk 3 "IDEEkaarten" zal in deel A per deelgebied de kaarten van de kenschetsen en de visie worden weergegeven. De tekstuele toelichting gaat naar deel B. De hoofdstukken 4 "Verantwoording & vervolg" en hoofdstuk 5 "Zienswijzen" worden geheel opgenomen in deel A.

13. In de omgevingsvisie zal een relatie worden gelegd met de Global Goals. Hiertoe zal aan hoofdstuk 1 "Intro en opzet" de volgende paragraaf worden toegevoegd en worden gekomen tot een zogenaamde "Kompas voor de Omgeving", waarin een koppeling wordt gelegd met de Global Goals en de koepelthema's in de omgevingsvisie en die als bijlage/link aan de omgevingsvisie wordt bijgevoegd.

Oosterhout Global Goal gemeente

Samen staan we voor de uitdaging om met de wereldwijde duurzaamheidsagenda tot 2030 aan de slag te gaan. Het gaat daarbij om 17 duurzame ontwikkeldoelen ook wel "Sustainable Development Goals". Deze doelen lijken abstract. Maar ze hebben allemaal een sterke relatie met het dagelijks werk van de gemeente en onze inwoners en ondernemers. Daarom heeft de gemeente Oosterhout zich verbonden aan het VNG-initiatief 'Gemeenten4Global Goals'. Net als 62 andere gemeenten in Nederland draagt Oosterhout de titel 'Global Goals Gemeente'. De kracht van deze duurzame ontwikkelingsdoelen is dat die uitgaan van een integrale aanpak. Daarbij zijn de fysieke, sociale en economische aspecten met elkaar in balans. Alleen via deze samenhang kan je een duurzame ontwikkeling bereiken. Dit is ook het uitgangspunt van de Omgevingswet. Om daadwerkelijk te kunnen werken aan deze 17 doelen heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten deze gekoppeld aan de opgaven uit

de Nationale omgevingsvisie. Dit leidde tot 12 onderwerpen in de Nationale omgevingsvisie, welke hun doorwerking hebben in de deze omgevingsvisie. In onderstaande 'Kompas voor de omgeving' hebben we deze 12 onderwerpen gekoppeld aan de vijf koepelthema's van de omgevingsvisie. Dit toont duidelijk dat we als gemeente Oosterhout breed aandacht hebben voor de (inter)nationale duurzame ontwikkeldoelen.

14. In de omgevingsvisie zal een passage worden opgenomen over de wijze waarop de monitoring en evaluatie zal plaats vinden. Hiertoe zal de volgende paragraaf worden toegevoegd.

4.1.5 Monitoring en evaluatie

Monitoring van de omgevingsvisie vindt plaats via een tweejaarlijkse evaluatie. De omgevingsvisie is gebaseerd op vastgesteld beleid. Onderzocht moet worden of het beleid waarop de omgevingsvisie gebaseerd is, inmiddels aangepast is en daarnaast of er nieuwe (beleids)opgaven voorliggen. Voor alle (beleids)programma's die gekoppeld zijn aan de omgevingsvisie wordt nagegaan of de omgevingsvisie, op basis van eventueel gewijzigde (beleids)programma's aanpassing behoeft. Binnen de verschillende (beleids)programma die

onder de omgevingsvisie hangen, vindt de daadwerkelijke monitoring plaats. Op basis van die monitoring zal zo nodig het betreffende (beleids)programma worden aangepast. Dit krijgt vervolgens doorwerking krijgt bij de tweejaarlijkse actualisatie van de omgevingsvisie, op basis van die (aangepaste) (beleids)programma's.

In lijn met vorenstaande tekst en in verband met de werkbaarheid zal in paragraaf 1.4, laatste alinea, het woord jaarlijks aangepast in tweejaarlijks. De zin luidt hiermee als volgt: "We houden tweejaarlijks vinger aan de pols of de omgevingsvisie nog actueel is, of dat bijstelling noodzakelijk is."